ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

Paruošė
Kostas Burbulys

KETVIRTOJI MOZĖS
-
ANTROJI SAMUELIO KNYGA

Jūs tyrinėjote Raštus, nes manote juose rasią amžinąjį gyvenimą. Tie Raštai ir liudija apie mane. Jn. 5, 39.

1986 m. Chicago

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material.

PRATARMĖ

Šventojo Rašto komentarus — aiškinimus pradėjau rašyti Naujuoju Testamentu. Pradžioje parašiau trumpą įvadą į Šventąjį Raštą. Rašydamas Senojo Testamento komentarus, jaučiau reikalą kai ką pridėti. Kalbėdamas su kai kuriais žmonėmis ir susirašydamas laiškais, jaučiau, kad kai kas laukia paaiškinimų: ar Šventasis Raštas sutinka su mokslu, — kaip yra su evoliucija ir kitais klausimais? Šiais klausimais daugelis mokslininkų rašo, aiškina, spėlioja, įrodinėja, ginčijasi. Aš skaičiau šiais klausimais keletą knygų ir žurnaluose straipsnių. Noriu tik paminėti ką mokslininkai mano ir sako šiais klausimais.

Mokslas yra aiškiais faktais paremtas įrodymas. Siekiant ką nors išrasti, daromi eksperimentai — bandymai; kartais bandymai kartojami tol, kol gaunamas vienas ir tas pats atsakymas.

Kas liečia visatą — erdvę, žvaigždes, planetas; jų atsiradimo pakartoti neįmanoma. Šventajame Rašte yra užrašyta apie jų sutvėrimą. Kai kurie mokslininkai deda pastangas įrodyti, kad tai vyko savaime, be jokio Tvėrėjo. Daugelis rimtų mokslininkų mano: jei teologai ir kiti mokslininkai nuoširdžiai bendradarbiautų ir siektų tiesos, rastų bendrą kalbą ir daugeliu klausimų susitartų; būtų vienos nuomonės. Bet jei jie vienas antrą tik kritikuoja, vienos nuomonės neprieis.

Šventasis Raštas pasakoja apie Dievą kaip viso priežastį, — viso Kūrėją, apie Dievo pradžią visai nekalba. Mūsų žemė — planeta yra labai menka visatos dulkelė. O žmogus, nors jis būtų ir žymus mokslininkas, tikrai yra labai menkas. Tad ar įmanoma šiai dulkelei suprasti Didįjį Kūrėją, Jėgą, Išlaikytoją? Kas Šventajame Rašte pasakyta apie visatos sukūrimą ir mūsų žemę, yra labai panašu, ką mokslininkai pastebi — aiškina. Mokslininkai, kurie nori išjungti Dievo buvimą, visai nekalba apie erdvės, laiko, medžiagos pradžią. Jie tik aiškina atsiradimo eigą, o ne patį atsiradimą — tvėrimą. Taip lieka daugelis nepaliestų ir neatsakytų klausimų. Tikint Dievą, yra tik vienas neatsakytas klausimas — Dievas.

Rimtų mokslininkų yra tikinčių ir netikinčių Dievą. Tikėjimas Dievą, kaip ir išganymas, neturi nieko bendro su mokslu. Mokslininkai tiki Dievą ne dėl mokslo, bet dėl įsitikinimo — patirto išganymo. O visatos atsiradimo eigą jie tyrinėja taip pat, kaip ir netikinčiai Dievą mokslininkai. Man atrodo, kad tikintys mokslininkai dirba ir tyrinėja nuodugniau ir išsamiau negu netikintys. Tikintys mokslininkai iš principo nevartoja tabako ir svaiginančių gėrimų. Tad jų mąstysena yra aiškesnė ir jie dirba nuosaikiau. Kai kurie netikintys Dievą mokslininkai yra priversti atsisakyti tabako ir svaigalų nuodų, nes jų darbas to neleidžia. Pav. rūką ir svaigalus geria žmonės negali būti gerais sportininkais ir dirbti maisto gamyboje. Žinoma, yra rūkančių ir geriančių sportininkų, bet jie nelaimi rungtynių, jų kūnas yra nepatvarus. Rūkantis ir geriantis nepastebi maisto skonio. Jau Lietuvoje „Maisto" bendrovė maisto gamybos vedėjus samdė tik nerūkančius ir negeriančius ir mokėjo jiems tūkstantines algas.

Evoliucija. Karolis Darvinas 1859 metais parašė knygą apie augalų ir gyvūnų rūšis. Per tą knygą labai

pagarsėjo Darvinas ir evoliucija. Nuo to laiko daugelis mokslininkų bandė aiškinti visatos ir gyvybės išsivystymą savaime, be Kūrėjo — Dievo. Jie remdamiesi ta knyga ne tik tyrinėjo evoliucijos eigą, bet ir remdamasi ja kūrė įvairiausias teorijas. Bet jau pats Darvinas yra pasakęs, kad Kūrėjas įkvėpė gyvybę į vieną ar kelias celes (formas). Be to, Darvinas ir anų laikų mokslininkai neturėjo tokio supratimo apie celes ir atomus kaip mūsų laikais. Jie manė, kad maža celė yra labai paprasta, dabar žinoma, kad ji yra labai sudėtinga. Darvino aprašymas apie augalų ir gyvių išsivystymą (evoliuciją) yra labai panašus į Šventojo Rašto tvėrimo eigą.

Rimti mokslininkai greitai pastebėjo trūkumų ir klaidų Darvino knygoje. Darvinas įrodinėjo, kad sugebėjusieji gyvūnai prisitaikinti prie kintančių aplinkybių išlieka, o nesugebantieji prisitaikinti žūna. Buvo įrodoma, kaip pavyzdys, kad mažėjant maistui, žirafa išvystė ilgą kaklą pasiekti ėsti aukštai esančius medžių lapus. Betgi yra žinoma, kad sausose vietose pirmiau išnyksta medžiai, o žolė vis dar auga. Aš pats mačiau didelius žemės plotus, kuriuose medžiai nebeaugo, o žolė dar augo.

Įrodymas, kad gyvybė išsivystė iš paprastos į aukštesnes rūšis neatitinka patirčiai. Išvystyti ir pasiekti geresnį augalą ar gyvulį reikia labai daug pastangų. Palikti augalą savo eigai, jis sumenksta ir atkrenta atgal. Ir išvystymas, pagerinimas, įmanomas tik savo rūšyje — giminėje. Yra rasta gyvių — tarakonų ir kitų, gintare ir uolose suakmenėjusių prieš 350 milijonų metų. Jie yra visai tokie, kokie jie yra šiandien, nei kiek nepasikeitę. Šventajame Rašte aprašyta augalų ir gyvūnijos eiga labai panašiai, kaip evoliucijos šalininkai moko. Pirma atsirado jūros (vanduo) ir sausuma. Vandenyje ir sausumoje galėjo augti augalai, kurie buvo reikalingi

gyvūnams maistui. Pirma gyvūnija atsirado vandenyje, po to paukščiai ir sausumos gyviai, pagaliau buvo sukurtas žmogus. Skirtumas tarp Šventojo Rašto ir evoliucijos šalininkų yra tas: Šventasis Raštas sako, kad naujas rūšis — gimines, veisles tvėrė Dievas, o evoliucinistai moko, kad viskas vystėsi savaime. Kad viskas vystėsi savaime, ar nereikia tvirčiau tikėti, kaip tikėti Dievo tvėrimą? Be to pereinamųjų grandžių, iš vienos rūšies į kitą, dažnai nerandama. Imkime patį žmogų. Jis panašus kiek į bezdžionę, bet juk pirmųjų žmonių panašumą nupiešė dailininkai iš kaukolės ir kaulų. Ar taip piešiant negalima nupiešti kaip norima? Mačiau viename žurnale ne nupieštų, bet surinktų dabar esančių žmonių ir gyvulių galvų — veidų. Buvo labai panašūs veidai: žmogaus ir šunies, žmogaus ir tigro, žmogaus ir liūto. Dirbant vienoje dirbtuvėje, vienas darbininkas buvo panašus į vorą. Visi darbininkai, savo tarpe, vadino jį voru. Reikėtų žiūrėti ne tik panašumo, bet ir skirtumų. Beždžionės rankos yra ilgesnės už kojas — žmogaus atbulai; žmogus vaikščioja kojomis — bezdžionė visomis keturiomis, žmogaus galvos smegenis didesnės už bezdžionės smegenis tris kartus. Žmogus kalba ir rašo, o bezdžionė turėdama tuos pačius sąnarius kalbos nevartoja, nes ji neturi ko sakyti; ji tik šaukia prie maisto ir perspėja nuo gręsiančio pavojaus. Mokslininkai yra nustatę, kad žmogaus kraujas yra daugiau panašesnis į varlės kraują negu į bezdžionės; moters pienas cheminiai yra panašesnis į asilės pieną negu į bezdžionės; žmogaus kūnas panašesnis į kiaulės negu į bezdžionės. Tai yra nespėliojimai, bet tikri faktai mokslininkų įrodyti.

Dievas kūrė (tvėrė) pagal tam tikrus nuostatus. Žmogus pastebi kai kuriuos tuos nuostatus, bet neturi galios jų keisti. Jis tik gali juos stebėti. Tvirtinti, kad tie nuostatai susikūrė patys ir jais remiantis vystėsi

augmenija ir gyvūnija ar nėra per daug drąsu? Juk lengviau ir logiškiau yra priimti, kad kas nors tuos nuostatus sukūrė.

Kai evoliucijos šalininkai priėmė augmenijos ir gyvūnijos išsivystymo eigą iš paprastos celės į augalą ar gyvūną, pradėjo taikyti tą teoriją ir kitiems dalykams, net tikėjimui. Jie įrodinėja ir tvirtina, kad žmogus nesuprasdamas gamtos reiškinių pradėjo juos laikyti dievais — dvasiomis. Taip žmogus sukūręs dievaičius, dievus, dvasias ir pagaliau vieną Dievą. Remiantis tuo, jie laiko ir Šventąjį Raštą legendomis, pasakaitėmis ir kalba apie negyvą Dievą.

Istorikai ir psichologai šį dalyką tyrinėjo ir priėjo priešingos išvados. Pirmiausia žmogus (žmonija) tikėjo vieną Dievą ir tik vėliau pradėjo tikėti gamtos reiškiniais, dvasiomis ir kurti įvairius dievus: tautinius, vandens, miškų, laukų ir t.t. Yra susekta ir įrodyta, kad kiekviena tauta, ar tai Azijoje, Afrikoje, Europoje, Australijoje, Amerikoje tikėjo vieną Dievą. Nors ne visos tautos ir tautelės Jį tuo pačiu vardu vadino. Pav. Amerikos indėnai Jį vadino „Didžioji Dvasia", kiti „Dangaus" arba „Aukštybių Dievu". Kiek yra susekta seniausias Dievo vardas buvo „Di", sanskrito kalboje jis yra „Dyu". Taipgi yra įrodyta, kad žmonija kilo iš vienos vietos ir kalbėjo tik vieną kalbą. Žinoma seniausioji užrašyta kalba yra sanskrito kalba. Kalbų žinovai sako, kad sanskrito kalba yra tobulesnė už vėlesnes žinomas užrašytas kalbas, kaip tai egiptiečių, babiloniečių, hebrajų, graikų kalbas.

Įdomu yra, kad lietuvių kalba vietoje sanskrito turime žodį — sąskrydis. Sakoma, kad pradėjus kalbai skilti, rastis daugiau kalbų — dialektų, mokslininkai suvažiavo (suskrido) ir užrašė seniausiąją žmonijos kalbą.

Yra žinoma, kad lietuvių kalba yra seniausia

Europos kalbama kalba, o gal seniausia ir viso pasaulio kalbama kalba? Kartą buvau viename suvažiavime, kuriame vienas pasakojo apie Indijoje maldų sąjūdį vardu Ašram. Jis sakė, kad tą žodį išaiškinti yra labai sunku. Aš sakiau: „Aš žinau tą žodį, jis reiškia „būti ramiam" Viešpaties akivaizdoje — aš ramus.

Kai prieš du šimtus metų prasidėjo archeologijos kasinėjimai ir tyrinėjimai, evoliucijos šalininkai buvo tikri, kad jais bus įrodoma Šventojo Rašto klaidos. Bet įvyko priešingai — buvo patvirtinta Šventojo Rašto tiesa. Pav. Joz 1,4 sakyta apie hititų tautą. Istorikai nieko nežinojo apie ją. Archeologai įrodė, kad tai buvo žymi tauta.

Kai 1949 metais buvo išrasti radijo aktyvūs spinduliai laikui nustatyti, jais pastebėta, kad prieš 5000 metų buvo didelis gyvūnų sunykimas. Tai yra Šventajame Rašte pasakojamas tvanas.

Mokslininkai ir teologai dažnai kalba ne kas Šventajame Rašte parašyta, bet ką jie mano, apie jų priimtas ir įsigyvenusias pažiūras.

Šventasis Raštas yra rašytas prieš tūkstančius metų. Jei Jis būtų parašytas anų laikų sąvokomis ir mokslo pažiūromis, Jis šiandien būtų visai nesuprantamas. Labai nuostabu, kad Šventasis Raštas parašytas taip, jog Jis buvo suprantamas anais laikais ir, taipgi suprantamas šiandien eiliniams žmonėms ir mokslininkams. Kadangi Šventasis Raštas rašytas ne šių laikų sąvokomis, daugeliui Jis atrodo nepatrauklus. Tad daugelis iš Šventojo Rašto tyčiojasi ir Jį iškraipo.

Prisimenu, mano jaunystėje, buvo išleista Lietuvoje knygelė „Šventojo Rašto paslaptys". Tai buvo ištraukos iš Šventojo Rašto ir labai šališki, pajuokiančiai Šventojo Rašto komentarai — aiškinimai. Pav. apie Mozę buvo „įrodyta", kad jis buvo didelis sukčius ir apgavikas. Mozės brolis, Aronas, surinkęs tautos auksą, sidabrą bei

brangakmenius ir nuliejęs stabą — veršį. Mozė tą stabą sutrynęs į dulkes ir išbarstęs vandenyje. Toliau buvo paaiškinta, kad tokiu būdu Mozė pavogęs tautos turtą, pasitraukęs kur tai ir prabangiai gyvenęs. Taip pasityčiota iš Šventojo Rašto ir vieno žymiausio Šventojo Rašto žmogaus. Juk Mozė buvo žydų tautos vadas — įsteigėjas, labai daug pasiaukojęs ir vargęs. Jo surašyti ir išleisti įstatymai yra tokie svarbūs, kad praėjus tūkstančiams metų, daugelyje šalių dalis jų dar dabar galioja. Kai Dievas įsakė Mozei pasitraukti nuo savo tautos, jis buvo 120 metų amžiaus senelis. Mozės laikais žmogaus amžius buvo panašaus ilgio kaip mūsų laikais, apie 70 metų, Ps 90,10. Mozė gyveno 120 metų. Mūsų laikais irgi kai kuris žmogus išgyvena 120 metų. Ar tokio amžiaus žmogui bereikalingi turtai? Visgi daugelis žmonių tokias Šventojo Rašto paslaptis skaito, apie jas kalba ir tiki.

Kai kurie pastebi krikščionių, ypač vadų (kunigų) nusikaltimus, apgaulę, siekimą turtų, nesilaikymą Šventojo Rašto tiesų, ir dėl to pasitraukia nuo tikėjimo. Jaunystėje dirbau porą metų vienoje įstaigoje su dr. Jonu Šliupu. Jis buvo plačiai žinomas JAV ir Lietuvoje kaip laisvamanių vadas — netikintis. Aš jį gerbiau kaip žmogų, o jis mylėjo mane kaip dorą jaunuolį. Jis buvo jau senas žmogus, o aš jaunas vaikėzas. Jis turėjo daug knygų — didelę biblioteką. Jis leido man pasirinkti ir skaityti knygas, kokias tik aš norėjau. Kartą skaičiau kokią tai knygą „Medžiaga". Tos knygos autorius neigė Dievybę. Aš kalbėjau su daktaru ir sakiau, kad knygoje rašyta, jog nėra Dievo. Daktaras pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Kai tu skaitydamas tokias knygas jas suprasi — būsi žmogus. Žinoma, Dievo su žila barzda nėra, bet yra jėga, kuri viską tvarko ir valdo. Mes jos nesuprantame, bet gal kada ją suprasime ir ji mums patarnaus". Jis man toliau papasakojo apie save: „Iki ketvirtos klasės

gimnazijos buvau labai tikintis, bet tada pastebėjau jų (kunigų) apgaules ir spjoviau į viską". Kartą sekmadienį jis buvo išėjęs ir grįžęs pasakė: „Buvau bažnyčioje (paminėjo ir evangeliko kunigo pavardę), kunigas pripasakojo visokių baikų". Kalbantis su daktaru, jis manė, kad gyvybė ant mūsų planetos negalėjo atsirasti, ji atėjo iš kur nors kitur. Panašiai daugelis nusivilia žmonėmis ir „atsitraukia" nuo tikėjimo. Tikrybėje, ar tokie žmonės negiliau tiki už veidmanius krikščionis?

Kai kurios krikščioniškos bažnyčios ir grupės laiko savo tikėjimo pagrindu išgalvotas ir priimtas dogmas, o ne Šventojo Rašto tiesas. Taip daugelis visai nekreipia dėmesio ką Šventasis Raštas ir mokslas sako, bet laikosi savo išgalvotų dogmų. Kaip pavyzdį galima priminti, kai mokslininkai pastebėjo, kad mūsų planeta — žemė nėra visatos centras ir ji (žemė) sukasi apie saulę, bažnyčia paskelbė tuos mokslininkus eretikais, visai nesigilindama ką apie tai sako Šventasis Raštas.

Kartą kalbėjau su vienu gimnazijos direktoriu, kilusiu iš surinkimininkų, žymiu evangelikų veikėju. Kalbantis jam pasakiau, kad Šventajame Rašte parašyta, jog žemė laikosi erdvėje (kabo ant nieko), Job 26,7. Jis nustebo. Aš nustebau dar daugiau, kad toks mokslininkas nežino to. Šventajame Rašte minima ir apie žemės apvalumą; niekur nėra pasakyta, kad žemė yra visatos centras.

Kartą pastebėjau ir daug mąsčiau apie tai, kad žmonės visai nekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą. Taip galvodamas išdrįsau, rodos visai nekaltą dalyką, pasakyti, kad Šventojo Rašto angelai yra be sparnų, tik žmonių išgalvoti angelai turi sparnus. Kad daugiau atkreipus į tai dėmesį, pasiūliau $100.00 tam, kas įrodys Šventuoju Raštu, jog angelai turi sparnus. Girdėjau, kad daugelis ieškojo Šventajame Rašte, bet nė vienas nepaprašė $100.00. Daugelis kalbėjo, kad Burbulys

niekina angelus. Dėl įsigyvenusių žmonių išgalvotų dogmų, net rimti žmonės ir mokslininkai nebekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą.

Kai kas vertina tik Naująjį Testamentą, o Senojo Testamento neįvertina. Visgi Senasis Testamentas yra pagrindas Naujojo Testamento. Senajame Testamente Dievas apsireiškė žmonėms. Jėzus pripažino Senąjį Testamentą ir naudojo Jį. Apaštalai taipgi naudojo Senąjį Testamentą ir Juo rėmėsi.

PENKTOJI MOZĖS KNYGA – PAKARTOTO ĮSTATYMO KNYGA

Penktoji Mozės knyga, arba Pakartoto įstatymo knyga. Joje yra pakartota izraelitų istorija, Mozei vadovaujant, ir pridėtas Mozės mirties pasakojimas. Pakartoti įstatymo nuostatai su kai kuriais paaiškinimais bei įrašytais naujais nuostatais: teisės nuostatas 16,18-27 skr., karaliaus nuostatas 17,14-20 skr., pranašų nuostatas 18,9-22 skr., karo nuostatas 20 skr., palaiminimas ir prakeikimas 27-30 skr., Mozės pareigų pardavimas Jozuvui ir atsisveikinimas 31-34 skr.

Knygos padalinimas: pirmoji Mozės kalba 1-3 skr., laisvieji miestai 4,1-43 skr., antroji Mozės kalba 4,44-26 skr., palaimos ir prakeikimo nuostatai 27-28 skr., trečioji Mozės kalba 29-30 skr., Mozė perduoda savo pareigas Jozuvui ir atsisveikinimas 31-34 skr.

PENKTOJI MOZĖS KNYGA — PAKARTOTO ĮSTATYMO KNYGA

1 skyrius

TYRŲ KELIONĖS APŽVALGA 1-46

1 Mozė kalbėjo izraelitams rytinėje Jordano pusėje tyruose, tarp Parano, Tofelio, Labano, Hazeroto ir Dizahabo miestų. 2 Nuo Horebo per Seiro kalnus iki Kadesbarno yra vienuolika dienų kelias. 3 Keturiasdešimtaisiais metais, vienuolikto mėnesio pirmą dieną Mozė pranešė izraelitams, ką jam Viešpats buvo įsakęs. 4 Nugalėjęs amoritų karalių Sihoną gyvenusį Hesbone, ir Basano karalių Ogą, kuris gyveno Astarote, Edrajaus mieste, (4 M 21,21-35) 5 Jordano rytinėje pusėje Moabo žemėje, Mozė aiškino įstatymą: 6 „Viešpats, mūsų Dievas, mums kalbėjo prie Horebo: „Jau užtenka jums gyventi prie šio kalno. (4 M 10,11-12) 7 Eikite pas amoritus į visas jų apylinkes: į lygumas, kalnuotas vietas, slėnius pietų link ir išilgai jūros kranto; į Kanaano ir Libano žemes iki didžiosios Eufrato upės. 8 Aš jums atidaviau žemę, eikite ir užimkite ją, kurią Aš, Viešpats, prisiekiau jūsų protėviams Abraomui, Izaokui ir Jokūbui duoti ją jiems ir jų palikuonims'. (2 M 18,18; 4 M 11,14) 9 Aš jums anuo metu sakiau: 10 aš vienas neįstengiu jumis rūpintis, nes Viešpats, jūsų Dievas, jus padaugino ir šiandien jūsų yra tiek, kiek dangaus žvaigždžių. (5 M 10,22; 1 M 15,5) 11 Viešpats, jūsų tėvų Dievas, tūkstanteriopai telaimina jus, kaip Jis pažadėjo. 12 Kaip aš vienas galiu tvarkyti jūsų reikalus, vargus ir vaidus? 13 Išsirinkite iš savo giminių išmintingų ir sumanių vyrų, kurių elgesys gerai žinomas, kad juos paskirčiau jums vadais. 14 Tada jūs sutikote, kad tai būtų naudinga. 15 Aš iš jūsų giminių išmintingus bei sumanius vyrus paskyriau jums vadovauti: tūkstantininkais, šimtininkais,

penkiasdešimtininkais ir dešimtininkais. 16 Įsakiau jūsų teisėjams ištardyti savuosius ir teisingai teisti juos ir svetimtaučius; (3 M 19,15) 17 nedaryti jokio skirtumo tarp asmenų; išklausyti mažą ir didelį; nebijoti jokio asmens ir nepataikauti jam, nes teismas yra Dievo. Jeigu jums kas pasirodytų per sunku, pranešti man ir aš išklausysiu. (5 M 16,19; 2 M 21,6) 18 Tuo metu aš jums įsakiau viską, ką privalote daryti.

19 Palikę Horebą, ėjome per didžiąją, baisiąją tyrumą, kurią matėte, keliu per amoritų aukštumą, kaip Viešpats, mūsų Dievas, buvo įsakęs. Kai atvykome į Kadesbarną, (4 M 20,1) 20 jums sakiau: atėjote į amoritų kalnyną, kurį Viešpats, mūsų Dievas, mums duos. 21 Štai, Viešpaties mums pažadėtoji žemė. Eikite ir užimkite ją, nes Viešpats, mūsų Dievas, pažadėjo mūsų tėvams. Nieko nebijokite ir nenusigąskite. (5 M 9,23) 22 Tada jūs, priėję prie manęs, tarėte: ‚Siųskime vyrus apžiūrėti žemę ir pranešti, kuriuo keliu privalome keliauti ir į kuriuos miestus eiti'. 23 Man patiko tą šneka, todėl siunčiau iš jūsų tarpo dvylika vyrų, po vieną iš kiekvienos giminės. 24 Jie nuėjo į kalnuotas vietas, ligi Vynuogių slėnio, apžiūrėjo žemę, 25 paėmė jos vaisių parodyti jos derlingumą ir, atnešę pas mus, tarė: ‚Gera žemė, kurią Viešpats, mūsų Dievas, mums duos'. 26 Bet jūs nenorėjote eiti, neklausėte, priešinotės Viešpaties įsakymui, (4 M 14) 27 murmėjote savo palapinėse: ‚Viešpats mūsų nekenčia, todėl mus išvedė iš Egipto, kad amoritai mus sunaikintų. 28 Kaipgi mes eisime? Pasiuntiniai išgąsdino mus pranešdami, kad gyventojų ten labai daug ir jie aukštesni už mus. Miestai dideli ir sustiprinti ligi dangaus. Ten matėme ir Anakimo palikuonių'. (5 M 9,1-2) 29 Aš jums sakiau nenusigąsti ir jų nebijoti. 30 Viešpats, jūsų Dievas, jus veda, pats už jus kariaus, kaip darė Egipte visiems matant. (2 M 14,14,25; Joz 10,14) 31 Tyruose patys matėte, kaip Viešpats, jūsų Dievas, nešė jus, kaip žmogus neša savo mažutėlį kūdikį visą kelią, kuriuo ėjote, kol

atėjote į šitą vietą. (5 M 8,5; 2 M 19,4) 32 Bet jūs nepasitikėjote Viešpačiu, jūsų Dievu, 33 kuris ėjo pirma jūsų keliu ir nurodydavo vietą, kur ištiesti palapines; naktį rodydavo kelią ugnimi, o dieną debesies stulpu. (2 M 13,21) 34 Viešpats girdėjo jūsų kalbas; užsirūstinęs prisiekė: 35 ‚Nė vienas šitos piktos kartos neišvys gerosios žemės, kurią su priesaika pažadėjau jūsų protėviams, 36 išskyrus Jefunės sūnų Kalebą; jis ją matys; Aš duosiu jam ir jo vaikams žemę, kurioje jis vaikščiojo, nes jis buvo man ištikimas ir sekė mane'. 37 Viešpats užsirūstino ir ant manęs dėl jūsų ir tarė: ‚Ir tu neįeisi į ją, (2 M 20,12) 38 bet tavo tarnas Jozuvas įeis; jį padrąsink ir pastiprink, nes jis padalys žemę izraelitams. (4 M 34,17) 39 Jūsų kūdikiai, apie kuriuos sakėte, kad jie taps grobiu, ir jūsų sūnūs, kurie šiandien dar nežino skirtumo tarp gero ir pikto, įeis; jiems Aš duosiu žemę, ir jie ją užims. 40 Jūs gi grįžkite į tyrus, Raudonosios jūros link'. 41 Tada man atsakėte: ‚Nusidėjome Viešpačiui; eisime ir kovosime, kaip Viešpats, mūsų Dievas, įsakė'. Jūs apsiginklavote ir, neišmintingai elgdamiesi, traukėte į kalnus. 42 Viešpats man tarė: ‚Sakyk jiems neiti ir nekovoti, kad nežūtų nuo savo priešų, nes Aš nebūsiu su jais'. 43 Kalbėjau jums, bet jūs neklausėte, priešinotės Viešpaties įsakumui ir atkakliai žygiavote į kalnus. 44 Amoritai, gyvenantys kalnuose, vijosi kaip bičių spiečius jus nuo Seiro iki Hormo. 45 Sugrįžę raudojote Viešpaties akivaizdoje. Jis jūsų neklausė ir nekreipė dėmesio. 46 Todėl Kadesbarnėje pasilikote ilgą laiką".

Izraelitai sustojo moabitų lygumoje, pasirengę žygiuoti į pažadėtąją žemę. Mozė žinojo, kad jam nelemta vykti į ją. Jis kalbėjo į tautą, priminė jai pareigą Viešpačiui, džiaugėsi tautos dideliu skaičiumi, priminė jai, kad jis nesiekė būti jos vadu, bet leido jiems patiems pasirinkti savo vadus bei teisėjus. Mozė ilgiau sustojo ir priminė kalboje tą nelemtą įvykį, kai jis stovėjo prie

pažadėtosios žemės sienų ir išsiuntė žvalgus į Palestiną. 4 M 13 ir 14 skyriuose kitaip pasakyta negu čia. Čia aiškiai sakoma, kad žmonės norėjo siųsti žvalgus į pažadėtąją žemę, o ne Dievas. Jie atsisakė eiti į pažadėtąją žemę dėl jų netikėjimo. Netikėjimas buvo ir yra Dievui didžiausias nusikaltimas. Viešpats buvo ir yra galingas, bet mūsų netikėjimas sulaiko mus nuo mūsų pareigų ir vedimo. Mozė prisipažino dėl ko jam nebuvo leista įeiti į pažadėtąją žemę.

2 skyrius
IZRAELITAI NELIETĖ EDOMITŲ, MOABITŲ IR AMONITŲ, BET SUNAIKINO AMORITUS 1-37

1 „Pasitraukę iš ten, atėjome į tyrus prie Raudonosio jūros, kaip man Viešpats buvo įsakęs, ir ilgai gyvenome Seiro kalnyne. (4 M 21,4; 1,40) 2 Viešpats kalbėjo man: 3 ‚Užtenka gyventi šiame kalnyne; traukitės į šiaurę; 4 pereikite per jūsų brolių ezavitų Seiro kraštą, jie jūsų bijos. (4 M 20,14) 5 Saugokitės, nekariaukite su jais, nes jų žemės neduosiu jums nė pėdos; Seiro kalnus daviau paveldėti Ezavui. (1 M 36,8-43) 6 Pirkite iš jų maistą už pinigus; taip pat ir vandenį.' 7 Viešpats, jūsų Dievas, laimino visus jūsų darbus. Jis žino jūsų kelionę, kai ėjote per didžiuosius tyrus; Viešpats, jūsų Dievas, gyveno su jumis keturiasdešimt metų ir nieko jums nestigo. 8 Perėję per mūsų brolių ezavitų kraštą, kurie gyveno Seire, lygumos keliu nuo Elato ir Eziongeberio traukėme į Moabo tyrus. 9 Tada man Viešpats sakė: ‚Nekovok su moabitais ir nepradėk su jais karo. Jų žemės jums nė kiek neduosiu, nes Arą (miestą) atidaviau Loto palikuonims.' (1 M 19,37) 10 Anksčiau jo gyventojai buvo emitai, didelė ir galinga tauta, Anakimo palikuonių. (5 M 1,28) 11 Jie buvo laikomi milžinais; buvo panašūs į anakitus. Moabitai juos vadina emitais. 12 Seire anksčiau gyveno horitai; juos užėmus ir sunaikinus, apsigyveno Ezavo palikuonys. Jie padarė kaip izraelitai savo paveldėtoje

žemėje, kurią jiems davė Viešpats. (1 M 14,6; 36,20) 13 Viešpačiui įsakius, perėjome per Zeredo upelį. (4 M 21,12) 14 Kelionės laikas nuo Kadesbarno ligi Zeredo upelio buvo trisdešimt aštuoneri metai, kol išmirė stovyklos vyrai, tinkami karui, kaip Viešpats buvo prisiekęs. (5 M 1,34) 15 Jis įvykdė savo priesaiką.

16 Išmirus visiems, karui tinkamiems vyrams, 17 Viešpats tarė man: 18 ‚Šiandien pereisite moabitų žemę pro miestą Arą. (4 M 21,13) 19 Priartėję prie amonitų, saugokitės nekovoti prieš juos ir nepradėti karo, nes Aš jums neduosiu amonitų žemės, Aš ją atidaviau Loto palikuonims.' (1 M 19,38) 20 Kraštas buvo laikomas milžinų žeme, nes praeityje joje gyveno milžinai, kuriuos amoritai vadina zamzumitais. 21 Tauta buvo didelė, gausi ir labai augalota, kaip anakimai. Viešpats juos išnaikino amonitų akivaizdoje ir amonitus apgyvendino jų vietose. 22 Taip pat padarė ezavitams, gyvenantiems Seire; išnaikino horitus ir jų žemę atidavė ezavitams, kurioje jie gyvena iki šios dienos. 23 Avitus, gyvenusius prie Gazos, išvarė kaftoritai, kilę iš Kaftorimo (Kretos), juos išnaikino ir apsigyveno jų vietoje. (1 M 10,14; Joz 13,8) 24 Viešpats tarė: ‚Pereikite Arnono upelį; užėmę amoritus, Hesbono karaliaus Sihono kraštą, pasisavinkite jų žemę. 25 Aplinkui gyvenančios tautos, išgirdusios jūsų vardą, drebės baimės apimtos.'

26 Aš siunčiau iš Kedemoto tyrų pas Hesbono karalių Sihoną pasiuntinius, prašydamas: (4 M 21,21-26) 27 ‚Mes norime pereiti per tavo kraštą; eisime vieškeliu, nenukrypsime nei į dešinę, nei į kairę. 28 Parduok mums maisto, taip pat ir vandens'. (žiūr. 4 M 20,14-21) 29 Ezavitai, gyvenantys Seire, ir Aro moabitai tokiu būdu mus praleido per savo kraštą, kad pasiekę Jordaną, įeitume į mums pažadėtą žemę. 30 Bet Hesbono karalius Sihonas nenorėjo mums leisti eiti per jo kraštą, nes Viešpats, jūsų Dievas, jį taip nuteikė, kad prievarta turėjome užimti jo kraštą, kaip matote. 31 Tada Viešpats

man tarė: ‚Karalius Sihonas yra bejėgis, užimkite jo kraštą, valdykite ir paveldėkite jį'. 32 Sihonas su visais kariais išėjo prieš mus Jahaze. 33 Viešpats, mūsų Dievas, taip lėmė, kad mes nugalėjome jį ir užėmėme kraštą. 34 Paėmėme visus miestus, išnaikinome jų gyventojus, įskaitant moteris ir kūdikius, — nieko nepalikome; 35 visus galvijus ir užimtųjų miestų grobį pasiėmėme. 36 Pradėjome nuo Aroerio miesto, esančio Arnono upelio slėnyje, iki Gileado. Visi miestai pateko į mūsų rankas. Viešpats, mūsų Dievas, mums padėjo. 37 Amonitų žemės, kuri yra prie Jaboko upelio, nelietėme, taip pat nelietėme kalnų miestų ir visų vietų, į kurias Viešpats, mūsų Dievas, mums uždraudė eiti."

Mozei buvo įsakyta elgtis draugiškai su edomitais — Ezavo palikuonimis bei amonitais ir moabitais — Loto palikuonimis. Bet leista nugalėti amoritus ir juos sunaikinti, o jų kraštą pasisavinti. Amoritai buvo kilimo semitai. Praeityje jie buvo didelė ir galinga tauta.

3 skyrius
JORDANO RYTŲ KRAŠTO UŽĖMIMAS IR PADALINIMAS 1-22, MOZĖS NEIŠKLAUSYTA MALDA 23-29

1 „Pasukome Basano link. Mus pasitiko Basano karalius Ogas su savo kariuomene Edrejyje. (4 M 21,33-35) 2 Tada Viešpats man tarė: ‚Nebijok jo, jį su visa tauta pavedu tau; padaryk jam taip, kaip padarei amoritų karaliui Sihonui Hesbone.' 3 Viešpačiui, mūsų Dievui, padedant nugalėjome Basano karalių Ogą ir užėmėme visą jo šalį. Mes juos sunaikinome, nepalikome nė vieno 4 ir užėmėme visus jų miestus. Mums pateko šešiasdešimt miestų Argobo krašte, kurį valdė Basano karalius Ogas. 5 Visi šie miestai buvo sustiprinti aukštomis mūro sienomis, vartais ir užkaiščiais, neskaitant daugybės miestų, neturėjusių apsaugos sienų. 6 Mes viską

sunaikinome, kaip padarėme Hesbono karaliui Sihonui, — sunaikinome miestus, moteris ir kūdikius. 7 Galvijus ir lobį pasilaikėme grobiu. (5 M 20,14) 8 Tuo metu užėmėme dvi amoritų karalystes, buvusias už Jordano, nuo Arnono upės ligi Hermono kalno, 9 kurį sidonitai vadina Sirionu, o amoritai — Seniru. (5 M 4,48; Ps 29,6; 1 Ch 5,23) 10 Užėmėme visus Ogo karalystės miestus lygumoje, visą Gileado ir Basano žemę su miestais Saleka ir Edreju. 11 Basano karalius Ogas buvo paskutinis Rafaimo milžinų giminės. Jo geležinė lova yra amonitų mieste Rabate; ji devynių uolekčių ilgio ir keturių pločio.

12 Tuomet užėmėme kraštą nuo miesto Aroerio, kuris yra Arnono upelio slėnyje, ligi Gileado kalno. Jo miestus daviau Rubeno ir Gado giminėms. (4 M 32,33-42) 13 Likusią Gileado krašto dalį, visą Basaną, priklausantį Ogo karalystei ir Argobo kraštą, atidaviau pusei Manaso giminės. Basanas yra vadinamas milžinų kraštu. 14 Manaso sūnus Jairas užėmė Argobo kraštą iki gesuritų ir makatitų sienos ir pavadino jį savo vardu — Jairo sodžiais; taip jis vadinamas ir iki šios dienos. 15 Makirui daviau Gileadą. 16 Rubeno ir Gado giminėms daviau Gileado kraštą ligi Arnono upelio, kuris buvo riba, iki Jaboko upės, amonitų sienos; 17 toliau siena ėjo per tyrus ligi Jordano ir Kenereto (Galilėjos ežero) apylinkę iki Druskos jūros ir Pisgos kalno šlaitų rytuose. 18 Tada jums pasakiau, kad Viešpats, jūsų Dievas, jums duoda šitą kraštą paveldėti, visi kovai tinką vyrai, eikite ginkluoti priekyje savo brolių izraelitų. 19 Žinau, kad turite daug gyvulių, tat žmonas, vaikus ir bandas palikite miestuose, kuriuos jums daviau. 20 Padėkite savo broliams užimti vakarinį Jordano kraštą, tada grįžkite į savo, Viešpaties jums duotą, kraštą.

21 Tuo metu Jozuvui kalbėjau: ‚Tavo akys matė, ką Viešpats, jūsų Dievas, padarė šitiem dviem karaliam. Jis taip pat padarys ir visoms karalystėms, į kurias tu eisi. (4 M 27,18,22) 22 Nebijok jų, Viešpats, jūsų Dievas, kovos už jus.' (5 M 1,30) 23 Aš tada maldavau Viešpatį: 24

‚Viešpatie, Dieve! Tu pradėjai rodyti Izraelio tautai savo didybę ir galią. Nėra kito Dievo nei danguje, nei žemėje, kuris galėtų daryti tokius galingus darbus! 25 Leisk man įeiti ir pamayti šitą gerąją žemę anapus Jordano, tą puikųjį kalnuotąjį kraštą ir Libano kalnus'. 26 Tačiau Viešpats manęs neišklausė ir tarė: ‚Daugiau man apie tai nebekalbėk. (4 M 20,12) 27 Užlipk į Pisgos viršūnę ir apžvelk savo akimis vakarus, šiaurę, pietus ir rytus; tu nepereisi Jodano. 28 Kalbėk Jozuvui, jį padrąsink ir sustiprink, nes jis eis šitos tautos priekyje ir jiems išdalins žemę, kurią tu matysi'. (5 M 31,3-7) 29 Mes pasilikome slėnyje ties Betpeoru."

Basano karalius Ogas ir jo tauta buvo kilę iš milžinų, gyveno tvirtuose, mūro sienomis apsaugotuose miestuose, derlingoje žemėje. Dievas atidavė juos izraelitams.

Izraelitai pradėjo karą. Mozė buvo jiems nepamainomas vadas, izraelitai pasitikėjo juo. Pats Mozė labai troško įeiti į pažadėtąją žemę. Viešpats girdėjo jo maldą, bet neleido jam įvykdyti savo siekių. Dievui nėra nepamainomų vadų. Jis nevisada patenkina mūsų širdies norus. Mozei buvo leista tik iš tolo pamatyti pažadėtąją žemę.

4 skyrius
ĮSPĖJIMAS LAIKYTIS ĮSTATYMO 1-49

1 „Klausyk, Izraeli, įstatymų ir paliepimų, kurių tave mokau, kad, juos vykdydamas, gyventum ir užėmęs paveldėtum žemę, kurią Viešpats, jūsų Dievas, jums duos. 2 Nieko nepridėkite prie mano įstatymų ir nieko iš jų neatimkite. Saugokite, Viešpaties, jūsų Dievo, paliepimus, kuriuos jums skelbiu. (5 M 13,1; Pat 30,6; Apr 22,18-19) 3 Jūsų akys matė, ką Viešpats darė Baalpeorui, kaip visus stabų garbintojus išnaikino iš jūsų tarpo. (4 M 25,3-9) 4 Jūs gi, kurie laikotės Viešpaties, jūsų

Dievo, išlikote gyvi iki šios dienos. 5 Jūs žinote, kad mokiau jus kaip Viešpats, mano Dievas, man įsakė; laikyti ir vykdyti įstatymus žemėje, kurią paveldėsite. 6 Jų vykdymas parodys jūsų išmintį ir sumanumą, kurį tautos pastebės ir sakys: ‚Štai, kokia išmintinga, sumani ir didinga tauta!' 7 Iš tikrųjų nėra kitos tokios didingos tautos, kuriai Dievas būtų taip arti, kaip mūsų Dievas, kai į Jį meldžiamės. (5 M 33,29; 2 Sam 7,23) 8 Kuri gi kita tokia kilni tauta, turi nuostatus, įsakymus ir įstatymą? Ją šiandien statau jums pavyzdžiu.

9 Saugokite rūpestingai patys save ir savo sielas. Neužmirškite to, ką matėte savo akimis. Patirti įspūdžiai tepasilieka jūsų širdyse visą amžių. Jų mokykite savo vaikus ir vaikaičius. (Ps 103,2) 10 Tą dieną, kai stovėjote Viešpaties, savo Dievo, akivaizdoje prie Orebo ir girdėjote Viešpatį man kalbant: ‚Surink prie manęs tautą, kad išgirstų mano Žodžius, klausytų ir garbintų mane, kol gyvens žemėje, ir mokytų to paties savo vaikus'. (2 M 19,17; 6,7; 11,19) 11 Jūs priartėjote prie kalno pašlaitės, iš kur liepsnos kilo į dangų. Jis buvo apsuptas tamsa ir debesimis. 12 Viešpats kalbėjo jums iš ugnies. Jūs girdėjote Jo Žodžius, bet nematėte Jo išvaizdos; čia buvo tik balsas. 13 Jis jums paskelbė savo Sandorą ir įsakė ją vykdyti. Jis užrašė dešimt įsakymų dviejose akmeninėse plokštėse (2 M 31,18) 14 ir įsakė man mokyti jus vykdyti tuos įsakymus ir paliepimus žemėje, kurią paveldėsite.

15 Tą dieną, kai Viešpats jums kalbėjo Orebe iš ugnies, jūs nematėte jokio pavidalo, 16 kad kartais nedirbtumėte sau dievų, panašių į vyrą ar moterį, (2 M 20,4) 17 panašių į kurį nors gyvulį, esantį žemėje, ar į skraidantį padangėje paukštį, 18 ar šliaužiantį gyvį, ar žuvį, plaukiojančią vandenyse; 19 kad kartais, pakėlęs akis į dangų ir pamatęs saulę, mėnulį, žvaigždes nepaklystum, jų negarbintum ir nesilenktum jiems, kuriuos Viešpats, jūsų Dievas, sutvėrė tarnauti visoms tautoms. (5 M 17,3) 20 Jus gi Viešpats išvedė iš Egipto

vergijos (geležinės krosnies), kad būtumėte jo tauta. (2 M 19,5-6) 21 Per jus Viešpats užsirūstino ir ant manęs ir prisiekė, kad nepereisiu Jordano ir neįeisiu į gerąją žemę, kurią jis jums duos paveldėti. (5 M 26.) 22 Aš, neperėjęs Jordano, mirsiu šioje žemėje; jūs gi pereisite ir paveldėsite pažadėtąją žemę. 23 Neužmirškite Viešpaties, savo Dievo, Sandoros, kurią Jis su jumis padarė. Negarbinkite stabų, nes Viešpats uždraudė. 24 Viešpats, jūsų Dievas, yra lyg naikinanti ugnis ir netoleruoja nusikaltimų. (5 M 9,3; 2 M 20,5; Iz 10,17; Žyd 12,29)

25 Jei gyvendami žemėje, susilauksite vaikų ir vaikaičių, nutolsite nuo Viešpaties, pasidirbsite stabų, nusikalsite Viešpačiui, jūsų Dievui, ir Jį užrūstinsite, 26 aš šaukiu šiandien liudytojais dangų ir žemę, kad taip elgdamiesi jūs žūsite krašte, kurį, perėję per Jordaną, paveldėsite. Negyvensite jame ilgai, Viešpats jus visai sunaikins, — (5 M 30,19; 31,28; 32,1) 27 išsklaidys tarp tautų. 28 Tenai tarnausite dievams, kurie žmonių rankomis padaryti; medžiui ir akmeniui, kurie nemato, negirdi, nevalgo ir nieko neužduodžia. (5 M 28,36; Ps 115,4-7) 29 Jei tremtyje gyvendami ieškosite Viešpaties, savo Dievo, visa širdimi ir siela, atrasite Jį. (Ps 27,8; Jer 29,13-14) 30 Patyrę vargą, paskutinėse dienose sugrįšite prie Viešpaties, savo Dievo, ir klausysite Jo balso, (3 M 26,40) 31 nes Viešpats, jūsų Dievas, yra gailestingas; Jis nepaliks jūsų ir nesunaikins, neužmirš Sandoros, padarytos su jūsų protėviais.

32 Tyrinėkite praeities dienas, pradedant nuo tos dienos, kai Dievas sutvėrė žmogų žemėje. Ar įvyko kada nors toks dalykas, ar girdėta, 33 kad kuri nors tauta būtų girdėjusi Dievo balsą, kalbantį iš ugnies, kaip jūs girdėjote, ir būtų likusi gyva? (2 M 20,1,19) 34 Ar kada nors Dievas yra atėjęs pasiimti tautos, esančios vergijoje, bandymais, ženklais, stebuklais, kova, galinga ranka ir baisiais siaubais, kaip Viešpats, jūsų Dievas, padarė dėl jūsų Egipte, jums visa tai matant savo akimis, (5 M 7,19)

35 kad žinotumėte, jog tik Jis yra Viešpats Dievas ir jokio kito nėra. 36 Jis jums leido išgirsti balsą iš dangaus, mokė jus, žemėje parodė jums didžiąją ugnį — girdėjote Jo Žodžius iš ugnies. 37 Jis mylėjo jūsų tėvus ir po jų jus — jų palikuonis. Kaip žinote, išvedė Jis jus iš Egipto, būdamas arti jūsų; savo didžia galia (2 M 33,14) 38 išstūmė didesnes ir galingesnes tautas už jus, kad jus įvestų į pažadėtą žemę ir jūs paveldėtumėte ją. 39 Supraskite tat šiandien ir palaikykite visa tai savo širdyje, kad tik Viešpats yra dangaus ir žemės Dievas ir jokio kito nėra. 40 Laikykite Jo įsakymus ir paliepimus, kuriuos jums skelbiu šiandien, kad jums ir jūsų vaikams gerai sektųsi ir ilgai gyventumėte žemėje, kurią Viešpats, jūsų Dievas, jums duoda visiems amžiams."

41 Mozė paskyrė tris miestus Jordano rytų pusėje, (4 M 35,6-29; 19,2-13) 42 kad juose rastų prieglaudą ir išliktų gyvas žmogžudys, netyčia užmušęs savo artimą, kuris nebuvo jo priešas. 43 Rubeno giminei paskyrė Beserą tyrų lygumoje; Gado giminei — Ramotą Gileade; ir Golaną Basane, Manaso giminei.

44 Tai įstatymas, Mozės duotas izraelitams. 45 Šitie įsakymai, nuostatai ir paliepimai buvo paskelbti izraelitams, jiems išėjus iš Egipto, 46 rytiniame Jordano slėnyje, prieš Betpeoro miestą, amoritų karaliaus Sihono krašte, kuris gyveno Hesbone ir buvo Mozės nugalėtas. Izraelitai, išėję iš Egipto, 47 paveldėjo Sihono ir Basano karaliaus Ogo žemes; dviejų amoritų karalių, buvusių į rytus nuo Jordano. 48 Šis kraštas tęsi nuo Aroerio miesto, Arnono upelio slėnyje, ligi Siono kalno, kuris kitaip vadinamas Hermonu, (5 M 3,8-9) 49 per visą lygumą nuo Jordano į rytus ligi Negyvosios jūros (Tyrų jūros) ir Pisgos kalno pašlaitės.

Įstatymo galima laikytis, tik gerai jį žinant, todėl reikia jį įsisąmoninti. Jei įsakymą priimame, sutinkame

su juo, tada jį vykdome ir randame atgaivą jame. Viešpaties įstatymų privalome laikytis taip, kaip jie sako, nieko nepridėti ir neatmesti. Viešpaties nuostatai yra skirti mums ir mūsų ainiams, todėl privalome jaunąją kartą gerai supažindinti su jais. Tie nuostatai yra svarbūs mums, nes nuo jų priklauso mūsų gerbūvis kiekvieno bei visos tautos likimas.

5 skyrius
PAKARTOTAS ĮSTATYMAS 1-33

1 Mozė sušaukė visus izraelitus ir jiems tarė: „Klausykite, šiandien skelbiu jums įstatymus ir paliepimus; mokykitės ir vykdykite juos. 2 Viešpats, mūsų Dievas, padarė su mumis Sandorą Orebe. (5 M 28,69; 2 M 19,5) 3 Ne su mūsų protėviais padarė Jis Sandorą, bet su mumis, kurie šiandien esame gyvi. (5 M 29,14) 4 Viešpats mums kalbėjo asmeniškai iš ugnies. (2 M 19,19) 5 Tada aš buvau tarpininkas tarp Dievo ir jūsų, paskelbiau jums Jo Žodžius, nes jūs bijojote ugnies ir nėjote ant kalno. (2 M 19,16) 6 Jis tarė: ‚Aš Viešpats, tavo Dievas, kuris tave išvedžiau iš Egipto žemės, iš vergijos namų. 7 Neturėk kitų Dievų šalia manęs. (5 M 11,16,28) 8 Nedaryk jokio stabo, nei paveikslo, panašaus į visa tai, kas yra dangaus aukštybėse ir ant žemės bei vandenyje. (5 M 27,15) 9 Nesilenk prieš juos ir jų negarbink. Aš Viešpats, tavo Dievas, bausiu už tavo tėvų nusikaltimus ligi trečiosios ir ketvirtosios kartos, bet 10 esu gailestingas tūkstančiams kartų, mane mylintiems ir laikantiems mano įsakymus. 11 Netark Viešpaties, savo Dievo vardo bereikalingai, neišliks nebaustas tas, kuris minėtų Jo vardą be reikalo. 12 Sabatos dieną švęsk, kaip Viešpats, tavo Dievas, įsakė. 13 Šešias dienas dirbk visus savo darbus; 14 septintoji yra sabatos diena, — Viešpaties, tavo Dievo, poilsis. Tą dieną nedirbk jokio darbo nei tu, nei tavo sūnus, nei duktė, nai tarnas, nei tarnaitė, nei tavo jautis, nei asilas, nei joks tavo gyvulys, nei svetimtautis,

kuris yra tavo namuose, kad tavo tarnas ir tarnaitė pailsėtų taip pat, kaip ir tu. 15 Atsimink, kad ir pats buvai vergas Egipte ir iš ten tave išvedė Viešpats, tavo Dievas, galinga ranka. Jis tau įsakė laikyti sabatos dieną. (5 M 15,15; 16,12; 24,18) 16 Gerbk savo tėvą ir motiną, kaip Viešpats, tavo Dievas įsakė, kad ilgai gyventum ir tau gerai sektųsi žemėje, kurią Viešpats, tavo Dievas, tau duoda. 17 Neužmušk. 18 Nesvetimauk. 19. Nevok. 20 Neliudyk prieš savo artimą neteisingai. 21 Negeisk savo artimo moters nei namų, nei lauko, nei tarno, nei tarnaitės, nei jaučio, nei asilo, nei jokio daikto, kas yra jo.'

22 Šituos žodžius Viešpats kalbėjo jums visiems iš ugnies, debesies ir tamsybės garsiai ir, užrašęs tai dviejose akmeninėse plokštėse, jas padavė man. (2 M 31,18) 23 Išgirdę balsą iš tamsybės ir pamatę kalną degant, jūs ir visi jūsų giminių vadai bei vyresnieji priartėjote prie manęs ir tarėte: 24 ,Štai, Viešpats, mūsų Dievas, mums parodė savo garbę ir didybę; girdėjome Jo balsą iš ugnies ir šiandien patyrėme, kad, Dievui kalbant su žmogumi, galima išlikti gyviems. 25 Kodėl turėtume mirti nuo šitos didžiosios ugnies? Kodėl išgirdę Viešpaties, mūsų Dievo, balsą, turėtume mirti? 26 Kas gi yra žmogus? Kas, girdėjęs balsą gyvojo Dievo, kalbančio iš ugnies, kaip mes girdėjome, išliko gyvas? 27 Geriau tu, Moze, prisiartink ir klausyk, ką Viešpats, mūsų Dievas, sakys; po to pranešk mums, o mes klausysime ir tai vykdysime.' 28 Viešpats, tai išgirdęs, man tarė: ,Aš girdėjau tautos žodžius; jie viską gerai kalbėjo. 29 O, kad jie visuomet taip galvotų, manęs bijotų ir laikytų mano įsakymus, tai jiems ir jų vaikams per amžius gerai sektųsi! (5 M 29,3; 4 M 11,29) 30 Eik ir jiems sakyk, kad grįžtų į savo palapines. 31 Tu gi stovėk su manimi čia; Aš tau paskelbsiu visus mano įsakymus, įstatymus ir paliepimus, kurių juos mokysi vykdyti žemėje, kurią jiems duosiu paveldėti.' 32 Klausykite ir vykdykite rūpestingai, ką Viešpats, Dievas jums įsakė; nenukrypkite nuo tų dėsnių nei į dešinę, nei į kairę. (5 M

4,2; 28,14; Joz 1,7; Pat 4,27) 33 Vaikščiokite keliu, kurį Viešpats, jūsų Dievas jums parodė, kad būtumėte gyvi, kad jums gerai sektųsi ir ilgai gyventumėte žemėje, kurią paveldėsite."

Čia yra dešimties įsakymų pakartojimas, kaip parašyta 2 M 20 skyriuje. Mozė sušaukė tautą ir jų akivaizdoje pakartojo įsakymo nuostatus su kuriais pakeitimais, bet esmė liko ta pati. (2 M 20) Sabatos šventė buvo siejama su pasaulio tvėrimu.

6 skyrius

SVARBIAUSIAS ĮSAKYMAS 1-13, STABŲ GARBINIMAS — PRAKEIKIMAS, ĮSTATYMO LAIKYMAS — PALAIMA 14-25

1 „Šitie yra įsakymai, nuostatai ir paliepimai, kurių Viešpats, jūsų Dievas, įsakė jus mokyti ir juos vykdyti žemėje, kurią užimsite; 2 kad bijotumėte Viešpaties, savo Dievo, visą amžių ir laikytumėtės visų Jo paliepimų bei įsakymų, kuriuos paskelbsiu jums, jūsų vaikams ir vaikaičiams, kad ilgai gyventumėte. 3 Klausykite, izraelitai, ir rūpestingai vykdykite, ką Viešpats įsako; tuomet jums gerai seksis, jūs tapsite skaitlinga tauta, kaip Viešpats, jūsų tėvų Dievas, pažadėjo jūsų protėviams pienu ir medumi plūstančioje šalyje. 4 Viešpats, mūsų Dievas, yra vienintelis Dievas! (Mk 12,29; 1 Kor 8,4-6) 5 Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visa jėga. (5 M 10,12; Mt 22,37) 6 Šitie žodžiai, kuriuos jums šiandien skelbiu, tepasilieka jūsų širdyse; (5 M 11,18-20) 7 mokykite jų savo vaikus ir patys kalbėkite, sėdėdami savo namuose, būdami kelionėje, prieš guldami ir atsikėlę. (1 M 18,19) 8 Prisitvirtinkite juos kaip ženklą prie rankos ir prie kaktos; (2 M 13,9) 9 užrašykite juos ant durų staktų ir savo kiemo vartų.

10 Kai Viešpats, jūsų Dievas, įves jus į žemę, kurią pažadėjo jūsų protėviams, Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, jūs gausite didelius ir gerus miestus, kurių nekūrėte; 11

visokių gėrybių pilnus namus, kurių nestatėte; šulinius, kurių nekasėte; vynuogynus ir alyvmedžių sodus, kurių nesodinote. (5 M 8,10) 12 Jūs valgysite ir pasisotinsite. 13 Neužmirškite Viešpaties, kuris jus išvedė iš Egipto žemės, iš vergijos namų. Bijokite Viešpaties, savo Dievo, Jam vienam tarnaukite ir Jo vardu prisiekite. (5 M 10,20; Mt 4,10) 14 Negarbinkite dievų svetimų tautų, kurios gyvena aplink jus. 15 Jei garbinsite svetimus dievus, Viešpats, jūsų Dievas, kuris yra jūsų tarpe, netoleruos jūsų veiksmų ir išnaikins jus nuo žemės paviršiaus. (2 M 20,5) 16 Negundykite Viešpaties, savo Dievo, kaip gundėte jį Masoje. (Mt 4,7; 2 M 17,2-7) 17 Uoliai vykdykite Viešpaties, savo Dievo, įsakymus, paliepimus ir įstatymus, kuriuos Jis jums davė. 18 Vykdykite, kas gera ir tinka Viešpačiui, kad jums gerai sektųsi ir užėmę paveldėtumėte pažadėtąją žemę, kurią Viešpats pažadėjo jūsų protėviams, 19 kai bus sunaikinti visi jūsų priešai. (2 M 23,27-28)

20 Kai jūsų vaikai ateityje klaus: ‚Ką reiškia Viešpaties, mūsų Dievo, duoti paliepimai, įstatymai ir įsakymai,' (2 M 13,14) 21 jiems atsakykite: ‚Buvome Egipte faraono vergai; Viešpats mus išvedė iš Egipto galinga ranka. (Ps 44,2) 22 Jis darė Egipte mūsų akyse didelius ir baisius ženklus bei stebuklus prieš faraoną ir jo dvarą (valdininkus). 23 Jis mus iš ten išvedė, kad nuvestų į kraštą, kurį pažadėjo mūsų protėviams. 24 Viešpats mums įsakė vykdyti šituos įstatymus ir bijoti Viešpaties, mūsų Dievo, kad mums gerai sektųsi visą gyvenimą. 25 Jis bus mums malonus, jei laikysime ir vykdysime Jo įsakymus; Viešpaties, mūsų Dievo malonė lydės mus'."

Vyriausias įsakymas yra meilė Viešpačiui. Jis pakartotas daugelį kartų šioje knygoje. (11,12; 12,1; 13,22; Mt 22,37) Anais laikais knygų buvo mažai ir jos buvo labai brangios, tad šaukdavo tautos susirinkimus ir skaitydavo įstatymus, svarbiausias dalis nurašydavo, prisegdavo jas

prie durų rėmų ir kitose lengvai pastebimose vietose, melsdamiesi — prie kaktos ir rankų. Taip buvo primenama mylėti Viešpatį ir laikytis Jo įsakymų.

7 skyrius
ĮSPĖJIMAS SAUGOTIS PAGONIŲ 1-11, PAKLUSNUMO PALAIMA 12-26

1 „Kai Viešpats, jūsų Dievas, nuves jus į žemę, kurią paveldėsite, ir kai jūs, Viešpačiui padedant, užimsite septynias tautas: hititų, girgasitų, amoritų, kananitų, perizitų, hivitų ir jebusitų, daug gausingesnes ir stipresnes už jus, (5 M 31,3) 2 išnaikinkite jas. Nedarykite su jomis sutarčių ir jų nesigailėkite; (4 M 21,2) 3 nesigiminiuokite su jomis vedybomis. Savo dukterų neduokite jų sūnums, nei jų dukterų neimkite savo sūnums, (2 M 23,32; 34,15-16) 4 nes jos suvedžios jūsų sūnus ir jie nebeseks manęs, bet tarnaus svetimiems dievams. Viešpaties rūstybė tada sunaikins jus. 5 Taigi, štai ką jiems darykite: jų aukurus sugriaukite, sulaužykite statulas, iškirskite giraites ir sudeginkite stabus. (5 M 12,2-3; 2 M 34,13) 6 Jūs esate Viešpačiui, jūsų Dievui, pašvęsta tauta. Viešpats, jūsų Dievas, jus išsirinko, kad priklausytumėte Jam — tauta iš visų tautų, esančių žemėje. (2 M 19,5-6) 7 Viešpats jus pamilo ir pasirinko ne dėl to, kad esate skaitlingesnė tauta už kitas tautas, nes tikrumoje jūsų tauta žymiai mažesnė už kitas tautas, (Ef 2,8) 8 bet dėl to, kad Viešpats jus pamilo ir išlaikė jūsų protėviams duotą priesaiką išvesti jus galinga ranka iš Egipto karaliaus faraono vergijos. 9 Žinokite, kad Viešpats, jūsų Dievas, yra galingas ir ištikimas Dievas, laikąs Sandorą ir gailestingas Jį mylintiems bei Jo įsakymus vykdantiems tūkstančiams kartų. (2 M 20,6) 10 Jo įsakymų nelaikančius, neatidėliodamas sunaikina, — užmoka už jų darbus.

11 Laikykite Jo įsakymus, įstatymus ir paliepimus, kuriuos jums šiandien įsakau vykdyti. (5 M 5,29; 6,17) 12 Tuomet Viešpats, jūsų Dievas, bus malonus ir laikys

Sandorą, kurią prisiekė jūsų protėviams. (2 M 23,22-31) 13 Jis mylės ir laimins jus ir jūsų žemės vaisius: javus, vynuoges, aliejų, galvijus ir avis toje žemėje, kurią pažadėjo jūsų protėviams. 14 Jūsų tauta taps skaitlingesnė už kitas tautas, taip pat ir jūsų bandos. 15 Viešpats pašalins visas jūsų negalias, piktas Egipto epidemijas, kurias pažinote Egipte; jas siųs ne jums, bet jūsų priešams. 16 Išnaikinkite visas tautas, kurias Viešpats, jūsų Dievas, jums leis. Nepasigailėkite jų, netarnaukite jų dievams, kad jie netaptų jums žabangais. 17 Negalvokite savyje, kad šitos tautos gausesnės už mus, kaip mes jas nugalėsime? (4 M 13,31; 14,1-4) 18 Nebijokite, tik atsiminkite, ką Viešpats, jūsų Dievas, padarė faraonui ir visiems egiptiečiams 19 anais didžių bandymų laikais. Jūsų akys matė Viešpaties ženklus ir stebuklus ir patyrė Jo galingą ranką. Ką Viešpats, jūsų Dievas, padarė, išvesdamas jus iš Egipto, tą Jis padarys visiems jūsų priešams. 20 Jis siųs jiems paniką (širšių), kol išnaikins visus, kurie nuo jūsų pabėgs ir pasislėps. (2 M 23,28-30) 21 Nebijokite jų, Viešpats, jūsų Dievas, yra su jumis, — Dievas didis ir galingas. 22 Jis išnaikins šitas tautas jums matant, pamažu, dalimis. Neišnaikins jų iš karto, kad neprivistų daug laukinių žvėrių. 23 Viešpats, jūsų Dievas, tose tautose sukels paniką, kol jos bus sunaikintos. 24 Į jūsų rankas Jis atiduos ir jų karalius. Jų vardai išnyks. Nė vienas jums negalės priešintis; jūs juos sunaikinsite. 25 Jų dievaičių stabus sudeginkite; neimkite nuo jų sidabro ir aukso, kad nepatektumėte į žabangus. Jie yra pasibjaurėjimas Viešpačiui, tavo Dievui. 26 Neįsineškite į savo namus jokio stabo, kad netaptumėte jam palankūs. Bjaurėkitės juo, kaip kokio sutepto daikto, nes tai prakeikta." (Joz 7,11)

Jei tauta nesilaiko teisės ir dorovės, ji sunyksta. Anų pagoniškų tautų pamaldos buvo tapusios paleistuvavimu, o jų karalių teisės padarė juos tironais,

savanaudžiais. Todėl izraelitams buvo griežtai įsakyta nesibičiuliauti su jomis, nevesti jų merginų. Jei izraelitai giminiuosis su jomis, jų likimas taps panašus — jie žus. Dievas nėra šališkas. Jei izraelitai nusikals, juos seks sunykimas — bausmė. Dievo įsakymas sunaikinti tautas atrodo labai žiaurus. Bet ar gi gyvenimas netoks? Kur paleistuvystė, teisybės nesilaikoma, ten tautos ir valstybės sunyksta ir žlunga. Taip buvo praeityje, taip vyksta ir mūsų laikais. Kur laikomasi dorovės ir teisės, ten žmonės sveikesni ir politika teisingesnė.

8 skyrius
BŪKITE DĖKINGI VIEŠPAČIUI 1-20

1 „Laikykite ir vykdykite įstatymą, kurį šiandien jums skelbiu, kad gyventumėte, tauta augtų ir paveldėtumėte žemę, kurią Viešpats prisiekė duoti jūsų protėviams. 2 Atsiminkite kelią, kuriuo Viešpats, jūsų Dievas, vedė jus keturiasdešimt metų per tyrus, kad išbandytų ir išmėgintų jus ir pamatytų ar vykdysite Jo paliepimus. (5 M 13,4; Teis 2,22) 3 Vargino jus alkiu, davė valgyti maną, kurios nepažinote nei jūs, nei jūsų tėvai, kad suprastumėte, jog žmogus gyvena ne vien duona, bet kiekvienu Dievo Žodžiu. (2 M 16,13-15; Mt 4,4) 4 Savo drabužių nesudėvėjote ir jūsų kojos nesutino per keturiasdešimt metų. (5 M 29,4) 5 Supraskite, kaip žmogus auklėja sūnų, taip Viešpats, jūsų Dievas, auklėjo jus. (5 M 1,31) 6 Laikykite Viešpaties, savo Dievo, paliepimus, vaikščiokite Jo keliais ir bijokitės Jo.

7 Viešpats, jūsų Dievas, įves jus į gerąją, upelių ir vandens šaltinių žemę, kurios lygumose trykšta šaltiniai ir kalnuose teka upeliai; 8 į kviečių, miežių ir vynuogynų žemę, kurioje auga figos, granatiniai obuoliai ir alyvų medžiai; į žemę alyvų medžių ir medaus, 9 kurioje nestokosite duonos ir džiaugsitės derliaus gausumu; į žemę, kurios akmenys yra geležies rūdos, kalnuose iškasama vario rūda. 10 Pavalgę ir sotūs būdami,

garbinkite Viešpatį, savo Dievą, už gerąją žemę, kurią jums davė. 11 Saugokitės ir neužmirškite Viešpaties, savo Dievo; laikykite Jo paliepimus, įsakymus ir įstatymus, kuriuos jums šiandien skelbiu. 12 Kai, sotūs būdami, pasistatysite gerų namų, juose gyvensite 13 ir turėsite raguočių bandas, avių būrius, aukso ir daugybę visokių dalykų, saugokitės, 14 kad nepasididžiuotumėte ir neužmirštumėte Viešpaties, savo Dievo, kuris jus išvedė iš Egipto vergijos. 15 Jis vedė jus per baisius tyrus, kur buvo nuodingų gyvačių ir skorpijonų. Žemė buvo sausa, visai be vandens. Jis leido iš kiečiausios uolos vandens srovei tekėti, (4 M 21,6; 2 M 17,6) 16 maitino jus tyruose mana, kurios nepažino jūsų tėvai; jus išmėginęs, jums gera darė, 17 kad nesakytumėte: ‚Mūsų rankos visa tai mums suteikė'. 18 Atsiminkite Viešpatį, savo Dievą, kuris jums suteikė jėgų ir įvykdė Sandorą, padarytą su jūsų protėviais, kaip šiandien matote. (5 M 4,31) 19 Bet jei užmiršite Viešpatį, savo Dievą, seksite svetimus dievus, juos garbinsite, prieš juos lenksitės, skelbiu jums iš anksto, — žūsite. 20 Kaip žuvo tautos, kurias Viešpats išnaikino, jums įeinant, taip ir jūs žūsite, jei neklausysite Viešpaties, jūsų Dievo."

Izraelitai 40 metų tyruose buvo grūdinami, mokomi ir auklėjami. Tai buvo vargingas gyvenimas, bet Dievas rūpinosi jais. Pažadėtoje žemėje jie turės visko apsčiai. Jei jie, ten gyvendami, nesilaikys dorovės, jie žus. Tiesa ir dorovė būtina tiek atskiram asmeniui, tiek tautai. Ją turėti ir jos laikytis praktiškame gyvenime, reikia turėti šaltinį, iš kur galima semtis jėgų. Tas šaltinis yra Viešpats. Tad garbinkime Jį bėdoje ir džiaugsme, būkime Jam dėkingi.

9 skyrius
NUSIKALTIMAS IR DIEVO BAUSMĖ 1-29

1 „Klausyk, Izraeli! Tu pereisi šiandien per Jordaną,

nugalėsi didesnes ir stipresnes tautas už save, paimsi didelius, iki padangių apmūrytus, miestus, (5 M 1,28) 2 didelę ir augalotą tautą, enakitus, kuriuos pats matei ir apie kuriuos girdėjai sakant: ,Niekas jiems negali pasipriešinti'. (4 M 13,32-33) 3 Žinok, kad Viešpats, tavo Dievas, eis pirma tavęs kaip ryjanti ir naikinanti ugnis; padės juos užimti ir visai sunaikinti, kaip Viešpats pažadėjo. (5 M 4,24) 4 Kai Viešpats, tavo Dievas, juos sunaikins tavo akyse, negalvok: ,Viešpats mane įvedė dėl mano teisumo ir leido paveldėti šitą žemę, o šitos tautos išnaikintos dėl savo piktybių'. (5 M 8,17; 1 M 15,16) 5 Ne dėl tavo teisumo ir gerumo įeisi jų žemę paveldėti; jos buvo sunaikintos dėl jų pikto elgesio. Viešpats įvykdė, ką priesaika pažadėjo tavo protėviams: Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. 6 Žinok, kad ne dėl tavo teisumo Viešpats, tavo Dievas, duos tau paveldėti šitą žemę, tu esi kietasprandė tauta. (2 M 32,9)

7 Atsimink ir neužmiršk, kaip įpykinai Viešpatį, savo Dievą, tyruose. Nuo tos dienos, kai išėjai iš Egipto, iki šios visados priešinaisi Viešpačiui. 8 Jau prie Orebo Jį įpykinai ir Jis užsirūstinęs norėjo tave sunaikint. (2 M 32) 9 Aš užlipau ant kalno paimti akmeninių plokščių — Sandoros, kurią Viešpats su jumis padarė, ir pasilikau ten keturiasdešimt parų, nevalgiau duonos ir negėriau vandens. 10 Viešpats įteikė man dvi akmenines plokštes, Dievo pirštu rašytus Žodžius, kuriuos Jis kalbėjo iš ugnies tautos susirinkimui. 11 Praslinkus keturiasdešimt parų, Viešpats įteikė man dvi akmenines Sandoros plokštes, 12 ir tarė: ,Eik skubiai iš čia, nes tauta, kurią išvedei iš Egipto, elgiasi blogai, nukrypo nuo kelio, kurį jiems nurodžiau ir pasidirbdino stabą. 13 Matau, kad šita tauta kietasprandė; 14 leisk man ją sunaikinti ir išdildyti jos vardą; iš tavęs padarysiu galingesnę ir didesnę tautą, kaip šita'. 15 Aš ėjau žemyn nuo degančio kalno, laikydamas abiejose rankose dvi Sandoros plokštes 16 ir pamačiau, kad nusidėjote Viešpačiui, savo Dievui,

nusiliedinote veršį ir nuklydote nuo Jo kelio, kurį Jis jums nurodė. 17 Aš trenkiau abi plokštes į žemę ir jas sutrupinau jums matant; 18 puoliau žemėn prieš Viešpatį, ir kaip pirma, keturiasdešimt parų nevalgiau duonos ir negėriau vandens dėl jūsų nusidėjimų Viešpačiui, (5 M 10,10; 2 M 34,28) 19 nes bijojau Jo rūstybės, kuria užsidegęs, norėjo jus sunaikinti. Viešpats išklausė mane dar ir tada. (Žyd 12,21) 20 Jis buvo labai užsirūstinęs ant Arono ir norėjo jį nužudyti. Aš meldžiausi ir už Aroną. 21 Jūsų nusidėjimo veršį nutvėręs sudeginau ir, sutrupinęs į gabalėlius, visai sutrynęs į dulkes, įmečiau į upelį, tekantį nuo kalno. 22 Jūs užrūstinote Viešpatį taip pat Gaisro, Gundymo ir Geidimo (Tabera, Masa, Kibrothatava) kapinių vietovėse. (2 M 17,7; 4 M 11,3,34) 23 Kai Jis iš Kadesbarno įsakė: ‚Žygiuokite, užimkite ir paveldėkite žemę, kurią jums daviau, — jūs paniekinote Viešpaties, savo Dievo, įsakymą, netikėjote ir nenorėjote Jo klausyti. (4 M 13,2,31; 14,1-4) 24 Kiek jus pažįstu, visada maištavote prieš Viešpatį.

25 Aš kniūbščias meldžiau Viešpatį keturiasdešimt parų; maldavau ir prašiau, nesunaikinti jūsų, kaip buvo grasinęs. 26 Meldžiausi: ‚Viešpatie Dieve! Nesunaikink savo tautos ir tėvonystės, kurią atpirkai savo didybe ir išvedei iš Egipto galinga ranka. 27 Atsimink savo tarną Abraomą, Izaoką ir Jokūbą; nežiūrėk šitos tautos atkaklumo, bedievystės ir jos nusikaltimų, 28 kad krašto gyventojai, iš kurio mus išvedei, nesakytų: ‚Viešpats negalėjo jų įvesti į pažadėtąją žemę, nes Jis jų nekenčia, — Jis juos išvedė išmarinti tyruose’. (4 M 14,16) 29 Jie yra tavo tauta, kurią išvedei iš Egipto savo galia.”

Izraelitams duodama pažadėtoji žemė ne dėl jų teisumo ar dorumo, bet vien tik Viešpaties malonės dėka. Jie buvo maištinga ir kietasprandė tauta.

10 skyrius
IŠTIKIMYBĖ VIEŠPATIES 1-22

1 „Viešpats man įsakė: ‚Išsikaldink dvi akmenines plokštes, kaip pirmosios buvo, ir ateik pas mane ant kalno. Padirbdink medinę skrynią. (2 M 34,1; 2 M 25,10) 2 Aš ant plokščių užrašysiu Žodžius, buvusius sudaužytose plokštėse. Plokštes įdėk į skrynią'. (2 M 32,19) 3 Iš akacijos medžio padirbdinau skrynią, iškaldinau dvi akmenines plokštes, kaip pirmosios buvo, ir užkopiau į kalną, laikydamas plokštes rankose. 4 Viešpats tose plokštėse užrašė, kaip pirma buvo, — dešimt Žodžių, kuriuos Viešpats jums kalbėjo iš ugnies, kai tauta buvo susirinkusi, ir įteikė jas man (5 M 9,10) 5 Sugrįžęs nuo kalno, įdėjau tas dvi plokštes į skrynią, kurią buvau padirbdinęs, kaip man Viešpats buvo įsakęs, ir jos ten yra.

6 Izraelitai patraukė iš Beroto Benejakano į Moserą. Aronas čia mirė ir buvo palaidotas. Jo vietoje kunigo pareigas pradėjo eiti jo sūnus Eleazaras. (4 M 33,32-33; 20,28) 7 Iš ten jie atvyko į Gudgodą, o iš čia — į Jotbatą, upelių žemę. 8 Viešpats paskyrė Levio giminę Sandoros skryniai nešti, būti Jo akivaizdoje, tarnauti Jam ir laiminti Jo vardu; taip daroma iki šios dienos. (5 M 18,5-7; 4 M 6,23-27) 9 Levitai negavo tėviškės dalies, nes pats Viešpats yra jų tėviškė; taip Viešpats, jūsų Dievas, pasakė. (4 M 18,20) 10 Aš pasilikau ant kalno, kaip pirmą kartą, keturiasdešimt parų. Viešpats išklausė mane ir nesunaikino jūsų. (5 M 9,8) 11 Jis man įsakė eiti jūsų priekyje ir įvesti jus į kraštą, kurį jūsų protėviams priesaika pažadėjo.

12 Izraeli, Viešpats, tavo Dievas, iš tavęs reikalauja, kad bijotum Viešpaties, savo Dievo, vaikščiotum Jo nustatytais keliais, Jį mylėtum ir Jam tarnautum, visa širdimi ir siela; (Mik 6,8) 13 laikytum Viešpaties įsakymus ir įstatymus, kuriuos tau šiandien skelbiu, kad tau gerai sektųsi. 14 Viešpačiui, tavo Dievui, priklauso dangūs ir

žemė ir visa, kas joje yra. 15 Viešpats pamėgo tavo protėvius, juos mylėjo ir pasirinko iš visų tautų jų palikuonis, tai yra jus; tą matome ir šiandien. (5 M 7,6)
16 Pakluskite Viešpačiui ir nebūkite kietasprandžiai. (5 M 30,6) 17 Viešpats, jūsų Dievas, yra dievų Dievas ir viešpačių Viešpats, didis, galingas ir teisingas Dievas; Jis nešališkas ir nepaperkamas kyšiais. 18 Jis teisingai elgiasi su našlaičiais ir našlėmis, myli svetimtautį, rūpinasi visų maistu ir apdaru. 19 Jūs irgi mylėkite svetimtaučius, nes ir patys buvote ateiviai Egipto žemėje. (2 M 22,20-23) 20 Klausykite Viešpaties, savo Dievo, Jam vienam tarnaukite, glauskitės prie Jo ir tik Jo vardu prisiekite. 21 Jis yra jūsų garbė ir jūsų Dievas. Jo padarytus darbus ir baisiuosius įvykius Egipte jūs matėte savo akimis. (Jer 9,23) 22 Jūsų protėvių, septyniasdešimt asmenų, nukeliavo į Egiptą; ir štai, dabar Viešpats, jūsų Dievas, prilygino jūsų skaičių dangaus žvaigždėms". (1 M 46,27; 1,10)

———

Viešpats davė izraelitams rašytą įstatymą. Mums irgi yra duotas rašytas įstatymas — Šventasis Raštas ir širdyse įrašyta meilė Jam. Mozė buvo izraelitams tikras draugas. Evangelijos skelbėjai yra mums draugai. Mozė priminė ir įsakė mylėti Viešpatį, svetimtautį ir artimą.

11 skyrius
PALAIMA IR PRAKEIKIMAS 1-32

1 „Mylėk Viešpatį, savo Dievą; visada vykdyk Jo visus įsakymus, įstatymus bei paliepimus! 2 Kalbu ne jūsų vaikams, kurie nežino drausmės, nematė Viešpaties, jūsų Dievo, ir nepajuto Jo didybės ir galingos rankos, 3 Jo ženklų ir darbų, padarytų Egipto karaliui faraonui ir visam jo kraštui, 4 visai egiptiečių kariuomenei, arkliams ir kovos vežimams, kai juos paskandino Raudonosios

jūros vanduo, besivejant jus; kaip Viešpats juos sunaikino, (2 M 14,25-27) 5 ir kaip jums padėjo tyruose, iki atėjote į šitą vietą. Ką Jis padarė 6 Rubeno sūnaus Eliabo dviem sūnums Datanui ir Abiramui, kuriuos, atsivėrus žemė, prarijo su namais, šeimomis, palapinėmis ir visu jų lobiu. (4 M 16,31-35) 7 Jūsų akys matė visus didingus Viešpaties darbus, kuriuos Jis padarė. 8 Vykdykite visus Jo paliepimus, kuriuos jums šiandien skelbiu, kad būtumėte tvirti užimti ir paveldėti žemę, į kurią einate, 9 ir kad ilgai gyventumėte žemėje, plūstančioje pienu ir medumi, kurią Viešpats priesaika pažadėjo jūsų protėviams ir jų palikuonims. (2 M 3,17) 10 Žemė, kurios paveldėti einate, yra ne tokia, kaip Egipto žemė, iš kurios išėjote, kurioje pasėtą sėklą daržuose atvestu vandeniu laistėte. 11 Pažadėtoje žemėje yra kalnų ir slėnių, kuriuos laisto dangaus lietus; 12 Viešpats, jūsų Dievas, visada aprūpina ją; Jo akys mato ją ištisus metus. (Ps 65,10-11)

13 Jei klausysite mano įsakymų, kuriuos šiandien jums duodu, mylėsite Viešpatį, savo Dievą, Jam tarnausite visa širdimi ir siela, (3 M 26,3-39) 14 Jis duos žemei gausiai lietaus; suvalysite javus, vynuoges, aliejų, 15 šieną galvijams ir derlių sau. 16 Saugokitės, nenuklyskite, neatsitraukite nuo Viešpaties, netarnaukite svetimiems dievams ir jų negarbinkite, 17 kad užsirūstinęs Viešpats neuždarytų dangaus — sustabdytų lietų; tuomet žemė neduotų derliaus ir jums nereikėtų bėgti iš gerosios žemės, kurią Viešpats jums duoda. (3 M 26,19; 28,23) 18 Įsidėkite šiuos žodžius į savo širdį ir sielą, nešiokite juos kaip ženklą ant rankų ir ant kaktos. (5 M 6,6-9) 19 Mokykite jų savo vaikus, kalbėkite juos sėdėdami namuose, eidami keliu, guldami ir keldamies. 20 Užrašykite juos savo namų durų staktose ir ant vartų, 21 kad jūs ir jūsų vaikai gyventų krašte, kurį Viešpats jūsų protėviams prisiekė duoti amžinai, — kol dangus stovės virš žemės. 22 Jei sąžiningai laikysitės šių

paliepimų, juos vykdysite, mylėsite Viešpatį, savo Dievą, vaikščiosite Jo nurodytais keliais ir glausitės prie Jo, 23 Viešpats išstums visas šitas tautas. Jūs nugalėsite jas, nors jos už jus didesnės ir galingesnės. (5 M 7,1-2) 24 Kur jūsų koja atsistos, bus jūsų. Nuo tyrų iki Libano, nuo didžiosios Eufrato upės iki Viduržemio (Vakarų) jūros tęsis jūsų sienos. 25 Nė vienas neatsilaikys prieš jus; Viešpats, jūsų Dievas, sukels baimę ir išgąstį visuose kraštuose, į kuriuos tik įžengsite, kaip jums pažadėjo. 26 Siūlau jums pasirinkti palaimą ar prakeikimą: (5 M 30,1,15) 27 palaimą, — jei klausysite Viešpaties, savo Dievo, vykdysite paliepimus, kuriuos šiandien jums skelbiu; (5 M 28,2,15) 28 prakeikimą, — jei neklausysite Viešpaties savo Dievo, nukrypsite nuo kelio, kurį šiandien jums rodau, ir seksite svetimus dievus, kurių nepažįstate.

29 Kai Viešpats, jūsų Dievas, įves jus į žemę, kurią dabar einate užimti, paskelbkite palaimą nuo Gerizimo, o prakeikimą — nuo Ebalio kalno, (5 M 27,12-13; Joz 8,33-34) 30 kurie yra vakarinėje Jordano pusėje, už kelio, einančio į vakarus per kananitų žemę, ties Gilgala, slėnyje, prie Moro ąžuolo. (1 M 12,6) 31 Jūs pereisite per Jordaną užimti, paveldėti ir valdyti žemes, kurias Viešpats, jūsų Dievas, jums duos. 32 Vykdykite įstatymus ir paliepimus, kuriuos šiandien skelbiu jums."

Mozė mokė tautą, kaip mylėti Viešpatį ir paklusti Jam. Jis suglaudė visą mokymą į du žodžius: palaima ar prakeikimas. Jei jie paklus Viešpačiui ir laikysis Jo įsakymų — seks palaima, bet jei jie neklausys Viešpaties, — seks prakeikimas. Viešpats nori juos laiminti, daryti jiems gera, bet taip bus tik tada, kai jie laikysis Jo įsakymų. Taip buvo pirmųjų tėvų gyvenime, taip buvo Izraelio tautos istorijoje, taip yra ir bus mūsų gyvenime.

12 skyrius
SUNAIKINKITE STABUS 1-3, GARBINKITE VIEŠPATĮ 4-32

1 „Šitie yra įsakymai ir paliepimai, kuriuos privalote vykdyti žemėje, kurią Viešpats, jūsų protėvių Dievas, jums duos; vykdykite juos, kol gyvensite žemėje. 2 Sugriaukite nugalėtų tautų visas dievų garbinimo vietas: kalnuose, kalvose ir po žaliuojančiais medžiais. (5 M 7,5,25) 3 Išardykite jų aukurus, sutrupinkite dievaičių statulas, sudeginkite šventąsias giraites ir sudaužykite jų stabus.

4 Taip nedarykite savo Viešpačiui! 5 Lankykite vietą, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks jūsų giminių tarpe, kad ten būtų garbinamas Jo vardas. 6 Toje vietoje aukokite deginamąsias ir kitas aukas, dešimtines ir pirmųjų derlių aukas; įžadų ir laisvas aukas, jaučių ir avių pirmagimius. 7 Ten valgykite Viešpaties, jūsų Dievo, akivaizdoje, džiaukitės viskuo, ką įsigysite jūs ir jūsų šeimos; Viešpats, jūsų Dievas, jus laimins. 8 Ten nedarysite to, ką kiekvienas čia šiandien darome, kas jam atrodo gera; 9 nes dar neatėjote į tėviškę, kurioje galėsite ramiai gyventi, — į Viešpaties jums pažadėtą žemę. 10 Perėję per Jordaną, gyvensite žemėje, kurią Viešpats, jūsų Dievas, jums duos; turėsite taiką ir gyvensite ramybėje. (1 Kar 5,5) 11 Į tą vietą, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks savo vardui, sunešite visa, ką įsakiau: deginamąsias aukas, dešimtines, jūsų pirmųjų derlių aukas, ir visa kas geriausia paskirta Viešpačiui. 12 Ten Viešpaties, jūsų Dievo, akivaizdoje, džiaugsitės jūs, jūsų sūnūs ir dukterys, tarnai ir tarnaitės; taip pat ir levitai, gyvenantys jūsų miestuose, nes jie neturi jokios dalies nei tėviškės. (4 M 18,20,24) 13 Neaukokite deginamųjų aukų kiekvienoje vietoje, 14 tik Viešpaties pasirinktoje. Ten aukosite aukas ir darysite viską, ką jums įsakau. 15 Jei norėsite valgyti, pasipjaukite gyvulį ir valgykite, Viešpačiui, jūsų Dievui laiminant. Ten galės valgyti nesuteptas ir suteptas taip,

kaip jiems leista valgyti stirną ir briedį. (5 M 14,5) 16 Tačiau kraujo nevalgykite; jį išliekite žemėn kaip vandenį. (3 M 3,17) 17 Savo miestuose nevalia valgyti aukai skirtų javų dešimtinių, gerti vyno, aliejaus, raguočių, pirmagimių avių ir viso, ką pažadėsite aukoti laisva valia, taip pat pirmųjų derlių. 18 Tai valgykite Viešpaties, savo Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks: tu, tavo sūnus ir duktė, tarnas ir tarnaitė; taip pat ir levitas, gyvenantis su tavimi. Džiaukitės Viešpaties, savo Dievo, akivaizdoje viskuo, ką atlikote. (5 M 14,23) 19 Niekada neužmirškite levito savo žemėje. 20 Kai Viešpats, jūsų Dievas, išplės sienas, kaip pažadėjo, ir jūs norėsite valgyti mėsos, 21 o vieta, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks savo vardui, bus toli, pasipjaukite raguočių arba avių, kaip įsakiau, ir valgykite savo vietoje, kiek jums patinka. 22 Kaip valgoma stirna ir briedis, taip valgykite visi, nesuteptas ir suteptas. 23 Nevalgykite kraujo, nes kraujas yra gyvybė; neleistina valgyti gyvybės drauge su mėsa; 24 išpilkite jį žemėn kaip vandenį. 25 Gerai seksis jums ir jūsų vaikams, jei darysi, kas patinka Viešpčiui. 26 Ką pašvęsite ir pažadėsite Viešpačiui, neškite į vietą, kurią Viešpats išsirinks. 27 Ten aukokite aukas, mėsą ir kraują, ant Viešpaties, jūsų Dievo, aukuro: aukų kraują išliekite ant aukuro, mėsą valgykite.

28 Laikykitės viso, ką įsakiau. Gerai seksis jums ir jūsų vaikams per amžius, jei darysite, kas gera ir kas patinka Viešpačiui, jūsų Dievui. 29 Viešpats, jūsų Dievas, išnaikins tautas, kurias einate nugalėti; jas nugalėję, gyvensite jų žemėje. 30 Nepriimkite ir nesilaikykite jų papročių, manydami: ‚Kaip šitos tautos garbino savo dievus, taip ir mes garbinsime’. 31 Nedarykite, kaip jos darė. Viešpats jų dievų nekenčia; jos aukodavo ant aukuro net savo sūnus ir dukteris. 32 Ką įsakau, darykite: nieko nepridėkite ir neatimkite”.

Šiame ir sekančiuose keturiuose skyriuose Mozė aiškino įvairius nuostatus ir įspėjo paklusti Viešpačiui. Tikras Dievas ir Viešpats yra tik vienas. Tad garbinkite tik Jį vieną, o visus dievaičių stabus ir jų garbinimo vietas sunaikinkite!

Kadangi pažadėtoje žemėje tauta gyvens plačiai, tolimose distancijose, bus leista pjauti gyvulius ir valgyti mėsą tose vietose, kur jie gyvens, bet aukas jie privalės aukoti vienoje vietoje, kurią Viešpats išsirinis. Kraujo nevalia valgyti, nes kraujuje yra gyvybė, ji yra Dievo nuosavybė.

13 skyrius
BAUSMĖ SUVEDŽIOTOJAMS 1-18

1 „Jei jūsų tarpe iškiltų pranašas, ar atsirastų sapnų aiškintojas ir paskelbtų iš anksto kokį aiškinimą, (5 M 4,2) 2 kuris įvyktų, jis jums sakytų: ‚Sekime dievus, kurių jūs nepažįstate, ir jiems tarnaukime'. 3 Tokio pranašo ar sapnuotojo neklausykite, nes Viešpats, jūsų Dievas, jus bando, kad paaiškėtų, ar Jį mylite visa širdimi ir visa siela. 4 Sekite Viešpatį, jūsų Dievą, Jo bijokite; vykdykite paliepimus ir klausykite Jo; Jam tarnaukite ir prie Jo glauskitės. (5 M 8,2) 5 Tokį pranašą ar sapnų aiškintoją užmuškite; jis savo kalba kursto jus prieš Viešpatį, jūsų Dievą, kuris jus išvedė iš Egipto žemės ir išlaisvino iš vergijos, kad jus išvetų iš kelio, kurį Viešpats, jūsų Dievas, nurodė. Pašalinkite pikta iš savo tarpo. 6 Jei brolis, sūnus, duktė, mylima žmona, ar draugas, kurį mylite kaip patys save, norėtų įkalbėti ir sakytų: ‚Eikime ir tarnaukime svetimiems dievams', kurių nepažįstate nei jūs, nei jūsų tėvai; (5 M 18,20; 1 Kor 5,9,13) 7 svetimiems dievams, esantiems apylinkėje, ar toli kitame žemės krašte, 8 nesutikite su juo ir jo neklausykite. Nesigailėkite jo, nepataikaukite jam ir neslėpkite, ką žinote, 9 bet tuojau jį užmuškite, pirmieji pakelkite prieš jį ranką, o

paskui visa tauta padės. 10 Užmuškite jį akmenimis, nes jis norėjo jus atitraukti nuo Viešpaties, jūsų Dievo, kuris išvedė jus iš Egipto vergijos, (5 M 17,7) 11 kad jūs visi, tai išgirdę, bijotumėte ir nesiduotumėte suvedžiojami. 12 Jei išgirstumėte viename savų miestų, kuriuos Viešpats, jūsų Dievas, jums duos, kalbant: 13 ‚Iš jūsų tarpo suvedžiotojai suklaidino miesto gyventojus, sakydami: ‚Eikime ir tarnaukime svetimiems dievams, kurių nepažįstate', 14 teiraukitės rūpestingai ir uoliai, jei pasitvirtintų, kad taip tikrai įvyko, kaip pasakojama, 15 išžudykite to miesto gyventojus kardu ir sunaikinkite jį ir visa, kas jame yra, net ir gyvulius. 16 Visus daiktus sukraukite aikštėje ir sudeginkite kartu su miestu. Jis telieka amžinu kapu. Niekados jo nebeatstatykite. (4 M 21,2) 17 Iš to grobio nieko nepasisavinkite, kad Viešpats atsisakytų savo rūstybės, pasigailėtų jūsų ir leistų jūsų tautai augti, kaip prisiekė jūsų protėviams. (Joz 7) 18 Privalote klausyti Viešpaties, jūsų Dievo, ir laikyti visus Jo įsakymus, kuriuos šiandien jums duodu. Darykite kas patinka Viešpačiui, jūsų Dievui."

Kad atpulimų nuo tikėjimo ir gundymų bus, kalbėjo apaštalas Paulius Apd 20,29-31. Apaštalas Petras kalbėjo Viešpačiui Jėzui nemirti. Tokių dalykų, gundymų buvo ir bus. Izraelitams buvo įsakyta tokius žmones sunaikinti — žudyti.

14 skyrius
ŠVARŪS IR NEŠVARŪS GYVULIAI, DEŠIMTINĖS
1-29

1 „Jūs esate Viešpaties, jūsų Dievo vaikai: nedarykite įsipjovimų ir nesiskuskite plikai viršugalvio dėl mirusio, 2 nes priklausote Viešpačiui, jūsų Dievui, — esate pašvęsta tauta. Jis jus išsirinko iš visų žemėje esančių tautų būti Jo tauta. (3 M 19,27-28)

3 Nevalgykite nieko nešvaraus. 4 Šitie gyvuliai

leidžiama valgyti: jautis, avis, ožka, 5 briedis, stirna, stumbras, laukinis ožys, antilopė, gazelė, kalnų ožka. 6 Valgykite kiekvieną gyvulį, kuris turi skeltą nagą ir gromuliuoja. 7 Tų, kurie gromuliuoja, bet turi neskeltą nagą, nevalgykite: kupranugario, kiškio, barsuko; jie nešvarūs. 8 Kiaulė jums yra nešvari, nors ji turi skeltą nagą, bet negromuliuoja. Jos mėsos nevalgykite ir jos nepalieskite. 9 Iš vandens gyvių valgykite tuos, kurie turi pelekus ir žvynus; 10 tų gi, kurie be pelekų ir žvynų, nevalgykite, jie nešvarūs. 11 Valgykite visus jums nesuteptus paukščius; 12 suteptų nevalgykite: aro, grifo, jūros erelio, 13 lingės, vanagėlio, peslio su visa jo šeima, 14 varnų šeimos, 15 stručio, pelėdos, žuvėdros, vanago ir visų tos šeimos; 16 gervės, gulbės, ibio, 17 naro, raudonplunksnio, apuoko, 18 pelikano, kėkšto ir visos jo šeimos; taip pat tutlio ir šikšnospanrio. 19 Visos kirmėlės ir sparnuoti vabzdžiai nešvarūs ir nevalgomi. 20 Visus nesuteptus sparnuočius valgykite. 21 Nieko pastipusio nevalgykite. Svetimtautis, gyvenantis pas jus, gali juos valgyti; užsieniečiui galite tokius gyvulius parduoti, bet jūs esate Viešpačiui, savo Dievui, pašvęsta tauta. Nevirkite naujagimio ožiuko jo motinos piene. (2 M 22,30; 23,19; 3 M 17,15)

22 Duokite dešimtinę viso metinio derliaus. (3 M 27,30) 23 Dešimtinę javų, vyno, aliejaus, raguočių bei avių pirmagimius valgykite Viešpaties, jūsų Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią Jis išsirinks savo vardui, kad išmoktumėte bijotis Viešpaties, jūsų Dievo. (5 M 12, 24) Jei vieta, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks savo vardui bus labai toli, ir Jo palaiminto derliaus negalėsite ten nugabenti, 25 tai viską parduokite ir pinigus nusineškite į vietą, kurią Viešpats, jūsų Dievas, išsirinks. 26 Už tuos pinigus nusipirkite, kas jums patiks: raguočių, avių, vyno bei stiprių gėrimų ir viso, ko tik norėsite; valgykite su visa savo šeima Viešpaties, savo Dievo, akivaizdoje su džiaugsmu. 27 Neužmirškite pas jus

gyvenančio levito, nes jis neturi dalies paveldėtoje žemėje. (5 M 12,19) 28 Kas treti metai atidėkite dešimtinę viso derliaus miesto sandėliuose. (5 M 26,12-15) 29 Tai bus maistas levitui, neturinčiam tėviškės, taip pat svetimtaučiui, našlaičiui ir našlei, kurie gyvena tavo apylinkėje. O Viešpats, jūsų Dievas, laimins visus jūsų darbus, kuriuos vykdysite."

Izraelitai yra Viešpaties išrinktoji tauta; jie privalo elgtis kitaip negu pagonys. Pagonys, artimui mirus, įsipjaudavo iki kraujo arba galvos plaukus nusiskusdavo. Pakartoti švarūs ir nešvarūs gyvuliai — tinkantys ir netinkantys maistui. Tai buvo įsakymas tik Izraelio tautai; kitų tautų žmonėms buvo leista juos valgyti.

15 skyrius
LAISVĖS METAI 1-18, PIRMAGIMIAI 19-23

1 „Kas setpintieji metai — laisvės metai. (2 M 23,10-11) 2 Tų metų gale nereikalaukite iš skolininko ar jis būtų draugas, ar brolis (izraelitas) skolos grąžinti, nes tai Viešpaties laisvės metai. 3 Iš svetimtaučio galite reikalauti, bet iš tautiečio ir artimo — neleistina. 4 Tegul nebūna suvargusio žmogaus jūsų tarpe, kad Viešpats Dievas laimintų jus žemėje, kurią paveldėsite. 5 Jei stropiai klausysite Viešpaties Dievo ir vykdysite įsakymus, kuriuos paskelbiau šianden, 6 Jis jus laimins, kaip pažadėjo. Jūs skolinsite daugeliui tautų, bet nieko neimsite skolon; viešpatausite daugeliui tautų, o jums niekas neviešpataus. (5 M 28,12) 7 Jei kuris jūsų brolių, gyvenančių apylinkėje, kurią Viešpats Dievas jums duos, suvargtų, nesukietinkite širdies ir ištieskite jam pagalbos ranką. (1 Jn 3,17) 8 Būkite dosnūs beturčiui ir skolinkite, ko jam reikia. (Lk 6,34-35) 9 Nebūkite savanaudžiai skolindami trumpam laikui, kai septintieji — laisvės metai — arti. Neatstumkite beturčio brolio, nenorėdami jam skolinti, ko jis prašo, kad jis nesišauktų Viešpaties

tarpininkavimo; jums tuomet būtų nuodėmė. 10 Tada Viešpats Dievas laimins jus visuomet ir visur. 11 Beturčių krašte nestigs; todėl įsakau atverti širdį suvargusiam broliui ir beturčiui, kuris gyvena jūsų šalyje. (Mt 26,11; Iz 58,7; Jok 2,15-16)

12 Jei jūsų pirktas hebrajas ar hebrajė ištarnaus jums šešerius metus, septintaisiais metais paleiskite jį (laisvą). (2 M 21,2) 13 Suteikę jam laisvę, neišleiskite jo tuščiomis. 14 Aprūpinkite jį banda, grūdais ir vynu, kuo Viešpats Dievas jus laimino. 15 Atsiminkite, kad vergavote Egipto žemėje, o Viešpats Dievas išlaisvino jus. Šiandien skelbiu jums šį įsakymą. (5 M 5,15) 16 Bet jei vergas nenorėtų išeiti ir sakytų: ,Myliu tave bei tavo namus ir jaučiuosi pas tave gerai', 17 tada imkite ylą ir perverkite jo ausį prie namų durų; jis liks vergu visam laikui. Su tarnaite darykite taip pat. 18 Neatstumkite jų, kai suteiksite jiems laisvę, nes už samdinio algą jie tarnavo šešerius metus, kad Viešpats Dievas laimintų visus jūsų darbus.

19 Kiekvieną patinėlį raguočių ir avių pašvęskite Dievui. Nenaudokite raguočių pirmagimių darbui ir avių pirmagimių nekirpkite. (2 M 13,2) 20 Jūs ir jūsų šeimos valgykite juos Viešpaties Dievo akivaizdoje visuomet toje pačioje vietoje, kurią Viešpats išsirinks. (5 M 14,23) 21 Jei pirmagimis sirgtų, būtų raišas ar aklas, ar turėtų kitokį kūno trūkumą, tokio neaukokite Viešpačiui Dievui. (3 M 22,20) 22 Tokius valgykite namuose. Juos gali valgyti nesuteptas ir suteptas žmogus, kaip valgo stirną ar briedį. (5 M 12,15,22) 23 Tik nevalgykite jų kraujo, jį išliekite žemėn, kaip vandenį." (3 M 3,17; 12,16-24)

Viešpats Jėzus kalbėjo, kad visais laikais bus vargšų. Taip buvo ir yra; jiems reikalinga pagalba. Čia yra Viešpaties įsakymas jiems padėti. Pirmagimiai gyvuliai privalėjo būti aukojami, aukai netinkami turėjo būti pakeičiami tinkamu aukai.

16 skyrius
METINĖS ŠVENTĖS 1-17, VALDININKAI 18-22

1 „Švęsk Pasą Viešpačiui Abibo mėnesį, nes tą mėnesį Viešpats Dievas išvedė tave iš Egipto. (2 M 23,14-17; 3 M 23; 2 M 12) 2 Aukok Viešpačiui Dievui Pasos auką iš avių ir jaučių toje vietoje, kurią Viešpats Dievas išsirinks savo vardui. 3 Nevalgyk raugintos duonos; septynias dienas valgyk neraugintos (sielvarto) duonos, nes skubiai turėjai bėgti iš Egipto. Visą amžių atsimink iš Egipto bėgimo dieną. 4 Septynias dienas neprivalo būti raugo visame tavo krašte; nepalik rytojui ir mėsos, aukotos pirmos dienos vakare. 5 Pasos aukos neaukok savo gyvenamoje vietoje, kurią Viešpats Dievas tau duos. 6 Aukok ją tik toje vietoje, kurią Viešpats Dievas išsirinks savo vardui. Pasos aukas aukok vakare, saulei leidžiantis, kada išėjai iš Egipto. 7 Virk ir valgyk toje vietoje, kurią Viešpats Dievas išsirinks, o rytą atsikėlęs grįžk į savo palapinę. 8 Šešias dienas valgyk neraugintą duoną, o septinta diena yra Viešpaties Dievo iškilminga diena, tą dieną nedirbk jokio darbo.

9 Atskaityk septynias savaites nuo tos dienos, kai pradėsi pjauti javus, 10 ir švęsk Viešpačiui Dievui Sekminių šventę, atnešdamas laisva valia dovanų — auką, nes Viešpats Dievas laimino tave. 11 Viešpaties Dievo akivaizdoje džiaukis tu, tavo sūnus, duktė, tarnas, tarnaitė, levitas, gyvenantis tavo apylinkėje, svetimtautis, našlaitis ir našlė, — visi, kurie su tavimi gyvena toje vietoje, kurią Viešpats Dievas išsirinks savo vardui. (2 M 20,24) 12 Atsimink, kad buvai vergas Egipte, laikyk ir vykdyk, kas įsakyta. (5 M 5,15)

13 Palapinių iškilmę švęsk septynias dienas, kai būsi suvalęs derlių iš klojimo ir spaustuvo. 14 Džiaukis iškilmėje tu, tavo sūnus, duktė, tarnas, tarnaitė, svetimšalis, nešlaitis bei našlė, kurie gyvena tavo apylinkėje. (5 M 26,11) 15 Septynias dienas švęsk tą iškilmę Viešpačiui Dievui toje vietoje, kurią Viešpats

išsirinks. Viešpats Dievas laimins visą tavo derlių ir visus darbus. Tu būsi laimingas ir linksmas. (3 M 23,34-)
16 Kiekvienas vyras privalo pasirodyti tris kartus metuose toje vietoje, kurią Viešpats išsirinks: Neraugintos duonos, Sekminių ir Palapinių iškilmėse. Nepasirodyk Viešpaties akivaizdoje tuščiomis rankomis. 17 Kiekvienas aukokite tą, ką turite Viešpaties Dievo dėka.

18 Visose savo gyvenvietėse, kurias Viešpats Dievas tau duos, kiekvieną giminė tepaskiria teisėjus ir valdininkus teisingai teisti žmones. (5 M 20,8-9; 4 M 11,16) 19 Neiškraipyk teisės. Nepataikauk ir neimk kyšių, nes kyšiai apakina išmintinguosius ir iškraipo teisiųjų žodžius. (5 M 1,17) 20 Vykdyk teisę ir laikykis jos, kad gyventum ir paveldėtum žemę, kurią Viešpats Dievas tau duos. 21 Nesodink jokio medžio Ašeros stabui šalia Viešpaties Dievo aukuro, kurį pastatysi. (5 M 7,5) 22 Nedaryk ir nestatyk jokio stabo, nes Viešpats Dievas to nepakenčia." (3 M 26,1)

Žymiausios metinės šventės buvo: Velykos, Sekminės ir Palapinių šventė. Šios šventės kartais buvo vadinamos ir kitais vardais. Jose privalėjo dalyvauti visi vyrai 13 metų ir vyresni. Valdininkai ir teisėjai privalėjo teisti teisingai; būti nešališkais turtingiems ir vargšams, neimti kyšių.

17 skyrius
NUOSTATAI VALDININKAMS IR KARALIUI 1-20

1 „Neaukok Viešpačiui Dievui avies nei jaučio su trūkumu ar kokia nors yda, nes tai yra nepriimtina Viešpačiui Dievui. (3 M 22,20) 2 Jei tavo krašte, kurį Viešpats Dievas tau duos, vyras ar moteris nusikals Viešpačiui Dievui ir peržengs Sandoros dėsnius, (5 M 13,7-12) 3 girdami svetimus dievus ir garbindami juos: saulę, mėnulį, ar kitą dangaus kūną, kas uždrausta, (5 M

4,19) 4 ir apie tai tau bus pranešta, tai rūpestingai ištirk ar taip iš tikrųjų yra. Jei padarytas toks nusikaltimas Izraelyje, 5 išvesk vyrą ar moterį, padariusius tą bjaurų nusikaltimą, prie miesto vartų ir juos užmušk akmenimis. 6 Užmuštas bus tas, kurio nusikaltimą paliudys du ar trys liudytojai. Nė vienas nebus baudžiamas mirtimi, liudijant prieš jį tik vienam. (4 M 35,30; Žyd 10,28) 7 Liudytojai pirmieji paleis akmenį, o likusieji — jį užmuš. Taip piktybė bus pašalinta iš jūsų tarpo. 8 Jei skundas abejotinas ir sunku padaryti sprendimą — mirtis ar išteisinimas, eik į vietą, kurią Viešpats išsirinks; 9 kreipkis į kunigus iš Levio giminės arba į teisėją, kuris tuo metu eis pareigas. Jie padarys teisingą sprendimą. 10 Daryk, ką jie įsakys, ir kaip pamokys. 11 Elkis pagal jų įsakymus ir nurodymus, nenukrypk nuo jų. 12 Kas drįstų nepaklusti kunigo paliepimui, kuris tuo metu eitų pareigas, ir teisėjo sprendimui, toks asmuo temiršta; pašalink piktybę iš Izraelio. 13 Pranešk visai tautai, kad ji žinotų, bijotų ir daugiau nedrįstų priešintis.

14 Kai būsi žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos, ją paveldėsi, gyvensi joje ir norėsi išsirinkti sau karalių, kaip visos tautos aplinkui, (1 Sam 8,5-6) 15 tada privalai pasirinkti tokį karalių, kurį Viešpats Dievas parinks iš tavo brolių. Karaliumi būti negali kitos tautos žmogus, kuris nėra izraelitas. 16 Jis valdydamas neprivalo turėti didelės raitųjų kariuomenės, kad nesugalvotų grįžti į Egiptą, nes Viešpats įsakė niekuomet tuo pačiu keliu nebegrįžti. (1 Kar 10,25-28) 17 Jis neturės daug žmonų, kad nenutoltų nuo Dievo, ir nekraus sau turto — sidabro ir aukso. (1 Kar 11,4) 18 Atsisėdęs karalystės sostan, jis įsigys šito įstatymo nuorašą iš Levio giminės kunigų; 19 laikys jį pas save, skaitys visą amžių, kad išmoktų bijotis Viešpaties Dievo ir laikytis Jo Žodžių bei paliepimų, surašytų įstatyme. 20 Įstatymas neleis jam pakilti puikybėn ir nukrypti nuo jo dėsnių; jis ir jo sūnūs ilgai karaliaus Izraelyje." (5 M 5,29)

Svetimus dievus garbinti buvo griežtai draudžiama, vis iš naujo įspėjama.

Izraeliui buvo pažadėti karaliai, 1 M 17,6-. Čia karaliui duodamas nuostatas. Karalius privalėjo būti izraelitas, vengti turtų, garbės ir neturėti daug žmonų. Karalius privalėjo žinoti Viešpaties įsakymus ir laikytis jų. Bet izraelitų karaliai praktiškame gyvenime elgėsi visai priešingai, pav.: Dovydas, Saliamonas ir kiti.

18 skyrius
KUNIGŲ IR LEVITŲ DALIS 1-8, BURTAI 9-14, PAŽADĖTAS PRANAŠAS 15-22

1 „Kunigai ir visa Levio giminė neturės dalies ir tėvonystės kaip visi izraelitai. (5 M 10,9; 4 M 18,8-20; 1 Kor 9,13) 2 Aukos Viešpačiui bus jų dalis. Jie nepaveldės tėviškės, kaip jų broliai. Viešpats bus jų tėvonystė,, kaip Jis jiems pasakė. 3 Kunigams priklauso iš tautos tokia aukos dalis: aukojant jautį ar aviną, kunigui tenka petys, pusė galvos ir skrandis; 4 pirmojo derliaus javų, vyno, aliejaus ir dalis vilnų. 5 Iš visų giminių Viešpats Dievas išsirinko Levio giminę tarnauti Jam per amžius. 6 Jei levitas, gyvenantis tavo apylinkėje, atėjęs norėtų pasilikti gyventi Viešpaties garbinimo vietoje, 7 jis bus priimtas ir tarnaus Viešpačiui, savo Dievui, kaip visi jo broliai levitai, kurie tuo metu ten bus. 8 Jis gaus tokią pat maisto dalį, kaip ir kiti, neskaitant to, kas jam priklauso iš tėvų palikimo.

9 Kai būsi žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos, negarbink tų tautų stabų. 10 Neaukok savo sūnaus ar dukters ant aukuro, neieškok patarimų pas žynius, ženklų aiškintojus ir burtininkus; (3 M 18,21; 19,26-31; 20,27) 11 žavėtojus, mirusių dvasių iššaukėjus, kerėtojus ir raganius. 12 Viešpats smerkia visus tokius veiksmus; už tokius nusikaltimus Jis išnaikins tas tautas, prieš tau užimant tą kraštą. 13 Nenusikalsk Viešpačiui, savo Dievui. (1 M 6,9; Ps 15,2) 14 Tautos, kurių žemę

paveldėsi, klauso ženklų aiškintojų ir žynių patarimų; tu gi Viešpaties Dievo esi kitaip išmokytas.

15 Viešpats Dievas iš tavo giminės brolių siųs PRANAŠĄ kaip mane; jo klausyk! (4 M 12,6-8; Jn 1,45; 6,14; Apd 3,22; 7,37; Žyd 12,24) 16 Prašei Viešpaties Dievo prie Horebo: ‚Nebenoriu daugiau girdėti Viešpaties Dievo balso ir matyti šios baisios ugnies, kad nemirčiau'; (2 M 20,19; Žyd 12,19) 17 o Viešpats man tarė: 'Jie teisingai kalbėjo. (5 M 5,25) 18 Aš jiems siųsiu iš jų brolių pranašą, panašų į tave, kuris jiems kalbės, ką jam įsakysiu. 19 Kas nenorės paklusti jo žodžiams, kuriuos jis kalbės mano vardu, tą bausiu. 20 Pranašas, kuris kalbėtų mano vardu, ko Aš jam neliepiau, ar svetimų dievų vardu, bus baudžiamas mirtimi'. (Jer 14,15; 5 M 13,6) 21 Jei sakytum: ‚Kaip man žinoti, kad Viešpats nekalbėjo jam?' 22 Ženklas bus toks: jei toks pranašas paskelbtų ką nors iš anksto Viešpaties vardu ir tas neįvyktų, tam Viešpats nekalbėjo, pranašas reiškė savo mintis ir todėl jo nebijok."

Kunigai ir levitai neturėjo paveldėjimo (nuosavybės), pakartotinai primenamos jiems skirtos aukos ir dešimtinės.

Burtininkai, žavėtojai ir visi jiems panašūs nemokė tautų tikrosios dorovės ir tiesos. Dėl to tautos susilaukė pražūties. Izraelitai buvo įspėti neiti jų keliais. Taip elgdamosios tautos žlugo: jei panašiai gyvens izraelitai, ir jie žlugs.

Visada buvo netikrų pranašų. Čia pažadamas tikrasis pranašas — Jėzus Kristus. (Jn 5,46; Apd 3,22)

19 skyrius
PRIEGLAUDOS MIESTAI 1-13, GINČAS DĖL SIENŲ, LIUDININKŲ BAUSMĖ 14-21

1 „Kai Viešpats Dievas išnaikins tautas, jų žemę duos tau paveldėt ir gyventi jos miestuose ir namuose, (4 M

35,6-34; Joz 20) 2 išskirk krašte tris miestus, (5 M 4,41-43) 3 pataisyk į juos kelią ir padalyk į tris dalis visą žemės plotą, kad žmogžudys galėtų ten rasti prieglaudą. 4 Toks įstatymas yra gelbėti žmogžudį, jei kas netyčia užmuštų savo artimą, kuris anksčiau nebuvo jo priešas. 5 Jei kas nueitų su kaimynu į mišką malkų kirsti ir bekertant nusmukęs kirvis mirtinai sužeistų draugą, tai toks asmuo tegul bėga į vieną iš aukščiau minėtų miestų, ten jis išliks gyvas. 6 Užmuštojo įsikarščiavęs, skausmo apimtas giminaitis ar draugas galėtų jį pagauti ir užmušti, nors jis nekaltas dėl žmogaus mirties, jis neturėjo užmuštajam jokios neapykantos. 7 Todėl įsakau paskirti tris miestus. 8 O kai Viešpats Dievas išplės tautos teritoriją, kaip prisiekė protėviams, ir duos visą žemę, kurią jums pažadėjo, tai, 9 jei pildysi įsakymus ir vykdysi, ką tau šiandien įsakau, mylėsi Viešpatį Dievą ir vaikščiosi Jo nurodytais keliais, pridėsi dar tris kitus miestus, 10 kad nekaltas kraujas nebūtų išlietas žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos paveldėti, ir neužsitrauktum kaltės dėl nekaltai pralieto kraujo. 11 Bet jei kas, neapkęsdamas savo kaimyno, jį sužeistų taip, kad jis mirtų, jis gi pasislėptų viename minėtų miestų, 12 tai to miesto vyresnieji jį iš ten grąžins, perduos keršytojui. 13 Nesigailėdamas nužudyk jį, kad nekaltas kraujas nekristų ant Izraelio ir tau gerai sektųsi.

14 Nepanaikink ir nepakeisk savo kaimyno žemės ribų, kurios yra seniai pažymėtos, krašte, kuriame Viešpats Dievas tau duos žemės paveldėti. (5 M 27,17)

15 Vieno liudijimas negalios teisme nežiūrint, koks būtų nusikaltimas; dviejų ar trijų liudytojų parodymai nustatys teismo sprendimą.(5 M 17,6; Jn 8,17; 2 Kor 13,1) 16 Jei liudytojas melagingai kaltintų žmogų įstatymo laužymu, 17 abu stos Viešpaties, kunigų ir teisėjų akivaizdoje. (5 M 17,9) 18 Teisėjai, rūpestingai ištyrę ir radę, kad liudytojas neteisingai liudijo prieš savo brolį, 19 padarys jam taip, kaip jis siekė padaryti savo broliui.

Tokiu būdu pašalink blogį iš savo tarpo, 20 kad kiti išgirdę bijotų ir niekad nedrįstų panašiai elgtis. 21 Nesigailėk, bausmė turi būti: gyvybė už gyvybę, akis už akį, dantis už dantį, ranka už ranką, koja už koją. (2 M 21,23-25)"

Laisvieji miestai buvo Jordano rytiniame (4 M 35,9-34) ir čia — vakariniame krašte. Tų miestų paskirtis buvo išgelbėti nekaltą žmogžudį, kai žmogaus užmušimas įvykdavo nelaimingu atsitikimu.

Melagiai liudininkai, norintys nuskriausti artimą, įsakyta bausti tokiu būdu, kaip jie norėjo nuskriausti arba nuskriaudė artimą.

20 skyrius
KARO NUOSTATAI 1-20

1 „Jei eisi į karą su savo priešais ir matysi raitelius, kovos vežimus, jų gausesnę kariuomenę negu tavoji, nebijok jų, nes Aš Viešpats, tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės, esu su tavimi. 2 Traukiant į mūšį, kunigas kalbės kariams: 3 ‚Klausyk, Izraeli! Šiandien jūs einate kariauti su jūsų priešais; nenusigąskite, nebijokite ir nepabūkite jų, 4 nes Viešpats Dievas yra su jumis; Jis kovos jūsų pusėje ir pergalė bus jūsų'. 5 Vadai kiekvienam būriui paskelbs: ‚Kas pasistatėte naujus namus ir jų dar nepašventinote, grįžkite į savo namus, nes tokiam kariui kritus kare, kitas turėtų juos pašventinti. (5 M 16,18) 6 Kas užveisėte jauną vynuogyną ir jo vaisių dar nerinkote, grįžkite į savo namus, nes tokiam kariui kare kritus, kitas džiaugtųsi jais. (5 M 28,30; 3 M 19,24-25) 7 Kas susižadėjo ir dar nevedęs paliko sužadėtinę, grįžkite į savo namus, nes jam kritus kare, kitas ją vestų'. (5 M 24,5) 8 Tai pasakę, vadai dar pridės: ‚Ar yra bailių ir nedrąsių? Grįžkite į savo namus, kad baime neapkrėstumėte savo brolių, kaip jūs esate baimės apimti'. (Teis 7,3) 9 Kai vadai baigs kalbėti, paskirti karininkai parengs kovai savo būrius.

10 Priartėjęs prie miesto, pirma patiek jam taikos sąlygas. (4 M 21,21-22) 11 Jei jas priims ir atidarys vartus, visi miesto žmonės tau tarnaus ir mokės duoklę. 12 Jei jie nenorės taikos ir pradės kovą, apsupk jį. 13 Kai Viešpats Dievas atiduos jį į tavo rankas, išžudyk kardu visus jame esančius vyrus. (4 M 31,7,17) 14 Moteris, vaikus, galvijus ir visa, kas yra mieste, pasilaikyk. Visą grobį naudok. Viešpats Dievas jį davė tau. 15 Taip daryk su visais miestais, kurie toli nuo tavęs, ir tu jų nepaveldėjai. 16 Tuose gi miestuose, kurie tau duoti paveldėti, nepalik nė vieno gyvo, (Joz 10,40) 17 išnaikink kardu: hititus, amoritus, kananitus, perezitus, hivitus ir jebusitus, kaip Viešpats Dievas tau įsakė, (5 M 7,1-2) 18 kad jūs neišmoktumėte tų nusikaltimų, kuriuos jie patys darė, garbindami savo dievus, ir nenusidėtumėte Viešpačiui Dievui. 19 Ilgą laiką laikydamas apsuptą ir pylimu apkastą miestą, neišnaikink vaismedžių, bet valgyk jų vaisius, 20 juk medis ne žmogus, kad prieš jį kariautum. Nevaisinius medžius, tinkančius kitiems reikalams, nukirsk ir pasidaryk iš jų sustiprinimus apgulimui, iki miestas bus paimtas."

Kariai, prieš eidami į karą, būdavo drąsinami pasitikėti Dievu. Pasistatę naujus namus, įsiveisę vynuogynus, tik ką vedę ir bailiai būdavo atleidžiami nuo karo tarnybos. Pažadėtoje žemėje buvo įsakyta sunaikinti visus gyventojus, nes jų nuodėmių saikas yra pilnas. Bet, iškilus karui su toli gyvenančiomis tautomis, įsakyta vengti sunaikinimų.

21 skyrius
NUŽUDYMAS 1-9, BELAISVĖ MOTERIS 10-14, PIRMAGIMIAI 15-17, ĮVAIRŪS NUSIKALTĖLIAI 18-23

1 „Jei žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos, būtų rastas užmušto žmogaus lavonas, bet nesurastas

kaltininkas, 2 vyresnieji ir teisėjai privalo išmatuoti vietos atstumą nuo lavono ligi aplinkinių miestų. 3 Arčiausio miesto vyresnieji privalo pasiimti iš kaimenės telyčią, netraukusią jungo, 4 nuvesti ją į tekančio vandens slėnį, kuris niekada nebuvo artas nei apsėtas. 5 Po to, Levio sūnūs, kunigai, kuriuos Viešpats Dievas išrinko Jam tarnauti ir Jo vardu laiminti, jų žodžiu yra sprendžiamas kiekvienas dalykas, (5 M 17,8-9) 6 ir arčiausiojo miesto vyresnieji atvyks prie lavono, nuplaus savo rankas ant telyčios, papjaus ją slėnyje ir sakys: (Mt 27,24) 7 ‚Mūsų rankos nepraliejo šito kraujo ir mūsų akys nematė. 8 Viešpatie, pasigailėk savo tautos, Izraelio, kurį atpirkai, ir nepriskaityk jam nekalto kraujo, pralieto tavo tautoje. Pašalink nuo Izraelio kraujo kaltę'. 9 Tada būsi laisvas nuo nekaltai pralieto kraujo, kai padarysi, ką Viešpats įsakė. (4 M 35,33)

10 Jei kovosi su priešu, o Viešpats Dievas padės tau juos nugalėti, 11 ir belaisvių tarpe pamatysi gražią moterį, kurią norėtum vesti, 12 parsivesk ją į savo namus. Ji nusiskus plaukus, nusipjaustys nagus, 13 nusivilks belaisvės drabužius, gyvens tavo namuose, apraudos savo tėvą ir motiną visą mėnesį. Po to, vesi ją ir ji taps tavo žmona. 14 Jei ji tau nebepatiks, atleisi ją, bet negalėsi jos parduoti kaip vergės nei elgtis su ja žiauriai, nes ją pažeminai.

15 Jei vyras turėtų dvi žmonas, vieną mylimą, o antrą — nemylimą, ir joms, pagimdžius vaikų, nemylimosios sūnus būtų pirmagimis; (1 M 29,30) 16 norėdamas padalinti savo sūnums palikimą, jis negalės mylimosios sūnaus padaryti pirmagimiu ir duoti jam pirmenybę nemylimosios sūnaus vietoje. 17 Jis pripažins nemylimosios sūnų primagimiu ir jam duos dvigubą dalį, nes tas yra pirmasis jo sūnus ir jam priklauso pirmagimio teisė. (1 M 49,3)

18 Jei sūnus būtų tėvams nepaklusnus ir priešinga , paliepimo ir drausmės nesilaikytų, 19 tėvai, nuvedę jį pas

miesto vyresniuosius prie miesto vartų, jiems sakytų: 20 „Šitas mūsų sūnus yra priešgina, neklusnus, mūsų įspėjimų neklauso, lėbauja ir girtauja. 21 Miesto gyventojai užmuš jį akmenimis. Taip bus pašalintas blogis iš jūsų tarpo, kad visas Izraelis, tai girdėdamas, bijotų. (5 M 13,11-12)

22 Jei žmogus nusikals taip, kad jam mirties bausmė bus — pakarti, 23 jo lavono nepalik ant medžio per naktį, palaidok jį tą pačią dieną, nes tik Dievo prakeiktas kabo ant medžio. Nesutepk savo žemės, kurią pats Viešpats Dievas tau duos paveldėti." (Joz 8,29; 10,27; Gal 3,13)

Izraelio tautoje buvo įvairiausių nusikaltimų, juos šalinti ir reguliuoti gyvenimą buvo duoti nuostatai. Tie nuostatai neatitiko Kristaus Dvasiai ir netinka mūsų laikais.

22 skyrius
NUOSTATAS APIE GYVULIUS, DRABUŽIUS, BUTĄ, DARBĄ, 1-12 ŠMEIŽTĄ IR PRIEVARTĄ 13-30

1 „Jei matytum paklydusį savo brolio jautį ar avį, padėk, nuvesk jį atgal pas savo brolį. (2 M 23,4) 2 Jei gyvulio savininkas gyventų toli ar būtų nepažįstamas, parsivesk jį pas save ir laikyk kol tavo brolis jį suras ir atsiims. 3 Taip pat daryk su asilu, drabužiu ir kiekvienu savo brolio daiktu, kurį radai pamestą; ką rasi, neslėpk, bet grąžink. 4 Jei matysi savo brolio asilą ar jautį, parkritusį ant kelio, nepraeik, bet pakelk.

5 Moteris nevilkės vyriško, ir vyras — moteriško rūbo; Viešpats neapkenčia tokių, kurie taip daro. 6 Jei eidamas rastum medyje ar žemėje paukščio lizdą ir tupinčią patelę ant paukščiukų ar kiaušinių, nepasiimk jos kartu su jaunikliais. 7 Leisk nuskristi motinai, pasiimk tik paukščiukus, kad tau gerai sektųsi ir ilgai gyventum. (3 M 22,28) 8 Pasistatęs naują namą, padaryk turėklus

aplink stogą, kad nebūtų pralietas kraujas ir nenusikalstum, kam nors nukritus. 9 Nesėk vynuogyne jokių sėklų, kad viskas netektų šventovei. (3 M 19,19) 10 Neark drauge jaučiu ir asilu. 11 Nedėvėk drabužio, austo iš vilnų ir linų. (3 M 19,19)

12 Pasidaryk kutus prie keturių kampų savo apsiausto, kuriuo apsisiauti. (4 M 15,38)

13 Jei kas vestų žmoną, o vėliau pradėtų jos nekęsti 14 ir ieškotų progos ją atleisti, sakydamas: ‚Aš, vedęs šitą žmoną, radau, kad ji nėra nekalta mergaitė'. 15 Tada jos tėvas ir motina nuves ją pas miesto vyresniuosius prie miesto vartų, 16 ir tėvas sakys: ‚Aš daviau savo dukterį šitam vyrui už žmoną. Jis pradėjo jos neapkęsti, 17 ją bjauriai kaltina: ‚Aš radau, kad tavo duktė nebuvo nekalta mergaitė'. Štai čia mano dukters nekaltybės įrodymas', tars tėvas ir parodys vyresniesiems dėmėtą paklodę. 18 Vyras bus nubaustas plakimu. 19 Be to, jis turės sumokėti šimtą sidabrinių šekelių pabaudos, kurią gaus jaunosios tėvas, nes vyras buvo sugalvojęs negarbingą šmeižtą apie savo žmoną; negaus skyrybų ir turės gyventi su ja visą amžių. 20 Bet jei tai tiesa, kuo jis ją kaltino, kad jaunoji nėra nekalta mergaitė, 21 jie ją išves iš tėvo namų, ir miesto vyrai užmuš ją akmenimis, nes ji padarė bjaurų nusikaltimą Izraelyje, paleistuvaudama tėvo namuose. Tokiu būdu pašalinsi piktybę iš Izraelio. (1 M 34,7)

22 Jei vyras svetimautų su kito vyro žmona, abu svetimautojai turės mirti. Tuo būdu bus pašalinta piktybė iš Izraelio. (3 M 20,10) 23 Jei vyras susižadėtų su mergaite ir kas nors, sutikęs ją mieste, išprievartautų, 24 abu bus užmušti akmenimis už miesto vartų: mergaitė už tai, kad nešaukė pagalbos būdama mieste, o vyras, kad pažemino savo artimo būsimą žmoną. Tokiu būdu pašalinsi piktybę. 25 Jei vyras sutikęs susižadėjusią mergaitę laukuose, ją išprievartautų, jis vienas bus nubaustas mirti; 26 mergaitė nekalta. Toks nusikaltimas prilygsta

galvažudžio nusikaltimui — mergaitė nukentėjo. 27 Ji buvò laukuose, šaukė, bet nebuvo kas ją išgelbėtų. 28 Jei vyras, sutikęs nesusižadėjusią mergaitę, ją išprievartautų, byla pasiektų teismą. 29 Tas vyras sumokės mergaitės tėvui penkiasdešimt sidabro šekelių ir turės ją vesti, nes ją pažemino; jis visą amžių su ja negalės skirtis. (2 M 22,15) 30 Nė vienas neves tėvo žmonos ir neturės lytinių santykių su ja". (3 M 18,8)

Tai įvairūs nuostatai izraelitams anais laikais. Šiais laikais izraelitų ir mūsų nuostatai net dėl panašių įvykių yra skirtingi kiekviename krašte.

23 skyrius
NUOSTATAS SVETIMIEMS 1-9, IŠORINĖ IR VIDINĖ ŠVARA, PINIGAI, ĮŽADAS 10-25

1 „Eunukas niekad netaps izraelitų tautos nariu. 2 Pavainikiui nei jo palikuonims neleistina tapti Viešpaties tautos nariu net iki dešimtos kartos. 3 Amonitas ir moabitas netaps Viešpaties tautos nariu net ir po dešimtos kartos, 4 nes jie nepasitiko jūsų kelyje su duona ir vandeniu, kai išėjote iš Egipto, bet pasisamdė prieš jus iš Mezopotamijos Beoro sūnų Balaamą, kad jus prakeiktų. (4 M 22,5-6) 5 Bet Viešpats Dievas neklausė Balaamo ir pavertė jo prakeikimą palaiminimu, nes Jis mylėjo jus. 6 Nedarykite su jais taikos ir nesirūpinkite jų gerove visą savo gyvenimą ir amžinai. 7 Neniekinkite edomitų, nes jie jūsų broliai, nei egiptiečių, nes buvote ateiviai jų žemėje. (1 M 25,25-26) 8 Jų trečios kartos vaikai įeis į Viešpaties tautą.

9 Traukdamas į karą su priešu, venk piktybių. 10 Jei vyras susiteptų sapnuodamas, jis privalo išeiti iš stovyklos, (3 M 15,16-18) 11 ir negrįžti iki vakaro. Vakare, saulei nusileidus, apsiplovęs vėl gali grįžti į stovyklą. 12 Turėk už stovyklos ribų išeinamą. 13 Neškis kastuvėlį, išsikask duobelę ir pridenk žemėmis išmatas. 14

Viešpats Dievas yra ir stovykloje, Jis tave globoja ir padeda kovoje su priešu. Tavo stovykla tebūnie šventa ir vispusiškai švari, kad Dievas nuo tavęs nepasišalintų. (3 M 26,12)

15 Vergo, kuris pas tave atbėgs, negrąžink jo šeimininkui. 16 Jis tegyvena tokioje vietoje, kuri jam patiks, arba mieste, kuriame jis ras prieglaudą; tu jo neskriausk. (2 M 22,20) 17 Izraelitų religinėse apeigose nebus paleistuvių dukterų nei sūnų. (3 M 19,29; 1 Kar 14,24) 18 Neatnešk į Viešpaties Dievo namus nei prostitutės pajamų, nei šuns algos, nežiūrint įžado; Viešpaties Dievo akyse jie nepriimtini. (3 M 18,22; Apr 22,15)

19 Neimk iš savo brolio palūkanų nei už paskolintus pinigus, nei už javus, nei už kurį nors kitą daiktą. (2 M 22,24; 3 M 25,36) 20 Iš svetimo gali imti. Broliui gi skolink be palūkanų, ko jam reikia, kad Viešpats Dievas tave laimintų visuose tavo darbuose žemėje, kurios eini paveldėti.

21 Padaręs Viešapčiui Dievui įžadą, nepavėluok jo įvykdyti, nes Viešpats Dievas to reikalauja; jei pavėluosi, bus nusidėjimas. (4 M 30,3) 22 Jei įžado neištesėsi, — nusikalsi. 23 Pažadėjęs, laikykis žodžio. Ką pažadėjai Viešpačiui Dievui laisva valia ir žodžiais, — įvykdyk.

24 Savo artimo vynuogyne, valgyk vynuogių kiek nori, bet su savimi nieko neišsinešk. 25 Jei būtum savo draugo javų lauke, leidžiama skintis varpų ir, ranka išsitrynus, valgyti, bet pjautuvu nepjauk." (Mt 12,1)

Tai nauji ir pakartoti nuostatai izraelitams.

24 skyrius
VEDYBOS IR SKYRYBOS 1-5, UŽSTATAS, ALGA, NAŠLĖS IR NAŠLAIČIAI 6-22

1 „Jei vyras vestų žmoną, su ja gyventų, ir būtų dėl ko nors nepatenkintas ja, jis parašys atsiskyrimo raštą,

paduos jai ir atleis ją. (Mt 5,31-32; 19,7) 2 Išėjus iš namų, ji galės ištekėti už kito vyro. 3 Jei ir tas pradėtų jos nemėgti, duotų jai atsiskyrimo raštą, arba mirtų, 4 pirmasis vyras neturės teisės ją vesti, nes ji sutepta Viešpaties akyse. Venk tokios nuodėmės žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos.

5 Ką tik vedęs vyras bus atleistas nuo karo tarnygos ir nebus jam pavestos viešos pareigos; jis liks namuose vienerius metus džiaugtis su savo žmona. (5 M 20,7)

6 Užstatui neimk nei apatinio, nei viršutinio girnų akmens, nes užstatas atimtų priemonę gyvybei (maistui) išlaikyti. 7 Jei izraelitas būtų pagautas vagiant izraelitą, ir jį laikytų vergu arba parduotų, toks bus baudžiamas mirtimi. Tokią piktybę pašalink iš savo tarpo. (2 M 21,16)

8 Neapsikrėsk raupsų liga. Rūpestingai vykdyk Levio giminės kunigų nurodymus, kuriuos jiems daviau. (3 M 13; 14,2) 9 Atsimink, ką Viešpats Dievas padarė Mirjamai kelyje, kuomet ėjote iš Egipto. (4 M 12,10-15)

10 Reikalaudamas iš savo artimo grąžinti daikto, kurį jis tau skolingas, neik į jo namus užstato pasiimti, 11 bet lauk lauke, kol jis tau jį išneš. 12 Jei jis neturtingas, nepalaikyk pas save per naktį to užstato. 13 Dar saulei nenusileidus, atiduok jam, kad jis miegodamas laimintų tave, ir tu būtum teisus Viešpaties Dievo akyse. (2 M 22,25) 14 Neišnaudok ir nespausk vargdienio bei beturčio savo brolio ar ateivio, kuris gyvena krašte, tavo apylinkėje. (3 M 19,13) 15 Užmokėk jam atlyginimą tą pačią dieną, dar saulei nenusileidus, nes jis neturtingas ir iš to gyvena, kad jis nesikreiptų į Viešpatį ir, kad tavo toks elgesys nebūtų palaikytas nusidėjimu. 16 Tėvai nebus žudomi už vaikus, nei vaikai už tėvus; kiekvienas mirs už savo nusikaltimus. (2 Kar 14,6; Ez 18,19-20) 17 Neiškraipyk teisme ateiviui ir našlaičiui teisės nuostatų, ir neimk iš našlės drabužio užstatu. (2 M 22,20-21) 18 Atsimink, kad buvai vergas Egipte, ir Viešpats Dievas iš ten tave išlaisvino; todėl įsakau tau taip elgtis. (5 M 16,12)

19 Jei veždamas javus, užmirši lauke pėdą, negrįžk jo pasiimti, leisk jį nusinešti ateiviui, našlaičiui ar našlei, kad Viešpats Dievas tave laimintų visuose tavo darbuose. (3 M 19,9-10) 20 Kai skinsi alyvų vaisius, nežiūrėk antrą kartą, kas liko medžiuose. Palik tai ateiviui, našlaičiui ir našlei. 21 Kai skinsi vynuoges, nerink pasilikusių, palik jas ateiviui, našlaičiui ir našlei. 22 Atsimink, kad buvai vergas Egipte; todėl įsakau tau taip daryti.

———

Dažnos skyrybos įvyksta dėl užsispyrimo, skirtingų charakterių ir kt. Našlės ir našlaičiai daug vargo ir kentėjo. Dažnai pabrėžiama nespausti jų.

25 skyrius
NUOSTATAI: BAUSMĖ, BROLIENĖS TEISĖ, AMALEKITAI 1-19

1 Jei du kreiptųsi į teismą, teisėjas išteisintų teisųjį ir pasmerktų nusikaltusį. 2 Jei nusikaltėlis nubaustas plakimu, teisėjas įsakys gulti ir jis bus nuplaktas jo akivaizdoje. Kirčių skaičius bus pagal nusikaltimą, 3 bet neperviršyk keturiasdešimt kirčių, kad nusikaltėlis nebūtų viešai žiauriai sužalotas. (2 Kor 11,24)

4 Neužrišk kuliančiam jaučiui nasrų. (1 Kor 9,9; 1 Tim 5,18)

5 Jei broliai gyventų kartu ir vienas jų mirtų bevaikis, mirusio žmona neištekės už kito; mirusio brolio pareiga ją vesti, kad išliktų brolio vardas. (Rt 4,5; Mt 22,24) 6 Pirmagimį jos sūnų pavadins mirusiojo vardu, kad jo giminės vardas neišnyktų iš Izraelio. 7 Jeigu jis nenorės vesti savo brolio žmonos, moteris eis prie miesto vartų ir kreipsis į vyresniuosius: ‚Mano vyro brolis nenori tęsti savo brolio giminės vardo Izraelyje, nei manęs vesti'. 8 Jei jis atsakys: ‚Nenoriu jos vesti', 9 moteris vyresniųjų akyse nutrauks nuo jo kojos sandalą, spjaus jam į veidą, tardama: ‚Taip atsitinka vyrui, kuris atsisako tęsti savo

brolio giminės'. 10 Jo šeima bus praminta Izraelyje ‚Basakojo namai'.

11 Jei du vyrai susivaidiję pradėtų grumtis, vieno žmona, norėdama padėti savo vyrui, nutvertų kito lyties organus, 12 nukirsk jai ranką, nepasigailėk jos.

13 Nenaudok didesnių ir mažesnių svarsčių. (3 M 19,35-36) 14 Nelaikyk savo namuose didesnio ir mažesnio saiko. 15 Sąžiningai naudok teisingus ir tikrus saikus ir matus, kad ilgai gyventum žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos. 16 Viešpats Dievas netoleruoja tokio elgesio ir priešingas sukčiavimui. (Mik 6,11)

17 Atsimink, ką tau padarė amalekitai, tau išėjus iš Egipto. (2 M 17,8-16) 18 Jie išėjo prieš tave ir tavo nuvargusius ir atsilikusius būrius išžudė; kai tu buvai pailsęs ir nuvargęs, jie nebijojo Dievo. 19 Kai Viešpats Dievas suteiks tau taiką ir ramybę nuo visų priešų pažadėtoje žemėje, išnaikink jų vardą žemės paviršiuje; žiūrėk, neužmiršk!" (1 Sam 15,2-3)

Tai nuostatai izraelitams anais laikais. Dabar jais nebesivadovauja nei izraelitai, nei kitos tautos.

26 skyrius
AUKOS IR DEŠIMTINĖS 1-19

1 „Kai būsi žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos paveldėti, ir ten gyvensi, 2 pridėk pintinę visų savo pirmojo derliaus vaisių ir nunešk ją į vietą, kurią Viešpats Dievas pasirinks. (2 M 23,19; 34.26; 3 M 2,14) 3 Nuėjęs pas kunigą, kuris tuo metu eis pareigas, jam sakyk: ‚Pripažįstu šiandien Viešpaties Dievo akivaizdoje, kad esu žemėje, kurią Jis prisiekė mūsų protėviams mums duoti.' 4 Kunigas, paėmęs pintinę, padės ją prie Viešpaties Dievo aukuro. 5 Tu sakysi Viešpaties Dievo akivaizdoje: ‚Mano protėvis buvo klajoklis aramėjas, jis nuėjo į Egiptą su labai mažu žmonių skaičiumi, ten jis buvo ateivis. Jis išaugo į didelę, stiprią ir skaitlingą tautą. (1 M 46,5) 6

Egiptiečiai slėgė ir spaudė mus, užkraudami mums sunkių darbų naštą. 7 Mes šaukėmės Viešpaties, mūsų protėvių Dievo. Jis mus išklausė, pažvelgė į mūsų pažeminimą, vargą ir priespaudą; 8 išvedė mus iš Egipto galinga ranka, baisenybėmis, ženklais ir stebuklais. 9 Jis atvedė mus į šitą kraštą ir davė žemę, plūstančią pienu ir medumi. 10 Štai, dabar aukoju pirmųjų vaisių tos žemės, kurią Viešpats man davė'. Palik auką Viešpaties Dievo akivaizdoje ir garbink Jį. 11 Džiaukis tu, levitas ir ateivis, kuris gyvena tavo apylinkėje, gėrybėmis, kurias Viešpats Dievas duoda tau ir tavo namams. (5 M 16,11-14)

12 Kai atiduosi viso savo derliaus dešimtinę, trečiaisiais metais duok levitui, svetimtaučiui, našlaičiui ir našlei, gyvenantiems su tavimi, kad jie būtų sotūs. 13 Kalbėk Viešpaties Dievo akivaizdoje: ,Aš ėmiau iš savo namų ir daviau levitui, ateiviui, našlaičiui ir našlei, kaip man įsakei; neperžengiau Tavo įsakymų ir neužmiršau paliepimų. 14 Nevalgiau nieko pažadėto gedėdamas, nepaliečiau būdamas suteptas ir nieko neaukojau už mirusius. Klausiau, Viešpatie, Tavęs ir visa dariau, kaip man įsakei. 15 Pažvelk iš dangaus ir laimink savo tautą Izraelį ir tą žemę, kurią mums davei, kaip prisiekei mūsų protėviams, — žemę, plūstančią pienu ir medumi'.

16 Šiandien Viešpats Dievas tau įsako vykdyti šituos įsakymus ir paliepimus, todėl vykdyk juos visa širdimi ir siela. 17 Šiandien pareiškiu, kad pasirinkai Viešpatį Dievą ir vaikščiosi Jo nurodytais keliais: laikysies Jo įsakymų, paliepimų ir įstatymų ir būsi paklusnus Jo valiai. 18 Viešpats šiandien išsirinko tave būti Jo tauta, kaip Jis pažadėjo, jei vykdysi visus Jo įsakymus. 19 Jis padarys tavo tautą kilnesnę už visas tautas, kurias sutvėrė; tu kelsi Jo vardą, garbę ir šlovę, būsi pašvęsta tauta Viešpčiui Dievui". (5 M 28,1; 4,6)

Čia pakartotas aukų bei dešimtinių nuostatas ir pasakyta kaip atnešti auką. Jokūbas — Izraelis

vadinamas sirijiečiu arba aramitu, kadangi jis gyveno 20 metų Arame pas savo dėdę Laboną.

27 skyrius
PAMINKLAS 1-8, LAIMINIMAS IR PRAKEIKIMAS 9-26

1 Mozė ir Izraelio vyresnieji įsakė tautai: „Izraeli, laikyk visus įsakymus, kuriuos šiandien tau skelbiu. (Joz 8,30-35; 5 M 27-30) 2 Kai pereisi per Jordaną į žemę, kurią Viešpats Dievas tau duos, sukrauk didelius akmenis, juos sujunk kalkėmis 3 ir užrašyk ant jų visus šito įstatymo žodžius, kad įeitum į žemę, kurią Viešpats Dievas tau duos, žemę, plūstančią pienu ir medumi, kaip Jis pažadėjo tavo protėviams. 4 Taigi, perėję per Jordaną, sukraukite tuos akmenis ant Ebalio kalno, kaip jums šiandien įsakau, ir juos aptinkuokite kalkėmis. 5 Pastatyk ten Viešpačiui Dievui aukurą iš natūralių akmenų. (2 M 20,25) 6 Ant to netašytų ir nedailintų akmenų aukuro aukok deginamąsias aukas. 7 Padėkos aukas ten pjauk, valgyk ir džiaukis Viešpaties Dievo akivaizdoje. (5 M 12,7) 8 Užrašyk ant akmenų visus šito įstatymo žodžius aiškiai ir suprantamai".

9 Mozė ir Levio giminės kunigai kalbėjo visam Izraeliui: „Laikykis ramiai ir klausyk. Šiandien tu, Izreeli, tapai Viešpaties Dievo tauta. (5 M 26,18-19) 10 Klausyk Jo balso ir vykdyk įsakymus ir įstatymus, kuriuos tau šiandien skelbiu". 11 Tą pačią dieną Mozė pranešė Izraelio tautai, 12 kad perėjus per Jordaną, Gerizimo kalne stovės ir laimins tautą: Simeono, Levio, Judo, Isacharo, Juozapo ir Benjamino giminės; (5 M 11,29) 13 priešais juos, Ebalio kalne, stovės: Rubeno, Gado, Asero, Zabulono, Dano ir Neftalio giminės, kurie prakeiks tautą. 14 Levitai aiškiu balsu kalbės visiems izraelitams: 15 „Prakeiktas žmogus, kuris dirba akmens, medžio ir metalo stabus, nemėgiamus Viešpaties, ir slepia juos". O visa tauta atsakys: „Amen". (2 M 20,23; 34,17) 16

„Prakeiktas, kuris negerbia savo tėvo ir motinos". Visa tauta atsakys: „Amen". (2 M 21,17) 17 „Prakeiktas, kuris perkelia savo artimo ribas". Visa tauta atsakys: „Amen". (5 M 19,14) 18 „Prakeiktas, kuris suklaidina aklą kelyje". Visa tauta atsakys: „Amen". (3 M 19,14) 19 „Prakeiktas, kuris iškraipo teisės nuostatus ateiviui, našlaičiui ir našlei". Visa tauta atsakys: „Amen". (2 M 22,20-21) 20 „Prakeiktas, kuris turi lytinius santykius su savo tėvo žmona". Visa tauta atsakys: „Amen". (3 M 18,8) 21 „Prakeiktas, kuris paleistuvauja su kuriuo nors gyvuliu". Visa tauta atsakys: „Amen". (2 M 22,18) 22 „Prakeiktas, kuris turi lytinius santykius su savo seserimi, savo tėvo ar motinos dukterimi". Visa tauta atsakys: „Amen". (3 M 18,9-11) 23 „Prakeiktas, kuris turi lytinius santykius su savo uošve". Visa tauta atsakys: „Amen". (3 M 18,17) 24 „Prakeiktas, užmušęs savo artimą". Visa tauta atsakys: „Amen". (4 M 35,20) 25 „Prakeiktas, papirktasis, kuris pralietų nekaltą kraują". Visa tauta atsakys: „Amen". (5 M 16,19; 2 M 23,8) 26 „Prakeiktas, kas nesilaiko šito įstatymo žodžių ir jų nevykdo". Visa tauta atsakys: „Amen". (Gal 3,10)

Įsakyta pastatyti paminklą ir jame užrašyti įstatymo nuostatus. Atrodo, kad įsakyta statyti paminklą viduryje pažadėtojo krašto, prie Gerizimo ir Ebalio kalnų. Tarpe šių kalnų buvo slėnys. Gerizimo kalnas buvo apaugęs augmenija, o Ebalio kalnas buvo visai nuogas. Įsakyta prie Gerizimo kalno stovėti 6 padermėms ir kalbėti palaimos žodžius, prie Ebalio kalno stovėti kitoms 6 padermėms ir kalbėti prakeikimo žodžius. Kunigui įsakyta garsiai kalbėti įstatymo sakinius, o žmonėms atsakyti — patvirtinti garsiu „amen".

28 skyrius
LAIMINIMAS 1-14, PRAKEIKIMAS 15-68

1 „Jei klausysi Viešpaties Dievo ir storpiai vykdysi bei

laikysi visus Jo įsakymus, kuriuos aš tau šiandien skelbiu, Viešpats Dievas padarys tavo tautą kilnesne, už visas žemėje esančias, tautas. (5 M 26,19) 2 Būsi palaimintas, jei klausysi Viešpaties Dievo. 3 Palaimintas bus tavo miestas ir laukas. 4 Viešpats laimins tavo šeimą skaičiumi, žemę derliumi, galvijų ir avių bandas gausumu. 5 Palaimintas bus tavo sodas, daržas ir javų laukas. 6 Palaimintas būsi visur ir visuomet. (Ps 121,8) 7 Viešpats sunaikins tavo priešus, jie kris tavo akyse; jie puls tave vienu keliu, o bėgs — septyniais keliais. 8 Viešpats laimins visus tavo darbus ir pripildys aruodus; laimins tave žemėje, kurią tau duos. (3 M 25,21) 9 Jei laikysi Viešpaties Dievo įsakymus ir vaikščiosi Jo nurodytais keliais, būsi šventa tauta, kaip Viešpats tau pažadėjo.(2 M 19,5-6) 10 Visos žemės tautos, matydamos, kad tu vadinamas Viešpaties vardu, bijos tavęs. 11 Viešpats laimins tavo šeimą, skaičiumi, galvijus gausumu, derliumi žemę, kurią Viešpats prisiekė duoti tavo protėviams. 12 Viešpats siųs tinkamu laiku žemei lietaus ir laimins visus tavo darbus. Tu skolinsi kitoms tautoms, bet pats iš nieko nesiskolinsi. (5 M 15,6) 13 Viešpats padarys tave galva, o ne uodega; visuomet būsi viršuje, o ne apačioje, jei stropiai vykdysi Viešpaties Dievo įsakymus, kuriuos aš tau šiandien skelbiu. 14 Nenukrypk nuo jų, nesek kitų dievų ir jų negarbink. (5 M 5,29)

15 Bet jei neklausysi Viešpaties Dievo, nelaikysi ir nevykdysi visų Jo įsakymų ir įstatymų, kuriuos aš tau šiandien skelbiu, prakeikimai palies tave. (Dan 9,11) 16 Prakeiktas bus miestas ir laukas; 17 prakeiktas bus tavo sodas, daržas ir derlius. 18 Prakeikti bus: tavo šeima, žemė, jaučių ir avių bandos prieauglis. 19 Prakeiktas būsi visur ir visada. 20 Viešpats siųs tau prakeikimą, sumišimą ir nepasisekimą visame, ką darysi, iki tave visai sunaikins, nes Jo neklausei. 21 Pagaliau maras tave nušluos nuo tos žemės, kurios paveldėti eini. 22 Viešpats baus tave drugiu, šalčiu, sausra ir persekios tave iki amžiaus galo. (1 Kar

17,7) 23 Dangus virš tavęs bus varinis ir žemė, kurią mindžioji — geležinė. (5 M 11,17) 24 Viešpats vietoje lietaus tavo žemei siųs smilčių audras. Dulkės tave sunaikins. 25 Viešpats leis priešams tave pavergti; vienu keliu išeisi prieš juos, o jiems puolant, bėgsi septyniais; tavimi bjaurėsis visos žemės karalystės. 26 Tavo tautos lavonai bus maistu padangių paukščiams ir žemės žvėrims; niekas jų nenubaidys. 27 Viešpats baus tave, kaip Egiptą, votimis, šašais, niežais, kurie neišgydomi. (2 M 9,9) 28 Lyg netekęs proto, aklas, pasimetęs 29 klaidžiosi tamsoje. Tau viskas nesiseks; niekur nerasi pagalbos, visur būsi skriaudžiamas ir spaudžiamas. 30 Vesi žmoną, o kitas išnaudos ją. Pasistatysi namus, bet juose negyvensi. Užveisi vynuogyną, bet jo vaisių nerinksi. (Iz 65,22; 5 M 20,6) 31 Tavo jautį papjaus tavo akyse, tu jo neragausi. Tavo asilą pasigaus tau matant, ir tau jo negrąžins. Tavo avis paims priešas ir niekas tau nepadės. 32 Tavo sūnus ir dukteris paims priešas; belaukdamas jų pražiūrėsi akis ir būsi bejėgis padėtį pakeisti. 33 Tavo žemės vaisius ir visus gaminius pasiims svetimieji, tu pats būsi mušamas ir žiauriai baudžiamas. (Val 6,3) 34 Tokio gyvenimo tavo nervai neišlaikys. 35 Be to, vargins tave piktos votys ir nepagydomos žaizdos; negalėsi išsigydyti nuo galvos iki kojų. 36 Tave ir tavo karalių Viešpats atiduos tautai, kurios nepažinai nei tu, nei tavo protėviai; ten tarnausi mediniams ir akmeniniams dievams (5 M 4,28) 37 ir tapsi pabaisa kitų tautų patarlėse ir pasakose. (1 Kar 9,7) 38 Daug sėsi, bet derliaus nerinksi, nes skėriai viską surys. (Jer 12,13; Mik 6,15) 39 Užsiveisi vynuogyną ir jį prižiūrėsi, bet vyno negersi ir vynuogių nevalgysi, nes viską kirminai sunaikins. 40 Turėsi alyvmedžių visame krašte, o aliejumi nesitepsi, nes jų vaisiai nenunokę nubyrės. 41 Tau gims sūnų ir dukterų, bet jie tau nepriklausys, nes bus išvesti nelaisvėn. 42 Visus tavo medžius ir žemės vaisius suės skėriai. 43 Tavo žemėje gyvenąs ateivis iškils ir įsigys daugiau teisių, tu gi

nusmuksi. 44 Jis tau skolins, bet tu jam neturėsi ko skolinti. Jis bus galva, o tu uodega. 45 Tave palies šitie prakeikimai ir lydės iki būsi sunaikintas, nes neklausei Viešpaties Dievo ir nevykdei Jo įstatymų bei įsakymų, kuriuos Jis tau davė. 46 Jie bus tau ir tavo palikuonims ženklu ir stebuklu per amžius. 47 Netarnavai Viešpačiui Dievui su džiaugsmu ir visa širdimi, turėdamas visko, 48 tai tarnausi priešui, kurį Viešpats tau siųs; kęsi badą, troškulį, nedateklių ir vargsi. Viešpats uždės tau geležinį jungą, kol tave sunaikins. 49 Jis atves žiaurią tautą iš pačių žemės pakraščių, kuri puls tave kaip aras; jos kalbos tu nesuprasi, (Jer 5,15; Iz 33,19) 50 ji neaplenks seno, nei pagailės kūdikio. (Dan 8,23; Jer 5,12) 51 Ji surys tavo galvijus ir žemės derlių. Ji tau nepaliks kviečių, vyno, aliejaus, jaučių ir avių, — mirsi badu. 52 Jie puls tavo visus miestus ir sugriaus stiprius ir aukštus mūrus, kuriais pasitikėjai. Apguls visą tavo kraštą, kurį Viešpats Dievas tau duos. 53 Badas privers tave valgyti Dievo tau duotų sūnų ir dukterų kūnus. (2 Kar 6,28-29; Jer R 2,20; 4,10) 54 Net aukštos kilmės išlepintas ir puikiai išauklėtas žmogus pavydės maisto savo broliui, mylimai žmonai ir net savo vaikams, kurie dar gyvi. 55 Jis jiems neduos savo vaiko mėsos, kurią pats valgys, nes nieko kito nebeturės, priešo apgultame mieste. 56 Jautri ir išlepinta moteris, nepratusi vaikščioti basa, neduos savo mylimam vyrui, sūnui ir dukteriai mėsos 57 tik gimusio kūdikio, nes ji pati jį valgys slaptai priešų apgultame mieste. 58 Jei nelaikysi ir nevykdysi visų šito įstatymo žodžių, kurie surašyti šioje knygoje, ir nebijosi Jo, garbingojo Viešpaties, savo Dievo, 59 Jis siųs tau ir tavo palikuonims dideles, piktas ir nuolatines negalias, 60 kaip Egiptui yra padaręs. 61 Viešpats siųs tau įvairių ligų ir bausmių, kurios neįrašytos šitoje įstatymų knygoje, iki sunaikins tave. 62 Jūsų buvo tiek, kiek dangaus žvaigždžių, bet po to paliks tik mažas skaičius, nes neklausėte Viešpaties Dievo. (5 M 1,10) 63 Kaip Viešpats pirma gėrėjosi jumis ir laimino jus, taip

tada džiaugsis jus išblaškydamas ir išvydamas iš žemės, kurios paveldėti einate. 64 Viešpats išsklaidys jus tarp visų tautų, nuo vieno žemės krašto iki kito. Ten tarnausite kitiems mediniams ir akmeniniams stabams, kurių pirmiau nežinojote nei jūs, nei jūsų protėviai. 65 Ištremti svetimų tautų tarpe, neturėsite poilsio nei vietos kojai ramiai pastatyti, nes būsite išgąsdinti, nusilpę ir sąžinės graužiami. 66 Tavo gyvybė bus pavojuje dieną ir naktį, tu nebūsi tikras dėl jos. 67 Rytą lauksite vakaro, o vakare — ryto. Jūsų širdys bus įbaugintos pergyvenimų, kuriuos patyrėte. 68 Viešpats sugrąžins jus laivais į Egiptą, apie kurį sakiau, kad jo niekuomet nebematysite. Ten siūlysitės savo priešams vergais ir vergėmis, bet niekas jūsų nepirks". (5 M 17,16; Oz 8,13)

Pirma minima palaima, jei tauta laikys Viešpaties nuostatus, seks palaima tautos gyvenime. Senajame Testamente buvo pabrėžta laikina palaima. Naujajame Testamente Jėzus nekalbėjo tiek daug apie ją. Jėzus sakė: „Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jos teisybės, tai visa kita jums savaime ateis". Po palaiminimo Mozė kalbėjo apie prakeikimą. Prakeikimas seks tik po atpuolimo nuo Viešpaties, Jo neklausymo. Mozė įspėjo ne pats sugalvojęs, ką sakyti, bet kalbėjo Dievo Dvasios veikiamas — pranašaudamas.

Aiškiai suprantama Babilonijos ir vėliau Romos tremtis. Izraelitus smogs svetima kariuomenė. Ji puls, kaip aras. Kraštą ji pavers tyrais, miestus sunaikins, liks maža gyventojų. Pagaliau jie visi bus išsklaidyti po visą pasaulį. Taip įvyko izraelitams. Dievas nėra šališkas. Jis reikalauja išrinktųjų pilno paklusnumo. Nebūkime lengvabūdžiai, pasitikėdami Dievo malone!

29 skyrius
SANDOROS ATNAUJINIMAS 1-29

1 Šią Sandorą Viešpats įsakė Mozei padaryti su izraelitais moabitų žemėje, vietoje Sandoros, padarytos

Orebo kalne. (2 M 19,4) 2 Mozė sušaukė izraelitus ir jiems tarė: „Jūs žinote, ką Viešpats padarė faraonui, visiems jo tarnams ir Egipto žemei jums matant; 3 jūs patyrėte didelius bandymus, nepaprastus ženklus ir stebuklus, 4 o vis dėlto Viešpats jums nedavė iki šios dienos išminties, nepravėrė nei akių, nei ausų". (5 M 5,26; Iz 6,9-10) 5 Viešpats tarė: „Aš vedžiojau jus keturiasdešimt metų tyruose: nenusidėvėjo jūsų drabužiai ir jūsų kojų apavas nesudilo. (5 M 8,2-4) 6 Jūs nevalgėte duonos, negėrėte vyno nei kito stipraus gėrimo, kad žinotumėte, jog Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. 7 Kai atėjote į šitą vietą, prieš jus išėjo Hesbono karalius Sihonas ir Basano karalius Ogas. Jūs juos nugalėjote, (4 M 21,21-35) 8 užėmėte jų žemę ir davėte paveldėti Rubenui, Gadui ir pusei Manaso giminės". (4 M 32)

9 „Laikykitės tat šitos Sandoros žodžių ir juos vykdykite, kad jums visuomet gerai sektųsi. 10 Šiandien jūs visi stovite Viešpaties Dievo akivaizdoje: jūsų giminių vadai ir vyresnieji, visi Izraelio vyrai, 11 vaikai, žmonos ir ateiviai stovykloje, kurie kerta malkas ir atneša vandens. 12 Priimkite Viešpaties Dievo Sandorą, patvirtintą priesaika, kurią šiandien Viešpats Dievas atnaujina. 13 Jis patvirtina, kad jūs esate Jo tauta, ir Jis yra jūsų Dievas, kaip kalbėjo ir prisiekė jūsų protėviams Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. 14 Ne tik su jumis atnaujinu šitą priesaika patvirtintą Sandorą, (5 M 5,3) 15 bet ir su visais čia esančiais ir neesančiais.

16 Jūs žinote, kaip gyvenome Egipto žemėje, kaip keliavome per tautas, kuriose 17 matėme jų medinius, akmeninius, sidabrinius ir auksinius stabus, kuriuos jie garbino. 18 Tegul jūsų tarpe neatsiranda nei vyro, nei moters, nei šeimos, nei giminės, kurie nutoltų nuo Viešpaties Dievo ir tarnautų svetimiems dievams; tegul nebūna nė vieno, kuris savo veiksmais nuodytų kraštą; (Žyd 12,15) 19 ir kad nė vienas, girdėdamas šituos Sandoros priesaika patvirtinančius žodžius, negalvotų,

kad bus ramus, nors neatsisakytų širdies siekių; tai būtų visų jūsų sunaikinimas. 20 Viešpats tokiam izraelitui neatleis prakeikimų, kurie surašyti šitoje knygoje, ir sunaikins jį. (5 M 28,15-68) 21 Viešpats išskirs jį iš visų Izraelio giminių visais prakeikimais, surašytais šitoje įstatymų knygoje. 22 Stebėsis sekančios kartos ainiai ir svetimtaučiai, matydami šitos žemės kančias ir vargus, siųstus jiems Viešpaties Dievo. 23 Kraštas atrodys lyg ugniavietė; nieko nebus sėjama, net piktžolės ten nebeaugs; bus sunaikintas lyg Sodoma ir Gomora, Adma ir Sebojimas, kuriuos Viešpats sunaikino savo rūstybėje. (1 M 19,24; Oz 11,8) 24 Visos tautos stebėsis: ‚Kodėl Viešpats taip padarė šitam kraštui? Ką reiškia ta Jo rūstybė?' 25 Atsakymas bus: kadangi jie sulaužė Viešpaties Sandorą, kurią Jis padarė su jų protėviais, kai juos išvedė iš Egipto žemės, 26 ir tarnavo kitiems dievams, garbindami juos, nors jie nebuvo jiems skirti. 27 Viešpaties rūstybė ištiko šitą kraštą ir Jis užleido visus prakeikimus, surašytus šitoje knygoje; 28 pašalino juos iš jų žemės savo rūstybėje ir ištrėmė į svetimą kraštą, kaip matome. 29 Kas paslėpta, žino Viešpats Dievas, o kas apreikšta, duota mums ir mūsų vaikams, kad per amžius vykdytume visus šito įstatymo žodžius". (5 M 32,34; Ps 147,19-20)

Sandora buvo sudaryta ir įstatymas izraelitams duotas prie Sinajaus kalno, dabar tai buvo atnaujinama moabitų lygumoje. Dalis izraelitų prisiminė tą visą. Bendrai buvo išaugus nauja karta, jai reikėjo visa iš naujo priminti. Mozė priminė jiems Viešpaties ištikimybę ir prakeikimą. Jei jie nepaklus Viešpačiui, seks prakeikimas. Viešpaties keliai mums yra paslėpti, jei klausysime Jo, Jis teiks pagalbą.

30 skyrius
GYVENIMAS AR MIRTIS 1-20

1 „Gyvendamas tarp tautų, tarp kurių Viešpats Dievas jus išsklaidys, tu atsiminsi žodžius, kuriuos tau paskelbiau, kai tave ištiks palaima ar prakeikimas. (5 M 28) 2 Tada tu su savo vaikais kreipsies į Viešpatį visa širdimi ir siela ir klausysi įsakymų, kuriuos tau šiandien skelbiu. (3 M 26,40) 3 Viešpats Dievas pasigailės tavęs ir vėl, surinkęs iš visų tautų, tarp kurių buvote išblaškyti, sugrąžins tave iš nelaisvės. (Jer 29,14; Am 9,14; Jer 32,37) 4 Nors būtum išvarytas ligi pasaulio pakraščių, Viešpats Dievas ir iš ten parves tave. 5 Jis grąžins tave į žemę, kurią paveldėjo tavo protėviai, laimins pasisekimu ir daugins tavo ainių skaičių. 6 Viešpats Dievas duos tau ir tavo palikuonims paklusnią širdį, kad mylėtum Viešpatį Dievą visa širdimi ir visa siela, ir gyventum. (5 M 10,16; Jer 4,4; Ez 11,19; Rom 2,29; Kol 2,11) 7 Visus šituos prakeikimus nukreips tavo priešams ir tiems, kurie tavęs neapkenčia ir persekioja. 8 Tu sugrįši, klausysi Viešpaties Dievo ir vykdysi visus jo įsakymus, kuriuos tau šiandien skelbiu. 9 Tuomet, Izraeli, Viešpats Dievas laimins tavo darbus, vaikus, galvijus ir žemės derlių. Viešpats vėl džiaugsis, matydamas tavo gerovę, kaip džiaugėsi tavo protėviais, (5 M 28,63) 10 jei klausysi Viešpaties Dievo, laikysi Jo įsakymus bei paliepimus, kurie surašyti įstatymo knygoje, ir mylėsi Viešpatį Dievą visa širdimi ir visa siela.

11 Šitas įsakymas, kurį šiandien skelbiu, nėra tau paslėptas, nei nepasiekiamas. 12 Jis ne danguje, kad sakytum: ‚Kas iš mūsų gali pakilti iki dangaus ir jį mums atnešti, kad mes klausytume ir vykdytume.' (Rom 10,6-8) 13 Ir ne už jūrų, kad teisindamasis, sakytum: ‚Kas iš mūsų gali perplaukti jūras ir jį atnešti, kad klausytume ir vykdytume, kas įsakyta?' 14 Įstatymas yra visai arti, — tavo širdyje, tik vykdyk jį!

15 Šiandien leidžiu tau pasirinkti gėrį ar blogį, gyvenimą ar mirtį. (5 M 11,26; 28,2,15) 16 Jei mylėsi

Viešpatį Dievą, vaikščiosi Jo nurodytais keliais ir laikysies Jo paliepimų bei įsakymų, būsi gyvas; Jis daugins ir laimins tavo palikuonis žemėje, kurios paveldėti eini. 17 Bet jei tu priešinsies ir nenorėsi klausyti, nuklydęs garbinsi kitus dievus ir jiems tarnausi, 18 skelbiu šiandien jau iš anksto, kad žūsi žemėje, kurią, perėjęs per Jordaną, paveldėti eini. (5 M 4,26) 19 Šaukiu šiandien liudytojais dangų ir žemę, leisdamas pasirinkti gyvenimą ar mirtį, palaimą ar prakeikimą. Tat pasirink gyvenimą, kad būtum gyvas tu ir tavo palikuonys; 20 mylėtum Viešpatį Dievą, klausytum Jo balso ir glaustumės prie Jo, nes Jis yra tavo gyvenimas; kad gyventum žemėje, kurią Viešpats prisiekė tavo protėviams Abraomui, Izaokui ir Jokūbui ją jiems duoti".

Mozė žinojo, kad izraelitų ateitis priklauso nuo jų pasitikėjimo Viešpačiu — tad galėjo sekti palaima arba prakeikimas. Jis pranašavo Babilonijos nelaisvę. Izraelitai buvo ištremti į Babiloniją. Šiame skyriuje Mozė pranašauja izraelitams apie jų išsklaidymą visame pasaulyje. Tai galėjo būti tik Romos viešpatavimo laikais. Dabar izraelitų dalis yra grįžę į pažadėtąją žemę. Apaštalas Paulius rašė Rom 11: kai izraelitai kaip tauta įtikės į Viešpatį Jėzų Kristų, tada jie patirs tikrą palaimą.

Kas čia pasakyta, liečia ne tik izraelitus, bet visas tautas ir kiekvieną asmenį atskirai. Gyvenimą pasirinkti reiškia mylėti Viešpatį ir paklusti Jam visa širdimi, — žodžiu ir darbu Jam gyventi.

31 skyrius

MOZĖ ATSISVEIKINA 1-13, JOZUVAS UŽIMA JO VIETĄ 14-30

1 Mozės kalba, pasakyta Izraeliui: (5 M 31-34) 2 „Šiandien man jau šimtas dvidešimt metų; aš nebegaliu ilgiau vadovauti. Viešpats yra man pasakęs: ‚Nepereisi per Jordaną'. (5 M 34,7; 4 M 20,12) 3 Viešpats, tavo

Dievas, eis pirma tavęs. Jis išnaikins visas tas tautas tau matant, tu jas nugalėsi. Jozuvas vadovaus tau (Izraeliui), kaip Viepats kalbėjo. (5 M 3,28) 4 Viešpats padarys, kaip padarė amoritų karaliams Sihonui, Ogui ir jų žemei, — juos sunaikins. (4 M 21,21-35) 5 Nugalėjęs, padaryk jiems pagal įstatymą, kaip įsakiau. (5 M 7,2) 6 Būkite drąsūs ir stiprūs; nebijokite ir neišsigąskite jų, nes Viešpats Dievas yra su jumis; Jis nepasitrauks ir nepaliks jūsų".

7 Po to Mozė pasišaukė Jozuvą ir jam tarė izraelitams girdint: „Būk drąsus ir stiprus, tu įvesi šitą tautą į žemę, kurią Viešpats prisiekė duosiąs jų protėviams, tu ją jiems padalink. (Joz 1,6) 8 Viešpats bus su tavimi; Jis nepasitrauks ir nepaliks tavęs; nebijok ir nenusigąsk!"

9 Mozė surašė šitą įstatymą ir įteikė jį levitams, kunigams, kurie nešė Viešpaties Sandoros skrynią, ir visiems Izraelio vyresniesiems. 10 Jis jiems įsakė, kad kas septyneri metai, — atleidimo metais, Palapinių šventės iškilmėje, (5 M 15,1) 11 suėjus visiems izraelitams Viešpaties Dievo parinktoje vietoje, skaitytų šito įstatymo žodžius visam Izraeliui girdint; 12 sušauktų tautą: vyrus, moteris, vaikus ir ateivius, gyvenančius su jais, kad klausydami mokytųsi ir bijotų Viešpaties Dievo, laikytų ir vykdytų visus šito įstatymo žodžius; 13 kad jų palikuonys, kurie dar jo nežino, mokytųsi Viešpaties Dievo įsakymų klausyti visą laiką, kad gyventų žemėje, kurios einate paveldėti, persikėlę per Jordaną.

14 Viešpats tarė Mozei: „Tavo mirties diena jau arti; pasišauk Jozuvą ir atsistokite susitikimo palapinėje; ten Aš jam duosiu nurodymus". Mozė ir Jozuvas nuėjo į susitikimo palapinę, 15 o Viešpats pasirodė debesies stulpe. (2 M 40,34) 16 Viešpats tarė Mozei: „Tu užmigsi amžinu miegu. Šita tauta vėl klaidžios, sekdama kitų tautų dievus žemėje, į kurią eina gyventi. Ten ji paliks mane ir sulaužys Sandorą, kurią su ja padariau. 17 Tuomet mano rūstybė ištiks ją. Aš pasitrauksiu nuo jos; ji bus sunaikinta. Nelaimių ir vargų spaudžiama, ji supras,

kad Aš ją palikau dėl jos klaidų 18 ir negelbėsiu jos dėl visų piktybių, kurias ji padarė, sekdama kitus dievus. 19 Taigi, dabar parašyk giesmę ir liepk izraelitams išmokti ją giedoti; man šita giesmė būtų liudijimas apie izraelitus. (5 M 32) 20 Aš juos įvesiu į žemę, plūstančią pienu ir medumi, kaip prisiekiau jų protėviams. Kai jie pasisotins ir nutuks, jie garbins kitus dievus ir jiems tarnaus, o mane paniekins ir sulaužys mano Sandorą. (5 M 32,15) 21 Kai juos prislėgs nelaimės ir vargai, šita giesmė bus liudijimu jų vaikams, ką jie padarė. Jau šiandien žinau jų mintis, ką jie darys, pirma negu juos įvesiu į žemę, kurią jiems pažadėjau." (Ps 139,2) 22 Mozė parašė giesmę ir ją išmokė izraelitus. 23 Viešpats davė įsakymą Nuno sūnui Jozuvui: „Būk drąsus ir stiprus, nes tu įvesi izraelitus į žemę, kurią pažadėjau, ir Aš būsiu su tavimi".

24 Mozė parašė šito įstatymo žodžius knygoje. Ją pabaigęs, 25 įsakė levitams, kurie nešė Viešpaties Sandoros skrynią: 26 „Imkite šitą knygą kaip liudijimą prieš jus ir ją padėkite Viešpaties Dievo Sandoros skrynioje. 27 Aš žinau, kad tu esi kietasprandis ir prieštarauji. Dar man gyvam esant ir gyvenant su jumis, jūs jau prieštaraujate Viešpačiui; juo labiau priešinsitės, man mirus. 28 Sukvieskite pas mane visus giminių vyresniuosius ir pareigūnus. Jiems girdint, paskelbsiu šituos žodžius ir liudininkais prieš jus šauksiu dangų ir žemę. (5 M 32,1) 29 Aš žinau, kad, man mirus, jūs elgsitės piktai ir greitai nukrypsite nuo kelio, kurį jums nurodžiau. Vėliau jus užgrius nelaimės, kai piktai elgdamiesi, erzinsite Viešpatį savo veiksmais". 30 Tada Mozė, visam Izraeliui girdint, kalbėjo savo giesmės žodžius.

Mozė parašė šį įstatymą. (2 M 17,14; 24,4; 4 M 33,2) Užbaigtą knygą jis atidavė levitams ir įsakė padėti ją Sandoros skrynion; kas septinti metai skaityti visiems izraelitams. Tai yra viskas, ką Mozė padarė tautai prieš mirdamas.

Viešpats pranešė Mozei, kad izraelitai atkris nuo tikėjimo, garbins dievaičius, todėl bus ištremti iš pažadėtos žemės, o Mozė tą pranešė tautai.

Mozė viešai perdavė pareigas Jozuvui. Viešpaties šlovė pasirodė ant susitikimo padangtės, visi ją matė. Mozė skatino tautą ir Jozuvą pasitikėti Viešpačiu, būti drąsiems.

32 skyrius
MOZĖS GIESMĖ, 1-43, DIEVAS PRANEŠA MOZĖS MIRTĮ 44-52

1 „Klausykite dangūs! Aš kalbėsiu, žemė teišgirsta mano žodžius. (5 M 31,28; Iz 1,2) 2 Mano pamokymai kris kaip lietus, mano žodis kaip rasa, kaip lietaus srovės ant žolės, ir kaip lašai ant želmenų. (Iz 55,10,11) 3 Aš skelbsiu Viešpaties vardą; duokite mūsų Dievui garbę! 4 Jis yra Uola; tobuli yra Jo veiksmai; visi Jo keliai pilni teisybės, Dievas ištikimas be jokios klastos, Jis teisus ir tikras. 5 Jo vaikai sugedo ir išsigimė; nedora ir iškrypusi giminė. (Iz 1,2-4) 6 Argi taip atsilygini Viešpačiui, kvaila ir neišmintinga tauta? Argi ne Jis tavo Tėvas, Sutvėrėjas? Argi ne Jis padarė ir sukūrė tave? (2 M 4,22; Iz 63,16; Mal 1,6) 7 Atsimink senąsias dienas, apsvarstyk praeitų kartų laikus; klausk savo tėvą, jis tau pasakys, savo senelius, — jie tau papasakos. (Ps 77,12) 8 Aukščiausias skyrė tautoms kraštus, dalino žmonių vaikam žemes ir nustatė tautoms sienas pagal Dievo kūrinių skaičių. (1 M 11,9; Apd 17,26) 9 Viešpaties nuosavybė yra Jo tauta, Jokūbas Jo tėvonystė. 10 Jis ją rado negyvenamoje tyrumos platybėje; globojo ir rūpinosi ja, saugojo kaip savo akį. (Ps 17,8; Sak 2,12) 11 Kai aras moko skristi savo jauniklius, pats skraido virš lizdo, plazdena virš jų. Viešpats, ištiesęs savo sparnus, nešė ją ant savo pečių. (Ps 36,8; 2 M 19,4) 12 Viešpats vienas ją vedė, nebuvo su Juo jokio kito dievo. 13 Jis vedė ją žemės aukštumomis, maitino laukų vaisiais, davė laukinių bičių medaus ir

kalnų alyvmedžių aliejaus, (Ps 81,17) 14 sviesto iš galvijų, pieno iš avių, taukų iš ėriukų ir avinų, Basano jaučių ir ožkų; gerų kviečių ir vyno — vynuogių sunkos. 15 Nutukęs, suriebėjęs, sustorėjęs Izraelis paliko Dievą, savo Sutvėrėją, ir paniekino išganymo Uolą. (Iz44,2; 5 M 31,20) 16 Svetimais dievais ir stabų garbinimu, jis sukėlė Viešpaties rūstybę. 17 Jie aukojo demonams, kurie ne dievai, dievams, kurių jie nepažino; naujiems, kai jie tik pasirodė, kurių negarbino jų tėvai. 18 Uolą, kuri tave pagimdė, tu paniekinai ir užmiršai Dievą, savo Sutvėrėją. 19 Viešpats tai matė ir bjaurėjosi, nes Jį erzino Jo sūnūs ir dukterys. 20 Jis tarė: ‚Nebepadėsiu jiems ir žiūrėsiu, koks bus jų galas. Tai yra sugedusi karta, neištikimi vaikai. 21 Jie mane erzino bedievyste ir įpykino savo stabais; Aš juos erzinsiu pagonių tautomis. (Jer 2,11; Rom 10,19) 22 Mano rūstybės ugnis įžiebta. Ji degins iki pragaro gelmių; rys žemę, jos vaikus, ir kalnų pamatus. 23 Aš krausiu jiems nelaimę ant nelaimės ir šaudysiu juos savo strėlėmis'. (Ps 91,5) 24 Jie bus varginami bado ir ryjami drugio bei baisiausio maro. Siųsiu jiems plėšrius žvėris ir nuodingus šliužus. 25 Karo lauke juos naikins kardas, o viduje — teroras, negailėdamas jaunų, senų nei kūdikių. 26 Aš būčiau sunaikinęs juos galutinai, net prisiminimus apie juos išdildęs iš žmonių atminties, 27 bet nedariau to, kad kartais jų priešai nesugalvotų sakyti: ‚Mes sunaikinome juos, ne Viešpats'. 28 Tai neišmintingi žmonės. (Iz 27,11; Jer 4,22) 29 Išmintingi suprastų ir numatytų, koks bus jų galas. 30 Kaip vienas gali vyti tūkstantį ir du ginti dešimt tūkstančių? Argi ne taip? Jų uola atsisakė jiems padėti, Viešpats nuo jų pasitraukė. (3 M 26,8,36-37) 31 Mūsų Uola nėra panaši į jų uolą, patys mūsų priešai tai liudija. 32 Tikrai, jų vynmedis yra kilęs iš Sodomos ir Gomoros laukų. Jų vynuogės yra nuodingos ir vynuogių kekės karčios. 33 Jų vynas yra slibinų ir angių apgaulingi nuodai. 34 Visa ta laikoma pas mane užantspauduotame mano sandėlyje. 35 Mano pagieža ir

kerštas pasirodys, kai jų kojos paslys. Jų pražūties diena arti, — piktas likimas jų laukia. (Ps 94,1; Rom 12,19; Žyd 10,30) 36 Viešpats išgelbės savo tautą ir pasigailės savo tarnų, kai jų jėgos bus išsekusios. (1 Kar 14,10) 37 Jis klaus: ‚Kur jų dievai, uola kuria jie pasitikėjo? 38 Kur dabar tie, kurie valgė aukų taukus ir gėrė aukų vyną? Tegul jiems ir dabar padeda jų globėjai. (Teis 10,14) 39 Supraskite, kad Aš, Aš esu vienas, ir šalia manęs nėra dievo. Aš užmušu ir atgaivinu, sužeidžiu ir gydau; ir nė vienas neišgelbės iš mano rankos. (5 M 4,35; Iz 45,5; 2 M 15,26; 1 Sam 2,6; Job 5,18; Oz 6,1-2) 40 Aš, pakėlęs ranką į dangų, sakau — Aš būsiu gyvas per amžius. (2 M 6,8; Ez 33,11) 41 Aš išgaląsiu savo žibantį kardą ir teisiu. Atkeršysiu savo priešams ir atlyginsiu tiems, kurie manęs nekentė. 42 Mano strėlės varvės krauju, o kardas kirs visus priešus, net jų belaisvius ir sužeistuosius‘. 43 Pagonys garbinkite Jo tautą, nes Jis atkeršys už savo tarnų kraują; kerštu atlygins priešams ir atleis nusikaltimus savo tautai.” (Rom 15,10)

44 Mozė paskelbė šią giesmę tautai ir Nuno sūnui Jozuvui. 45 Mozė, pabaigęs kalbėti Izraeliui, 46 tarė: „Nuoširdžiai apmąstykite šituos žodžius, kuriuos jums šiandien paskelbiau, perduokite juos savo vaikams ir įsakykite stropiai vykdyti viską, kas parašyta šitame įstatyme; (5 M 6,7) 47 jums įsakyta, jei juos vykdysite, ilgai gyvensite žemėje, kurios einate paveldėti anapus Jordano.” (3 M 18,5; 30,20)

48 Viešpats tą pačią dieną įsakė Mozei: 49 „Ateik į Abarimo kalnyną ir užlipk ant Nebo kalno, kuris yra Moabo žemėje ties Jerichu; apžvelk Kanaano žemę, kurią duosiu paveldėti izraelitams, — ten mirsi (4 M 27,12; 33,48) 50 ir būsi su savo tauta, kaip tavo brolis Aronas, kuris mirė Horo kalne ir susijungė su savo tauta. (4 M 20,23-29) 51 Judu nebuvote man ištikimi prie Prieštaravimo vandens Zino tyruose, Kadese, ir neparodėte man pagarbos izraelitų tarpe. (4 M 20,12-13)

52 Matysi žemę, kurią duosiu izraelitams, bet neįeisi į ją." (5 M 34,4)

Poezija yra svarbus veiksnys žmonių gyvenime. Evangelijos skelbimui giesmės turėjo didelės reikšmės visais laikais. Mozė, baigęs rašyti įstatymą, parašė šią giesmę. Joje iškeliama Dievo didybė, aprūpinimas tautos tyruose, kelionėje. Viešpats yra galingas ir teisingas. Izraelitai nusikalto, atmetė Jį. Jis baudžia, bet ir atledižia. Pagaliau Viešpats aiškiai pasakė Mozei eiti prie Nebo kalno ir ten mirti.

33 skyrius
MOZĖS ATSISVEIKINIMAS 1-29

1 Palaiminimo žodžiai, kuriais Mozė, Dievo paskirtasis, laimino izraelitus, prieš mirdamas: (1 M 49) 2 „Viešpats atėjo nuo Sinajaus ir Seiro; Jo garbė spindėjo nuo Parano kalno; su Juo buvo tūkstančiai šventųjų; Jo dešinėje — liepsnojanti ugnis. (Jud 14) 3 Jis myli savo tautą, visi šventieji priklauso Jam; jie artinasi prie Jo kojų ir priima 4 Mozės paskelbtą įstatymą Jokūbo palikuonims. 5 Viešpats tapo Izraelio Karalium, kai susirinko tautos vadai ir Izraelio giminės. (2 M 15,18; Iz 44,2; 2 M 19,7-8) 6 Tegyvuoja Rubenas, tedaugėja palikuonių skaičius", laimino Mozė. 7 Palaiminimas Judui: „Viešpatie, išgirsk Judo balsą, įjunk jį į savo tautą ir padėk jam kovoje su priešais". 8 Leviui jis tarė: „Tavo ‚Tumim — Urim' yra šventas, kurį įrodei Masoje ir įvykdei Meriboje. (2 M 28,30; 2 M 17; 4 M 20) 9 Levis sakė savo tėvui ir motinai: ‚Nepažįstu jūsų', o savo broliams: ‚Nežinau jūsų'; ir atstūmė savo vaikus. Jis laikėsi Viešpaties Žodžio ir Sandoros. (Mt 10,37; 2 M 32,26-29) 10 Jis mokys Tavo įsakymus ir įstatymus Jokūbą — Izraelį; aukos smilkalus Tavo garbei, ir deginamąją auką ant Tavo aukuro. 11 Viešpatie, palaimink jo turtą ir jo darbą. Gink jį nuo priešų, kurie jo nekenčia." 12

Benjaminui jis tarė: „Tu, Viešpaties mylimasis, gyvensi Jo globoje. Jis apsaugos tave visuomet, ir tu ilsėsies Jo artybėje". 13 Juozapui jis tarė: „Tavo žemę Viešpats laimins dangaus dovanomis, rasa, trykštančiais šaltiniais, 14 saulėje nunokusiais geriausiais sezono vaisiais, 15 senųjų kalnų viršūnių vaisiais 16 ir žemės geriausiu derliumi. Palaima tebūnie tau nuo Apsireiškusio krūme. Palaima Juozapui, nes jis buvo žymiausias savo brolių. (2 M 3,2; 1 M 49,26) 17 Jis yra stiprus kaip jautis, jo ragai lyg stumbro, kuriais jis pasieks tautas iki žemės pakraščių. Manaso tūkstančiai, o Efraimo mirijadai — tai Juozapo ainiai". 18 Zabulonui jis tarė: „Džiaukis Zabulone prekyba, o Isachare turtais savame krašte. 19 Jie kvies tautas į kalną ir ten aukos teisingas aukas. Jie praturtės iš jūros ir jos krantų". 20 Gadui jis tarė: „Garbė Tam, kuris padėjo Gadui įsigyti žemės plotus; jis kaip liūtas puola priešą ir užima valdžią. 21 Jis, pasinaudojęs pirmenybe, pasiėmė geriausią žemę, kaip tos giminės vadas. Su tautos vadais jis vykdė Viešpaties įsakymus ir įstatymus, duotus Izraeliui". (4 M 32) 22 Danui jis tarė: „Danas kaip jaunas liūtas iššoka iš Basano". 23 Neftaliui jis sakė: „Neftalis džiaugsis gerbūviu ir Viešpaties palaima; jis paveldės jūrą, Galilėjos ežerą, ir žemes į pietus". 24 Aserui jis tarė: „Palaimintas Aseras tarp giminių. Jis bus brolių mylimasis ir jo žemėse bus daug alyvmedžių. 25 Geležies ir vario užsklandos saugos jo miestus. Jo gyvenimas bus saugus".

26 „Nėra kito Dievo, kaip Izraelio Dievas. Iš dangaus Jis teikia tau pagalbą. Jo didybė pasireiškia aukštybėse. (Iz 44,2) 27 Amžinasis Dievas yra tavo apsauga, Jo rankos tavo prieglauda. Jis ištiesia jas į priešą ir tu sunaikini jį. 28 Izraelis gyvens saugiai. Jokūbo sėkmingo gyvenimo šaltinis yra geroji kviečių ir vyno žemė; dangus siunčia lietų. (4 M 23,9) 29 Būk palaimintas, Izraeli! Kas prilygs tau? Tauta Viešpaties globoje. Jis tavo apsaugos skydas ir garbės kardas. Tavo priešai pasiduos tau, o tu

mindžiosi jų garbingas vietas." (5 M 4,7-8; Ps 33,12; 144,15)

Mozė priminė izraelitams Dievo duotą įstatymą, Jo šlovę bei didybę. Jis atskirai laimino Izraelio padermes, panašiai kaip Jokūbas prieš savo mirtį, 1 M 49. Baigdamas savo kalbą Mozė priminė Viešpaties pažadus.

34 skyrius
MOZĖS MIRTIS 1-12

1 Mozė iš Moabo lygumų nuėjo iki Nebo kalno ir įlipo į Pisgos kalno viršūnę, ties Jerichu; ten Viešpats jam parodė visą Gileadą iki Dano žemių (5 M 3,27) 2 ir visą Neftalio, Efraimo, Manaso ir Judo žemes iki Vakarų jūros; 3 krašto pietinę dalį, palmių miesto Jericho laukus iki Soaro. 4 Viešpats jam tarė: „Tai žemė, kurią pažadėjau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui duoti jo palikuonims. Tu ją matai savo akimis, bet į ją neįeisi." (1 M 12,7)

5 Viešpaties tarnas Mozė mirė Moabo žemėje, kaip Viešpats buvo pasakęs. (5 M 32,50) 6 Viešpats jį palaidojo Moabo žemės slėnyje ties Betpeoru; nė vienas žmogus nežino jo kapo iki šios dienos. (Jud 9) 7 Mozė mirė šimto dvidešimt metų; nesusilpnėjo jo akys ir sveikata iki mirties. 8 Izraelitai jį apraudojo trisdešimt dienų Moabo lygumose. Po to gedulas pasibaigė. (4 M 20,29)

9 Nuno sūnus Jozuvas turėjo dieviškos dvasios išmintį, nes Mozė buvo jį palaiminęs ir paskyręs savo įpėdiniu. Izraelitai jo klausė ir darė, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei. (4 M 27,18)

10 Niekad tokio pranašo kaip Mozė Izraelyje nebuvo, su kuriuo Viešpats būtų asmeniškai kalbėjęs. (2 M 33,11; 4 M 12,6-8) 11 Niekas pranašų nedarė tokių ženklų ir stebuklų, kuriuos Viešpats įsakė Mozei daryti Egipto žemėje faraonui, jo tarnams, ir visam jo kraštui. 12 Nė vienas pranašų nesugebėjo daryti tokių didelių ir baisių

dalykų, kuriuos Mozė darė izraelitų akivaizdoje.

Mozės parašytos knygos yra beveik ketvirtoji dalis Senojo Testamento. Jis išvedė apie tris milijonus žmonių iš Egipto ir atvedė juos prie pažadėtos žemės. Jis paruošė jiems teisyną, kurio kai kuriomis dalimis ir kitos tautos naudojasi iki mūsų laikų. Mozė fiziniai nesusilpnėjo. Dievas įsakė jam eiti į Nebo kalno viršūnę Pisgą ir ten mirti. Šis kalnas yra apie 12 km nuo Jordano žiočių prie Negyvosios jūros. Kur yra Mozės kapas nežino nė vienas žmogus. Taip išvengtas jo garbinimas.

JOZUVO KNYGA

Hebrajų kalboje vardas Jozuvas yra Jėzus, bet lietuvių kalboje jis vadinamas ne Jėzus, bet Jozuvas. Jozuvas buvo kilęs iš Efraimo padermės. (4 M 13,8) Jis buvo generolas, kariuomenės vadas; 40 metų buvęs Mozės palydovas. Jozuvas buvo vienas 12 žvalgų, Mozės pasiųstų į pažadėtąją žemę. (4 M 13,8,16) Žydų istorikas Jozepus rašė, kad Mozei mirus, Jozuvas buvęs 85 metų. Jis kariavo 6 metus kad užmitų pažadėtąją žemę. Jozuvas valdė Izraelį 25 metus, mirė 110 metų amžiaus. Jozuvas gyveno apie 1400 pr. Kr.

Kas parašė Jozuvo knygą tikrai nėra žinoma. Dauguma Šventojo Rašto aiškintojų spėja, kad knygą parašė pats Jozuvas.

Knygą galima padalinti: įžygiavimas į Kanaaną 1-4 skr., krašto užkariavimas 5-12 skr., krašto padalinimas 13-21 skr., Jozuvo tikėjimas, įspėjimas ir mirtis 22-24 skr.

JOZUVO KNYGA

1 skyrius

DIEVO ĮSAKYMAS JOZUVUI 1-18

1 Viešpaties tarnui Mozei mirus, Viešpats tarė Nuno sūnui Jozuvui, Mozės tarnui: 2 „Mano tarnas Mozė mirė. Pasiruošk ir eik per Jordaną su visa tauta į žemę, kurią duodu izraelitams. (5 M 34,5) 3 Kiekvieną vietą, ant kurios jūsų koja atsistos, jums duodu, kaip pažadėjau Mozei. (5 M 31,8; Žyd 13,5) 4 Nuo tyrų (pietuose) ir Libano kalnų (šiaurėje) iki Eufrato upės, visa hititų šalis, ir iki Didžiosios jūros vakaruose, bus jūsų teritorija. 5 Niekas tavęs nenugalės per visą tavo gyvenimą. Kaip buvau su Moze, taip visuomet būsiu ir su tavimi. Aš nepaliksiu tavęs. (5 M 31,8; Žyd 13,5) 6 Būk pasiryžęs ir drąsus; tu padalinsi žemę tautai, kurią duoti pažadėjau jų protėviams. (5 M 3,28; 31,7,23) 7 Ryžtingai, drąsiai ir atidžiai vykdyk įstatymą, kaip tau Mozė, mano tarnas, įsakė. Nenukrypk nuo jo, ir tau visuomet seksis, kur tik eisi. (5 M 5,29; 1 Kar 2,3) 8 Skaityk šitą įstatymo knygą ir mąstyk apie ją dieną ir naktį, kad tiksliai vykdytum, kas joje parašyta; tada tavo kelias bus tikras ir tau seksis. (Ps 1,2-3) 9 Atsimink, ką įsakiau, — būk ryžtingas ir drąsus, nenusigąsk ir nebijok! Aš Viešpats, tavo Dievas, būsiu kur tik tu eisi".

10 Tada Jozuvas įsakė tautos pareigūnams: 11 „Stovykloje įsakykite tautiečiams paruošti maisto atsargų, nes po trijų dienų jūs pereisite Jordaną, kad paveldėtumėte žemę, kurią Viešpats Dievas jums yra pažadėjęs".

12 Rubeno, Gado ir pusei Manaso giminės Jozuvas kalbėjo: 13 „Atsiminkite įsakymą, kurį jums davė Viešpaties tarnas Mozė: ‚Viešpats, jūsų Dievas, jums

duoda šitą žemę'. (4 M 32,20) 14 Jūsų žmonos, vaikai ir gyvuliai tepasilieka žemėje, kurią Mozė jums davė Jordano rytų pusėje. O jūs visi, ginklą sugebą vartoti vyrai, išsirikiavę traukite savo brolių priekyje ir jiems padėkite, 15 iki Viešpats padės jūsų broliams, kaip ir jums padėjo, užimti žemę, kurią Viešpats Dievas jiems pažadėjo. Paskui galėsite grįžti į savo žemę, kurią Viešpaties tarnas Mozė jums davė Jordano rytų pusėje".

16 Jie atsakė Jozuvui: „Visa, ką mums įsakei, darysime ir visur, kur mus siųsi, eisime. 17 Kaip mes klausėme Mozės, taip ir tavęs klausysime. Viešpats, tavo Dievas, tebūnie su tavimi, kaip Jis buvo su Moze! 18 Kiekvienas, kuris priešinsis tavo įsakymui ir neklausys tavęs vis tiek, ką įsakytum, tebūnie baudžiamas mirtimi. Tik būk stiprus ir drąsus!"

Viešpats įsakė pasiruošti žygiui į pažadėtąją žemę, padrąsino juos ir pažadėjo būti su Jozuvu, kaip buvo su Moze. Kokiu būdu Dievas kalbėjo nesakyta. Jozuvas suprato ir žinojo, ką Dievas jam sakė. Viešpats pažadėjo atiduoti jiems kraštą nuo Viduržemio jūros iki Eufrato upės. Izraelis niekados to viso krašto nevaldė. Tai buvo izraelitų kaltė. Jis nesilaikė Dievo jiems duotų įsakymų ir nesekė Juo visa širdimi.

Jozuvas buvo generolas, karo vadas; jam buvo įsakyta mąstyti apie Dievo įsakymus dieną ir naktį. Ar jis turėjo tam laiko? Ar jis neturėjo kitų pareigų? Dievo įstatymas formavo asmenybę ir teisę. Mūsų laikais yra vargas, nes neturime tikrų Dievo Dvasia persiėmusių vadovaujančių asmenybių ir nevykdoma teisė.

Ką Viešpats įsakė Jozuvui, jis klausė ir vykdė. Tauta ir kairiai pritarė vadui ir pakluso jam.

2 skyrius
JOZUVO ŽVALGAI 1-24

1 Jozuvas, Nuno sūnus, slaptai išsiuntė iš Sitimo du žvalgus, įsakydamas: „Eikite ir surinkite žinias apie šalį ir Jerichą!" Juodu pakelyje sustojo paleistuvės Rahabos namuose, ir ten nakvojo. (Jok 2,25; Žyd 11,31) 2 Buvo pranešta Jericho karaliui: „Naktį atėjo du vyrai iš izraelitų šalies išžvalgyti kraštą". 3 Jericho karalius nusiuntė pas Rahabą pasiuntinius, įsakydamas: „Išduok vyrus, kurie yra tavo namuose; jie yra šnipai". 4 Moteris, abu vyrus paslėpus, tarė: „Tiesa, vyrai buvo atėję pas mane, bet aš nežinojau, iš kur jie. 5 Prieš uždarant vartus, temstant, tie vyrai išėjo. Aš nežinau, kur jie nuėjo. Skubiai vykitės juos, gal dar pavysite?" 6 Ji buvo užvedusi juos ant stogo ir paslėpusi po nemintais linais, kurie ten buvo. 7 Jericho vyrai vijosi juos Jordano keliu iki brastos. Išėjus jiems, užrakino vartus.

8 Žvalgams dar neatsigulus, ji užlipo pas juos ant stogo 9 ir tarė: „Aš žinau, kad Viešpats jums atidavė šitą šalį; mus apėmė siaubas dėl jūsų, ir visi krašto gyventojai nusiminė.(2 M 23,27) 10 Mes girdėjome, kad Viešpats, jums išvykstant iš Egipto, išdžiovino, jums matant, Raudonosios jūros vandenį ir, ką jūs padarėte abiem amoritų karaliams anapus Jordano, Sihonui ir Ogui, juos visai sunaikinote. (2 M 14,21; 4 M 21,24,35) 11 Tai išgirdę, išsigandome ir netekome drąsos. Viešpats Dievas yra Dievas dangaus ir žemės. (5 M 5,1; 2 M 15,14-15; 5 M 4,39) 12 Dabar prisiekite man Viešpačiu, kad jūs pasielgsite su mano tėvo namais taip, kaip aš pasielgiau su jumis; užtikrinkite man, (5 M 6,23-25) 13 kad paliksite gyvus mano tėvą, motiną, brolius, seseris ir visus, kurie jiems priklauso, ir išgelbėsite mūsų gyvybes". 14 Žvalgai jai atsakė: „Teištinka mus mirtis jūsų vietoje! Jei neišduosi mūsų, tai kai Viešpats mums atiduos šitą šalį, mes draugiškai ir ištikimai pasielgsime su tavimi".

15 Tada Rahaba nuleido juos virve pro langą, nes ji

gyveno miesto mūro sienoje. 16 Ji tarė jiems: „Eikite į kalnus, kad jūsų nesurastų besivejantieji, ten slapstykitės tris dienas, iki jie sugrįš; po to eikite savo keliu". 17 Vyrai jai atsakė: „Mes laisvi būsime nuo tau duotos priesaikos, 18 jei mums įeinant į kraštą, nepririši šitos raudonos virvės prie lango, pro kurį mus nuleidai, ir jei savo tėvą, motiną, brolius ir bendrai visus namiškius nesurinksi į namus pas save. 19 Kiekvienas, kuris išeis į gatvę iš tavo namų, bus pats kaltas dėl savo mirties, mes būsime nekalti. Bet dėl kiekvieno nužudyto, kuris bus su tavimi namuose, mes būsime kalti. 20 Tačiau jei mus išduosi, mes būsime laisvi nuo tau duotos priesaikos, kuria mus prisaikdinai". 21 „Tebūnie, kaip sakote", tarė ji. Ji išleido juos, ir jie nuėjo. Tuomet ji pririšo raudoną virvę lange.

22 Po to jie nuėjo į kalnus. Ten jie pasiliko tris dienas, kol sugrįžo besivejantieji, kurie, išieškoję visur pakelėse, nieko nerado. 23 Tuodu vyrai, grįžę pas Jozuvą, Nuno sūnų, jam papasakojo visa, kas jiems atsitiko: 24 „Viešpats tikrai atidavė mums visą šitą kraštą, tos šalies gyventojai yra nusiminę dėl mūsų atėjimo".

Viešpats įsakė Jozuvui pasiruošti ir eiti per Jordaną, o Jozuvas pats privalėjo viską apsvarstyti, tvarkyti ir vykdyti. Jis išsiuntė žvalgus. Kokiu būdu jie perėjo per Jordaną ir pateko į Jerichą, nepasakyta. Rahaba buvo prostitutė. Tame krašte net šventovės pareigūnės buvo prostitutės. Dėl šios ir kitų nuodėmių kraštas žuvo. Rahaba turėjo užeigos namus. Ji žinojo iš svečių, ką Jericho ir apylinkės žmonės galvoja ir jaučia izraelitų atžvilgiu. Žvalgai visa sužinojo, kas buvo reikalinga. Rahaba buvo ne tik prostitutė, bet melagė ir tėvynės išdavikė. Ji nepažino ir nesuprato kas yra Dievas ir nuodėmė. Bet ji tikėjo dangaus ir žemės Dievą. Dievas panaudoja ir nusidėjėlius. Juk visi esame nusikaltėliai. Rahaba, rodos, ištekėjo už Kalebo sūnaus Salmono. (1 Ch 2,51) Jos ainiai vėliau pateko į Judėjos karalių eiles. (Mt 1,5)

3 skyrius
PERĖJIMAS PER JORDANĄ 1-17

1 Jozuvas, atsikėlęs anksti rytą, su visais izraelitais traukė iš Sitimo; jie pasiekė Jordaną ir ten, prieš pereidami jį, nakvojo. (4 M 25,1) 2 Trims dienoms praslinkus, pareigūnai stovykloje įsakinėjo tautiečiams: 3 „Kai pamatysite Viešpaties Dievo Sandoros skrynią ir kunigus levitus, ją nešančius, pradėkite žygiuoti paskui ją. 4 Tačiau tarp jūsų ir jos privalo būti maždaug dviejų tūkstančių mastų atstumas. Neprieikite prie jos per arti! Niekad nėjote tuo keliu, todėl sekite ją". 5 Jozuvas tarė tautiečiams: „Pasiruoškite, rytoj Viešpats darys jūsų tarpe nuostabių dalykų!" (2 M 19,10) 6 Po to Jozuvas tarė kunigams: „Imkite Sandoros skrynią ir eikite tautos priekyje!" Jie taip ir padarė. (5 M 6,6)

7 Viešpats tarė Jozuvui: „Šiandien pradedu išaukštinti tave viso Izraelio akyse, kad jie patirtų, kad Aš būsiu su tavimi, kaip buvau su Moze. (5 M 4,14; 1,5,17) 8 Įsakyk kunigams, nešantiems Sandoros skrynią: ‚Kai įbrisite į Jordaną, sustokite jame'." 9 Po to Jozuvas tarė izraelitams: „Ateikite arčiau ir išklausykite Viešpaties jūsų Dievo Žodžius. 10 Iš to pažinsite, kad Gyvasis Dievas yra jūsų tarpe ir, kad Jis išvarys pirma jūsų kananitus, hititus, hivitus, perizitus, girgasitus, amoritus ir jebusitus. 11 Viešpaties, visos žemės Valdovo, Sandoros skrynia eis per Jordaną pirma jūsų. 12 Paskirkite dvylika vyrų iš Izraelio giminių iš kiekvienos po vieną. 13 Kai tik kunigų, nešančių Viešpaties, visos žemės Valdovo, skrynią, kojos palies Jordano vandenį, tekąs žemyn iš aukštumų, sustos kaip pylimas".

14 Žmonės, išėję iš palapinių, ėjo per Jordaną, sekdami kunigus, nešančius Sandoros skrynią tautos priekyje. 15 Kai tik kunigai su Sandoros skrynia įbrido į vandenį, (Jordanas buvo patvinęs pjūties metu) 16 vanduo sustojo tekėjęs. Vanduo, tekąs iš aukštumų, sustojo kaip pylimas nuo Adamo miesto, kuris yra šalia

Zaretano, o vanduo tekąs Druskos jūros link, visai dingo. Tuo būdu tauta perėjo per Jordaną ties Jerichu. (2 M 14,21; Ps 114,3) 17 Kunigai, nešusieji Viešpaties Sandoros skrynią, stovėjo ant sausos žemės Jordano viduryje iki visa tauta sausuma perėjo per Jordaną.

Eisenoje atstumas tarp Sandoros skrynios ir tautos buvo įsakyta laikyti apie vieną kilometrą. Adamas yra nuo Jordano žiočių apie 25 km. Ta vieta yra molėta, Jordano upės tėkmė įsigraužus apie 12 m. Šioje vietoje Jonas Krikštytojas krikštijo, čia buvo ir Jėzus pakrikštytas. Amžių bėgyje Jordano vanduo buvo kelis kartus sulaikytas. Paskutinį kartą tai įvyko 1927 m. nuo žemės drebėjimo. Tada Jordanas buvo sausas arti paros. Einant izraelitams per Jordaną, Dievas patvarkė Jordano vandens sustojimą. Stebuklai, kuriuos Jėzus, apaštalai ir kiti darė, nėra išaiškinami. Stebuklai, kurie vyko ir vyksta, mūsų protui nesuprantami. Kartais jie įvyksta visai naturaliu būdu, kaip tik reikiamu metu.

4 skyrius
DU PAMINKLAI IŠ JORDANO AKMENŲ 1-9, PERĖJIMAS PER JORDANĄ 10-24

1 Visai tautai perėjus per Jordaną, Viešpats tarė Jozuvui: 2 „Paskirk iš tautos dvylika vyrų, iš kiekvienos giminės po vieną, 3 ir jiems įsakyk: ‚Imkite iš Jordano vidurio, iš vietos, kur stovėjo kunigų kojos, dvylika akmenų, neškite juos ir padėkite ten, kur šiąnakt nakvosite'." 4 Jozuvas pasišaukė dvylika vyrų, kuriuos buvo paskyręs iš kiekvienos izraelitų giminės, ir įsakė: 5 „Nueikite prie Viešpaties Dievo skrynios į Jordano vidurį ir paimkite po akmenį ant peties, kaip ženklą kiekvienai giminei. 6 Kai ateityje jūsų vaikai klaus: ‚Ką šitie akmenys reiškia', (2 M 12,26) 7 jiems atsakykite: ‚Jordano vanduo buvo išdžiūvęs Viešpaties Sandoros skryniai keliantis per

Jordaną. Šitie akmenys bus atminimas izraelitams per amžius'."

8 Izraelitai padarė taip, kaip Jozuvas buvo įsakęs. Jie paėmė dvylika akmenų iš Jordano vidurio, kaip Viešpats įsakė Jozuvui, atsižvelgiant į Izraelio giminių skaičių, juos nunešė į nakvynės vietą ir ten padėjo. 9 Jozuvas taip pat sudėjo dvylika akmenų Jordano viduryje, kur stovėjo kunigai, nešantys Sandoros skrynią. Jie ten yra iki šios dienos. 10 Kunigai, nešantys skrynią, stovėjo Jordano viduryje, iki viskas buvo atlikta, ką Viešpats įsakė Jozuvui per Mozę.

Tuo tarpu tauta skubiai perėjo Jordaną. 11 Sandoros skrynia kartu su kunigais taip pat perėjo. 12 Be to, perėjo rubenitai, gaditai ir pusė Manaso giminės, apsiginklavę izraelitų priekyje, kaip jiems Mozė liepė. (4 M 32,21,29) 13 Apie keturiasdešimt tūkstančių, apsiginklavusių ir pasirengusių kautynėms vyrų perėjo Viešpaties akivaizdoje į Jericho lygumas.

14 Tą dieną Viešpats išaukštino Jozuvą viso Izraelio akyse; jie gerbė jį (bijojo), kaip jie gerbė Mozę visą jo gyvenimą. (5 M 3,7)

15 Viešpats tarė Jozuvui: 16 „Įsakyk kunigams, nešantiems liudijimo skrynią, kad jie išeitų iš Jordano: 17 ‚Išeikite iš Jordano!' " 18 Vos išlipus kunigams, nešantiems Viešpaties Sandoros skrynią, iš Jordano, Jordano vanduo sugrįžo į savo vietą ir liejosi, kaip anksčiau, per jo krantus.

19 Tauta perėjo per Jordaną pirmojo mėnesio dešimtą dieną ir ištiesė palapines Gilgaloje, Jericho rytų pusėje. (5 M 5,9) 20 Tuos dvylika akmenų, kuriuos jie paėmė iš Jordano, Jozuvas sustatė Gilgaloje. 21 Jis kalbėjo izraelitams: „Kai ateityje jūsų vaikai klaus tėvų: ‚Ką reiškia šitie akmenys', 22 jūs paaiškinsite savo vaikams: ‚Sausu dugnu Izraelis perėjo per Jordaną'. 23 Viešpats Dievas išdžiovino Jordano vandenį jums matant, kol perėjote, kaip Jis padarė Raudonajai jūrai, išdžiovinęs ją

mums matant, kad pereitume; (2 M 14,21-22) 24 kad visos žemės tautos žinotų, jog Viešpats yra galingas, kad jūs visuomet bijotumėte (gerbtumėte) Viešpaties, savo Dievo".

Žmonės perėjo per Jordaną su visa savo manta ir gyvuliais. Bendrai žmonės praeities įvykius pamiršta, o priauganti karta visai jų nežino. Tad buvo įsakyta pastatyti du paminklus iš Jordano upės vagos vidurio akmenų. Vienas paminklas buvo pastatytas Jordano upės vagos viduryje, o antras Gilgaloje, pirmoje izraelitų stovykloje, perėjus Jordaną. Tai buvo Jordano perėjimo prisiminimas sekančioms kartoms. Izraelitai skaito apie tai kasmet savo sinagogose.

5 skyrius
SANDOROS ATNAUJINIMAS, PASOS ŠVENTĖ 1-12, ANGELAS PASIRODĖ JOZUVUI 12-15

1 Visi amoritų karaliai, kurie gyveno nuo Jordano į vakarus, ir visi kananitų karaliai, kurie gyveno prie jūros, išgirdę, kad Viešpats išdžiovino Jordano vandenis izraelitų akyse jiems pereiti, nusiminė ir nustojo drąsos. (5 M 3,16; 2,24)

2 Tuomet Viešpats tarė Jozuvui: „Pasidaryk titnaginių peilių ir apipjaustyk izraelitus". (2 M 4,25) 3 Jozuvas padarė, ką Viešpats buvo įsakęs, ir apipjaustė izraelitus ant Araloto kalvos. 4 Priežastis, dėl kurios Jozuvas atliko apipjaustymą, yra: tautos vyrai, tinkantys karui, išėjus iš Egipto, išmirė pakeliui tyruose. 5 Visi išėjusieji buvo apipjaustyti, tačiau po to gimusieji vaikai tyruose buvo neapipjaustyti. 6 Keturiasdešimt metų izraelitai klaidžiojo tyruose, kol išmirė vyresnieji ir kariai, kurie išėjo iš Egipto, kadangi jie neklausė Viešpaties. Viešpats prisiekė neleisiąs pamatyti šalies, plūstančios pienu ir medumi, kurią pažadėjo mūsų protėviams. (4 M 14,22-23) 7 Jų ainiai užėmė jų vietą; juos apipjaustė

Jozuvas, nes jie nebuvo apipjaustyti, gyvendami dykumose. 8 Po apipjaustymo jie pasiliko stovykloje, kol pagijo. 9 Po to Viešpats tarė Jozuvui: „Šiandien aš pašalinau jūsų Egipto vergijos gėdą". Todėl ta vieta iki šios dienos vadinama Gilgala (Pašalinimas).

10 Izraelitai, stovyklaudami Gilgaloje, šventė Pasą to mėnesio keturioliktą dieną, vakare, Jericho lygumose. (2 M 12,6; 3 M 23,5) 11 Kitą dieną, atšventę Pasą, valgė tos šalies derliaus neraugintą duoną ir paskrudintus grūdus. 12 Jiems pradėjus valgyti tos šalies derliaus, mana liovėsi kritusi. Izraelitai nebeturėjo manos, bet tais metais valgė Kanaano krašto derlių. (2 M 16,35)

13 Jozuvas, būdamas prie Jericho, pamatė prieš save stovintį vyrą, kuris laikė nuogą kardą rankoje. Jozuvas priėjo prie jo ir paklausė: „Ar tu priklausai prie mūsų ar prie mūsų priešų?" (4 M 22,23,31) 14 Jis atsakė: „Ne! Aš esu Viešpaties pulkų vadas." Tada Jozuvas puolė žemėn, nusilenkė jam ir paklausė: „Ką mano viešpats turi pasakyti savo tarnui?" 15 Viešpaties pulkų vadas tarė Jozuvui: „Nusiauk kurpes, nes vieta, kurioje stovi, yra šventa." Jozuvas taip ir padarė. (2 M 3,5)

Peržengus pažadėtos žemės sienas, pirmoji izraelitų pareiga buvo atnaujinti Sandorą — apsipjaustyti. Antroji — švęsti Pasą, išėjimą iš Egipto.

Jozuvui pasirodė dangiškų pulkų vadas — angelas. Tuo Jozuvas buvo tikras, kad Viešpats vadovaus visuose reikaluose.

6 skyrius
JERICHO MIESTO UŽĖMIMAS 1-27

1 Tuo tarpu Jerichas buvo užsibarikadavęs nuo izraelitų; niekas neišėjo ir neįėjo. 2 Viešpats tarė Jozuvui: „Žiūrėk, Aš atidaviau į tavo rankas Jerichą, jo karalių ir narsius karius. 3 Visi kariai privalote apeiti aplink miestą kasdieną vieną kartą. Taip darykite šešias dienas. 4

Septyni kunigai privalo nešti skrynios priekyje septynis avino rago trimitus. Septintą dieną turite apeiti miestą septynis kartus, kunigams trimituojant. (3 M 25,5) Išgirdę ilgą trimito garsą, visi kariai privalo garsiai šaukti. Tada sugrius miesto sienų mūrai ir jie galės įsiveržti į miestą kiekvienoje vietoje."

6 Jozuvas, Nuno sūnus, pasišaukęs kunigus, tarė: „Neškite Sandoros skrynią; septyni kunigai tegul neša septynis avino rago trimitus Viešpaties skrynios priekyje". 7 O žmonėms tarė: „Eikite aplink miestą, o ginkluotieji — Viešpaties skrynios priekyje". 8 Jozuvui tai pasakius, septyni kunigai, trimituodami septyniais avino rago trimitais Viešpaties akivaizdoje, ėjo Viešpaties Sandoros skrynios priekyje. 9 Ginkluotieji žygiavo priekyje kunigų, kurie pūtė trimitus, o užpakalinė apsauga, pučiant trimitams, ėjo paskui skrynią. 10 Jozuvas įspėjo tautą: „Jums nevalia rėkauti nė kalbėti iki aš jums pasakysiu: ‚Šaukite!' Tada jūs turėsite šaukti". 11 Jozuvas įsakė Viešpaties skrynią nešti aplink miestą. Apėję aplinkui vieną kartą, jie sugrįžo į stovyklą ir nakvojo joje.

12 Jozuvui atsikėlus anksti rytą, kunigai nešė Viešpaties Sandoros skrynią, 13 septyni kunigai septyniais avino rago trimitais trimitavo, eidami Viešpaties skrynios priekyje. Ginkluotieji žygiavo pirma jų, o užpakalinė apsauga ėjo paskui Viešpaties skrynią, trimitus pučiant. 14 Jie ir antrą dieną apėjo miestą vieną kartą ir sugrįžo į stovyklą. Taip jie darė šešias dienas.

15 Septintą dieną, atsikėlę anksti, auštant, tokiu pat būdu apėjo miestą septynis kartus. 16 Septintą kartą, kai kunigai pūtė trimitus, Jozuvas tarė tautai: „Šaukite! Viešpats jums atidavė miestą! 17 Miestas ir visa kas jame yra bus sunaikinta Viešpaties garbei. Tik paleistuvė Rahaba liks gyva su visais, kurie yra jos namuose, nes ji paslėpė pasiuntinius, kuriuos buvome išsiuntę. (4 M 21,2; 2,12-13; Žyd 11,31) 18 Kas skirta sunaikinti, jūs

nepasisavinkite ir tuo būdu neužtraukite Izraelio stovyklai prakeikimo ir nelaimės. (3 M 27,28; 5 M 13,18) 19 Visas sidabras bei auksas ir variniai bei geležiniai indai yra Viešpačiui pašvęsti; visa tai Viešpaties iždui". 20 Pučiant trimitus, tauta pradėjo garsiai šaukti ir sienų mūrai sugriuvo. Kariai įsiveržė ir užėmė miestą. (Žyd 11,30) 21 Jie išžudė viską, kas buvo mieste: vyrus, moteris, jaunus ir senus, jaučius, avis ir asilus.

22 Vyrams, kurie išžvalgė šalį, Jozuvas įsakė: „Eikite į paleistuvės namus, iš jų išveskite moterį ir visus, kurie yra jos namuose, kaip jai prisiekėte". (5 M 2,14) 23 Buvusieji žvalgai, išvedė Rahabą, jos tėvą, motiną, brolius ir bendrai visus, kurie buvo namuose; jie išvedė visus jos giminaičius ir jiems paskyrė vietą už Izraelio stovyklos ribų. (4 M 31,19) 24 Miestą ir viską, kas buvo jame, jie sudegino. Tik sidabrą bei auksą ir varinius bei geležinius indus jie padėjo Viešpaties namų iždui. 25 Paleistuvę Rahabą ir jos tėvo namus bei visus, kurie jai priklausė, Jozuvas paliko gyvus. Taip ji liko gyventi Izraelio tarpe iki šios dienos, nes ji paslėpė pasiuntius, kuriuos Jozuvas išsiuntė Jericho išžvalgyti. (Mt 1,5; Teis 1,25)

26 Tuo metu Jozuvas po priesaika paskelbė: „Prakeiktas bus Viešpaties akivaizdoje tas, kuris bandytų atstatyti Jericho miestą! Už pamatus užmokės savo pirmagimiu, o už vartus — jauniausiuoju." (1 Kar 16,34)

27 Viešpats buvo su Jozuvu, ir garsas apie jį pasklido po visą šalį.

Gilgala, tautos stovykla, Jozuvo būstinė buvo nuo Jordano apie 5 km, o Jericho miestas — apie 10 km. Tad Gilgala buvo viduryje tarp Jordano ir Jericho. Jericho miesto pilis apėmė 3 hektarų plotą. Naujojo Testamento Jericho miestas buvo pastatytas apie 2 km į pietus nuo senojo miesto griuvėsių.

1929-1936 m. archeologai atkasė Jerichą. Buvo nustatyta, kad miestas sugriautas apie 1400 m. pr. Kr., tas

sutinka su Jozuvo laikais. Pilies sienų buvo dvi — išorinė ir vidujinė. Sienų tarpas buvo 5 metrų. Abi sienos buvo apie 10 m aukščio; sienų storumas: išorinė 2 metrų, o vidujinė 4 m. Atrodo, lyg sienos būtų sugriuvusios nuo žemės drebėjimo; pirmoji siena išvirtus į lauko pusę, o vidujinė į vidų. Rasti apdegę įvairaus maisto sandėliai.

Visus gyventojus ir net gyvulius išžudyti yra labai žiauru. Tokios žudynės vyko anais laikais, vyksta ir dabar.

7 skyrius
AKANO NUSIKALTIMAS 1-26

1 Izraelitai nusikalto pasisavinę, kas buvo skirta sunaikinti. Akanas, Karmio, Zero, Zubdžio sūnaus sūnus, iš Judo giminės, paėmė kai kuriuos sunaikinti skirtus daiktus. Dėl to Viešpaties rūstybė užsidegė prieš izraelitus. (5 M 6,18)

2 Jozuvas pasiuntė vyrų iš Jericho į Ajį, kuris yra prie Betaveno, į rytus nuo Betelio, ir jiems įsakė: „Eikite ir išžvalgykite tą kraštą!" Tie vyrai, išžvalgę Ajį, 3 sugrįžę pas Jozuvą, tarė: „Tegul nežygiuoja visa kariuomenė. Dviejų ar trijų tūkstančių vyrų užteks užimti Ajį. Nevargink visų karių, nes jų nėra daug." 4 Buvo pasiųsta apie trys tūkstančiai vyrų, bet jie buvo priversti bėgti nuo Ajo. 5 Krito apie trisdešimt šeši izraelitai. Ajo vyrai vijosi izraelitus nuo vartų iki Seberimo juos žudydami.

Tada izraelitai nustojo drąsos ir pabūgo (visai nusiminė). 6 Jozuvas įplėšė savo drabužius ir puolė žemėn prie Viešpaties skrynios; taip jis ir Izraelio vyresnieji pasiliko ligi vakaro ir užsibarstė dulkių ant galvų. 7 Jozuvas meldėsi: „Ak, Viešpatie Dieve, kodėl Tu leidai šitai tautai pereiti Jordaną, kad mus atiduotum amoritams sunaikinti? O, kad mes būtume likę gyventi anapus Jordano! 8 Viešpatie, ką daryti, kai Izraelis bėga nuo priešų? 9 Juk, tai išgirdę, kananitai bei visi krašto gyventojai susitelks, apsups mus ir sunaikins. Ką tad darysi atstatyti savo garbei?" (2 M 32,12)

10 Viešpats tarė Jozuvui: „Atsikelk! Ko čia guli parpuolęs? 11 Izraelis nusikalto; jis sulaužė mano Sandorą. Jie paėmė dalį to, kas buvo skirta sunaikinti; vogė, slėpė ir dėjo prie savo daiktų. 12 Izraelitai bus nugalėti priešų ir bėgs nuo jų, nes jie susitepė sunaikinimui skirtais daiktais. Aš nebebūsiu su jumis, jei nepašalinsite piktybių iš savo tarpo. 13 Kelkis! Apvalyk tautą ir pasiruoškite rytojui, nes Aš, Izraelio Dievas, taip sakau. Skirtų daiktų sunaikinti yra jūsų tarpe; tu negalėsi sulaikyti savo priešų, kol nepašalinsite iš savo tarpo, kas skirta sunaikinti. (5 M 3,5) 14 Todėl rytoj jūs privalote padermėmis atvykti; ta padermė, kurią Viešpats pažymės, privalo ateiti giminėmis; ta giminė, kurią Viešpats pažymės, privalo priartėti šeimomis; o ta šeima, kurią Viešpats pažymės, privalo atvykti vyrais. 15 Pas kurį bus rasta sunaikinimui skirtų daiktų, privalote sudeginti jį patį ir viską, kas jam priklauso, nes jis sulaužė Viešpaties Sandorą ir padarė niekšybę Izraelyje."

16 Jozuvas, atsikėlęs anksti rytą, liepė priartėti Izraeliui padermėmis, ir buvo pažymėta Judo padermė (1 Sam 10,20-21; 14,41-42) 17 Po to jis liepė priartėti Judo giminėms, ir Viešpats pažymėjo zeratų giminę. Vėliau jis liepė priartėti zeratų giminei vyrais, ir pažymėjo Zabdį. (4 M 26,20) 18 Jis liepė priartėti jo šeimai vyrais; ir buvo pažymėtas Zero sūnaus Zabdžio sūnaus Karmio sūnus Akanas iš Judo padermės. 19 Jozuvas sakė Akanui: „Mano sūnau, duok Viešpačiui, Izraelio Dievui, garbę bei prisipažink Jam ir nurodyk man, ką padarei; nieko neslėpk nuo manęs!" 20 Akanas atsakė Jozuvui: „Iš tiesų aš nusidėjau Viešpačiui, Izraelio Dievui. 21 Mačiau grobio tarpe prabanginį apsiaustą iš Sinearo, du šimtus šekelių sidabro ir aukso gabalą, sveriantį penkiasdešimt šešelių; aš jų užsigeidžiau ir juos pasiėmiau. Visa užkasiau žemėje, mano palapinės viduje; sidabras yra apačioje". 22 Jozuvas pasiuntė pasiuntinius į palapinę. Jie viską rado užkastą jo palapinėje; sidabras buvo apačioje. 23 Paėmę

juos iš palapinės, jie atgabeno pas Jozuvą ir izraelitus, juos padėjo Viešpaties akivaizdon. 24 Jozuvas, visam Izraeliui esant su juo, ėmė Zero sūnų Akaną, sidabrą, apsiaustą ir aukso gabalą, taip pat jo sūnus ir dukteris, jaučius, asilus ir avis, palapinę bei visą jo nuosavybę ir nugabeno į Akoro slėnį. 25 Jozuvas klausė: „Kodėl įtraukei mus į nelaimę? Viešpats šiandien baus tave". Tada izraelitai jį užmušė akmenimis ir sudegino. 26 Jie sukrovė ant jo didelę akmenų krūvą, kuri išliko iki šios dienos. Taip Viešpats išliejo savo rūstybę. Todėl ta vieta ligi šiol vadinama Akoro slėniu. (Iz 65,10; Oz 2,17)

Nusikalto Izraelis, jis ir baudžiamas. Dažnai dėl vieno nusikaltėlio kenčia šeima, draugai ir didesnė grupė savųjų.

8 skyrius
DIEVO PAGALBA 1-35

1 Viešpats tarė Jozuvui: „Nebijok ir nenusimink! Su visais kariais žygiuok į Ajį. Aš atiduosiu į tavo rankas Ajo karalių, žmones, miestą ir visą jo kraštą. 2 Padaryk Ajui bei jo karaliui, kaip padarei Jerichui ir jo karaliui; krašto turtą ir gyvulius pasiimk grobiu. Pastatyk atsarginį dalinį slaptam puolimui". (5 M 6,21)

3 Jozuvas su kariuomene pradėjo žygį į Ajį. Išrinkęs trisdešimt tūkstančių narsių karių, išsiuntė juos nakčia, 4 įsakydamas: „Pasislėpę už miesto laukite; nenutolkite per daug nuo jo; visi būkite pasiruošę puolimui. 5 Tuo tarpu aš su kariais artėsime prie miesto. O kai jie išeis prieš mus, kaip pirmą kartą, mes bėgsime nuo jų, 6 kol jie vysis mus ir nutols nuo miesto, nes jie manys: ‚Jie bėga nuo mūsų, kaip pirmą kartą'. (5 M 7,5) 7 Tada jūs iš pasalų pulkite ir užimkite miestą, nes Viešpats Dievas jį atiduos į jūsų rankas. 8 Užėmę miestą, padekite jį. Darykite, kaip Viešpats nurodė; tai mano įsakymas jums." 9 Jozuvas išsiuntė juos į jiems paskirtą slaptą vietą tarp Betelio ir

Ajo, į vakarus nuo Ajo. Jozuvas praleido tą naktį su kariais.

10 Anksti rytą patikrinęs karius, Jozuvas su Izraelio vyresniaisiais žygiavo karių priekyje į Ajį. 11 Kariuomenė, priartėjusi prie Ajo, pasistatė stovyklą į šiaurę nuo jo. Tarp stovyklos ir Ajo buvo slėnis. 12 Apie penkis tūsktančius vyrų Jozuvas pasiuntė slaptai į vakarus nuo miesto tarp Betelio ir Ajo. 13 Kariuomenės pagrindinės jėgos buvo miesto šiaurėje, o atsargos daliniai į vakarus nuo jo. Jozuvas praleido tą naktį slėnyje.

14 Ajo karalius, tai patyręs, skubiai anksti rytą su savo kariais žygiavo prieš Izraelį, link Arabos dykumos, nenuvokdamas, kad bus užpultas iš pasalų. 15 Jozuvas su visa Izraelio kariuomene bėgo tyrlaukių link. 16 Visi miesto vyrai buvo sušaukti Izraelį vytis; vydamiesi Jozuvą, jie nutolo nuo miesto. 17 Ajuje ir Betelyje nebeliko nė vieno vyro, kuris nebūtų išėjęs vytis bėgančių izraelitų. Jie paliko miestą atvirą.

18 Tada Viešpats tarė Jozuvui: „Ištiesk Ajo link ietį, kurią laikai rankoje, nes į tavo rankas jį atiduodu!" Jozuvas ištiesė Ajo link ietį, kurią laikė rankoje. 19 Tada pasalūnai skubiai puolė Ajį. Jie įsiveržė į miestą, jį užėmė ir padegė. 20 Ajo vyrai, pažvelgę atgal, pamatė degantį miestą. Jie nebeturėjo galimybės nei grįžti, nei pabėgti, nes izraelitai, kurie bėgo į tyrlaukius, atsisuko prieš juos. 21 Jozuvas ir jo kariuomenė pamatę, kad pasalūnai užėmė miestą ir miestas dega, atsigręžė ir puolė Ajo karius; 22 pasalūnai puolė juos iš miesto. Taip ajiečiai pateko į izraelitų vidurį: vieni buvo iš priekio, kiti — iš užpakalio. Izraelitai juos taip sumušė, kad nė vienas neišliko gyvas. 23 Ajo karalių jie paėmė gyvą ir atvedė pas Jozuvą.

24 Izraelitai, išžudę visus Ajo vyrus atvirame lauke, tyrlaukiuose, kur jie buvo nusivijię izraelitus, sugrįžo į Ajį ir išžudė jo gyventojus. 25 Tą dieną buvo išžudyta dvylika

tūkstančių vyrų ir moterų, visi Ajo gyventojai. 26 Jozuvas nenuleido rankos, kuria laikė ietį, kol buvo sunaikinti visi Ajo gyventojai. (2 M 17,11-13) 27 Tik gyvulius ir visą kitą miesto grobį izraelitai pasiėmė, laikydamiesi Viešpaties nurodymų Jozuvui. 28 Jozuvas sudegino Ajį ir jį pavertė akmenų krūva. Ta vieta taip atrodo iki šios dienos. 29 Ajo karalių jis išlaikė pakoręs ant medžio iki vakaro; saulei leidžiantis, Jozuvui įsakius, jie nuėmė jo lavoną nuo medžio, numetė miesto tarpuvartyje ir ant jo sukrovė didelę akmenų krūvą, tebeesančią iki šios dienos. (Joz 10,27; 5 M 21,23)

30 Jozuvas pastatė aukurą Viešpačiui, Izraelio Dievui, Ebalio kalne, (5 M 27,2-8) 31 kaip Viešpaties tarnas Mozė įsakė izraelitams; tas parašyta Mozės įstatymo knygoje, kad aukuras būtų pastatytas iš netašytų akmenų, kurie nepaliesti jokiu tašymo įrankiu. Jie aukojo ant jo deginamąsias ir padėkos aukas Viešpačiui. 32 Jozuvas ant tų akmenų įrašė Mozės įstatymo tekstą izraelitams matant. 33 Izraelitai su savo vyresniaisiais, pareigūnais, teisėjais ir svetimšaliais stovėjo abiejuose skrynios šonuose kunigų levitų akivaizdoje, kurie neša Viešpaties Sandoros skrynią. Viena jų dalis buvo atsigręžusi į Gerizimo, o antroji — į Ebalio kalną, kaip Viešpaties tarnas Mozė buvo įsakęs laiminti Izraelio tautą. (5 M 11,29; 27,12-13) 34 Po to jis perskaitė visus įstatymo žodžius, palaiminimą ir prakeikimą, visa, kas parašyta įstatymo knygoje. 35 Iš viso, Mozės įsakymo neliko nė vieno žodžio, kurio Jozuvas nebūtų perskaitęs visų izraelitų akivaizdoje, — moterų, vaikų ir ateivių, gyvenančių jų tarpe.

———

Šis skyrius parašytas išsamiai ir suprantamai. Pašalinus nusikaltimo kaltininkus, Dievas gelbėjo ir laimino Izraelio tautą. Į šiaurę, nuo Ajo, prie Sikemo, vyko tautos susirinkimas. Izraelitai pasiekė tą vietovę be kovos. Čia Mozė kalbėjo apie palaimą ir prakeikimą. (5

M 11,26-) Jis įsakė pastatyti paminklą ir jame įrašyti įstatymo žodžius; (5 M 27,2-) ir čia buvo įvykdytas tas Mozės įsakymas. Jozuvas pastatydino aukurą iš netašytų akmenų, kaip įsakyta, (2 M 20,25) aukojo aukas, perskaitė Mozės įstatymo nuostatus prie Ebalio ir Gerizimo kalnų ir įrašydino juos į paminklą.

9 skyrius
GIBEONITAI APGAULE IŠGAUNA PRIESAIKĄ 1-27

1 Tai išgirdę, gyvenantys anapus Jordano, kalnuose, žemumoje ir palei Didžiosios jūros (Viduržemio) pakraštį Libano link: hititų, amoritų, kananitų, perizitų, hivitų ir jebusitų karaliai, 2 susirinkę nutarė bendrai kovoti prieš Jozuvą ir Izraelį.

3 Gibeonitai, išgirdę, ką Jozuvas padarė Jerichui ir Ajui, (Joz 6,20-21; 8,26-28) 4 pasielgė apgaulingai. Jie pasirūpino maisto, pasiėmė sudėvėtų maišų asilams, sudriskusių ir apraišiotų vyno odinių, 5 apsiavė nudėvėta ir sulopyta avalyne, apsivilko nudėvėtais drabužiais; jų duona buvo sudžiūvusi ir supelėjusi. 6 Atėję pas Jozuvą į Gilgalos stovyklą, jie kalbėjo jam ir Izraelio vyrams: „Iš tolimos šalies atvykome su jumis padaryti taikos sutartį". 7 Izraelitai tarė hivitams: „Gal jūs gyvenate mūsų tarpe? Kodėl mes turėtume su jumis tartis?" (Joz 11,19; 2 M 23,32) 8 Jie atsakė Jozuvui: „Mes esame tavo tarnai". Jozuvas paklausė: „Kas jūs esate ir iš kur atvykote?" 9 Jie atsakė jam: „Iš labai tolimos šalies atvykome tarnauti Viešpačiui, tavo Dievui, nes mes girdėjome apie Jį bei visa, ką Jis padarė Egipte 10 ir anapus Jordano gyvenantiems amoritų karaliams: Sihonui, Hesbono karaliui, ir Ogui, Basano karaliui, kurie gyveno Astarote. (4 M 21,21-35) 11 Mūsų vyresnieji ir visi šalies gyventojai patarė mums: ‚Pasiimkite maisto kelionei, eikite jų pasitikti kaip jų tarnai ir prašykite sudaryti taikos sutartį'. 12 Štai mūsų duona, mes ją dar šiltą pasiėmėme iš savo

namų išvykdami pas jus, o dabar ji sudžiūvusi ir sutrupėjusi. 13 Šitos vyno odinės, kai jas prisipylėme, buvo naujos, dabar jos suplyšusios; taip pat mūsų drabužiai ir avalynė nuplyšo dėl tolimos kelionės". 14 Izraelitai priėmė dalį jų maisto, nepasiklausę Viešpaties nurodymo. (4 M 27,21) 15 Jozuvas sudarė su jais taikos sutartį, palikdamas juos gyvus, o izraelitų vyresnieji prisiekė laikysią sutartį.

16 Praslinkus trims dienoms po sutarties pasirašymo, patyrė, kad jie yra jų kaimynai. 17 Tada izraelitai iškeliavo ir trečią dieną pasiekė jų miestus: Gibeoną, Kefirą, Berotą ir Kirjatjearimą. 18 Izraelitai nežudė jų, nes vyresnieji jiems buvo prisiekę Viešpačiu, Izraelio Dievu, laikytis sutarties. Izraelitai murmėjo prieš vyresniuosius, 19 kurie teisinosi: „Mes jiems prisiekėme Viešpačiu, Izraelio Dievu, todėl dabar negalime jų liesti. 20 Štai ką galime jiems padaryti: paliksime juos gyvus, kad Viešpats nebaustų mūsų dėl priesaikos su jais. 21 Tegul jie lieka gyvi, bet padarykime juos malkų kirtikais ir vandens nešikais Izraeliui". Toks buvo vyresniųjų pasiūlymas.

22 Jozuvas, pasišaukęs gibeonitus, klausė: „Kodėl mums melavote, sakydami: ‚Mes gyvename labai toli nuo jūsų', o esate mūsų kaimynai? 23 Dabar jūs, Viešpaties prakeikimo paliesti, ateityje būsite vergai, malkų kirtikai ir vandens nešikai mano Dievo namams". 24 Jie atsakė Jozuvui: „Tavo tarnams buvo aiškiai pranešta, kad Viešpats, tavo Dievas, įsakė savo tarnui Mozei, jums atiduoti visą šią šalį ir išnaikinti visus šio krašto gyventojus. Mes labai bijojome, gelbėdami savo gyvybę, melavome. 25 Dabar mes esame tavo rankose; pasielk su mumis, kaip tau atrodo teisinga". 26 Jis paliko juos gyvus ir išgelbėjo iš izraelitų, kurie norėjo juos išžudyti. 27 Jozuvas juos padarė malkų kirtikais ir vandens nešikais Izraeliui ir Viešpaties aukurui iki šios dienos, toje vietoje, kurią Viešpats išsirinks. (5 M 29,10)

Palestinoje gyveno daug tautų, buvo daug valstybių. Jų pažiūros ir interesai buvo skirtingi. Jos visos girdėjo apie Jericho ir Ajo sunaikinimą bei izraelitų susirinkimą prie Ebalio kalno, kur buvo skaityti nuostatai ir įsakyta visus vietos gyventojus išnaikinti. Tas paskatino apylinkės valdovus susijungti bendram žygiui prieš izraelitus. Gideonitai, gyvenantys į šiaurę nuo Jeruzalės, suprato, kad neatsilaikys prieš izraelitus. Tad jie nesidėjo į sąjungą prieš izraelitus, bet sugalvojo klastingu būdu sudaryti taiką su izraelitais. Izraelitai buvo neapdairūs ir nesiklausė Dievo valios. Gibeonitams pavyko apgaule pasiekti savo tikslą. Jie nebuvo sunaikinti, bet padaryti baudžiauninkais.

10 skyrius
JOZUVAS NUGALI PIETŲ SĄJUNGĄ 1-43

1 Adonizedekas, Jeruzalės karalius, išgirdęs, kad Jozuvas paėmė Ajį ir jį sunaikino, kaip buvo sunaikinęs Jerichą ir jo karalių, ir kad Gibeono gyventojai, sudarę taiką su Izraeliu, (Joz 8,9) 2 nusigando, nes Gibeonas buvo didelis miestas, vienas iš karališkųjų miestų, didesnis už Ajį, o visi jo vyrai — karžygiai. 3 Jeruzalės karalius Adonizedekas siuntė pasiuntinius pas Hebrono karalių Hoamą, Jarmuto karalių Piramą, Lakiso karalių Jafiją ir Eglono karalių Debirą su tokiu pranešimu: 4 „Atžygiuokite pas mane ir padėkite man sumušti Gibeoną, nes jis sudarė taiką su Jozuvu ir izraelitais!" 5 Penki amoritų karaliai: Jeruzalės, Hebrono, Jarmuto, Lakiso ir Eglono sudarė sąjungą prieš Gibeoną. Jie su savo karine pajėga traukė prieš Gibeoną; pasistatė stovyklas, apgulė jį ir pradėjo karą su juo. 6 Tada Gibeono vyrai siuntė Jozuvui į Gilgalos stovyklą pranešimą: „Nepalik savo tarnų vienų! Skubiai ateik mums padėti ir išgelbėk mus! Prieš mus susirinko visi amoritų karaliai, gyvenantys kalnuose". 7 Jozuvas su ginkluota kariuomene žygiavo iš Gilgalos. 8 Viešpats tarė

Jozuvui: „Nebijok jų, Aš juos atiduodu į tavo rankas! Nė vienas iš jų tau nepasipriešins". 9 Jozuvas, visą naktį žygiavęs iš Gilgalos, netikėtai juos užklupo. 10 Užklupta Gibeone priešų kariuomenė pakriko ir tai buvo lemiamas smūgis sąjungai. Jozuvas juos vijosi Bethorono įkalnės link ir persekiojo ligi Azekos ir Makedos. 11 Jiems bėgant nuo Izraelio ir esant Bethorono kalno papėdėje, Viešpats leido ant jų didelių ledų krušą iki pasiekė Azeką. Jų žuvo daugiau nuo ledų, negu nuo izraelitų kardo. (2 M 9,22-25) 12 Tą dieną, kai Viešpats atidavė amoritus izraelitams, Jozuvas kalbėjo Viešpačiui: „Saule, stovėk Gibeone ir, mėnuli, Ajalono slėnyje!" 13 Saulė ir mėnulis stovėjo vietoje, kol tauta atkeršijo savo priešams. Argi tai neparašyta Karžygių knygoje, kad saulė sustojo danguje ir neskubėjo nusileisti beveik ištisą dieną (parą). (Job 3,11; 2 Sam 1,18) 14 Niekad iki šiol nėra buvę tokios dienos, kad Viešpats klausytų žmogaus, kariaudamas Izraelio pusėje. (2 M 14,25) 15 Po to Jozuvas ir visi kariai sugrįžo stovyklon į Gilgalą.

16 Anie penki karaliai pabėgo ir pasislėpė oloje prie Makedos. 17 Jozuvui buvo pranešta: „Penki karaliai rasti pasislėpę oloje prie Makedos". 18 Jozuvas įsakė: „Užriskite didžiuliais akmenimis olos angą ir pastatykite vyrus juos saugoti. 19 O jūs nesustokite! Vykitės priešus ir atkirskite užpakalinius dalinius. Neleiskite jiems pasiekti miestų, nes Viešpats, jūsų Dievas, juos atidavė į jūsų rankas." 20 Jozuvas ir izraelitai, kirtę lemiamą smūgį, juos visiškai sunaikino, liko tik atskiri daliniai, kurie paspruko ir pasislėpė sutvirtintuose miestuose. 21 Visa kariuomenė saugiai sugrįžo į Jozuvo stovyklą Makedoje; niekas neišdrįso išsižioti prieš izraelitus.

22 Jozuvas įsakė atidaryti olos angą ir atvesti pas jį tuos penkis karalius. 23 Jie taip ir padarė; atvedė pas jį: Jeruzalės, Hebrono, Jarmuto, Lakiso ir Eglono karalius. 24 Tada Jozuvas sušaukė visus Izraelio karius ir tarė jų vadams, kurie buvo žygiavę su juo: „Priartėkite ir

užminkite šitiems karaliams ant sprandų!" Jie taip ir padarė. 25 Jozuvas jiems tarė: „Nebijokite ir nenusigąskite! Būkite drąsūs ir pasitikėkite, nes taip Viešpats padarys visiems jūsų priešams, su kuriais kariausite." 26 Po to Jozuvas juos nužudęs pakorė ant penkių medžių. Pakarti jie išbuvo iki vakaro. 27 Saulei leidžiantis, Jozuvui įsakius, jie nuėmė juos nuo medžių ir sumetė į olą, kurioje jie buvo pasislėpę, ir olos angą užrito dideliais akmenimis, tebegulinčiais iki šios dienos. (Joz 8,29; 5 M 21,23)

28 Jozuvas užėmė tą pačią dieną Makedą ir nužudė jos gyventojus bei karalių; sunaikino visus gyventojus, nė vienas neišliko gyvas. Jis pasielgė su Makedos karaliumi taip, kaip su Jericho karaliumi. (Joz 6,21)

29 Jozuvas ir visa Izraelio kariuomenė nužygiavo iš Makedos į Libną ir puolė ją. 30 Viešpats ją ir jos karalių atidavė į izraelitų rankas, kurie išžudė visus gyventojus kardu. Jozuvas padarė jos karaliui taip, kaip buvo padaręs Jericho karaliui.

31 Jozuvas ir jo kariuomenė nužygiavo iš Libnos į Lakisą, pasistatė stovyklą, apsupo ir puolė jį. 32 Viešpats atidavė ir Lakisą į Izraelio rankas; tas antrą dieną paėmė jį, išžudė kardu visus jo gyventojus taip, kaip padarė Libnoje.

33 Tuo metu Gezerio karalius Horamas atžygiavo padėti Lakisui. Jozuvas sumušė jį ir jo karius taip, kad nebeliko nė vieno gyvo.

34 Vėliau Jozuvas ir visa Izraelio armija nužygiavo iš Lakiso į Egloną,pasistatė stovyklą, apsupo ir puolė jį. 35

Tą pačią dieną jį užėmė. Jie išžudė kardu visus jo gyventojus ir sunaikino taip, kaip Lakisą.

36 Jozuvas ir visa Izraelio kariuomenė žygiavo iš Eglono į Hebroną ir puolė jį. 37 Jie paėmė jį, nužudė kardu karalių, paėmė visus jo miestus ir jų gyventojus išžudė. Jie padarė su juo taip, kaip su Eglonu.

38 Jozuvas ir visa Izraelio kariuomenė žygiavo prieš Debirą. 39 Paėmė jį, jo karalių ir visus jo miestus. Izraelitai išžudė visus gyventojus, nepaliko nė vieno gyvo. Kaip jie padarė Hebronui, Libnai ir jų karaliams, taip padarė Debirui ir jo karaliui.

40 Taip Jozuvas užėmė visą šalį: kalnyną, pietų kraštą, žemumą, šlaitus ir visus jų karalius; nė vieno jų nepaliko gyvo; visa, kas kvėpuoja, sunaikino, kaip įsakė Viešpats, Izraelio Dievas. (4 M 21,2; 5 M 20,16-18) 41 Jozuvas nugalėjo juos ir užėmė nuo Kadesbarnejos iki Gazos, visą Goseno šalį iki Gibeono. 42 Visus šituos karalius ir jų šalį Jozuvas paėmė vienu puolimu, nes Viešpats, Izraelio Dievas, padėjo Izraeliui. (Joz 11,16) 43 Pagaliau Jozuvas ir su juo visas Izraelis sugrįžo stovyklon į Gilgalą.

Jeruzalės karalius organizavo pietų sąjungą prieš izraelitus. Gibeonitai sudarė taikos sutartį su Izraeliu. Tuo susilpnėjo sąjungos galia. Jeruzalės karalius šaukė sąjungininkus sunaikinti išdavikus — gibeonitus. Gibeonitai šaukėsi Juzuvo pagalbos. Jozuvo vadovaujama kariuomenė žygiavo naktį; pasiekus, priešo stovyklą, puolė priešą nelauktai. Priešas bėgo panikoje. Dievas teikė izraelitams pagalbą. Diena pailgėjo, ant bėgančių priešų krito ledai. Izraelitai smogė mirtiną smūgį sąjungai ir visai pietų apylinkei. Vienu smūgiu izraelitai užėmė pusę Palestinos.

Archeologai kasinėjo Lakį ir kai kuriuos kitus minėtus miestus ir patvirtino tų miestų sunaikinimą apie 1400 m. pr. Kr.

Karžygio knyga. Daugelis komentatorių sako, kad tai buvo izraelitų patarlių ir poezijos knygelė. Ji yra dingus. Jie mano, kad tas karžygys rodė į Jėzų Išganytoją. Bendrai izraelitų literatūra ir Šventasis Raštas kalbėjo apie laukiamąjį karžygį, kuris išgelbės tautą iš viso blogio.

Dėl saulės ir mėnulio sustojimo. Kai kurie mano, jog tuo metu praslinko kometa pro mūsų žemę ir sukėlė katastrofą. Kai kurie šių dienų mokslininkai įrodinėja, kad žemės sukimasis viena kryptimi veikia žemės „plutą", ir ji slenka. Tokie žemės slinkimai yra buvę ir vėl bus. Milžiniškas žemės plutos slinkimas yra nunešęs atogrąžų augmenijos ir gyvūnijos į šiaurės ašigalį. Sibire yra rasta atogrąžų gyvulių ir augalų. Tokie žemės slinkimai sukelia dienos arba nakties pailgėjimą ir didžiausį šaltį, visai taip, kaip čia aprašyta. Tad dienos pailgėjimas ir ledų kritimas, moksliniu požiūriu, yra galimas. Betgi atsiminkime, kad stebuklai vyksta mums nesuprantamu ir nežinomu būdu. Ar kas išaiškins, kokiu būdu Jėzus nutildė audrą, kaip aprašyta Mt 8, arba saulės užtemimą, Jėzui mirštant Lk 23,45.

11 skyrius
ŠIAURĖS SĄJUNGA NUGALĖTA 1-23

1 Tai išgirdęs, Hazoro karalius Jabinas siuntė pranešimą Jobabui, Madono karaliui, Simrono ir Ašafo karaliams, 2 šiaurėje kalnuose gyvenantiems ir karaliams Araboje, į pietus nuo Galilėjos ežero, žemumoje ir Doro apylinkėje vakaruose. 3 Taip pat kananitams rytuose ir vakaruose, amoritams, hititams, perizitams, jebusitams kalnuose ir hivitams Hermono kalno papėdėje, Mizpos šalyje. 4 Jie ir visos jų karinės pajėgos išėjo su jais; jų buvo kaip smilčių jūros krante; taip pat daugybė žirgų ir kovos vežimų. 5 Visi šitie karaliai atžygiavę pasistatė stovyklas prie Meromo upės, pasiruošę kariauti su Izraeliu.

6 Viešpats tarė Jozuvui: „Nebijok jų, rytoj apie šitą laiką jie visi gulės izraelitų nukauti. Jų žirgams pakirsk kojas, kovos vežimus sudegink." 7 Jozuvas su savo kariais staiga juos puolė prie Meromo upės. 8 Viešpats juos atidavė į Izraelio rankas; jie sumušė juos ir vijosi iki Didžiojo Sidono, Misrefotmaimo, į rytus iki Mizpos slėnio lygumos. Jie visi žuvo. (Joz 13,6) 9 Jozuvas padarė

taip, kaip jam liepė Viešpats: žirgams jis pakirto kojas, o kovos vežimus sudegino.

10 Tuomet Jozuvas grįždamas paėmė Hazorą ir jo karalių nužudė kardu. Hazoras buvo galingiausia karalystė. 11 Izraelitai išžudė kardu visus gyventojus; nė vienas neliko gyvas. Hazorą sudegino. (4 M 21,2) 12 Visus tų karalių miestus Jozuvas užėmęs sudegino, karalius išžudė kardu; juos sunaikino, kaip buvo įsakęs Viešpaties tarnas Mozė. 13 Tačiau miestų, buvusių ant kalnų, Izraelis nesudegino; tik vieną Hazorą. 14 Visą šitų miestų turtą ir gyvulius izraelitai pasiėmė; bet visus žmones jie išžudė, niekas neišliko gyvas. 15 Viešpats buvo įsakęs savo tarnui Mozei, o Mozė įsakė Jozuvui, kuris viską įvykdė taip, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

16 Jozuvas paėmė visą šalį: kalnyną, pietų kraštą, Goseno šalį, žemumą, Arabą, Jesreelio kalnyną ir jo žemumą; (Joz 10,41) 17 nuo kalnų, kylančių Seiro link, iki Baalgado Libano slėnio lygumoje, Hermono kalno papėdėje. Jis nugalėjo visus jų karalius ir juos išžudė. 18 Jozuvas ilgai kariavo prieš visus šiuos karalius. 19 Nė vienas miestas nepadarė taikos su izraelitais, išskyrus Gibeoną, hivitų miestą; visus kitus jie paėmė kardu. (Joz 9,15) 20 Viešpats nuteikė juos taip, kad jie pasitiktų Izraelį kardu, ir jis juos sunaikintų be pasigailėjimo, kaip Viešpats įsakė Mozei. (5 M 7,2)

21 Jozuvas atžygiavęs puolė anakitus, gyvenančius Hebrono, Debiro, Anabo, Judo ir Jesreelio kalnuose ir visai sunaikino juos ir jų miestus. (4 M 13,22; 5 M 1,28) 22 Izraelyje nebeliko anakitų; šiek tiek jų išliko Gazoje, Gate ir Asdode. (1 Sam 17,4) 23 Jozuvas, užėmęs visą šalį, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei, atidavė ją paveldėti Izraeliui, paskirstydamas padermėmis. Šalis susilaukė ramybės. (Joz 14,15)

Pelestinos šiaurės gyventojai girdėjo apie pietų sąjungos sunaikinimą. Jabinas, Hasoro karalius, ėmėsi

iniciatyvos organizuoti šiaurės sąjungą pasipriešinti Izraeliui. Organizavimas pavyko labai gerai, kalnų ir lygumos tautos buvo vieningos. Jų pėstininkų skaičius buvo labai didelis, taipgi gausi kavalerija ir daug kovos vežimų. Izraelitai raitelių ir kovos vežimų visai neturėjo: jų buvo tik pėstininkai. Izraelitų visa pajėga ir viltis buvo — Viešpats. Dievui pažadėjus pergalę, Jozuvas puolė priešą nelauktai. Vienu smūgiu nugalėjo ir sunaikino sąjungos pajėgas. Hasoro miestą Jozuvas sudegino, o kituose miestuose izraelitai apsigyveno. Įdomu, kad archeologai nustatė, kad Hasoro miestas buvo sudegintas 1400 m. pr. Kr. Egipto Amoro lentelėse yra užrašai apie šias kovas. Po šios pergalės Palestina nebeturėjo galios priešintis izraelitams. Minimas dar ir milžinų anakitų sunaikinimas, kurių izraelitai labai bijojo. (4 M 13,22) Daugelis mano, kad kovos su palestiniečiais tęsėsi apie 5-7 metus, kol izraelitai užėmė pažadėtąją šalį.

12 skyrius
NUGALĖTI KARALIAI 1-24

1 Šitie yra šalies karaliai, kuriuos izraelitai nugalėjo ir užėmė jų šalį anapus Jordano, rytuose nuo Arnono slėnio iki Hermono kalno bei visą Arabą rytinėje pusėje. 2 Amoritų karalius Sihonas, gyvenęs Hesbone, valdęs sritį nuo Aroerio, buvusio Arnono slėnio pakraštyje, ties slėnio viduriu, pusę Gileado iki Jaboko upelio, amonitų sienos, (4 M 21,24) 3 Arabą iki Kineroto (Galilėjos) ežero rytinėje pusėje, iki Arabos (Negyvosios) jūros rytinėje pusėje Betjesimoto link ir pietuose iki Pisgos šlaitų. 4 Basano karalius Ogas, vienas Refaimo palikuonių, gyvenęs Astarote bei Edrejyje, (4 M 21,35; 5 M 3,11) 5 ir valdęs Hermono kalnyną, Salką, visą Basaną iki gesuritų ir makatitų krašto ir pusę Gileado iki Hesbono karaliaus Sihono sienos. 6 Viešpaties tarnas Mozė su izraelitais nugalėjo juos, ir atidavė nuosavybėn Rubeno, Gado ir pusei Manaso giminėms. (4 M 32,33)

7 Šitie yra šalies karaliai, kuriuos Jozuvas su izraelitais nugalėjo vakarinėje Jordano pusėje, nuo Baalgado, Libano lygumoje, iki kalnų, kylančių Seiro link. Jozuvas atidavė jų žemes Izraelio nuosavybėn, paskirstydamas jas padermėms; (Joz 11,16-17) 8 kalnyne, žemumoje, Araboje, šlaituose, dykumoje — Negebe. Tai kraštai hititų, amoritų, kananitų, perizitų, hivitų ir jebusitų: (Joz 11,3) 9 Jericho karalius, šalia Betelio esantis Ajo karalius, (Joz 6,2; 8,29) 10 Jeruzalės karalius, Hebrono karalius, (Joz 10,1-3) 11 Jarmuto karalius, Lakiso karalius, (Joz 10,3) 12 Eglono karalius, Gezerio karalius, (Joz 10,3,26,33) 13 Debiro karalius, Gederio karalius, (Joz 10,39; Teis 1,11) 14 Hormo karalius, Arado karalius, (Teis 1,17; 4 M 21,1) 15 Libnos karalius, Adulamo karalius, (Joz 10,29-30) 16 Makedo karalius, Betelio karalius, (Joz 10,28) 17 Tapuako karalius, Heferio karalius, 18 Afeko karalius, Lasarono karalius, (Joz 15,53; 1 Sam 4,1) 19 Madono karalius, Hazoro karalius, (Joz 11,1,10) 20 Simrono — Merono karalius, Aksafo karalius (Joz 11,1) 21 Tanako karalius, Megido karalius, 22 Kedeso karalius, Jokneamo karalius Karmelyje, 23 Doro karalius Nafatdore, Gojimo karalius Gilgaloje (Joz 11,2) 24 ir Tirzos karalius. Šie karaliai buvo nugalėti, viso jų trisdešimt vienas.

Čia sąrašas nugalėtųjų karalių. Juos nugalėjo Mozė ir Jozuvas, viso 31 karalius. Ištikrųjų pats Viešpats Dievas buvo nugalėtojas. Yra pažadas, kad Jis nugalės viso pasaulio valstybes ir amžinai viešpataus.

13 skyrius
RYTINIO JORDANO KRAŠTO PADALINIMAS 1-33

1 Jozuvui, sulaukus senatvės, Viešpats tarė: „Tu pasenai, sulaukei ilgo amžiaus, o dar liko daug žemių

užimti: 2 visas filistėnų ir gesuritų kraštas, 3 nuo Sikoro upės Egipto rytuose, iki Ekrono šiaurėje, kuri laikoma kananitų, ir penki filistėnų kunigaikščiai: Gazos, Asdodo, Askelono, Gato ir Ekrono. Taip pat ir avitai 4 pietuose; visa kananitų šalis nuo sidoniečiams priklausančios Mearos iki Afekos, amoritų sienos; 5 gebalitų kraštas ir visas rytų Libanas, nuo Hermono kalno papėdėje esančio Baalgado, iki Hamato; 6 visi kalnų gyventojai nuo Libano iki Misrefotmajimo ir sidonitai. Aš juos pašalinsiu iš izraelitų akių, tik pdalyk kraštą burtų keliu izraelitų nuosavybėn, kaip tau įsakiau. 7 Padalyk kraštą devynioms padermėms ir pusei Manaso padermės". 8 Kita pusė Manaso, Rubeno ir Gado padermės jau gavo paveldėjimą, kurį Viešpaties tarnas Mozė jiems davė Jordano rytuose: 9 nuo Aroerio, esančio Arnono slėnio pakraštyje su miestu slėnio viduryje; visą Medebos lygumą iki Dibono; 10 visus miestus amoritų karaliaus Sihono, kuris karaliavo Hesbone, iki amonitų sienos; 11 Gileadą, gesuritų ir makatitų kraštą, visą Hermono kalnyną, Basaną iki Salkos; 12 visą Basane buvusią karalystę Ogo, kuris karaliavo Astarote ir Erdrejyje. Jis buvo išlikęs iš Refaimo palikuonių, kuriuos Mozė nugalėjo ir išvarė. 13 Tačiau izraelitai neišvarė gesuritų ir makatitų; gesuritai ir makatitai liko gyventi Izraelio tarpe iki šios dienos.

14 Tik levitų padermei Jozuvas nedavė jokio paveldėjimo, — jų paveldėjimas yra Viešpats, Izraelio Dievas, kaip Jis sakė.

15 Mozė padalino žemes Rubeno padermei, pagal jų gimines. (4 M 32) 16 Jiems teko sritis nuo Aroerio miesto, kuris yra Arnono slėnyje, ir miestas jo viduryje; visa lyguma iki Medebos, 17 Hesbonas ir visi lygumos miestai: Dibonas, Bamotbaalas, Betbaalmeonas, 18 Jahazas, Kedemotas, Mefatas, 19 Kirjataimas, Sibmas, Zeretsaharas lygumos kalne, 20 Betpeoras, Pisgos šlaitai ir Betješimotas. 21 Tai karalystė amoritų karaliaus Sihono,

kuris karaliavo Hesbone. Mozė užkariavo tuos miestus ir midianitų vadus: Evį, Rekemą, Zurą, Hurą ir Rebą, Sihono kunigaikščius, gyvenusius krašte paėmė; 22 žynį Balaamą, Beoro sūnų, izraelitai nužudė kardu. (4 M 22,5; 31,8) 23 Rubenitų siena buvo Jordanas su jam priklausančia pakraščių sritimi. Tai buvo rubenitų paveldėjimas.

24 Mozė davė Gado pdermei paveldėjimą pagal jų gimines. 25 Jos gavo: Jazerį ir visus Gileado miestus, pusę amoritų šalies iki Aroerio, į rytus nuo Rabos, 26 nuo Hesbono iki Ramatmizpės ir Betonimo, nuo Mahanaimo iki Debiro, 27 o slėnyje Betharamą, Betnimrą, Sukotą ir Zafoną, Hesbono karaliaus Sihono likusios karalystės dalį. Siena buvo Jordanas iki Kinereto (Galilėjos) ežero rytinėje Jordano pusėje. 28 Tie miestai ir kaimai buvo duoti atskiroms Gado giminėms paveldėti.

29 Mozė davė paveldėjimą pusei Manaso padermės; jis teko atskiroms Manaso padermės giminėms. 30 Jų sritis tęsėsi nuo Mahanaimo, apėmė visą Basaną, karaliaus Ogo karalystę ir visus Jairo (šešiasdešimt) miestus ir kaimus, esančius Basane. (Teis 10,3-4) 31 Pusė Gileado, Ogo karalystės miestai Basane, Astarotas ir Edrejis teko Manaso sūnaus Makiro kilmės giminių pusei.

32 Šitas yra paveldėjimo plotas, kurį Mozė padalino Moabo lygumoje, rytinėje Jordano pusėje ties Jerichu. 33 Levio padermei Mozė nedavė jokio paveldėjimo; Viešpats, Izraelio Dievas, yra jų paveldėjimas, kaip Jis jiems pasakė. (4 M 18,20-21)

Viešpats priminė Jozuvui, kad jis jau senas, o dar didelė dalis pažadėtojo krašto neužimta. Tenenusimena Jozuvas, Dievas rūpinsis izraelitais ir toliau padės jiems. Rytinį Jordano kraštą užėmė ir padalino Mozė. Mes mažai domimės Izraelio senove ir dabartimi, bet izraelitams labai svarbu žinoti savo krašto istoriją.

14 skyrius
PAVELDĖJIMAS VAKARINĖJE JORDANO PUSĖJE 1-5, KALEBO PAVELDĖJIMAS 6-15

1 Šitos yra nuosavybės, kurias paveldėjo izraelitai Kanaano šalyje, jas jiems paskyrė kunigas Eleazaras, Nuno sūnus Jozuvas ir izraelitų padermių vyresnieji. (4 M 34,17) 2 Jie burtų keliu paveldėjo žemes, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei padalinti jas devynioms ir pusei padermėms. (4 M 26,55) 3 Mozė davė paveldėjimą dviems ir pusei padermėms rytinėje Jordano pusėje, o levitams nedavė jokio paveldėjimo. (Joz 13,14-33) 4 Juozapo buvo dvi padermės: Manasas ir Efraimas. Levitai negavo kitos dalies, kaip tik miestus apsigyventi ir ganyklas gyvuliams. 5 Izraelitai, paskirstydami šalį, padarė kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

6 Judo padermės vyresnieji atėjo pas Jozuvą į Gilgalą; Jefunės sūnus Kalebas, kenizitas, tarė jam: „Tu žinai, ką Viešpats kalbėjo Dievo tarnui Mozei apie tave ir mane Kadesbarne. (4 M 14,24; 5 M 1,36) 7 Aš buvau keturiasdešimt metų amžiaus, kai Viešpaties tarnas Mozė mane pasiuntė iš Kadesbarno išžvalgyti šalį, ir aš jam viską sąžiningai pranešiau. (4 M 13,6,30) 8 Nors mano broliai, kurie ėjo su manimi, išgąsdino tautą, tačiau aš visiškai pasitikėjau Viešpačiu, savo Dievu. 9 Tą dieną Mozė prisiekė: ‚Tikrai žemę, kurią mindžiojo tavo koja, paveldėsi tu ir tavo vaikai amžinai, nes tu visiškai pasitikėjai Viešpačiu, mano Dievu". 10 Taigi, Viešpats išlaikė mane gyvą, kaip jis pažadėjo, — keturiasdešimt penkerius metus, nuo to laiko, kai Viešpats, Izraeliui klaidžiojant dykumoje, pažadėjo Mozei. Šiandien aš esu aštuoniasdešimt penkerių metų amžiaus. 11 Aš ir šiandien dar esu toks tvirtas, kaip tą dieną, kai Mozė mane išsiuntė ištirti šalį. Vis dar esu stiprus kariauti ir vadovauti. (5 M 34,7) 12 Taigi, dabar duok man šitą kalnuotą kraštą, apie kurį Viešpats kalbėjo. Juk tu tada girdėjai, kad ten gyvena anakitai ir turi didelių, sutvirtintų miestų. Gal Viešpats

bus su manimi ir aš nugalėsiu juos". (Joz 11,21)

13 Jozuvas palaimino Kalebą ir davė jam paveldėti Hebroną. (Joz 15,13-19; 21,11-12) 14 Taip Hebroną paveldėjo Jefunės sūnus Kalebas, kenizitas, iki šios dienos, nes jis visiškai pasitikėjo Viešpačiu, Izraelio Dievu. 15 Hebronas anksčiau vadinosi Kirjatarba. (Kirjat — Arba — didžiausias žmogus). Šalis susilaukė ramybės (1 M 23,2; 11,23)

Krašto padalinimas vyko burtų traukimu. Padalinimą paruošė Jozuvas, kunigas Eleazaras ir giminių vyresnieji. Kalebas prašė duoti jam Mozės pažadėtą nuosavybę. Jis ją gavo ne burtų keliu.

15 skyrius
JUDO PADERMĖS NUOSAVYBĖ 1-63

1 Atskiros Judo padermės giminės burtų keliu gavo žemes, Zino tyrus, siekiančius Edomą pietuose. (4 M 34,3-5) 2 Jų siena prasidėjo nuo Druskos (Negyvosios) jūros į pietus 3 nuo Akrabimo kalvų iki Zino pietuose pro Kadesbarną į Hesroną, pakyla į Adarą ir pasisuka į Karką. 4 Iš čia į Azmoną ir, pasiekusi Egipto upelį, juo Egipto siena pasiekia jūrą (Viduržemio). Šita yra pietinė siena. 5 O rytinė siena — Druskos jūra iki Jordano žiočių. Šiaurinė siena eina nuo jūros įlankos iki Jordano žiočių. 6 Paskui siena pakyla į Bethoglą, o nuo Betharabo tęsiasi į šiaurę. Toliau siena pakyla į Rubeno sūnaus Bohano akmenį. (Joz 18,17) 7 Iš Akoro slėnio kyla į Debirą, nukrypdama Gilgalos link priešais Adumimo pakilimą, kuris yra į pietus nuo slėnio, ir eina į Saulės šaltinius iki Enrogelio versmių. (2 Sam 17,17) 8 Iš ten siena tęsiasi į Hinono slėnį pro Jebusitų miestą — Jeruzalę. Nuo čia ji kyla į kalno viršūnę, kuris yra vakaruose nuo Hinomo slėnio, gale Refaimo slėnio šiaurėje, (2 Ch 28,3) 9 ir pasisuka nuo kalno viršūnės į Neftoą — Vandenų versmę ir prieina prie Efrono kalno miestų. Paskui siena pasisuka

į Baalą — Kirjatjearimą 10 ir nuo Baalo į vakarus į Seiro kalnyną; toliau į šiaurinį Jearimo kalnų šlaitą — Chesaloną, nusileidžia į Betsemesą ir tęsiasi iki Timnos. 11 Siena pasiekusi šiaurinio Ekrono sieną, pasisuka į Sikeroną, tęsiasi iki Baalo kalno, prieina prie Jabnelio ir baigiasi prie Viduržemio jūros. 12 Vakarinė siena yra Didžioji (Viduržemio) jūra. Tai yra Judo giminių teritorija. (Teis 1,10-15)

13 Jefunės sūnui Kalebui jis davė dalį Judo giminių tarpe, kaip Viešpats įsakė Jozuvui, Kirjatarbą, Anako tėvo miestą, — t.y. Hebroną. (Joz 14,6-15) 14 Kalebas išvarė iš ten tris Anako sūnus: Sesają, Akimaną ir Talmają. 15 Iš ten Kalebas traukė prieš Debirą; o Debiras anksčiau vadinosi Kirjatseferiu. 16 Kalebas tarė: „Kas nugalės Kirjatseferį, tam duosiu savo dukterį Aksą". 17 Kenazo sūnus Otnielis, Kalebo brolis, jį užėmė ir gavo Kalebo dukterį Aksą. 18 Ištekėjus už jo, jis prikalbėjo ją prašyti savo tėvo dirbamos žemės. Jai atvykus ir nusėdus nuo asilo, tėvas klausė: „Ko norėtum?" 19 Ji atsakė: „Tėve, palaimink mane! Tu davei man sausžemio, duok man ir vandens versmių!" Jis davė jai aukštutines ir žemutines versmes.

20 Šitas yra Judo padermės atskirų giminių paveldėjimas. 21 Judo padermės paveldėjimo žemės buvo pietuose, Edomo link, Negebe. Jie paveldėjo šiuos miestus: Kabselį, Ederį, Jagurą, 22 Kiną, Dimoną, Adadą, 23 Kedesą, Hazorą, Itnaną, 24 Zifą, Telemą, Bealotą, 25 Hasorhadatą, Keriothezroną — Hazorą, 26 Amamą, Semą, Moladą, 27 Hazargadą, Hesmoną, Betpeletą, 28 Hasarsualį, Bersebą, Biziotiją, 29 Baalą, Jimą, Ezemą, 30 Eltoladą, Chesilį, Hormą, 31 Ziklagą, Madmaną, Sansaną, 32 Lebaotą, Silhimą, Ainą ir Rimoną; iš viso dvidešimt devynis miestus su jų kaimais.

33 Žemumoje: Estaolį, Zorą, Asną, (Teis 13,25; 16,31) 34 Zanoą, Enganimą, Tapuą, Enamą, 35 Jarmutą, Adulamą, Soką, Azeką, 36 Sarajimą, Adultajimą,

Gederą ir Gederotajimą; viso keturiolika miestų su jų kaimais.

37 Zenaną, Hadasą, Migdalgadą, 38 Dileaną, Mizpą, Joktelį, 39 Lakisą, Bozkatą, Egloną, 40 Kaboną, Lamą, Chitlisį, 41 Gederotą, Betdagoną, Naamą ir Makedą, viso šešiolika miestų su jų kaimais.

42 Libną, Eterį, Asaną, 43 Iftą, Ašną, Nezibą, 44 Keilą, Akzibą ir Marešą; viso devynis miestus su jų kaimais. (Joz 19,29)

45 Ekroną ir jo miestus bei kaimus (1 Sam 5,10) 46 nuo Ekrono iki jūros: visa, kas yra Asdodo apylinkėje ir jo kaimus.

47 Asdodą, jo miestus ir kaimus; Gazą, jos miestus ir kaimus iki Egipto upelio ir Didžiosios jūros pajūrio (1 Sam 5,1; Teis 1,18; 4 M 34,6)

48 O kalnyne: Šamirą, Jatirą, Soką, 49 Daną ir Kirjatsaną — Debirą; 50 Anabą, Estemą, Animą, 51 Goseną, Holoną ir Gilą; viso vienuolika miestų su jų kaimais.

52 Arabą, Dumą, Esaną, 53 Janimą, Bettapuą, Afeką, 54 Humtą, Kirjatarbą — Hebroną, Ziorą; viso devynis miestus su jų kaimais.

55 Maoną, Karmelį, Zifą, Jutą, 56 Jezreelį, Jokdeamą, Zemoą, 57 Kainą, Gibeą ir Timną; viso dešimt miestų su jų kaimais.

58 Halhulį, Betzurą, Gedorą, 59 Maratą, Betanotą ir Eltekoną; viso šešis miestus su jų kaimais.

60 Kirjatbaalą — Kirjatjearimą ir Rabą; viso du miestus su jų kaimais. (Joz 9,17; 18,14)

61 Dykumoje: Betarabą, Midiną, Sekaką, 62 Nibšaną, Druskamiestį ir Engedį; viso šešis miestus su jų kaimais.

63 Tačiau jebusitų, Jeruzalės gyventojų, Judo padermė neįstengė išvaryti; jebusitai liko gyventi Jeruzalėje iki šios dienos. (Joz 18,28; 2 Sam 5,6)

Kai kurios vietovės Viduržemio pajūryje, priskirtos Judo palikuonims, nebuvo užimtos. Krašto sienos taip aiškiai nusakytos, kad jas lengva sekti žemėlapyje.

16 skyrius
EFRAIMITŲ PAVELDĖJIMAS 1-10

1 Juozapo sūnų burtų keliu gautos žemės prasidėjo nuo Jordano ties Jerichu; jų siena ėjo Jericho šaltinių link, rytuose toliau į tyrus, pakilo iš Jericho į kalnus, į Betelį; 2 iš Betelio į Luzą, iki arkitų teritorijos miesto Ataroto, 3 leidosi į vakarus ir pasiekė jafletitų sieną prie žemutinio Betkorono; iš čia iki Gezerio ir pasiekė Viduržemio jūrą.

4 Juozapo sūnūs Manasas ir Efraimas paveldėjo šitas žemes. 5 Efraimo atskirų giminių teritorija buvo tokia: jų paveldėjimo siena rytuose buvo Atarotadaras iki aukštutinio Bethorono; 6 iš ten ji ėjo į vakarus; Mikmetas paliko šiaurėje; toliau siena pasisuko į rytus, į Tanatšilą; iš ten jo rytų pusėje į Janoą; 7 iš Janoa į Atarotą bei Naarą, pasiekė Jerichą ir iš čia į Jordaną. 8 Iš Tapuo siena ėjo į vakarus, Kanos slėnį, ir toliau atsirėmė į jūrą (Viduržemio). Tai buvo Efraimo padermės atskirų giminių paveldėjimas. 9 Be to dar joms priklausė miestų su jų kaimais Manaso padermės žemėse (Joz 17,9) 10 Tačiau jie neįstengė išvaryti kananitų, gyvenusių Geseryje; jie liko gyventi Efraimo žemėse iki šios dienos, tik jie buvo baudžiauninkai. (1 Kar 9,16)

Efraimitų krašto sienos nėra taip aiškiai nusakytos. Kai dešimt Izraelio padermių atsiskyrė nuo Judėjos, toms padermėms vadovavo efraimitai, bet visi pažadai buvo duoti Judo padermei.

17 skyrius
MANASO PADERMĖS PAVELDĖJIMAS VAKARUOSE 1-18

1 Manaso padermė gavo paveldėjimą burtų keliu, nes jis buvo Juozapo pirmagimis. Manaso pirmagimiui Makirui, Gileado tėvui, teko Gileadas bei Basanas, mat, jis buvo karys. (4 M 26; 29; 13,31) 2 Taip pat dalį gavo likusios Manaso sūnų atskiros giminės: Abiezerio, Heleko, Asrielio, Sikemo, Heferio ir Semido. Šitie buvo Juozapo sūnaus Manaso sūnų giminės.

3 Manaso sūnaus Makiro, sūnaus Gileado, sūnaus Heferio sūnus Selofehadas neturėjo sūnų, tik dukteris: Malą, Noą, Hoglą, Milką ir Tirzą. (4 M 26,33; 27,1) 4 Jos, atėjusios pas kunigą Eleazarą, pas Nuno sūnų Jozuvą ir padermių vyresniuosius, tarė: „Viešpats įsakė Mozei duoti mums dalį mūsų brolių tarpe". Tada jis, kaip Viešpats buvo nurodęs, davė ir joms dalį jų tėvo brolių tarpe. 5 Tuo būdu Manasui teko dešimt dalių, neskaitant Gileado ir Basano žemių anapus Jordano (rytuose), 6 nes Manaso dukterys paveldėjo tėviškę jo sūnų tarpe. Gileado šalį gavo kiti Manaso sūnūs.

7 Manaso siena tęsėsi nuo Asero iki Mikmetato, esančio prie Sikemo. Toliau siena ėjo pietų link pro Tapuo versmes. 8 Manasui priklausė Tapuo kraštas, tačiau pats Tapuo miestas, Manaso pasienyje, priklausė Efraimui. 9 Toliau siena nusileido į Kanos upelio slėnį. Į pietus nuo slėnio buvo miestų, kurie įėjo į Manaso miestų skaičių, tačiau priklausė Efraimui. Iš ten Manaso siena ėjo šiaurine slėnio puse ir pasiekė jūrą (Viduržemio). (Joz 16,9) 10 Pietinė dalis priklausė Efraimui, o šiaurinė — Manasui. Jų siena vakaruose buvo jūra. Su Aseru jie susisiekė šiaurėje, o su Isacharu — rytuose. 11 Be to, Manasui dar priklausė Isachare ir Asere Betseanas ir jo miestai: Jeblamas ir jo kaimai, Doras ir jo kaimai, Endoras ir jo kaimai, Taanakas ir jo kaimai, taip pat Megidas ir jo kaimai. (Teis 1,27; 1 Sam 28,7) 12 Tačiau

Manasas neįstengė užimti šitų miestų; kananitai atkakliai laikėsi ir toliau gyveno krašte. (Joz 15,63) 13 Kai izraelitai sustiprėjo, jie pavergė kananitus ir padarė juos baudžiauninkais, tačiau jų neišvarė. (Joz 16,10)

14 Juozapo palikuonys kalbėjo Jozuvui: „Kodėl davei mums paveldėti tik vieną dalį žemės? Juk mes esame gausi tauta, Viešpats mus laimina". 15 Jozuvas jiems atsakė: „Jei esate gausi tauta ir jei efraimitų kalnynas jums yra per ankštas, tai eikite į mišką ir ten pasidarykite gyvenviečių perizitų ir refajitų krašte." 16 Juozapo palikuonys tarė: „Kalnyno mums neužtenka, bet mes nenugalėsime kananitų, gyvenančių lygumose, nes jie turi geležinių kovos vežimų. Jų turi ir tie, kurie gyvena Betsano kaimuose ir miestuose, bei Jesreelio lygumose." 17 Tada Jozuvas kalbėjo Juozapo giminėms, Efraimui ir Manasui: „Esate gausi ir tvirta tauta. Jums neužtenka vienos dalies. 18 Jums teks kalnynas, nors jis yra apaugęs mišku; iškirskite jį ir gyvenkite ten. Jūs nugalėsite ir kananitus, nors jie turi geležinių karo vežimų ir yra stipri tauta".

Pusė Manaso giminės paveldėjo nuosavybę Jordano rytų, o antroji pusė Jordano vakarų krašte. Vakarų pusėje jų krašto siena siekė Jordaną ir Viduržemio jūrą šalia efraimo giminės, o šiaurėje aserus. Manasitai turėjo vargo su kananitais. Kananitai buvo gerai apsiginklavę ir karingi. Gyvenime dažnai reikia sunkiai dirbti, visas jėgas įtempti, kad pažadėtą dalį gautum.

18 skyrius
TAUTOS SUSIRINKIMAS SILE 1-10, BENJAMINO PAVELDĖJIMAS 11-28

1 Visas Izraelis susirinko Sile ir ten pastatė susitikimo palapinę; visa šalis jau buvo jų užimta. (Teis 21,19; 1 Sam 1,3; 4,4)

2 Septynios izraelitų padermės dar nebuvo gavusios

savo dalies. 3 Jozuvas tarė izraelitams: „Kaip ilgai delsite užimti kraštą, kurį jums davė Viešpats, jūsų tėvų Dievas? 4 Paskirkite po tris vyrus iš kiekvienos padermės, aš juos išsiųsiu, kad jie pereitų visą kraštą ir jį išplanuotų taip, kad kiekviena padermė gautų savo paveldėjimą. Po to jie tegul grįžta pas mane. 5 Kraštą tegul jie paskirsto į septynias dalis. Judas tepasilieka savo vietoje pietuose, o Juozapas — šiaurėje. 6 Smulkiau aprašykite krašto visų septynių dalių ypatybes ir atneškite duomenis man. Tada aš mesiu jums burtą Viešpaties, mūsų Dievo, akivaizdoje. 7 Levitai neturi dalies jūsų tarpe, nes Viešpaties kunigystė yra jų dalis. Gadas, Rubenas ir pusė Manaso padermės jau gavo anapus Jordano, rytuose, savo dalį, kurią jiems davė Viešpaties tarnas Mozė". (Joz 13,14-33)

8 Tie vyrai pakilo eiti, o Jozuvas jiems įsakė: „Eikite ir išžvalgykite visą kraštą, jį aprašykite ir sugrįžkite pas mane! O aš čia, Sile mesiu burtą Viešpaties akivaizdoje". 9 Jie apėjo visą kraštą, jį aprašė knygose, pasižymėdami miestus, ir suskirstė kraštą į septynias dalis. Po to grįžo pas Jozuvą į Silo stovyklą. 10 Jozuvas metė burtą Sile Viešpaties akivaizdoje ir ten padalino šalį izraelitams, paskirdamas kiekvienai padermei jos dalį. (Joz 18,11-19,48)

11 Benjamino padermės giminės burtų keliu gavo žemę tarp Judo ir Juozapo padermių. 12 Jų siena šiaurėje prasidėjo Jordanu; toliau ėjo Jericho šiaurinėje pusėje į kalnus vakarų link ir baigėsi Betavino tyruma. (Joz 7,2) 13 Iš ten ji ėjo į Luzą, — Betelį, pasisukusi pietų link. Toliau siena leidosi į Atarotadarą, arti kalno, kuris yra į pietus nuo žemutiniojo Bethorono. (1 M 12,8; 28,19) 14 Nuo čia siena pakeitė linkmę, pasisukdama vakarinėje kalno dalyje į pietus, prieš Bethoroną ir nuėjo į Kirjatbaalą — Kirjatjearimą, Judo miestą. Tai yra vakarinė siena. (Joz 15,6-9) 15 Pietuose ji prasidėjo nuo Kirjatjearimo tęsėsi į vakarus ir pasiekė Neftoako šaltinį. 16 Toliau siena leidosi kalno pakraščiu prie Hinomo

slėnio, esančio Refaimo lygumos šiaurėje. Nusileidusi į Hinomo slėnį, tuo slėniu pro jebusitų kalnyną pietuose nuėjo žemyn Enrogelio link į versmes. 17 Toliau ji pasisuko į šiaurę, pasiekė Saulės versmes, o iš čia nuėjo į Gelilotą, prie Adumimo kalvos, ir nusileido prie Rubeno sūnaus Bohano akmens. 18 Iš čia ji tęsėsi iki Betarabo kalnų į šiaurę ir nusileido Araboje. 19 Nuo čia siena ėjo iki Bethoglos kalnų ir šiaurėje baigėsi prie Druskos jūros įlankos ir Jordano žiočių. Tai buvo pietinė siena. 20 O Jordanas — rytinė siena. Tai Benjamino paveldėjamo krašto sienos.

21 Benjamino padermei, atskiroms jų giminėms, teko miestai: Jerichas, Bethoglas, Emekezis, 22 Betarabas, Zemarajimas, Betelis, 23 Avimas, Paras, Ofras, 24 Kefaramonis, Ofnis ir Geba; viso dvylika miestų su jų kaimais. 25 Gibeonas, Rama, Berotas, 26 Mizpa, Kefiras, Mozas, 27 Rekemas, Irpelis, Taralas, 28 Zela, Halefas, Jebus — Jeruzalė, Gibea ir Kirjatjearimas; viso keturiolika miestų su jų kaimais. Tai yra Benjamino giminių paveldėjimas. (Teis 15,63; Val 1,21)

Izraelitų tikybos apeigų centras buvo padangtė (šventovė). (4 M 4,5) Dabar ji buvo pastatyta Sile, efraimitų giminės krašte. Padangtė čia stovėjo apie 300 metų. Padangtę pastačius, čia buvo sušauktas tautos suvažiavimas. Paaiškėjo, kad 7 padermės dar nėra užėmusios paskirtų jiems kraštų. Žmonės gyveno iš karo grobio ir nesirūpino užimti pažadėtos nuosavybės. Kraštą Dievas pažadėjo ir davė izraelitams, bet tauta nedėjo pastangų jį pasidalyti. Jozuvas buvo nepatenkintas ir klausė, kaip ilgai jie dels? Jozuvas įsakė ištirti kraštą, pranešti jam davinius ir burtu padalyti giminėms. Benjaminitų nuosavybė buvo šalia Juozapo ir Judo padermių.

19 skyrius
PAVELDĖJIMAI: SIMEONO 1-9, ZABULONO 10-16, ISACHARO 17-23, ASERO 24-31, NEFTALIO 32-39, DANO 40-48 IR JOZUVO 49-51

1 Antrasis paveldėjimo paskyrimas burtų keliu buvo Simeono padermės įvairioms giminėms; dalis jų žemių buvo Judo paveldėjimo krašte. 2 Jie paveldėjo: Bersebą (arba Sebą), Moladą, 3 Hazaršualį, Balą, Ezemą, 4 Eltoladą, Betulį, Hormą, 5 Ziklagą, Betmarkabotą, Hazarsusą, 6 Betlebaotą ir Saruheną, trylika miestų su jų kaimais ir 7 En-Rimoną, Eterį ir Ašaną, keturis miestus su jų kaimais. 8 Be to ir kaimus, kurie buvo arti šitų miestų; pietuose iki Balatberio arba Ramos buvo Simeono padermės giminių paveldėjimas. 9 Jų paveldėjimas buvo Judo padermės krašte. Judo padermei buvo paskirta daugiau žemės, negu jiems reikėjo, todėl simeonitai gavo savo dalį Judo paveldėjime.

10 Trečiasis paveldėjimo paskyrimas burtų keliu buvo Zabulono padermei ligi Sarido. 11 Jų siena ėjo į vakarus, į Maralą, siekė Dabešetą, toliau — upelio slėnį, esantį Jokneamo rytuose. 12 Nuo Sarido siena pasuko į rytus, Kislotaboro link; iš ten į Daberatą ir toliau į Jafiją. 13 Nuo čia ji ėjo rytų link, į Gatheferį, Etkasiną, o iš čia — į Rimoną, Neo link. 14 Šiaurėje siena pasisuko į Hanatoną ir baigėsi Iftahelio slėnyje. 15 Katatas, Nahalalis, Šimronas, Idalas ir Betliejus; viso dvylika miestų su jų kaimais (Teis 1,30) 16 buvo Zabulono giminių paveldėjimas.

17 Ketvirtasis paveldėjimo paskyrimas burtų keliu buvo Isacharo padermės giminėm. 18 Jų teritorija apėmė Jesreelį, Kesulotą, Šunemą, (2 Kar 4,8) 19 Hafarajimą, Sioną, Anaharatą, 20 Rabitą, Kisioną, Ebezą, 21 Remetą, Enganimą, Enhadą ir Betpazezą. 22 Siena siekė Taborą, Šahazumą, Betsemesą ir baigėsi prie Jordano, apimdama šešiolika miestų su jų kaimais. 23 Tai buvo Isacharo padermės giminių paveldėjimas.

24 Penktasis paveldėjimo paskyrimas burtų keliu buvo Asero padermės giminėms. 25 Jų teritorija apėmė: Helkatą, Halį, Beteną, Akšafą, 26 Alameleką, Amadą ir Misalį. Vakaruose siena siekė Karmelį ir Sihorlibnatą. 27 Toliau ji pakrypo į rytus, į Betdagoną, pasiekė Zabuloną ir Iftalio slėnį šiaurėje, Betemeką ir Neielį; iš čia pasuko į Kabulą, 28 Ebroną, Rehobą, Hamoną ir Kaną iki Didžiojo Sidono. 29 Toliau siena sukosi į Ramą, pasiekdama sutvirtintąjį Tiro miestą, o iš čia — į Hosą ir baigėsi prie Viduržemio jūros. Be to, Mahalabas, Akzibas, (Joz 15,44, Teis 1,31) 30 Umas, Afekas ir Rehobas; viso dvidešimt du miestai su jų kaimais 31 buvo Asero padermės giminių paveldėjimas.

32 Neftalio padermės giminėms burtų keliu teko šeštasis paveldėjimo paskyrimas. 33 Jų siena ėjo nuo Helefo ąžuolo (Zananime) per Adaminekebą ir Jabnelį iki Lakumo ir baigėsi Jordanu. 34 Ten siena pasisuko į vakarus, į Aznotaborą, toliau į Hukoką, pasiekė Zabuloną pietuose, Aserą vakariuose ir Judo sieną Jordano rytuose. 35 Be to tvirtovių miestai: Zidimas, Zeras, Hamatas, Rakatas, Kineretas, 36 Adamas, Rama, Hazoras, 37 Kedešas, Edrejis, Enhazoras, 38 Jironas, Migdalelis, Horemas, Betanatas ir Betsemes, viso devyniolika miestų su jų kaimais (Teis 1,33) 39 buvo Neftalio padermės giminių paveldėjimas.

40 Dano padermės giminėms teko burtų keliu septintasis paveldėjimo paskyrimas. 41 Jų teritorija apėmė: Zorą, Irsemesą, Estaolį, 42 Šalabiną, Ajaloną, Itlą, (Teis 1,35) 43 Eloną, Timną, Ekroną, 44 Elteką, Gibetoną, Balatą, 45 Jehudą, Beneberaką, Gatrimoną, 46 ir Mejarkono bei Rakono plotą ties Jafa. (Jon 1,3) 47 Dano padermės gautas paveldėjimas buvo per mažas, todėl jie nužygiavę kariavo su Lešemu ir jį užėmė; gyventojus išžudę, apsigyveno jame. Lešemo vardą pakeitė Danu, pagal savo protėvį Daną. (Teis18,27-29) 48 Toks buvo Dano padermės giminių paveldėjimas.

49 Taip jie galutinai padalino visą kraštą. Izraelitai davė Nuno sūnui Jozuvui tėviškę savo tarpe. 50 Viešpačiui įsakius, jie davė jam miestą, kurio jis prašė, — Timnatseraką Efraimo kalnuose. Jis atstatė tą miestą ir apsigyveno jame. (Joz 24,30)

51 Kunigas Eleazaras, Nuno sūnus Jozuvas ir izraelitų padermių vyresnieji Sile, Viešpaties akivaizdoje, susitikimo palapinėje burtų keliu paskirstė kraštą padermių giminėms. (Joz 14,1-18,1)

Judėjos giminės paveldėjimas buvo perdidelis; jų tarpe paveldėjimą gavo simeonitai ir su jais susigyveno.

Zabulono padermė gavo savo dalį vakaruose prie Viduržemio jūros ir rytuose prie Tiberijos ežero, išsipildė pranašavimas (1 M 49,13): „Zabulonas bus laivų uostas".

Isacharo paveldėjimas buvo tarp Jordano ir Viduržemio jūros, tarp Manaso pietuose ir Zabulono šiaurėje.

Asero nuosavybė buvo prie Viduržemio jūros, arti Tyro ir Sidono miestų.

Neftalio paveldėjimas buvo šiaurėje prie Libano kalnų. Jo nuosavybėje buvo Kafernaumas ir Betsaida, kur Jėzus vykdė savo stebuklus.

Dano nuosavybė buvo pietų krašte: siekė Judėją rytuose, filistėnus vakaruose, Efraimą šiaurėje ir Simeoną pietuose.

Jozuvas, garsusis karo vadas, buvo labai kuklus. Jis gavo paveldėjimą pats paskutinis. Savo dalį jis ne pats pasirinko, gavo ją Viešpaties paskyrimu, tautai sutikus. Miestas buvo sugriautas, jis turėjo atstatyti jį.

20 skyrius
LAISVIEJI MIESTAI 1-9

1 Viešpats kalbėjo Jozuvui: 2 „Paskirkite prieglaudos miestų, apie kuriuos kalbėjau Mozei, (4 M 35,6-29) 3 kad į

juos galėtų nubėgti žmogžudys, užmušęs asmenį netyčia. Tokie miestai jiems bus prieglauda nuo keršytojų. 4 Žmogžudys, nubėgęs į vieną šitų miestų, jo vartuose išdėstys savo kaltę to miesto vyresniesiems. Jų pareiga bus priimti jį į miestą ir leisti jam ten gyventi. 5 Jei jį atsivytų keršytojas, jiems neleidžiama išduoti užmušėjo į jo rankas, nes jis netyčia užmušė savo artimą; anksčiau jis nebuvo jo priešas. 6 Žmogžudys galės gyventi tame mieste iki teismo sprendimo. Po to užmušėjas galės grįžti į savo miestą bei namus, iš kurio jis buvo pabėgęs, kai nusikaltimo metu buvęs vyriausias kunigas bus miręs."

7 Jie pasirinko Kedesą Galilėjoje, Neftalio kalnyne, Sikemą Efraimo kalnyne ir Kirjatarbą — Hebroną, Judo Kalnyne. (Joz 19,37; 15,13) 8 Jordano rytuose jie paskyrė Bezerą dykumoje, Rubeno padermės krašte, Ramotą — Gileade, Gado padermės krašte ir Golaną — Basane, Manaso padermės žemėse. (5 M 4,43) 9 Šitie miestai buvo paskirti visiems izraelitams ir ateiviams, gyvenantiems jų tarpe, kad į juos galėtų bėgti kiekvienas, užmušęs asmenį netyčia ir, kad nebūtų nužudytas keršytojo prieš teismą.

Kas Mozės buvo įsakyta, (4 M 35 ir 5 M 19) dabar buvo įvykdyta: paskirti laisvieji miestai.

21 skyrius
LEVITŲ APRŪPINIMAS 1-42, DIEVO PAŽADAS ĮVYKDYTAS 43-45

1 Levitų šeimų vyresnieji atėjo pas kunigą Eleazarą, Nuno sūnų Jozuvą ir izraelitų padermių vyresniuosius (Joz 14,1) 2 į Silą, Kanaano krašte, ir jiems kalbėjo: ,,Viešpats įsakė per Mozę duoti mums miestų apsigyventi ir prie jų ganyklų mūsų gyvuliams". (4 M 35,2-8) 3 Izraelitai davė levitams iš savo dalies, kaip Viešpats buvo liepęs, šituos miestus su jų ganyklomis. (1 Ch 6,39-66) 4 Burtų keliu teko kohatitų giminėms, levitams, kunigo Arono palikuonims, iš Judo, Simeono ir Banjamino

padermių trylika miestų. 5 Likusiems kohatitams burtų keliu iš Efraimo, Dano padermės ir pusės Manaso padermės teko dešimt miestų.

6 Gersonitai gavo burtų keliu iš Isacharo, Asero, Neftalio ir iš pusės Manaso padermės Basane, trylika miestų.

7 Meraritų giminėms teko iš Rubeno, Gado ir Zabulono padermių dvylika miestų.

8 Izraelitai burtų keliu davė levitams šiuos miestus su ganyklomis, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

9 Iš Judo ir Simeono padermių izraelitai davė žemių 10 Arono palikuonių Kohato giminei priklausantiems levitams; jie pirmieji gavo savo dalį: 11 Anoko Arbos — Hebrono miestą (Arba buvo Anoko tėvas) Judo kalnyne su ganyklomis. (Joz 20,7) 12 Tačiau miesto laukus bei kaimus jie davė Jefunės sūnui Kalebui. (Joz 14,14; 15,13)

13 Arono palikuonių kunigams, išskyrus Hebroną, prieglaudos miestą, dar davė: 14 Libną, Jatirą, Estemoą, 15 Holoną, Debirą, 16 Ainą, Jutą ir Betsemesą su ganyklomis, devynis miestus iš dviejų padermių. (1 Sam 6,12-15) 17 Iš Benjamino padermės: Gibeoną, Gebą, 18 Anatotą ir Almoną su ganyklomis, keturis miestus. (Jer 1,1) 19 Aronitų kunigų miestų iš viso buvo trylika su ganyklomis.

20 Levitams iš Kohato giminės burtų keliu teko miestai iš Efraimo padermės. 21 Jiems davė prieglaudos miestą Sikemą, Efraimo kalnyne, Gezerį (Joz 20,7) 22 Kibzajimą ir Bethoroną su ganyklomis, keturis miestus; 23 iš Dano padermės: Elteką, Gibetoną, 24 Ajaloną ir Gatrimoną su ganyklomis, keturis miestus; 25 o iš pusės Manaso padermės Tanaką ir Gatremoną su ganyklomis, du miestus. 26 Viso dešimt miestų su ganyklomis buvo duota likusioms Kohato giminėms.

27 Gersono gminei priklausantiems levitams davė iš pusės Manaso padermės prieglaudos miestą Golaną Basane ir Besterą su ganyklomis, — du miestus. (Joz 20,8)

28 Iš Įsacharo padermės Kisioną, Daberatą, 29 Jarmutą ir Enganimą su ganyklomis, keturis miestus. 30 Iš Asero padermės: Mišalį, Abdoną, 31 Helkatą ir Rehobą su jų ganyklomis, keturis miestus. 32 Iš Neftalio padermės prieglaudos miestą Kedesą Galilėjoje, Hamatdorą ir Kartaną su ganyklomis, tris miestus. (Joz 20,7) 33 Gersonų giminių miestų iš viso buvo trylika su ganyklomis.

34 Meraro giminės levitams Zabulono padermės davė: Jokneamą, Kartą, 35 Dimną ir Nehalalį su ganyklomis, keturis miestus. 36 Rytinėje Jordano pusėje iš Rubeno padermės: prieglaudos miestą Bezerą, Jahazą, (Joz 20,8) 37 Kedemotą ir Mefatą su ganyklomis, keturis miestus. 38 Gado padermės prieglaudos miestą Ramotą Gileade, (Joz 20,8) 39 Mahanaimą, Hesboną ir Jazerį su ganyklomis, keturis miestus. 40 Meraro giminių kilmės levitai burtų keliu gavo dvylika miestų.

41 Keturiasdešimt aštuoni levitų miestai su ganyklomis buvo izraelitų krašte. 42 Visų levitų nuosavybę sudarė miestai su ganyklomis.

43 Viešpats atidavė Izraeliui visą šalį, kurią Jis priesaika pažadėjo duoti jų protėviams. Jie, ją užėmę, įsikūrė. (1 M 12,7) 44 O Viešpats jiems suteikė ramybę, kaip Jis buvo pažadėjęs jų protėviams. Nė vienas jų priešų negalėjo atsilaikyti prieš juos; visus juos Viešpats atidavė į izraelitų rankas. 45 Ką Viešpats buvo pažadėjęs Izraeliui, viskas įvyko. (Joz 23,14)

Pakartotinai buvo skelbta, kad levitai negaus žemės pažadėtame krašte. (Joz 13,14,33; 14,3) Bet jie privalėjo gauti vietą gyventi ir savo gyvulius laikyti. (4 M 35,2-8) Jie gavo 48 miestus su ganyklomis gyvuliams.

Ką Viešpats pažada, tą Jis įvykdo. Viešpaties Žodis ir veiksmas visada derinasi. Ir čia, ką Viešpats pažadėjo, viską įvykdė.

22 skyrius
JORDANO RYTŲ PADERMĖS GRĮŽTA NAMO 1-9, AUKURAS PRIE JORDANO 10-34

1 Jozuvas, pasišaukęs rubenitus, gaditus bei pusę Manaso padermės 2 tarė: „Jūs vykdėte viską, ką jums įsakė Viešpaties tarnas Mozė, ir klausėte manęs. (4 M 32,20-22; 5 M 3,18-20) 3 Jūs nepalikote savo brolių per visą šitą laiką; iki šios dienos stropiai vykdėte Viešpaties Dievo įsakymą. 4 Viešpats Dievas davė jūsų broliams ramybę, kaip Jis jiems pažadėjo. Dabar grįžkite į savo palapines, į savo šalį, kurią jums davė Viešpaties tarnas Mozė anapus Jordano, 5 tik rūpestingai vykdykite Jo įsakymus ir nurodymus: mylėti Viešpatį Dievą, vaikščioti Jo nurodytais keliais, laikyti Jo įsakymus ir Jam tarnauti visa širdimi bei siela". 6 Jozuvas juos palaimino ir išleido. Jie sugrįžo į savo palapines.

7 Pusei Manaso padermės Mozė davė žemės Basane, o antrai jos pusei Jozuvas davė drauge su jų broliais vakarinėje Jordano šalyje. Jozuvas juos išleisdamas grįžti namo, palaimino 8 ir tarė: „Grįžkite į savo kraštą turtingi: gyvuliais, sidabru, auksu, variu, geležimi ir rūbais. Pasidalinkite šį grobį su savo broliais". (4 M 31,27)

9 Rubenitai, gaditai ir pusė Manaso padermės iš Silo, esančio Kanaano šalyje, sugrįžo į Gileado kraštą, į savo nuosavybės šalį, kurią jie paveldėjo, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

10 Atėję prie Jordano, esančio Kanaano šalyje, rubenitai, gaditai ir pusė Manaso padermės pastatė ten didingą aukurą. 11 Izraelitai išgirdę, kad rubenitai, gaditai ir pusė Manaso padermės pasistatė aukurą Kanaano šalyje ant Jordano kranto, izraelitams priklausančioje pusėje, 12 visi susirinko Sile ir ruošėsi žygiuoti prieš juos.

13 Izraelitai siuntė kunigo Eleazaro sūnų Pineją pas rubenitus, gaditus ir pusę Manaso padermės į Gileado šalį, (4 M 25,7) 14 Su juo ir dešimt valdovų, po vieną iš

kiekvienos Izraelio padermės. Kiekvienas jų atstovavo tūkstančiams izraelitų. 15 Jie atėjo pas rubenitus, gaditus ir pusę Manaso padermės į Gileado šalį ir kalbėjo jiems: 16 „Visų izraelitų vardu klausiame, ką reiškia šita neištikimybė, kurią šiandien jūs parodėte Izraelio Dievui, nusigręždami nuo Viešpaties ir statydamiesi aukurą? (5 M 12,13-14; 3 M 17,8-9) 17 Argi neužtenka Peoro nusikaltimo, nuo kurio dar ligi šios dienos kenčiame ir dėl kurio vargo visa tauta? (4 M 25) 18 Jūs nutolote nuo Viešpaties; šiandien jūs sukilote prieš Viešpatį, o rytoj Jis baus visą Izraelio tautą. 19 Jei manote, kad jūsų šalis, Rytų Jordano kraštas, yra sutepta, tai persikelkite į Viešpaties šalį, kur yra Jo šventovė, ir pastoviai įsikurkite mūsų tarpe. Tik prieš Viešpatį nesukilkite ir neįvelkite mūsų, statydamiesi aukurą šalia Viešpaties Dievo aukuro! 20 Prisiminkite Zero sūnaus Akano nepaklusnumą — sunaikinti visa, kas buvo skirta sunaikinimui, ir kokia Viešpaties bausmė ištiko visą Izraelio tautą! Jis ne vienas žuvo dėl savo kaltės!" (Joz 7)

21 Rubenitai, gaditai ir pusė Manaso padermės atsakė Izraelio atstovams: (4 M 1,16; 10,4) 22 „Galingasis Viešpatie Dieve! Galingasis Viešpatie Dieve! Tu žinai, ir Izraelis težino. Jei jūs manote, kad taip atsitiko dėl maišto ar neištikimybės Viešpačiui, tai šiandien tegul Jis nepadeda mums. 23 Jei taip būtų, kad mes statėme aukurą, norėdami nusigręžti nuo Viešpaties ar aukoti ant jo deginamąsias, augalines ar padėkos aukas, tai pats Viešpats tegul baudžia mus. 24 Priešingai, susirūpinę ir iš baimės taip padarėme galvodami, kad ateityje jūsų vaikai galėtų sakyti mūsų vaikams: ‚Kas jums darbo su Viešpačiu, Izraelio Dievu? 25 Viešpats nustatė sieną — Jordaną — tarp mūsų ir jūsų, — rubenitai ir gaditai! Jūs neturite dalies Viešpatyje'. Jūsų vaikai tokiu būdu atkalbės mūsų vaikus negarbinti Viešpaties. 26 Statydami aukurą, galvojome jį pasistatyti ne deginamosioms ir kitoms aukoms, 27 bet kad jis būtų liudytojas ateityje

mūsų ir jūsų kartoms. Mes norime išreikšti padėką Viešpačiui savo deginamosiomis ir padėkos aukomis, kad ateityje jūsų vaikai nesakytų mūsų vaikams: „Jūs neturite dalies Viešpatyje'. (Joz 24,27) 28 Mes galvojome, jei ateityje jie taip sakys mums ar mūsų kartoms, tai mes atsakysime: ‚Pažiūrėkite į Viešpaties aukuro pavyzdį, kurį padarė mūsų protėviai'; jis ne deginamosioms ir ne padėkos aukoms, bet jis yra liudytojas tarp mūsų ir jūsų. 29 Tebūnie mums svetima mintis, kad sukiltume prieš Viešpatį ir nusigręžtume nuo Jo, statydamiesi aukurą deginamosioms, augalinėms ar padėkos aukoms šalia Viešpaties, mūsų Dievo, aukuro, stovinčio prie Jo palapinės!"

30 Kunigas Pinejas ir Izraelio atstovai, buvusieji su juo, išgirdę, ką kalbėjo Rubeno, Gado ir Manaso vyresnieji, buvo patenkinti. 31 Kunigas Pinejas, Eleazaro sūnus tarė jiems: „Šiandien patyrėme, kad Viešpats yra mūsų tarpe, nes jūs esate ištikimi Viešpačiui. Tuo jūs išgelbėjote izraelitus iš Viešpaties bausmės."

32 Po to Eleazaro sūnus, kunigas Pinejas ir atstovai grįžo iš Gileado krašto į Kanaano šalį pas izraelitus ir jiems viską pranešė. 33 Ta žinia izraelitams patiko; izraelitai garbino Dievą ir nebegalvojo kariauti su jais ir sunaikinti Rubeno ir Gado padermių kraštą. 34 Tą aukurą jie pavadino „liudytoju", nes jis liudijo, kad Viešpats yra jų visų Dievas.

Užjordanės kariai įvykdė savo pažadą, apie 6 metus kovojo iki užėmė pažadėtąją šalį. Jozuvas, paleisdamas juos grįžti pas savuosius, priminė likti ištikimais Viešpačiui ne apeigomis, bet mylėti Jį visa širdimi ir siela.

Kilo nesusipratimas dėl pastatyto aukuro — paminklo, bet pagaliau buvo susitarta.

23 skyrius

JOZUVO ATSISVEIKINIMO KALBA 1-16

1 Daugelį metų Viešpats leido Izraeliui gyventi ramybėje; aplinkiniai priešai nebuvo jam pavojingi. (Joz 21,44) 2 Jozuvui pasenus, jis sušaukė visus izraelitus: jų vadus, vyresniuosius, teisėjus bei valdininkus, ir jiems tarė: „Aš pasenau, sulaukiau senatvės. 3 Jūs patys matėte, ką Viešpats Dievas padarė visoms šitoms tautoms dėl jūsų, — pats Viešpats Dievas kariavo už jus. 4 Aš priskyriau jūsų padermių nuosavybėn šitas likusias tautas nuo Jordano į rytus ir visas tautas, kurias sunaikinau nuo Jordano į vakarus, iki Didžiosios jūros vakaruose. 5 Viešpats, jūsų Dievas, pats jas privers pasitraukti ir užėmę jūs paveldėsite jų šalį, kaip jums kalbėjo Viešpats, jūsų Dievas. 6 Būkite drąsūs ir tvirtai pasiryžę vykdyti visa, kas parašyta Mozės įstatymo knygoje, ir nenukrypkite nuo jos. (5 M 5,29) 7 Nesimaišykite su šitomis tautomis, kurios tebegyvena tame krašte. Neminėkite jų dievų vardo, neprisiekite jais, negarbinkite jų ir nesižeminkite jiems; (2 M 23,13,24) 8 būkite ištikimi Viešpačiui, savo Dievui, kaip iki šios dienos. 9 Viešpats nugalėjo jūsų akyse dideles bei galingas tautas; niekas iki šios dienos neįstengė atsilaikyti prieš jus. (2 M 26,7-8; 5 M 28,7) 10 Vienas jūsiškių vydavo tūkstantį, nes Viešpats Dievas pats kariavo už jus, kaip Jis jums pažadėjo. 11 Todėl būkite atsargūs ir mylėkite Viešpatį, savo Dievą. 12 Jei nuo Jo nutolsite ir susimaišysite su likučiu šitų tautų, kurios tebegyvena jūsų tarpe, ir susigiminiuosite vedybomis, vesdami jų moteris, o jie — jūsų, 13 tai tikrai žinokite, kad Viešpats Dievas neišvarys šitų tautų iš jūsų krašto; jos taps jums spąstais ir žabangais, — botagais jūsų nugaroms ir dygliais akims, kol jūs pranyksite iš šitos gerosios žemės, kurią jums davė Viešpats, jūsų Dievas. (4 M 33,55; 5 M 7,16; Teis 2,8)

14 Jau rengiuosi eiti keliu, kuriuo turi eiti visas pasaulis. Prisiminkite visa savo širdimi ir siela, kad

Viešpats Dievas davė jums viską, ką buvo pažadėjęs. (1 Kar 2,2; 21,45) 15 Kaip Viešpats įvykdė viską, ką buvo jums pažadėjęs, taip Jis ištesės jums ir grasinimą, išnaikins jus iš šitos geros žemės, kurią Jis jums davė; 16 jei jūs laužysite Viešpaties, savo Dievo, jums duotą Sandorą, tarnausite svetimiems dievams ir garbinsite juos, tai Viešpats baus jus ir jūs greitai pradingsite iš gerosios žemės, kurią iš Jo gavote".

Viešpats leido Jozuvui nugalėti priešus ir valdyti Izraelį iki senatvės. Senatvėje Jozuvas sušaukė izraelitus ir atsisveikino su jais. Jis priminė jiems Dievo nuostabią pagalbą. Dabar viskas priklausė nuo izraelitų, kaip jiems seksis. Jei jie mylės Viešpatį ir laikys Jo Sandorą, jie gyvens ramiai duotoje žemėje. Bet jei jie nepaisys Viešpaties duotų įsakymų, Viešpats liks didingas, bet leis jiems žūti. Jozuvas iškėlė meilę Viešpačiui — mylėti Jį visa širdimi ir siela, ne apeigų atlikimu.

24 skyrius
JOZUVO PASKUTINĖ KALBA 1-28, JOZUVO IR ELEAZARO MIRTIS 29-33

1 Jozuvas sušaukė visas Izraelio padermes į Sikemą. Buvo pašaukti Izraelio vyresnieji, vadovai, teisėjai ir valdininkai; jie sustojo Dievo akivaizdoje. (1 M 11,26; 31,19; 35,2) 2 Jozuvas kalbėjo visai tautai, štai ką Viešpats, Izraelio Dievas, sako: „Anapus Eufrato upės senovėje gyveno jūsų protėviai Abraomo ir Nahoro tėvas Teras ir jie tarnavo svetimiems dievams. 3 Vėliau jūsų tėvą Abraomą iš anapus upės vedžiau per visą Kanaano kraštą. Jo giminę išplėčiau ir jam daviau Izaoką. 4 Izaokui daviau Jokūbą ir Ezavą. Ezavui daviau Seiro kalnyną. O Jokūbas ir jo vaikai nuvyko į Egiptą. (1 M 32,4; 46,6) 5 Vėliau siunčiau jiems Mozę ir Aroną; Egiptą varginau, o jus išvedžiau. (2 M 3,10) 6 Aš išvedžiau jūsų protėvius iš Egipto. Jie atėjo prie jūros. Egiptiečiai vijosi

jūsų tėvus su kovos vežimais ir raiteliais iki Raudonosios jūros. (2 M 12,33) 7 Jiems šaukiantis Viešpaties, Aš padariau tamsą tarp jūsų ir egiptiečių, užleidau ant jų jūrą ir paskandinau juos. Jūsų akys matė, ką dariau Egipte. Po to ilgai jūs gyvenote tyruose. (2 M 14,10) 8 Vėliau atvedžiau jus į šalį amoritų, kurie gyveno Jordano rytuose. Jie kariavo su jumis, bet Aš atidaviau juos į jūsų rankas; jūs užėmėte jų šalį, o Aš juos išnaikinau jūsų akyse. (4 M 21,25-31) 9 Po to Ziporo sūnus Balakas, Moabo karalius, kariavo su Izraeliu. Jis pasikvietė Beoro sūnų Balaamą, kad jus prakeiktų. (4 M 22) 10 Aš neklausiau Balaamo ir priverčiau jį jus palaiminti. Taip Aš išgelbėjau jus iš jo rankų. (4 M 23,11-20) 11 Vėliau jūs, perėję per Jordaną, atėjote į Jerichą. Jericho vyrai: amoritai, perizitai, kananitai, hititai, girgasitai, hivitai ir jebusitai kariavo prieš jus, bet Aš atidaviau juos į jūsų rankas. (Joz 3,14; 6,1) 12 Aš sukėliau paniką širšėmis ir jie pabėgo. Tokiu būdu abu amoritų karliai buvo nugalėti ne kardu ir ne lanku. (2 M 23,28) 13 Aš daviau jums žemės, kurios jūs nebuvote arę, ir miestų, kurių nebuvote statę. Jus maitino vynuogynai ir alyvmedžiai, kurių nesodinote." (5 M 6,10-11)

14 „Taigi, dabar bijokite Viešpaties ir Jam tarnaukite nuoširdžiai ir ištikimai; pašalinkite dievus, kuriems tarnavo jūsų protėviai anapus Eufrato ir Egipte. (2 M 32; Ez 20,7-) 15 O jei jums nepatinka tarnauti Viešpačiui, tai šiandien apsispręskite, kam norite tarnauti: dievams, kuriems tarnavo jūsų protėviai, gyvenusieji anapus Eufrato, ar dievams amoritų, kurių šalyje gyvenate. Bet aš ir mano namai norime tarnauti Viešpačiui," kalbėjo Jozuvas. (Mt 6,24)

16 Tauta atsakė: „Mintys, nutolti nuo Viešpaties ir tarnauti svetimiems dievams, tegul niekad nepaliečia mūsų. 17 Juk Viešpats, mūsų Dievas, išvedė mus ir mūsų parotėvius iš Egipto vergijos, padarė mūsų akyse didelius stebuklus ir mus saugojo visu keliu, kuriuo ėjome, ir

visose tautose, kurias sutikome. 18 Viešpats išvarė pirma mūsų amoritus, gyvenusius krašte. Taigi, mes norime tarnauti Viešpačiui, nes Jis yra mūsų Dievas".

19 Jozuvas tarė: „Jūs negalėsite tarnauti Viešpačiui, nes Jis yra šventas Dievas. Jis neatleis jūsų nusikaltimų ir nuodėmių. (5 M 5,26; 2 M 20,5) 20 Jei atsisakysite Viešpaties ir tarnausite svetimiems dievams, tai Jis baus jus ir sunaikins, padaręs jums gera". 21 Tauta atsakė Jozuvui: „Ne! Mes tarnausime Viešpačiui". 22 Tada Jozuvas tarė tautai: „Jūs patys esate liudytojai, nes patys pasirinkote Viešpatį ir norite Jam tarnauti". Jie atsakė: „Taip, mes esame liudytojai". 23 „Dabar pašalinkite svetimus dievus iš savo tarpo ir palenkite savo širdį prie Viešpaties, Izraelio Dievo". (1 M 35,2) 24 „Viešpačiui, savo Dievui, tarnausime ir Jo klausysime", atsakė tauta Jozuvui.

25 Jozuvas tą dieną Sikeme padarė su Izraelio tauta Sandorą ir jai išleido įsakymus ir nutarimus. (2 Kar 23,3) 26 Tuos potvarkius ir įsakymus Jozuvas įrašė į Dievo įstatymo knygą; paėmęs didžiulį akmenį, pastatė jį po ąžuolu, kuris augo prie Viešpaties šventovės (1 M 35,4; Dan 9,6) 27 Tada jis tarė visai tautai: „Šitas akmuo tebūnie liudytojas jums, nes jis girdėjo visus Viešpaties Žodžius, kuriuos Jis kalbėjo mums, kad neišsigintumėte savo Dievo". (Joz 22,27; 1 M 31,48) 28 Po to Jozuvas leido tautai grįžti — kiekvienam į savo paveldėjimą.

29 Netrukus mirė Viešpaties tarnas, Nuno sūnus Jozuvas, sulaukęs šimto dešimt metų amžiaus. 30 Jį palaidojo jo nuosavybėje Timnatsere, Efraimo kalnyne, į šiaurę nuo Gaso kalno. (Joz 19,50) 31 Izraelis tarnavo Viešpačiui iki Jozuvo mirties ir tautos vyresniųjų laikais, Jozuvui mirus, ir žinojo visus Viešpaties darbus, padarytus Izraeliui. (Teis 2,7)

32 Juozapo kaulus izraelitai atsigabeno iš Egipto ir palaidojo Sikeme, lauko sklype, kurį Jokūbas pirko Sikeme iš Hamoro sūnų už šimtą sidabrinių vienetų. Tą

žemę paveldėjo Juozapo palikuonys. (1 M 50,25; 1 M 33,19)

33 Arono sūnus Eleazaras irgi mirė; jį palaidojo Gibejoje, jo sūnaus Pinejo nuosavybėje, kuri buvo Efraimo kalnyne.

Jozuvas sušaukė tautos sąskrydį Sikeme. Jis priminė Dievo vedimus, ką tauta žinojo. Jis skatino tautą apsispręsti ir sekti Viešpatį. Kai tauta apsisprendė, jis aiškino jiems, kad jie negali sekti Viešpaties, nes Jis yra šventas Dievas, o jie garbina stabus. Kai žmonės užtikrino, kad jie tikrai nori sekti Viešpatį, atsisakyti stabų, tada Jozuvas viską užrašė į knygą ir pastatė paminklą liudyninku, jog tauta apsisprendė iš naujo sekti Viešpatį, atsisakyti svetimų dievų.

Jozuvo knygos paskutiniai žodžiai lyg duoda suprasti, kad izraelitai laikėsi Viešpaties įsakymų tik trumpą laiką ir vėliau „negalėjo" tarnauti Viešpačiui. Dar priminta Jozuvo ir Eleazaro mirtis, jų ir Juozapo laidotuvės. Garsūs ir žymūs žmonės miršta, bet žmonijos viltis yra Tas, kuris mirė, bet yra gyvas ir gyvena jų širdyse.

TEISĖJŲ KNYGA

Teisėjai teisė ir sprendė bylas; tie patys asmenys ir valdė kraštą. Knyga pavadinta Teisėjų knyga. Teisėjų laikotarpis tęsėsi apie 300 metų.

Jozuvui mirus, Izraelyje nebuvo tvirtos centrinės valdžios. Kiekviena padermė tvarkėsi atskirai. Juos visus jungė tikėjimas į vieną Dievą. Tą laikotarpį galima pavadinti Izraelio teokratija — Dievo valdymas. Tauta nutolo nuo Dievo. Daugel kartų ji atpuolė nuo Dievo ir garbino vietinius dievaičius. Kartais jų tikėjimo ir politikos srityje pasireikšdavo anarchija — visiška betvarkė. Izraelio tauta susiorganizavo į galingą valstybę Samuelio ir Dovydo laikais.

Skaičiuojant atskirų teisėjų valdymo laikotarpį, suskaitoma 111 priespaudos ir 299 laisvės metai, viso 410 metų. Skaitant knygą atrodo, kad kartais buvo keli teisėjai tuo pačiu metu. Pav. Jeftas rytų Jordano ir Samsonas filistėnų krašte. Nuo išvykimo iš Egipto iki Dovydo laikų skaičiuojama 480 metų. (1 Kar 6,1) Teisėjų laikotarpis skaitomas apie 1400-1100 pr. Kr.

Knygą galima padalinti: įvadas 1-3,6 skr., šeši žydų atpuoliai, Dievo išgelbėjimas 3,7-16 skr., Dano padermė garbina stabus ir karas su benjaminitais 17-21 skr.

TEISĖJŲ KNYGA

1 skyrius
JUDAS VADOVAUJA KARAMS 1-36

1 Jozuvui mirus, izraelitai klausė Viešpaties: „Kas mūsų vadovaus kare su kananitais?" (Teis 20,18) 2 Viešpats atsakė: „Judas žygiuos pirmas; Aš atiduodu šalį į jo rankas". 3 Tada Judas tarė savo broliui Simeonui: „Žygiuok su manimi ir kariaukime prieš kananitus! Po to aš trauksiu su tavimi į tavo kraštą." Simeonas su 4 Judu išžygiavo. Viešpats atidavė į jų rankas kananitus ir perizitus; jie sumušė juos prie Bezeko; krito dešimt tūkstančių vyrų. 5 Ten jie sutiko Adonibezeką, kariavo prieš jį ir sumušė kananitus ir perizitus. 6 Adonibezekas pabėgo, bet jie vijosi jį ir sugavę, nukirto jam rankų ir kojų nykščius. 7 Adonibezekas tarė: „Septyniasdešimt karalių su nukirstais rankų bei kojų nykščiais rinkdavo mano pastalėje trupinius. Kaip aš dariau, taip Dievas man atlygino". Jie nuvedė jį į Jeruzalę, kur jis mirė.

8 Judas kariavo prieš Jeruzalę; užėmęs ją, gyventojus išžudė kardu ir miestą padegė. 9 Paskui jis kariavo prieš kananitus, gyvenusius kalnyne, pietuose, žemumoje (Joz 10,40; 11,22) ir 10 Hebrone; sumušė Sesają, Ahimaną ir Talmają. Hebronas anksčiau vadinosi Kirjatarba.

11 Iš ten jie žygiavo prieš Debirą, kuris anksčiau vadinosi Kirjatseferis. 12 Tada Kalebas tarė: „Kas nugalės Kirjatseferį ir jį užims, tam duosiu savo dukterį Aksą". 13 Jį užėmė Kalebo brolio Kenazo sūnus Otnielis, kuris buvo jaunesnis už jį. Kalebas atidavė jam savo dukterį Aksą. 14 Jai ištekėjus, jis prikalbėjo ją prašyti iš savo tėvo dirbamos žemės. Jai nusėdus nuo asilo, tėvas Kalebas klausė: „Ko norėtum?" 15 Ji tarė jam: „Tėve, palaimink mane! Tu davei man sausžemio, duok man ir vandens versmių". Tada Kalebas davė jai aukštutines ir žemutines versmes. (Joz 15,16-19)

16 Mozės uošvio Kenito palikuonys traukė iš Palmių (Jericho) miesto su Judu į pietus Arado link. Ten nuėję, jie apsigyveno. (Teis 4,11-17; 4 M 10,29; Joz 12,14)

17 Po to Judas su savo broliu Simeonu sumušė kananitus, gyvenusius Zefate, ir sunaikino jį. Todėl tą miestą pavadino Horma. (4 M 21,2)

18 Judas užėmė Gazą, Askeloną ir Ekroną su jų apylinkėmis. 19 Viešpats buvo su Judu; jis užėmė ir kalnyną. Bet jis nepajėgė išstumti lygumos gyventojų, nes jie turėjo geležinių kovos vežimų. 20 Mozės įsakymu Kalebas gavo Hebroną, iš kurio jis išvarė tris Anako sūnus. (Joz 14,6-15) 21 Benjaminas neišstūmė jebustių, gyvenusių Jeruzalėje; jie pasiliko gyventi su benjaminitais iki šios dienos. (Joz 15,63; 18,28)

22 Juozapo ainiai žygiavo prieš Betelį. Viešpats buvo su jais. (1 M 28,19) 23 Juozapo ainiai siuntė žvalgus į Betelį, kuris anksčiau vadinosi Luzas. 24 Žvalgai, sutikę žmogų, išeinantį iš miesto, jam tarė: „Parodyk mums įėjimą į miestą, mes tau atsilyginsime." 25 Jis parodė jiems įėjimą į miestą. Jie išžudė miesto gyventojus kardu, bet to vyro ir jo giminių nepalietė. (Joz 6,25) 26 Tas vyras, nukeliavęs į hititų šalį, įkūrė miestą ir jį pavadino Luzu. Jis taip vadinasi iki šios dienos.

27 Manasas neišvarė Betseano, Taanako, Doro, Ibleamo ir Megido gyventojų iš jų miestų ir kaimų; kananitai ir toliau gyveno šalyje. (Joz 17,11-13) 28 Izraelis sustiprėjęs, padarė kananitus baudžiauninkais, bet jų neišvarė. 29 Ir Efraimas neišvarė kananitų, gyvenančių Gezeryje; kananitai liko gyventi jų tarpe tame mieste. (Joz 16,10)

30 Zabulonas neišvarė Kitrono ir Nahalolio gyventojų; kananitai liko gyventi jų tarpe ir tapo baudžiauninkais. (Joz 19,15)

31 Aseras neišvarė vietinių gyventojų iš Sidono, Alabo, Akzibo, Helbos, Afiko ir Rekobo. 32 Aseritai gyveno tarp kananitų, to krašto gyventojų, nes jie nebuvo

išvaryti. 33 Neftalis irgi neišvarė Betsemeso nei Betanato vietinių gyventojų; jie liko gyventi Kanaano šalyje, bet tapo Neftalio baudžiauninkais. (Joz 19,38)

34 Amoritai spaudė Dano padermės gyventojus kalnuose ir neleido jiems gyventi lygumoje. 35 Amoritai laikėsi ir toliau gyveno Harerese, Ajalone ir Salbime. Tačiau, Juozapo padermių spaudžiami, jie tapo baudžiauninkais. (Joz 19,42)

36 Amoritų žemės plotas tęsėsi nuo Akrabimo aukštumos iki Selos ir iš čia į kalnus.

Čia bendrai aprašytos kovos ir keli įvykiai Palestinoje. Viešpats įsakė ir, Judėjos gyventojai vadovavo kovoms po Jozuvo mirties. Sakyta, kad Judėjos gyventojai bendrai su simeonitais, užėmė Jeruzalę, Gazą, Askeloną ir kitas vietoves. Vėliau sakyta, kad Dovydas užėmė Jeruzalę, o Gaza, Askelonas bei kitos vietovės ir Dovydo laikais liko nepriklausomos. Kovos vyko visą laiką, izraelitai ir kananitai turėjo gyventi vieni šalia kitų. Sakyta, kad kalnuose vyravo izraelitai, o lygumose kananitai.

Archeologai nustatė, kad Palestinoje iki 1100 m. pr. Kr. geležis buvo naudota tik lygumose, o kalnuose pradėta ją vartoti tik 1000 m. pr. Kr. Taipgi nustatyta, kad kananitai aukodavo dievams vaikus ir, statydami naujus namus, aukodavo (sienose įmūrydavo) savo vaikus. Kananitų pamaldos buvo siejamos su prostitucija ir paleistuvavimu. Izraelitams šie dalykai buvo griežtai draudžiami. Izraelitai privalėjo garbinti vieną Viešpatį Dvasia ir tiesa. Tačiau izraelitai dažnai maišėsi su kananitais ir jų dievus garbino. Tik Babilonijos tremtyje izraelitai galutinai atsisakė nuo svetimų dievų garbinimo ir kananitų papročių.

2 skyrius

ANGELO ĮSPĖJIMAS 1-5, DIEVO RŪSTYBĖ IR KANTRYBĖ 6-23

1 Viešpaties angelas, atėjęs iš Gilgalos į Bokimą, tarė: „Aš išvedžiau jus iš Egipto ir atvedžiau į šalį, kurią prisiekiau duoti jūsų protėviams, ir pasakiau, kad aš amžinai nelaužysiu savo Sandoros su jumis. 2 O jūs nedarykite Sandoros su šios šalies gyventojais, nugriaukite jų aukurus. Bet jūs neklausėte manęs. Kodėl jūs taip darėte? (5 M 7,2-5) 3 Todėl aš sakau, kad neišvarysiu jų iš jūsų krašto; jie bus jūsų engėjai, o jų dievai jus suvedžios." (Joz 23,13) 4 Viešpaties angelui kalbant, izraelitai susimąstė ir graudžiai verkė. 5 Todėl ši vieta pavadinta Bokimu — Verkiančioji. Jie čia aukojo Viešpačiui.

6 Jozuvas leido tautai kiekvienam eiti į savo nuosavybę ir ją užimti. 7 Tauta tarnavo Viešpačiui Jozuvui vadovaujant ir po jo, tautos vyresniųjų metu, kurie matė visus Viešpaties darbus, padarytus Izraelio tautai. (1 Sam 7,13; Joz 24,31) 8 Nuno sūnus Jozuvas, Viešpaties tarnas, mirė, sulaukęs šimto dešimt metų amžiaus. 9 Jie palaidojo jį jo nuosavybėje, Timnatherese, Efraimo kalnyne, į šiaurę nuo Gaso kalno. (Joz 24,29-30) 10 Visa ta karta išmirė, o sekančioji nepažino Viešpaties nei jo darbų Izraeliui.

11 Izraelitai nusikalto Viešpačiui, tarnaudami Baalui. 12 Jie užmiršo Viešpatį, savo tėvų Dievą, kuris juos išvedė iš Egipto šalies, ir sekė svetimus dievus, priklausančius aplink juos gyvenančioms tautoms, ir juos garbino. Jie pykino Viešpatį, 13 garbindami Baalą ir Astartes. 14 Viešpaties rūstybė užsidegė prieš Izraelį, ir Jis atidavė juos į plėšikų rankas, kurie juos puldinėdavo plėšikaudami. Viešpats atidavė izraelitus jų priešams, prieš kuriuos jie nepajėgė atsilaikyti. 15 Kovos metu Viešpats padėdavo priešams, kaip Jis buvo jiems pasakęs. Izraelitams grėsė didelis pavojus. (3 M 26,17; 5 M 28,20)

16 Viešpats siuntė izraelitams vadų (teisėjų), kurie juos išgelbėjo iš tų plėšikų. (Apd 13,20) 17 Bet jie neklausė savo vadų, tapo neištikimi Viešpačiui, sekė ir garbino svetimus dievus. Jie greitai nuklydo nuo kelio, kuriuo ėjo jų protėviai, klausydami Viešpaties įsakymų. 18 Kai Viešpats jiems duodavo valdovą — teisėją, Jis būdavo su juo ir išgelbėdavo izraelitus iš jų priešų; kol vadas buvo gyvas, Jis gailėdavosi jų, kai jie dejuodami skųsdavosi engėjais. 19 Bet teisėjui mirus, jie pasimetę elgdavosi blogiau, negu jų protėviai, sekdami svetimus dievus, jiems tarnaudami ir juos garbindami. Jie neatsisakė savo piktų darbų ir užsispyrimo.

20 Viešpaties rūstybė užsidegė prieš Izraelį, ir Jis tarė: „Kadangi šita tauta sulaužė mano Sandorą, kurią padariau su jų protėviais, ir neklausė manęs, 21 tai ir Aš neišvarysiu iš jūsų krašto nė vienos tų tautų, kurias Jozuvas mirdamas paliko; 22 jomis išmėginsiu Izraelį ar jis laikysis mano nurodyto kelio ir norės juo vaikščioti, kaip darė jo protėviai." (Teis 3,1-4; 5 M 8,2) 23 Todėl Viešpats paliko šitas tautas krašte, neišnaikinęs jų tuojau, ir neatidavė jų į Jozuvo rankas.

Viešpats pasirodė izraelitams angelo pavidale. Abraomui Jis pasirodė kaip žmogus. Angelas priminė žmonėms, kadangi jie nesilaikė jiems duotos Sandoros, tai Jis nepadės jiems, jie negalės išvaryti vietinių gyventojų. Žmonės suprato savo klaidą, verkė (Bokimas — verksmo vieta), aukojo Viešpačiui, bet tikrai neatsivertė.

Išaugo visai nauja karta, ji nematė Viešpaties stebuklų, neturėjo asmeniško patyrimo. Kiekvienas asmeniškai turime pergyventi Viešpaties apsireiškimą, kitų žmonių liudijimai mūsų neišgano. Kol Jozuvas ir vyresnieji gyveno, kurie buvo patyrę Viešpaties vedimus, žmonės laikėsi Sandoros. Kai jie išmirė, tauta nebeturėjo tikrų, tikinčių, patyrusių skelbėjų.

Baalas reiškė viešpats, bet jis buvo suprantamas daugiskaitoje — viešpačiai. Tai atrodo buvo nekaltas vardas. Juk ir izraelitai Dievą vadino Viešpačiu. Bet Baalas buvo viešpačiai. Izraelitams buvo įsakyta garbinti tik vieną Viešpatį. Panašiai buvo su Astarte. Tai buvo meilės deivės vardas daugiskaitoje. Buvo įsakyta garbinti vieną Viešpatį ir Jį mylėti visa širdimi ir siela. Tą rodos darė ir kananitai. Bet tai buvo nukrypimas. Jie garbino ne Viešpatį, o viešpačius — dievus. Vietoje mylėti Dievą, jie mylėjo dievus, jų vietoje išsivystė prostitucija — paleistuvystė. Tas paveikė ir patraukė izraelitus. Tada Viešpats paliko juos. Priešai juos nugalėjo, spaudė ir vargino. Kai jie šaukėsi Viešpaties, Jis pasigailėjo jų, davė jiems teisėjus — gelbėtojus. Tikrasis Gelbėtojas, Dievo siųstas, yra Jėzus iš Nazareto. Kurį Jis išlaisvina, tas tikrai tampa laisvas.

3 skyrius

PAGONYS 1-6, OTNIELIS, EHUDAS IR SAMGARAS 7-31

1 Šitas tautas Viešpats paliko krašte, norėdamas išmėginti izraelitus, kurie nebuvo pergyvenę Kanaano karų, (Teis 2,22) 2 kad izraelitų kartos patirtų kas yra karas, ir išmoktų kariauti. 3 Penki filistėnų kunigaikščiai, — visi kananitai, sidonitai ir hivitai, gyvenantieji Libano kalnyne nuo Baalhermono kalno iki Hamato slėnio, (Joz 13,3) 4 buvo palikti išmėginti izraelitus, ar jie klausys Viešpaties įsakymo, kurį Jis davė jų protėviams per Mozę. 5 Izraelitai gyveno kananitų, hititų, amoritų, perizitų, hivitų ir jebusitų tarpe. 6 Jie vedė jų dukteris, savo dukteris davė jų sūnums ir tarnavo jų dievams. (5 M 7,3)

7 Izraelitai darė, kas buvo nepriimtina Viešpačiui, pamiršo Viešpatį Dievą ir tarnavo Baalui ir Astartei. 8 Viešpaties rūstybė užsidegė Izraeliui ir Jis atidavė jį Sirijos karaliaus Kusanrisataimo valiai. Izraelitai tarnavo Kusanrisataimui aštuonerius metus. 9 Kai izraelitai

šaukėsi Viešpaties pagalbos, Viešpats siuntė jiems išlaisvintoją, jaunesnį Kalebo brolį, Kenazo sūnų Otnielį, kad juos išgelbėtų. (Teis 1,13) 10 Viešpaties Dvasios vedamas, jis tapo Izraelio vadu. Jis traukė į karą prieš Sirijos karalių Kusanrisataimą, ir, Viešpačiui padedant, jį nugalėjo. (Teis 6,34) 11 Šalyje buvo ramu keturiasdešimt metų. Kenazo sūnus Otnielis mirė.

12 Tuomet izraelitai ir vėl nusikalto Viešpačiui. Viešpats sukėlė Moabo karalių Egloną prieš Izraelį. 13 Jis su amonitais ir amalekitais sukilo prieš Izraelį, jį samušė ir užėmė Palmių miestą. (Teis 1,16) 14 Izraelitai tarnavo Moabo karaliui Eglonui aštuoniolika metų.

15 Kai izraelitai šaukėsi Viešpaties, Jis siuntė jiems gelbėtoją, Gero sūnų Ehudą, kairiarankį, Benjamino padermės. Izraelitai per jį siuntė duoklę Moabo karaliui Eglonui. 16 Ehudas pasidarė dviašmenį kardą vieno masto ilgio ir jį diržu prisijuosė po savo drabužiais dešinėje pusėje. 17 Jis pristatė duoklę Moabo karaliui Eglonui, kuris buvo labai storas vyras. 18 Atidavęs duoklę, Ehudas pasiuntė namo vyrus, nešusius duoklę, 19 o pats nuo Gilgalos akmeninių stabų, sugrįžęs pas Egloną, tarė: „Aš turiu slaptą žinią tau, karaliau". Karalius įsakė visiems pasišalinti. Visi, stovėjusieji prie jo, išėjo. 20 Ehudas nuėjo pas jį. Karalius sėdėjo vėsiame antrame aukšte jam įrengtame kambaryje. Ehudas jam tarė: „Turiu tau žinią nuo Dievo". Karalius atsistojo. 21 Ehudas kairiąja ranka, paėmęs kardą nuo savo dešiniojo šono, įsmeigė jį visą 22 ir rankeną į karaliaus vidurius; kardas su rankena paskendo taukuose. Jis kardo neištraukė. 23 Ehudas išėjo į prieškambarį, uždarė ir užrakino to kambario duris.

24 Jam išėjus, atėję karaliaus tarnai, pastebėjo, kad antro aukšto kambario durys užrakintos. Jie pagalvojo, kad jis ilsisi vėsiame kambaryje. 25 Jie laukė, tačiau niekas neatidarė to kambario durų. Pasiėmę raktą, jie atrakino. Jų valdovas gulėjo ant žemės negyvas.

26 Ehudas, jiems delsiant, praėjo pro akmeninius stabus ir pabėgo į Seirą. 27 Atvykęs jis trimitavo Efraimo

kalnuose. Išgirdę trimitą, izraelitai nuo kalnų rinkosi prie jo. Ehudas jiems vadovavo. 28 Jis įsakė: „Sekite mane, Viešpats atidavė į jūsų rankas mūsų priešus moabitus!" Jie skubėjo paskui jį. Užėmę Jordano brastas, kuriomis pereinama į Moabą, niekam neleido pereiti. 29 Mūšyje krito moabitų apie dešimt tūkstančių tvirtų ir narsių vyrų, jų nė vienas neištrūko. 30 Taip tuomet Moabas buvo Izraelio pavergtas. Šalyje buvo ramu aštuoniasdešimt metų.

31 Po jo valdė Anato sūnus Samgaras, kuris užmušė šešis šimtus filistėnų jaučių varikliu ir išlaisvino izraelitus.

———

Izraelitai nusikalto religiniu požiūriu ir sunyko politiniai bei ekonomiškai. Nuostabu, kad izraelitus pavergė tolimo šiaurės rytų krašto valdovas, o išgelbėtojas, Kalebo brolis, Otnielis gyveno pietų krašte. Otnielis pasiekė pergalės ne savo išmintimi ar politiniais sugebėjimais, bet Viešpaties galia.

Po Otnielio mirties, izraelitai vėl nupuolė, garbino svetimus dievus. Jie neteko laisvės. Juos valdė ir vargino svetimi. Ehudo veiksmai aprašyti be jokių pagražinimų, nuslėpimų: apgaulė, žiauri žmogžudystė. Dievas nevisados naudoja aukštos moralės žmones. Jis panaudoja ir nusikaltėlius, niekšus.

Apie Samgarą pasakyta vos vienas sakinys. Jis laikomas teisėju — valdytoju.

4 skyrius
DEBORA, BARAKAS, JAELĖ 1-24

1 Ehudui mirus, izraelitai ir toliau elgėsi blogai ir pykino Viešpatį. 2 Viešpats atidavė juos į Kanaano karaliaus Jabino rankas, kuris karaliavo Hazore. Jo kariuomenės vadas buvo Siseras ir gyveno Harosetagoime. 3 Izraelitai šaukėsi Viešpaties. Jabinas turėjo devynis šimtus kovos vežimų ir labai žiauriai elgėsi su izraelitais dvidešimt metų.

4 Pranašė Debora, Lapidoto žmona, tuo metu buvo teisėja Izraelyje. 5 Ji teisė sėdėdama po Deboros palme, tarp Ramos ir Betelio, Efraimo kalnuose; izraelitai ateidavo pas ją bylinėtis. 6 Ji pasišaukė Abinoamo sūnų Baraką iš Neftalio Kedeso ir tarė jam: „Viešpats, Izraelio Dievas, tau įsako eiti į Taboro kalną su dešimt tūkstančių vyrų iš Neftalio ir Zabulono, 7 o Jis atves pas tave prie Kišono upelio Jabino kariuomenės vadą Siserą su jo vežimais bei visa kariuomene ir jį atiduos į tavo rankas." 8 Barakas jai atsakė: „Jei tu eisi su manimi, aš eisiu, o jei neisi su manimi — neisiu". 9 Ji tarė: „Aš eisiu su tavimi, tačiau tu nepasižymėsi žygyje, nes Viešpats leis moteriai nugalėti Siserą". Debora su Baraku ėjo į Kedesą. 10 Barakas sušaukė Zabulono ir Neftalio vyrus į Kedesą. Jį sekė dešimt tūkstančių vyrų; su juo ėjo ir Debora.

11 Heberis, kenitas, atsiskyrė nuo kenitų; Mozės uošvio Hobabo palikuonių. Jis pasistatė savo palapinę po ąžuolu arti Zananimo Kedese. (Teis 1,16; 4 M 10,29)

12 Kai Siserui pranešė, kad Abinoamo sūnus Barakas nužygiavo į Taboro kalną, 13 Siseras sušaukė visus savo kovos vežimus, — devynis šimtus geležinių vežimų, ir visus karius Harosetagoime prie Kisono upelio. 14 Tada Debora tarė Barakui: „Atėjo valanda, kurioje Viešpats leis tau nugalėti Siserą. Tikrai Viešpats yra su tavimi!" Barakas nusileido nuo Taboro kalno su dešimt tūkstančių vyrų. 15 Viešpats taip išgąsdino Siserą, kad jo kovos vežimai ir visa kariuomenė, pamatę Baraką, pakriko; pats Siseras, nušokęs nuo vežimo, pabėgo pėsčias. 16 O Barakas vijosi kovos vežimus ir kariuomenę iki Harosetagoimo. Visa Sisero kariuomenė buvo išžudyta kardu, nė vienas neišliko gyvas.

17 Siseras pėsčias nubėgo į kenito Heberio žmonos Jaelės palapinę, nes tarp Hasoro karaliaus Jabino ir kenito Heberio buvo geri santykiai. 18 Jaelė išėjo Sisero

sutikti ir jį pakvietė: „Užsuk, viešpatie, užsuk pas mane, nebijok!" Jis užėjo pas ją į palapinę, o ji apklojo jį antklode. 19 Jis prašė vandens atsigerti, nes buvo labai ištroškęs. Ji, atrišusi pieno odinę, davė jam atsigerti ir vėl jį užklojo. 20 Siseras prašė jos atsistoti palapinės angoje ir, jei kas atėjęs klaustų, ar čia yra kas, atsakyti, kad nėra. 21 Heberio žmona Jaelė, paėmusi palapinės kuolelį, plaktuką ir, tylomis įėjusi, nužudė jį. Ji tą kuolelį įkalė jam į smilkinį taip, kad jis įsmigo į žemę. Siseras buvo labai nuvargęs ir giliai miegojo. Taip jis mirė. 22 Kai pasirodė Barakas, besivydamas Siserą, Jaelė, išėjusi jo pasitikti, tarė: „Eikš, aš tau parodysiu vyrą, kurio ieškai". Jis įėjo į jos palapinę ir pamatė Siserą, gulintį negyvą su įsmeigtu kuoleliu smilkinyje.

23 Taip Dievas tuomet pažemino Kanaano karalių Jabiną izraelitų akyse. 24 Izraelitai vis labiau spaudė Kanaano karalių Jabiną, kol jį visai sunaikino.

———————

Debora buvo pranašė panašiai kaip Samuelis. Izraelitus vargino ir valdė vietiniai kananitai su kuriais jie gyveno. Stoti į kovą ir nugalėti priešą Barakas vykdė, paveiktas pranašės Deboros. Jis nesiekė savo garbės, tik norėjo tinkamai atlikti pareigą. Jaelė niekšiškai sulaužė svečio teisę ir jį nužudė. Tačiau tokiu būdu priešas buvo nugalėtas ir izraelitai išlaisvinti. Tai buvo tik pradžia kovų. Kova tęsėsi toliau iki pilnos pergalės.

5 skyrius

DEBOROS IR BARAKO PERGALĖS GIESMĖ 1-31

1 Debora ir Abinoamo sūnus Barakas tą dieną giedojo: „Girkite Viešpatį, kad 2 vadai vadovavo Izraelyje, o tauta savo noru aukojosi. 3 Išgirskite, karaliai, klausykitės kunigaikščiai! Aš giedosiu Viešpačiui, girsiu Viešpatį, Izraelio Dievą! 4 Viešpatie, Tau išeinant iš Seiro ir žygiuojant iš Edomo laukų, žemė drebėjo, dangus verkė, lijo. 5 Kalnai drebėjo, Sinajus

siūbavo iš baimės Viešpačiui, Izraelio Dievui. (5 M 33,2; Ab 3,3-6) 6 Anato sūnaus Samgaro ir Jaelės dienomis karavanai sustojo ir keliautojai pasuko aplinkiniais keliais. (Teis 3,31) 7 Izraelio vadai nyko, kol aš, Debora, iškilau kaip motina Izraelyje. 8 Vos tik izraelitai pradėdavo garbinti naujus dievus, kildavo karas. Ar turėjo pakankamai skydų ir iečių keturiasdešimt tūkstančių izraelitų? (1 Sam 13,19-22) 9 Mano širdis atjaučia Izraelio vadus, kurie aukojasi tautos labui! Girkite Viešpatį, 10 kurie jojate ant baltų asilų, sėdite ant brangių kilimų ir tie, kurie einate. (Teis 10,4; 12-14) 11 Klausykite minios giesmės prie vandens apie Viešpaties pergalę ir Izraelio laimėjimus. Viešpaties tauta žygiavo pro vartus. 12 Pabusk, pabusk, Debora! Pabusk, pabusk ir giedok giesmę! Pirmyn, Barake, Abinoamo sūnau, vesk savo belaisvius! 13 Toliau ėjo kilnieji. Viešpaties tauta skubėjo padėti man prieš galiūnus. 14 Būriai iš Efraimo, iš Neftalio krašto atėjo paskui Benjamino būrius; taip pat Makiro vadai ir Zabulono karvedžiai. (Teis 12,15; Joz 17,1) 15 Isacharo kunigaikščiai su Debora ir Baraku skubėjo į slėnį. Rubenitai buvo kitos nuomonės ir neatvyko. 16 Ko užtrukai tarp avių gardų, ar klausei priemenėlių raliavimo? Rubeno pulkuose buvo abejonių: 17 Gileadas pasiliko anapus Jordano, Danas prie laivų, o Aseras liko ant marių kranto. 18 Bet Zabulono ir Neftalio vyrai statė mirties pavojun savo gyvybę kovų laukuose. 19 Kanaano karaliai kariavo Tanake, prie Megido vandenų; sidabro grobio jie negavo. 20 Ir dangaus žvaigždės kariavo su Siseru. (Teis 4,15; 2 M 14,25; Joz 10,14-42) 21 Kisono upelio srovė nunešė jų lavonus. Drąsiai pirmyn, mano siela! 22 Dundėjo žemė nuo žirgų kanopų ir jų šuolių. 23 Viešpaties angelas tarė: ‚Prakeikite Merozą, prakeikite jo gyventojus, nes jie neatėjo Viešpačiui į pagalbą kovoje su galiūnais.‘ 24 Būk palaiminta, Jaele, kenito Heberio žmona, palapinėje gyvenančių moterų tarpe! 25 Vandens jis prašė, bet ji davė jam pieno;

kilmingųjų dubenyje ji atnešė ir grietinės. (Teis 4,19) 26 Kairę ranką ji ištiesė į kuolelį, o dešinę — į darbininkų kūjį. Ji užmušė Siserą, sutriuškino jo galvą ir pervėrė jam smilkinį. 27 Prie jos kojų jis susmuko, pargriuvo, gulėjo; prie jos kojų jis susmuko, pargriuvo. Kur jis susmuko, ten krito negyvas. 28 Pro lango tinklelį žiūrėjo Sisero motina, laukdama jo grįžtant: ‚Kodėl neparvažiuoja jo kovos vežimas? Kodėl nesigirdi jo kovos vežimų bildesys?' 29 Išmintingiausioji princesė tarė, o motina pakartojo jos žodžius: 30 ‚Tikrai jie dalinasi grobį: po vieną, o gal po dvi mergaites kiekvienam vyrui! Margi grobio audiniai Siserui. Abipus raštuoti audiniai jo kaklui.' 31 Sunaikink visus tavo priešus, Viešpatie! Tave mylintieji tebūnie kaip tekančios saulės spindesys!" (Teis 3,11)

———

Giesmėje dėkojama Viešpačiui, iškeliama Jo didybė, primenami izraelitų vargai; gyriami pasišventę kovai, peikiami neapsisprendę izraelitai; priešų stovykloje kilo susirūpinimas.

6 skyrius
GIDEONAS 1-40

1 Izraelitai nusikalto Viešpačiui. Viešpats juos atidavė į midianitų rankas septyneriems metams. 2 Midianitai engė izraelitus, todėl jie pasidarė kalnuose ir olose lindynių ir sunkiai prieinamų tvirtovių. 3 Izraelitams apsėjus dirvas, midianitai, amalekitai ir rytiečiai eidavo ir sunaikindavo jų pasėlius. 4 Pasistatę stovyklas, jie sunaikindavo šalies derlių iki Gazos apylinkių, nepalikdami nieko: nei avies, nei jaučio, nei asilo. 5 Jie ateidavo su savo gyvuliais ir palapinėmis. Jų buvo tiek daug, kad buvo neįmanoma suskaičiuoti nei jų pačių, nei jų kupranugarių, — kaip skėrių. Jie įsiveržbeing į šalį ir viską paimdavo. 6 Midianas labai vargino Izraelį. Izraelitai šaukėsi Viešpaties pagalbos.

7 Kai izraelitai, skriaudžiami midianitų, šaukėsi

Viešpaties, 8 Jis atsiuntė izraelitams pranašą, kuris jiems paskelbė Viešpaties, Izraelio Dievo, Žodžius: „Aš jus išvedžiau iš Egipto vergijos; 9 Aš išgelbėjau jus iš egiptiečių ir iš visų jūsų priešų; Aš išvariau juos iš jų žemės ir ją jums atidaviau. 10 O jums pasakiau: Aš esu Viešpats, jūsų Dievas; negarbinkite amoritų dievų, kurių krašte gyvenate. Bet jūs neklausėte manęs".

11 Atėjęs Viešpaties angelas atsisėdo po ąžuolu Ofroje, kuris priklausė abiezeritui Joasui. Jo sūnus Gideonas kūlė kviečius vyno varykloje, pasislėpęs nuo midianitų. 12 Jam pasirodė Viešpaties angelas ir tarė: „Viešpats su tavimi, galingasis karžygy!" 13 Gideonas jam atsakė: „Viešpatie, jei Viešpats yra su mumis, kodėl mes taip vargstame? Kur yra visi Jo stebuklai, apie kuriuos pasakojo mūsų protėviai? ‚Tikrai, Viešpats atvedė mus čia iš Egipto'. O dabar, Viešpats mus atstūmė ir atidavė midianitams". 14 Viešpats, atsigręžęs į Gideoną, tarė: „Eik, ir savo jėga išgelbėk Izraelį iš midianitų priespaudos! Aš tave siunčiu". (1 Sam 12,11; Žyd 11,32) 15 Gideonas klausė: „Viešpatie, kaip išgelbėsiu Izraelį? Mano giminė yra silpniausia Manaso padermėje, o aš pats jauniausias savo tėvo šeimoje". 16 Viešpats jam atsakė: „Aš būsiu su tavimi, tu nugalėsi midianitus labai lengvai". (2 M 3,12) 17 Gideonas atsakė: „Jei esu vertas Tavo malonės, tai parodyk man ženklą, kad Tu esi Tas, kuris kalbi su manimi. 18 Prašau, nepasitrauk iš čia, kol sugrįšiu ir atnešiu Tau dovanų". Viešpats atsakė: „Aš palauksiu iki sugrįši." (Teis 13,15) 19 Gideonas nuskubėjo į namus. Paruošęs ožiuką ir neraugintos duonos iš vienos efos miltų, mėsą sudėjo į pintinę, o sriubą, supylęs į puodą, viską atnešė po ąžuolu ir davė Jam. 20 Dievo angelas jam tarė: „Paimk mėsą bei neraugintą duoną ir padėk čia ant uolos, o sriubą išpilk!" Jis taip ir padarė. (1 Kar 18,34) 21 Viešpaties angelas ištiesė lazdą, kurią laikė rankoje, ir jos galu palietė mėsą. Iš uolos iššoko ugnis ir sudegino mėsą bei duoną; o

Viešpaties angelas dingo jam iš akių. (3 M 9,24) 22 Tada Gideonas suprato, kad čia buvo Viešpaties angelas, ir tarė: „Viešpatie Dieve! Vargas man! Aš mačiau Viešpaties angelą savo akimis". 23 Viešpats jam atsakė: „Ramybė tau! Nebijok, nemirsi!" (Teis 13,22) 24 Gideonas ten pastatė aukurą Viešpačiui ir pavadino jį „Viešpaties ramybė". Jis tebestovi iki šios dienos abiezeritų Ofroje.

25 Tą pačią naktį Viešpats jam liepė: „Imk jauną jautuką, priklausantį tavo tėvui, ir antrą septynmetį jautį, nugriauk savo tėvo Baalo aukurą, sukapok ten stovinčią Aseros statulą (2 Kar 11,18; 23,12-15) 26 ir pastatyk aukurą Viešpačiui, tavo Dievui, ant šitos uolos; sukrauk akmenis eilėmis. Tuomet aukok antrąjį jautį deginamąja auka su Aseros statulos malkomis, kurias sukapojai". 27 Gideonas su dešimčia savo tarnų padarė, kaip jam Viešpats buvo liepęs. Bet, bijodamas savo tėvo, šeimos ir miesto žmonių, jis to nedarė dienos metu; bet naktį. 28 Kai miesto žmonės, anksti rytą atsikėlę, pamatė sugriautą Baalo aukurą, prie jo stovėjusią Aserą sukapotą, ir antrąjį jautį paaukotą ant pastatyto aukuro, 29 jie kalbėjo vienas kitam: „Kas tai padarė?" Patyrinėję ir išklausinėję, jie sužinojo, kad Joaso sūnus Gideonas tai padarė. 30 Miesto vyrai liepė Joasui išvesti savo sūnų, — jis turi mirti, nes sugriovė Baalo aukurą ir sukapojo prie jo stovėjusią Aseros statulą. 31 Joasas tarė visiems prie jo stovintiems: „Ar jūs norite kovoti už Baalą ir manote jį išgelbėti? Kas kovos už jį, tas temiršta, nesulaukęs ryto! Jei jis yra Dievas, tegul jis pats kovoja už save ir už sugriautą jo aukruą". (1 Kar 18,21) 32 Nuo tos dienos Gideonas buvo pavadintas Jerubaalu, tai reiškia: „Tekovoja prieš jį Baalas", nes jis sugriovė jo aukurą.

33 Midianitai, amalekitai ir rytiečiai, susirinkę perėjo per Jordaną ir pasistatė stovyklas Jesreelio lygumoje. 34 Viešpaties Dvasia nusileido ant Gideono. Jis trimitu sušaukė abiezeritus, kurie sekė jį. (Teis 3,10; 11,29; 13,25)

35 Jo pasiuntiniai paskelbė šaukimą visame Manase; vyrai pakluso. Taip pat pasiuntinių buvo pašaukti Aseras, Zabulonas ir Neftalis; visi sekė jį. 36 Gideonas tarė Dievui: „Jei leisi man išgelbėti Izraelį, kaip sakei, 37 patvirtink tokiu būdu: aš padėsiu avies kailį klojime; jei rasa atsiras vien tik ant kailio, o aplink žemė bus sausa, tai žinosiu, kad išgelbėsi Izraelį, kaip kalbėjai." 38 Taip ir įvyko. Kitą rytą, atsikėlęs anksti jis, išgręžęs kailį, pripildė pilną dubenį vandens. 39 Gideonas tarė Dievui: „Teneužsidega tavo rūstybė prieš mane, leisk man dar vieną kartą prabilti. Aš prašau, dar vieną kartą leisti man atlikti bandymą su kailiu. Šį kartą, prašau, tegul lieka sausas tik kailis, o ant žemės tebūnie rasa."(1 M 18,30) 40 Dievas įvykdė jo prašymą: sausas buvo tik kailis, o ant žemės buvo rasa.

Izraelitai nupuolė, Viešpats atidavė juos midianitams. Kam teko gyventi priešų užimtame krašte, tie žino, ką reiškia slėpti savo duoną (maistą) ir valgyti slapčia.

Izraelitai šaukėsi Viešpaties. Šį kartą Viešpats siuntė pranašą, kuris jiems priminė jų nusikaltimus ir ragino atsiversti. Gideonui pasirodė angelas (pats Viešpats); jis priėmė auką, davė Gideonui ženklą ir liepė sugriauti Baalo bei Ašeros aukurus. Gideonas tai padarė ir pastatė aukurą Viešpačiui.

7 skyrius
GIDEONAS NUGALĖJO MIDIANITUS 1-25

1 Jerubaalas — Gideonas, anksti atsikėlęs, su savo žmonėmis pasistatė stovyklą prie Harodo versmės, o Midiano stovykla buvo į šiaurę nuo jo, prie Morės kalvos, lygumoje. (Teis 6,32)

2 Viešpats tarė Gideonui: „Turi perdaug vyrų, negaliu visų leisti kovoti prieš midianitus, kad Izraelis negalėtų didžiuotis: ‚Aš išsilaisvinau savo jėgomis'. 3 Paskelbk žmonėms: ‚Kas bijo ir nedrąsus, tegrįžta namo!' "

Pasitraukė dvidešimt du tūkstančiai, tik dešimt tūkstančių vyrų pasiliko. (5 M 20,8)

4 Viešpats tarė Gideonui: „Dar perdaug žmonių. Nuvesk juo prie vandens. Ten Aš juos tau atrinksiu. Kai sakysiu: ‚Tas teeina su tavimi', tą pasiimk, o kai sakysiu: ‚Tas teneina', jis tegrįžta!" 5 Gideonas nuvedė žmones prie vandens. Viešpats tarė Gideonui: „Kiekvienas, kuris gers vandenį iš rieškučių, laks kaip šuo, atskirk; o kiekvieną, kuris klaupsis ant kelių gerti, atskirk į kitą grupę". 6 Skaičius, gėrusių iš rieškučių, buvo trys šimtai vyrų, o visi likusieji gėrė atsiklaupę ant kelių. 7 Tada Viešpats tarė Gideonui: „Tais trimis šimtais vyrų, kurie gėrė iš rieškučių, Aš jus išgelbėsiu ir atiduosiu midianitus į jūsų rankas; visi kiti žmonės tegrįžta į savo namus." (1 Sam 14,6) 8 Surinkę maisto atsargas ir trimitus iš paleidžiamųjų vyrų, pasiuntė juos namo, o tuos tris šimtus — paliko stovykloje. Midianitų stovykla buvo žemiau, lygumoje.

9 Tą pačią naktį Viešpats tarė Gideonui: „Pulk midianitų stovyklą, Aš ją atidaviau tau. 10 O jei bijai eiti, tai pasiimk savo tarną Purą 11 ir nuėjęs pasiklausyk, ką jie kalba; tuomet įgausi drąsos ir galėsi kovoti prieš juos." Jis nuėjo su savo tarnu Puru prie stovyklos sargybų. 12 Midianitų, amalekitų ir rytiečių buvo tiek daug slėnyje, kaip skėrių, o jų kupranugarių buvo be skaičiaus, kaip smilčių ant jūros kranto. 13 Gideonas nuėjęs girdėjo vieną, pasakojant sapną savo draugui: „Mačiau, lyg miežinės duonos kepalą, riedantį į midianitų stovyklą; jis pasiekė palapinę ir taip į ją atsitrenkė, kad ji apsivertė ir visai subiro". (1 M 40,9,16) 14 Jo draugas atsakė: „Tas duonos kepalas niekas kitas, tik izraelito Gideono, Joaso sūnaus, kardas. Dievas atidavė į jo rankas midianitus ir visą stovyklą".

15 Gideonas išgirdo sapną ir jo aiškinimą; parpuolęs padėkojo Viešpačiui. Sugrįžęs į Izraelio stovyklą, tarė: „Pasiruoškite, Viešpats atidavė jums midianitų stovyklą!" (Iz 9,3) 16 Gideonas padalino tris šimtus vyrų į

tris būrius; padavęs jiems į rankas trimitus ir ąsočius su deglais viduje, 17 įsakė: „Žiūrėkite į mane ir darykite, ką aš darysiu. (Fil 3,17) 18 Kai mes visi nueisime prie midianitų stovyklos, aš trimituosiu ir jūs trimituokite. Taip darysime aplink visą stovyklą ir šauksime: ‚Viešpačiui ir Gideonui!' "

19 Gideonas ir šimtas su juo buvusiųjų vyrų nuėjo prie stovyklos. Tik pasikeitus vidurnakčio sargybai, jie visi trimitavo ir sukūlė ąsočius, kuriuos laikė rankose. 20 Visi trys būriai trimitais dešinėje rankoje ir deglais kairėje rankoje, sutrimitavo, sukūlė ąsočius ir šaukė: „Viešpaties ir Gideono kardas!" 21 Kiekvienas jų stovėjo savo vietoje, apsupę stovyklą. Stovykloje kilo panika; visa stovykla lakstė, šaukė ir pasileido bėgti. 22 Trims šimtams trimituojant, Viešpats paveikė karius, kad jie kariavo vienas prieš kitą. Kariai bėgo ligi Betšito, Zerero link ligi Abelmeholo sienos, prie Tabato.

23 Buvo pašaukti izraelitai iš Neftalio, Asero ir Manaso; jie vijosi midianitus. 24 Gideonas per pasiuntinius pašaukė Efraimo kalnyno vyrus: „Skubėkite prieš midianitus ir atkirskite jiems kelią į Betbarą ir Jordaną!" Visi efraimitai buvo pašaukti. Jie atkirto praėjimą į Betbarą ir Jordaną. 25 Efraimitai pagavo du midianitų kunigaikščius Orebą ir Zebą; Orebą jie nužudė prie Orebo uolos, o Zebą — vyno varykloje, besivydami midianitus. Orebo ir Zebo galvos buvo nuneštos Gideonui į rytinę Jordano pusę.

———

Žmogui permažai karių, o Dievas nežiūri skaičiaus. Bailiai paveikia kitus neigiamai, geriau jei jų nėra. Gideonas irgi bijojo. Dievas padrąsino jį per priešų kalbas. Viešpats yra galia. Jis išgelbsti ir sunaikina.

8 skyrius
GIDEONO KUKLUMAS 1-21, TIKĖJIMAS IR SILPNYBĖ 22-35

1 Efraimitai labai priekaištavo Gideonui: „Kodėl mums taip padarei, kodėl nepasikvietęs mūsų, išėjai prieš midianitus?" (Teis 12,1) 2 Jis atsakė jiems: „Aš gi nieko nenuveikiau, palyginus su jumis. Argi efraimitų likusiųjų vynuogių nurinkimas nėra didesnis negu Abiezerio visas derlius? (Teis 6,11,15) 3 Į jūsų rankas, Dievo dėka, pateko Midiano kunigaikščiai Orebas ir Zebas. Kuo aš galiu lygintis su jumis?" Jam taip kalbant, atlyžo jų pyktis.

4 Gideonas, atėjęs prie Jordano su trimis šimtais vyrų, persikėlė per jį. Jie, pavargę ir išalkę, vijosi priešą. 5 Jis prašė Sukoto vyrų duonos savo kariams, kurie buvo alkani ir išvargę, vydami Zebą ir Zalmuną, Midiano karalius. 6 Sukoto pareigūnai paklausė: „Ar Zebas ir Zalmunas jau yra tavo rankose, kad mūsų prašai duonos savo kariuomenei?" 7 Gideonas atsakė: „Kai Viešpats atiduos Zebą ir Zalmuną į mano rankas, aš plaksiu jus tyrų erškėčių dygliais." 8 Jis traukė iš ten į Peneulį ir ten reikalavo maisto Paneuelio žmonių atsakymas buvo toks pat kaip Sukoto. 9 Tada Gideonas jiems tarė: „Po pergalės grįždamas, aš nugriausiu šitą jūsų bokštą".

10 Zebas ir Zalmunas buvo Karkore su savo kariuomene, apie penkiolika tūkstančių vyrų. Tiek buvo likę visos rytiečių kariuomenės. Kritusiųjų buvo apie šimtas dvidešimt tūkstančių ginkluotų karių. 11 Gideonas traukė toliau beduinų keliu, į rytus nuo Nobos ir Jogbeho ir nelauktai užpuolė ją. 12 Tada Zebas ir Zalmunas pabėgo, Gideonas vijosi juos ir pagavo abu Midiano karalius; jų kariuomenėje kilo panika.

13 Joaso sūnus Gideonas, grįždamas iš kovos lauko, nuo Hereso tarpukalnės, 14 sugavo jaunuolį iš Sukoto ir jį apklausinėjo. Tas jam surašė Sukoto miesto pareigūnus ir vyresniuosius, septyniasdešimt septynis vyrus. 15 Atėjęs į Sukotą, Gideonas tarė: „Štai Zebas ir Zalmunas,

dėl kurių jūs tyčiojotės iš manęs: ‚Ar Zebas ir Zalmunas jau tavo rankose, kad prašai duonos savo pavargusiems kariams?' "16 Jis Sukoto miesto vyresniuosius nuplakė tyrų erškėčių dygliais; taip pamokė juos. 17 Penuelio bokštą jis nugriovė ir miesto vyrus išžudė.

18 Po to jis klausė Zebą ir Zalmuną: „Kaip atrodė tie vyrai, kuriuos užmušėte Tabore?" Jie atsakė: „Taip, kaip tu. Jie atrodė kaip karaliaus sūnūs". 19 Jis tarė: „Jie buvo mano broliai, mano motinos sūnūs. Kaip gyvas Viešpats! Jei būtumėte palikę juos gyvus, nenužudyčiau jūsų". 20 Tuomet jis įsakė savo vyriausiajam sūnui Jeteriui: „Nužudyk juos!" Bet berniukas neištraukė kardo, bijojo, nes jis buvo dar vaikas. 21 Zebas ir Zalmunas tarė: „Tu pats nudėk mus! Nes koks vyras, tokia ir jo jėga". Gideonas nužudė Zebą ir Zalmuną ir pasiėmė kupranugarių kaklų papuošalus.

22 Izraelitai prašė Gideono: „Vadovauk mums tu, tavo sūnus ir sūnaus sūnus, nes tu mus išgelbėjai iš Midiano rankų". 23 Gideonas atsakė jiems: „Nei aš, nei mano sūnus nevadovaus jums; tegul Viešpats jums vadovauja. 24 Aš tik norėčiau prašyti jūsų atiduoti man savo grobio auskarus". Mat ismaelitai nešiodavo auksinius auskarus. 25 Jie atsakė: „Mielai atiduosime". Patiesę apsiaustą, jie sumetė ant jo savo grobio auskarus. 26 Auksiniai auskarai svėrė tūkstantį septynis šimtus šekelių, be mėnuliukų, grandinėlių ant kupranugarių kaklų ir be purpurinių drabužių, kuriais vilkėjo Midiano karaliai. 27 Iš to aukso Gideonas padarė stabą ir jį pastatė savo mieste, Ofroje. Taip izraelitai vėl garbino auksinį dievaitį, Gideonui ir jo giminei jis tapo žabangomis. (Teis 17,5; 2 M 28,6-14)

28 Midianitai buvo nugalėti izraelitų ir daugiau nebeiškilo. Gideonui valdant, krašte buvo ramu keturiasdešimt metų. (Teis 3,11; 5,31)

29 Joaso sūnus Jerubaalaas — Gideonas sugrįžęs gyveno savo namuose. 30 Jis turėjo septyniasdešimt sūnų

ir daug žmonų. 31 Jo sugulovė, gyvenusi Sikeme, pagimdė sūnų, kurį jis pavadino Abimeleku.

32 Joaso sūnus Gideonas mirė labai senas ir buvo palaidotas savo tėvo Joaso kape, abiezeritų Ofroje. (Teis 6,11)

33 Gideonui mirus, izraelitai vėl garbino Baalą. Jie pavadino savo dievą Baalberitu. (Teis 2,11; 9,4) 34 Izraelitai pamiršo Viešpatį, savo Dievą, kuris juos išgelbėjo iš visų jų aplinkinių priešų. 35 Jie elgėsi nemaloniai su Jerubaalo — Gideono gimine, nežiūrint, kad jis Izraeliui padarė daug gero. (Teis 9,5-24)

———

Viešpats, ištiesęs pagalbos ranką, sunaikino priešus. Tuojau kilo pavydas ir nesusipratimai savųjų tarpe. Efraimitai pavyduliavo, sukotitai ir penuelitai nedavė išvargusiems kariams maisto ir pajuokė juos. Gideonas buvo kuklus. Jis nuramino efraimitus ir atsisakė valdovo vietos. Bet jis turėjo ir silpnybių: iš grobio jis padarė aukso stabą — efodą. Anksčiau efodas buvo kunigo apeiginių drabužių dalis. (1 Sam 2,18; 22,18; 2 M 28,6-) Čia efodas buvo stabas, priemonė Dievą klausti patarimo. (1 Sam 23,9; 30,7; Oz 3,4) Gideonas manė gerai: stabas buvo jam Viešpaties suteiktos pergalės prisiminimas. Bet vėliau tai tapo pražūtimi jam, jo namams ir tautai: jis tapo Izraelio stabų garbinimo pradžia. Anais laikais turėti daug žmonų buvo garbė, bet Jėzaus mokymu tai buvo neteisinga — atmestina. Nežiūrint Gideono slipnybių, Naujajame Testamente jis skaitomas prie tikėjimo karžygių. (Žyd 11,32)

9 skyrius

ABIMELEKAS NUŽUDO SAVO BROLIUS 1-57

1 Jerubaalo sūnus Abimelekas nuėjo į Sikemą pas savo motinos brolius ir kalbėjo visai motinos giminei: (Teis 8,31) 2 „Paklauskite Sikemo vyrų ar jie norėtų, kad jiems vadovautų septyniasdešimt vyrų, visi Jerubaalo

sūnūs, ar vienas? Atsiminkite, jog aš esu jūsų kūnas ir kraujas." 3 Jo motinos broliai viską papasakojo Sikemo vyrams. Jie pritarė Abimelekui, galvodami: „Jis yra mūsų brolis!" 4 Jie davė jam iš Baalberito stabo šventovės septyniasdešimt sidabrinių. Jais Abimelekas pasisamdė niekšų ir valkatų, kad palaikytų jo pusę. (Teis 8,33) 5 Atėjęs į savo tėvo namus, į Ofrą nužudė savo brolius, Jerubaalo sūnus, septyniasdešimt vyrų, ant vieno akmens. Gyvas liko tik Jerubaalo jauniausiasis sūnus Jotamas, nes jis buvo pasislėpęs. 6 Po to, susirinkę Sikemo vyrai bei miesto pilies gyventojai po ąžuolu, prie akmens stulpo, stovinčio Sikeme, paskelbė Abimeleką karaliumi. (Joz 24,26)

7 Tai sužinojęs, Jotamas užlipo ant Gerizimo kalno ir, garsiai šaukdamas, tarė: „Sikemo vyrai, klausykite ką sakysiu, kad ir Dievas jūsų klausytų. 8 Kartą medžiai susirinko patepti (išrinkti) karalių. Jie tarė alyvmedžiui: ‚Karaliauk mums'! 9 Alyvmedis jiems atsakė: ‚Argi galiu atsisakyti savo alyvos, kuria patepami dievai ir žmonės, ir nuėjęs valdyti medžius?' 10 Po to medžiai tarė figmedžiui: ‚Ateik ir karaliauk mums!' 11 Figmedis atsakė jiems: ‚Argi galiu atsisakyti savo saldumo bei puikių vaisių ir nuėjęs valdyti medžius?' 12 Po to medžiai kreipėsi į vynmedį: ‚Ateik ir karaliauk mums!' 13 Vynmedis jiems atsakė: ‚Argi galiu atsisakyti vyno, kuris linksmina dievus ir žmones, ir nuėjęs valdyti medžius?' 14 Pagaliau medžiai paklausė erškėtį: ‚Gal tu karaliausi mums?' (2 Kar 14,9) 15 Erškėtis atsakė medžiams: ‚Jei tikrai jūs norite mane patepti karaliumi, ateikite ir ilsėkitės mano pavėsyje, o jei ne, tegul išeina ugnis iš erškėčio ir sudegina Libano kedrus!' "

16 Jotamas kalbėjo toliau: „Jei pasielgėte teisingai ir sąžiningai, patepdami Abimeleką karaliumi, Jerubaalui ir jo giminei atlyginote, pagal jų nuopelnus; 17 tai mano tėvas buvo teisus, statydamas pavojun savo gyvybę ir gelbėdamas jus iš midianitų rankų. 18 Tačiau jūs šiandien

sukilote prieš mano tėvo šeimą, nužudėte visus septyniasdešimt Gideono sūnus ant vieno akmens ir patepėte karaliumi jo tarnaitės sūnų Abimeleką Sikemui todėl, kad jis jūsų brolis. 19 Jei šiandien teisingai ir sąžiningai pasielgėte su Jerubaalu ir jo šeima, tai džiaukitės Abimeleku, o jis tegul džiaugiasi su jumis. 20 Bet jei ne, tegul išeina ugnis iš Abimeleko ir sudegina Sikemo miesto ir Betmilo gyventojus. Tegul išeina ugnis ir Sikemo ir pilies gyventojų ir sudegina Abimeleką!" 21 Jotamas pabėgo į Berą ir ten apsigyveno, nes jis bijojo savo brolio Abimeleko.

22 Abimelekas valdė Izraelį trejus metus. 23 Po to Dievas sukėlė nesantaiką tarp Abimeleko ir Sikemo gyventojų, nes Sikemo gyventojai klastingai elgėsi su Abimeleku. 24 Jie norėjo nubausti Abimeleką už nužudymą septyniasdešimt Jerubaalo sūnų. 25 Sikemo gyventojai pastatė prieš Abimeleką vyrus kalnų viršūnėse, kurie apiplėšdavo visus, kas eidavo tuo keliu. Apie tai buvo pranešta Abimelekui.

26 Į Sikemą atvyko Ebedo sūnus Galas su savo broliais ir apsigyveno. Sikemo gyventojai pasitikėjo juo. 27 Jie, prisiskynę vynuogių savo vynuogynuose, jas išsispaudė ir suruošė puotą. Savo dievo namuose jie valgė, gėrė ir keikė Abimeleką. 28 Ebedo sūnus Galas paklausė: „Kas mums Abimelekas, ir kas mes, sikemitai, kad jam tarnautume? Argi Jerubaalo sūnus ir jo prievaizdas Zebulas netarnavo Sikemo tėvo Hamoro vyrams? Kodėl mes turime jam tarnauti? (1 M 34,2) 29 Jei aš būčiau valdovas tų žmonių, pašalinčiau Abimeleką, sakydamas: ‚Surink savo kariuomenę ir prapulk!' " (2 Sam 15,4)

30 Miesto viršininkas Zebulas girdėjo Ebedo sūnaus Galo žodžius ir labai supyko. 31 Jis slaptai siuntė pas Abimeleką į Arumą pasiuntinius, pranešdamas: „Ebedo sūnus Galas su savo broliais atvyko į Sikemą ir kursto miestą prieš tave. 32 Tu ir tavo vyrai pasislėpkite

laukuose. 33 Rytą, saulei tekant, pulkite miestą! Galas su savo šalininkais išeis prieš tave. Pasielk su jais, kaip sąlygos leis".

34 Abimelekas ir visi jo vyrai naktį pasislėpė Sikemo laukuose, pasidalinę į keturias grupes. 35 Ebedo sūnus Galas išėjęs atsistojo miesto vartuose. Tada Abimelekas ir jo vyrai pasiruošė puolimui. 36 Galas, pamatęs žmones, tarė Zebului: „Žmonės leidžiasi nuo kalnų viršūnių!" Bet Zebulas jam atsakė: „Kalnų šešėlius tu laikai vyrais". 37 Tačiau Galas vėl pakartojo: „Žmonės leidžiasi nuo aukštumos, o vienas būrys traukia nuo žynių ąžuolo pusės". 38 Tada Zebulas jam tarė: „Ar atsimeni savo žodžius: „Kas mums Abimelekas, kad jam tarnautume!" Tai vyrai, kuriuos tu niekini. Nagi dabar eik ir kariauk su jais!" 39 Galas ėjo Sikemo vyrų priekyje ir kovojo su Abimeleku. 40 Abimelekas laimėjo ir vijosi jį. Daug vyrų krito prie miesto vartų. 41 Abimelekas gyveno Arumoje; Zebulas išvarė Galą ir jo brolius iš Sikemo.

42 Kitą rytą žmonės ruošėsi eiti iš Sikemo į laukus. Apie tai pranešė Abimelekui. 43 Jis savo vyrus paskirstė į tris būrius, kurie, pasislėpę laukuose, laukė. Žmonėms išėjus iš miesto, jie puolė juos ir nugalėjo. 44 Abimelekas su savo būriu atskubėjo ir atsistojo miesto vartuose; kiti du būriai puolė esančius laukuose ir juos sumušė. 45 Abimelekas, kovojęs visą dieną, užėmė miestą; jame buvusius žmones išžudė, miestą sugriovė ir jį apibarstė druska. 46 Sikemo pilies gyventojai, tai išgirdę, suėjo į Elberito pilį. (Teis 8,33) 47 Abimelekui buvo pranešta, kad visi Sikemo pilies gyventojai pabėgo. 48 Abimelekas su savo vyrais užkopė ant Zalmono kalno. Jis, paėmęs kirvį, nusikirto medžio šaką, užsidėjo ją ant peties ir įsakė žmonėms: „Ką aš dariau, darykite ir jūs!" 49 Visi vyrai nusikirto po šaką ir ėjo paskui Abimeleką; atėję sukrovė šakas apie pilį ir padegė ją. Taip mirė visi Sikemo pilies žmonės, apie tūkstantis vyrų ir moterų.

50 Po to Abimelekas nužygiavo į Tebezą; apgulė ir

paėmė jį. 51 Miesto viduje buvo stiprus bokštas; į jį subėgo visi miesto gyventojai. Jie, užrakinę bokšto įėjimą, užlipo ant jo stogo. 52 Abimelekas priėjo prie bokšto, norėdamas jį sudeginti. 53 Viena moteris numetė ant Abimeleko galvos girnų akmenį ir pramušė jam galvą. 54 Jis tuojau pasišaukė jaunuolį, savo ginklanešį, ir jam tarė: „Išsitrauk kardą ir nužudyk mane, kad apie mane nesakytų: ‚Moteris jį užmušė!'" Jo ginklanešys jį perdūrė; taip jis mirė. (1 Sam 31,4)

55 Izraelitai pamatę, kad Abimelekas miręs, kiekvienas sugrįžo į savo namus. 56 Tuo būdu Dievas nubaudė Abimeleką už jo nusikaltimą tėvui, nužudydamas septyniasdešimt savo brolių. 57 Taip pat ir Sikemo vyrai buvo Dievo nubausti už jų nusikaltimus; išsipildė Jerabaalo sūnaus Jotamo prakeikimas.

Gideonas atsisakė būti tautos vadovu ir karaliumi. Jo sūnus Abimelekas niekšingu būdu pasidarė karaliumi. Jis pasirinko rezidenciją Sikeme, pačiame valstybės centre, kur Jozuvas buvo sušaukęs tautos suvažiavimą.

Likęs nenužudytas Gideono sūnus Jotamas pasakė prilyginimą apie Abimeleką, kad jis yra visai netinkamas vadovauti ir, ištaręs prakeikimą, pabėgo į užsienį. Įvyko taip, kaip Jotamas sakė. Kilo nesutarimas tarp Abimeleko ir miesto gyventojų. Abimelekas sunaikino miestą, bet greitai ir pats gavo galą. Jis savavališkai pasidarė karaliumi. Vėlesni Izraelio karaliai buvo Dievo parinkti.

10 skyrius
TOLAS IR JAIRAS 1-18

1 Abimelekui mirus, Izraelį gelbėti pasiryžo Dodo sūnaus Puo sūnus Tolas, Isacharo kilmės. Jis gyveno Samire, Efraimo kalnuose 2 ir vadovavo Izraeliui dvidešimt trejus metus. Po to jis mirė ir buvo palaidotas Samire.

3 Po jo iškilo gileaditas Jairas, kuris valdė Izraelį dvidešimt dvejus metus. (4 M 32,41) 4 Jis turėjo trisdešimt sūnų, kurie jodinėjo ant trisdešimt asilų ir valdė trisdešimt miestų; tuos miestus iki šios dienos Gileado krašte tebevadina Jairo kaimais. (Teis 12,14) 5 Jairas mirė ir buvo palaidotas Kamone.

6 Izraelitai vėl nusikalto Viešpačiui, garbindami Baalą, Astartę ir Sirijos, Sidono, Moabo, amonitų ir filistėnų dievus; jie paliko Viešpatį ir netarnavo Jam. 7 Viešpaties rūstybė buvo įžiebta prieš Izraelį; Jis atidavė juos į filistėnų ir amonitų rankas. 8 Jie aštuoniolika metų vargino ir engė visus izraelitus, kurie gyveno Jordano rytuose, Gileade, buvusių amoritų šalyje. 9 Amonitai persikėlė per Jordaną į vakarus ir kariavo su Judo, Benjamino ir Efraimo giminėmis. Izraelis, patekęs į didelį vargą, 10 šaukėsi Viešpaties: „Mes Tau nusidėjome, palikome savo Dievą ir tarnavome Baalui." 11 Viešpats tarė: „Argi nespaudė jūsų egiptiečiai, amoritai, amonitai bei filistėnai; 12 taip pat sidonitai ir midianitai? Kada jūs šaukėtės manęs, Aš jus išgelbėjau iš jų rankų. 13 Tačiau jūs vėl palikote mane ir tarnavote svetimiems dievams. Todėl toliau nebegelbėsiu jūsų! 14 Eikite ir šaukitės tų dievų, kuriuos pasirinkote! Tegul jie padeda jums varguose!" (5 M 32,37-38; Jer 2,28) 15 Izraelitai atsakė Viešpačiui: „Mes nusidėjome. Daryk su mumis, ką nori! Išgelbėk mus šiandien!" 16 Jie pašalino svetimus dievus ir tarnavo Viešpačiui. Tada Dievas pasigailėjo jų. (1 M 35,2-4; Teis 2,18)

17 Amonitai susirinko ir pasistatė stovyklas Gileade, o izraelitai — Mizpoje. 18 Žmonės ir Gileado vyresnieji kalbėjosi: „Kas pradės kariauti su amonitais, tas taps visų Gileado gyventojų valdovu. (Teis 11,6-11)

Apie šiuos du teisėjus (valdytojus) labai mažai sakyta. Tiek yra aišku, jie buvo pašaukti Viešpaties ir atliko savo darbą tinkamai. Izraelitai jų mokomi, skatinami ir

teisiami tarnavo Viešpačiui. Po jų mirties izraelitai garbino svetimus dievus, todėl sekė sunykimas ir priespauda. Vargdami jie kreipėsi į Viešpatį. Viešpats gelbėjo juos tik tada, kai jie pašalino svetimus dievus, kreipėsi tikrai į Viešpatį. Dievas visuomet reikalauja gaivintis iš gyvosios versmės vandeniu — gyvuoju Dievu.

11 skyrius
JEFTAS 1-40

1 Gileaditas Jeftas buvo žymus karžygys. Tačiau jis buvo prostitutės sūnus. Gileadas buvo Jefto tėvas. 2 Jis turėjo daugiau sūnų su žmona. Jų vaikai paaugę išvarė Jeftą iš namų: „Tu neturi paveldėjimo teisės mūsų tėvo namuose, nes esi kitos moters sūnus," — tarė jie. (1 M 21,10) 3 Jeftas, pabėgęs nuo savo brolių, apsigyveno Tobo šalyje. Pas jį rinkdavosi nuotykių ieškotojai ir visi traukdavo plėšikauti. (Teis 9,4; 1 Sam 22,2)

4 Kuriam laikui praslinkus, amonitai vėl kariavo su Izraeliu. 5 Gildeado vyresnieji parsikvietė Jeftą iš Tobo šalies, 6 sakydami: „Grįžk ir būk mums vadu, kad galėtume kariauti su amonitais!" 7 Jeftas atsakė Gileado vyresniesiems: „Jūs manęs nekentėte ir išvarėte iš mano tėvo namų. Dabar, kai esate spaudžiami, atėjote pas mane." 8 Gileado vyresnieji atsakė Jeftui: „Todėl ir kreipiamės į tave, kad grįžtum ir kariautum su amonitais; būk vadu mums ir visiems Gileado gyventojams!" (Teis 10,18) 9 Jeftas paklausė Gileado vyresniuosius: „Jei sugrįžęs kariaučiau su amonitais ir Viešpats man padėtų juos nugalėti, ar aš tapsiu jūsų valdovu?" 10 Gileado vyresnieji atsakė jam: „Viešpats tebūnie liudytoju, kad laikysimės pažado." 11 Jeftas nuėjo su Gileado vyresniaisiais; izraelitai paskelbė jį savo vadu. Jeftas kalbėjo visa tai Viešpaties akivaizdoje Mizpoje.(Teis 20,1)

12 Jeftas siuntė pas amonitų karalių pasiuntinius, klausdamas: „Ko nori iš manęs? Kodėl ruošiesi kariauti

prieš mano kraštą?" 13 Amonitų karalius atsakė Jefto pasiuntiniams: „Dėl to, kad Izraelis, atvykdamas iš Egipto, užėmė mano kraštą nuo Arnono iki Jaboko ir Jordano upių. Sugrąžink jį man taikiu būdu". 14 Jeftas vėl siuntė pasiuntinius pas amonitų karalių, 15 pranešdamas: „Izraelitai neužėmė nei Moabo, nei amonitų šalies. (5 M 2,9-19) 16 Jie, išvykę iš Egipto, ėjo per tyrus ligi Raudonosios jūros ir atvyko į Kadesą. 17 Iš čia Izraelis siuntė pasiuntinius pas Edomo karalių, prašydamas leisti jiems pereiti per jo šalį. Bet Edomo karalius nesutiko. Jie kreipėsi taip pat ir pas Moabo karalių, bet ir tas nesutiko jų praleisti. Taip Izraelis pasiliko Kadese. (4 M 20,14-21) 18 Po to jie tyrais apėjo Edomo bei Moabo kraštus ir, atėję į rytus nuo Moabo, iki Arnono upės, pasistatė stovyklas. Jie nėjo į Moabo žemę, nes Arnonas yra Moabo krašto siena. (4 M 21,13) 19 Izraelis siuntė pasiuntinius pas amoritų karalių Sihoną į Hesboną, prašydamas leisti jiems pereiti per jo kraštą. (4 M 21,20-31; 5 M 2,26-37) 20 Sihonas netikėjo Izraeliui, kad jis nori tik pereiti per jo kraštą. Todėl jis sutelkė visas savo karo pajėgas, pasistatė stovyklą Jahaze, ir pradėjo kovą su Izraeliu. 21 Viešpačiui, Izraelio Dievui, padedant, Izraelis paėmė karalių Sihoną ir visus jo vyrus ir užėmė visą amonitų šalį: 22 nuo Arnono iki Jaboko ir nuo tyrų iki Jordano. 23 Viešpats, Izraelio Dievas, išvarė amoritus, kad tą kraštą atiduotų Izraeliui, o tu vėl nori juos išstumti? 24 Argi tu neimi to, ką tavo dievas Kemosas tau duoda? Mes imame tik tai, ką Viešpats, mūsų Dievas, mums duoda. (4 M 21,29) 25 Ar tu esi geresnis už Siporo sūnų Balaką, Moabo karalių? Ar jis kada nors turėjo ginčų, ar kovų su Izraeliu? (4 M 22,2) 26 Izraelis gyvena Hesbone ir jo kaimuose, Aroeryje ir jo kaimuose bei miestuose, ir Arnone, jau trys šimtai metų, kodėl per tą laiką jų neišlaisvinote? 27 Aš tau nedarau skriaudos, bet tu, pradėdamas karą, darai man bloga. Viešpats Teisėjas tegul šiandien teisia izraelitus ir amoritus!" 28 Amoritų

karalius nekreipė dėmesio į Jefto žodžius, kuriuos jis jam kalbėjo per pasiuntinius.

29 Tada Viešpats suteikė Jeftui jėgų ir jis, eidamas per Gileadą, Manasą, toliau į Gileado Mizpą sušaukė vyrus ir iš Gileado Mizpos traukė prieš amonitus. (Teis 6,34) 30 Jeftas padarė Viešpačiui įžadą: „Jei atiduosi amonitus į mano rankas, 31 ir aš sveikas grįšiu iš karo su amonitais, pirmą, išėjusį iš mano namų manęs pasitikti, aukosiu Viešpačiui deginamąja auka". 32 Jeftas traukė prieš amonitus ir Viešpačiui padedant laimėjo. 33 Nuo Aroerio iki Minito užėmė dvidešimt miestų, pasiekė Abelkeramimą, suduodamas jiems labai skaudų smūgį. Taip amonitai buvo nugalėti izraelitų.

34 Jeftas grįžo į Mizpą, į savo namus. Jį pasitiko jo duktė su tamburinu skambindama ir šokinėdama. Ji buvo jo vienturtė; jis neturėjo daugiau vaikų. (2 M 15,20) 35 Pamatęs ją, jis įplėšė savo drabužius ir tarė: „Ak, mano dukra! Tu man suteikei daug skausmo! Baisi nelaimė prieš akis! Aš daviau įžadą Viešpačiui ir nebegaliu jo atšaukti." (4 M 30,3) 36 Ji atsakė: „Mano tėve, ką pažadėjai Viešpačiui, daryk! Vykdyk, kaip pažadėjai! Juk Viešpats padėjo atkeršyti tavo priešams, amonitams". 37 Ji maldavo tėvą duoti jai du mėnesius laiko nueiti ant kalnų ir apraudoti savo mergystę, kartu su savo draugėmis. 38 Jis sutiko. Ji su savo draugėmis, nuėjusi ant kalnų, apraudojo savo mergystę. 39 Po dviejų mėnesių, ji sugrįžo pas savo tėvą, kuris tuomet įvykdė savo pažadą Viešpačiui. Ji buvo nekalta mergaitė. Taip atsirado paprotys Izraelyje: 40 kas metai Izraelio dukterys išeina keturias dienas apraudoti gileadito Jefto dukters.

Jeftas buvo kilęs iš rytinio Jordano krašto — gileaditas. Mūsų laikais nė vienas nekaltinamas dėl savo gimimo. Jėzus priima visus. Anais laikais, pagal įstatymą, tokie neturėjo teisės tapti izraelitais. Jeftas buvo žinomas kaip geras, drąsus karys ir vadas. Izraelitai sunkiais

laikais ieškojo tinkamo vado. Jie nuvyko pas Jeftą ir susitarė su juo. Jis grįžo į savo gimtąjį kraštą ir ėmėsi darbo: dėjo pastangas susitarti su priešu. Nepavykus susitarti, ėmėsi ginklo ir laimėjo kovą.

Daug neaiškumų yra dėl Jefto įžado ir dukters aukos. Izraelitams buvo griežtai draudžiama aukoti žmones. Tad Jeftas neturėjo teisės, iš viso, tokį įžadą duoti. Atsiminkime, kad anais laikais izraelitai daug ką darė, kas įstatymu buvo draudžiama. Daugelį papročių jie pasisavino iš vietinių gyventojų. Tad ir Jeftas galėjo tokį įžadą duoti ir įvykdyti. Jeftas buvo tikintis vyras, Viešpaties Dvasia veikė jį. Duktė buvo išauklėta tikėti Dievą ir aukotis Jam, net mirti.

12 skyrius
JEFTAS BAUDŽIA EFRAIMITUS 1-7, IBZANAS, ELONAS IR ABDONAS 8-15

1 Efraimitai sukilo. Jie nuvyko į Zafoną ir tarė Jeftui: „Kodėl, traukdamas į karą prieš amoritus, nepasikvietei mūsų? Mes sudeginsime tavo namus ir tave" (Teis 8,1) 2 Jeftas jiems atsakė: „Aš ir mano žmonės sunkiai susirėmėme su amonitais. Aš jus šaukiau, bet jūs nepadėjote. 3 Matydamas, kad neturiu jokių padėjėjų, aš stačiau savo gyvybę į pavojų ir traukiau prieš amonitus. Viešpačiui padedant, laimėjau. Kodėl šiandien atėjote, ar norite kariauti prieš mane?" (Teis 5,18; 9,17) 4 Jeftas, surinkęs visus Gileado vyrus, kariavo su Efraimu ir jį nugalėjo. Mat, efraimitai buvo sakę gileaditams: „Jūs esate Efraimo bėgliai". Gileadas buvo tarp Efraimo ir Manaso. 5 Gileaditai užėmė Jordano brastas, vedančias į Efraimą. Kai efraimitas bėglys prašydavo praleisti, gileaditai jį klaudavo: „Ar tu esi efraimitas?" Jam atsakius: „Ne!" 6 Jie liepdavo ištarti „šibolet!" Jis atsakydavo „sibōlet", nes negalėdavo teisingai ištarti. Tada jie nužudydavo jį prie Jordano brastų. Taip tais laikais žuvo efraimitų keturiasdešimt du tūkstančiai.

7 Jeftas valdė Izraelį šešerius metus. Po to gileaditas Jeftas mirė ir buvo palaidotas viename Gileado mieste.

8 Po jo Izraelį valdė Ibzanas iš Betliejaus. 9 Jis turėjo trisdešimt sūnų ir trisdešimt dukterų. Savo dukteris jis išleido svetur, o jo sūnūs parvedė trisdešimt mergaičių iš kitų kraštų. Jis valdė Izraelį septynerius metus. 10 Po to Ibzanas mirė ir buvo palaidotas Betliejuje.

11 Po jo Izraelį valdė Elonas iš Zabulono dešimt metų. 12 Elonui mirus, jis buvo palaidotas Ajalone, Zabulono krašte.

13 Po jo Izraelį valdė Hilelio sūnus Abdonas iš Piratono. 14 Jis turėjo keturiasdešimt sūnų ir trisdešimt sūnaičių, jodinėjusių ant septyniasdešimt asilų. Jis valdė Izraelį aštuonerius metus. 15 Hilelio sūnui Abdonui mirus, jis buvo palaidotas Piratone, Efraimo krašte, amalekitų kalnyne.

Efraimitai buvo neramūs garbėtroškos — pavyduoliai. Anksčiau jie be pagrindo puolė — kaltino Gideoną, kad jis nepakvietė jų į kovą, o dabar — Jeftą. Gideonas nuramino juos. Pas Jeftą jų atėjo dešimtys tūkstančių. Jie prikaišiojo jam, vadino visus gileaditus bėgliais — bailiais, norėjo jį nužudyti. Gileaditai sumušė efraimitus, užėmė Jordano perėjimo brastas ir žudė juos. Čia efraimitai pasirodė tikrais bėgliais. Visur žmonės kalba dialektu, taip kalbėjo ir efraimitai. Jie vietoje š sakydavo s. Šibolet reiškia upė.

Čia minimi trys teisėjai. Jų atlikti darbai neminimi. Paminėta tik kaip ilgai jie teisė Izraelį, be to minimi jų vaikai.

13 skyrius
SAMSONO GIMIMAS 1-25

1 Izraelitai ir toliau nusikalto Viešpačiui. Viešpats atidavė juos į filistėnų rankas keturiasdešimčiai metų.

2 Zoroje gyveno vienas vyras, Dano kilmės, vardu

Manoas. Jo žmona negalėjo turėti vaikų. 3 Viešpaties angelas pasirodė jai ir tarė: „Tu esi bevaikė, tačiau tapsi nėščia ir pagimdysi sūnų. 4 Negerk vyno nei jokio kito svaiginančio gėrimo ir nevalgyk nieko sutepto. (4 M 6,3; 3 M 11) 5 Tu pagimdysi sūnų. Skustuvas tegul nepaliečia jo galvos, nes berniukas bus pašvęstas Dievui nuo pat gimimo; jis bus pirmas, kuris pradės išlaisvinti Izraelį iš filistėnų". (4 M 6,2-5; 1 Sam 1,11) 6 Moteris atėjusi tarė savo vyrui: „Dievo vyras atėjo pas mane; jo išvaizda buvo kaip angelo; aš labai išsigandau. Aš jo nepaklausiau, iš kur jis, o jis savo vardo man nepasakė. 7 Jis tik pasakė: ,Tu pagimdysi sūnų. Saugokis, negerk nei vyno, nei jokio kito svaiginančio gėrimo ir nevalgyk nieko sutepto, nes berniukas bus Dievui pašvęstas nuo pat gimimo iki savo mirties'."

8 Manoas meldė Viešpatį: „Viešpatie! Leisk, meldžiu, angelui, kurį buvai siuntęs, vėl ateiti pas mus ir mus pamokyti, kaip auklėti berniuką, kuris užgims". 9 Viešpats išklausė Manoą, Dievo angelas vėl atėjo pas moterį, jai sėdint lauke ir jos vyrui Manoui nesant. 10 Moteris, skubiai nubėgusi, pranešė savo vyrui: „Man pasirodė tas vyras, kuris aną dieną buvo atėjęs pas mane!" 11 Pakilęs Manoas sekė savo žmoną ir, atėjęs pas tą vyrą, jam tarė: „Ar esi tas vyras, kuris kalbėjo su mano žmona?" Jis atsakė: „Taip". 12 Manoas klausė: „Berniukui gimus, koks turi būti jo gyvenimas, ir kaip elgtis su juo?" 13 Viešpaties angelas atsakė Manoui: „Moteris privalo susilaikyti nuo viso, ką minėjau. 14 Jai nevalia valgyti vynmedžio vaisių, gerti vyno ar kokio kito svaiginančio gėrimo; taip pat nevalgyti, kas sutepta; ji privalo vykdyti, ką jai įsakiau". 15 Manoas tarė Viešpaties angelui: „Prašau, patenkink mūsų prašymą; pasilik pas mus iki prirengsiu tau ožiuką". (Teis6,18) 16 Viešpaties angelas atsakė Manoui: „Jei mane ir sulaikysi, aš vistiek nevalgysiu tavo valgio; o jei prirengsi deginamąją auką, tai aukok ją Viešpačiui". Manoas

nežinojo, kad jis buvo Viešpaties angelas. 17 Jis klausė Viešpaties angelo: „Kuo tu vardu? Mes tave pagerbtume, kai tavo žodis įvyks." (1 M 32,30) 18 Viešpaties angelas jam atsakė: „Kodėl klausi mano vardo? Tai yra paslaptis".

19 Manoas aukojo Viešpačiui ožiuką ir augalinę auką ant uolos. 20 Jis su žmona stebėjo, kai liepsna kilo nuo aukuro aukštyn į dangų. Jiems matant, Viešpaties angelas pakilo aukštyn aukuro liepsnoje. Tada jie puolė ant žemės. 21 Viešpaties angelas daugiau jiems nebepasirodė. Manoas suprato, kad tai buvo Viešpaties angelas 22 ir tarė žmonai: „Mes mirsime, nes matėme Dievą!" (Teis 6,22-23; 2 M 33,20) 23 Bet jo žmona atsakė jam: „Jei Viešpats būtų norėjęs mus nužudyti, jis nebūtų priėmęs mūsų deginamosios ir augalinės aukos ir nebūtų mums parodęs to, ką matėme ir girdėjome".

24 Moteris pagimdė sūnų ir jį pavadino Samsonu. Berniukas augo, ir Viešpats jį laimino. 25 Viešpaties Dvasia pradėjo veikti jame jau Dano stovykloje, kuri buvo tarp Zoro ir Estaolio. (Teis 6,34; 14,6,18; 15,14)

Nupuolimo laikais daugelis izraelitų tikėjo Dievą. Ši pora buvo iš Dano padermės, gyveno arti filistėnų. Angelų pasirodymas visada gąsdina žmones. Dievui pašvęstas — nazarėnas galėjo būti pašventime trumpą laiką arba visą amžių. Nazarėnai nesusitepdavo mirusiu — nedalyvaudavo laidotuvėse, nekirpdavo plaukų ir negerdavo vyno.

14 skyrius
SAMSONAS UŽMUŠA LIŪTĄ 1-9, SAMSONO VESTUVĖS 10-20

1 Samsonas, nuėjęs į Timną, atkreipė dėmesį į vieną filistėnų mergaitę. 2 Sugrįžęs jis papasakojo tėvams: „Mačiau Timnoje filistėnų mergaitę, kuri man labai patiko. Prašau, leiskite man ją vesti". 3 Jo tėvai atsakė:

„Nejaugi tavo giminių tarpe ir visoje tautoje nėra mergaitės, kad nori vesti iš neapipjaustytų filistėnų?" Bet Samsonas atsakė: „Leisk, tėve, man ją vesti, ji man labai patinka". (2 M 34,16) 4 Tėvai nežinojo, kad Viešpats taip padarė, norėdamas apkaltinti filistėnus. Tuo metu filistėnai valdė Izraelį.

5 Samsonas su tėvais ėjo į Timną. Jis prie Timno vynuogynų sutiko jauną liūtą. 6 Viešpaties Dvasia suteikė jam jėgų. Jis (atitolęs), nieko neturėdamas savo rankose, sudraskė jį, kaip ožiuką, bet viso to nepapasakojo tėvams. (Teis13,25) 7 Nuėjęs pas mergaitę, kalbėjosi. Ji patiko Samsonui. 8 Po kurio laiko jis grįžo jos vesti. Grįždamas jis pasuko iš kelio, norėdamas pamatyti liūtą, kurį buvo užmušęs. Jis buvo nustebintas, radęs liūto lavone bičių spiečių ir medaus. 9 Išėmęs medų, jis ėjo toliau valgydamas. Parėjęs pas savo tėvus, jis davė ir jiems to medaus, ir jie valgė. Bet jis nepapasakojo jiems, kad tą medų jis buvo išėmęs iš liūto lavono.

10 Jo tėvas nuėjo pas tą mergaitę, ten Samsonas suruošė puotą; taip darydavo jaunikiai. 11 Filistėnai, jį pamatę, atvedė trisdešimt pabrolių. 12 Samsonas tarė: „Leiskite man užminti jums mįslę. Jei ją atspėsite per septynias dienas, aš jums duosiu trisdešimt apatinių ir trisdešimt išeiginių drabužių, 13 o jei neatspėsite, tai jūs man duosite trisdešimt apatinių ir trisdešimt išeiginių drabužių". Jie atsakė jam: „Užmink mums tą mįslę, norime ją išgirsti". 14 Jis tarė jiems: „Iš ėdiko išėjo maistas, o iš stipruolio — saldumas". Jie negalėjo atspėti mįslės per tris dienas. 15 Ketvirtą dieną jie tarė Samsono žmonai: „Išgauk iš savo vyro mįslės reikšmę. Jei neišgausi, sudeginsime tave ir tavo tėvo namus. Argi mus čia pasikvietei apiplėšti?" 16 Samsono žmona verkdama kalbėjo: „Tu nemyli manęs. Tu užminei mįslę mano tautiečiams, o man jos nesakai". Jis jai atsakė: „Aš jos nepasakiau nei savo tėvui, nei motinai, kodėl turėčiau tau ją pasakyti?" 17 Ji verkė septynias dienas, puotai

vykstant. Septintąją dieną, netekęs kantrybės, atidengė mįslės paslaptį. Ji viską pasakė savo tautiečiams. (Teis 16,16-17) 18 Septintąją dieną, prieš saulės nusileidimą, miesto vyrai Samsonui tarė: „Kas saldesnis už medų? Ir kas stipresnis už liūtą?" Jis jiems atsakė: „Jei nebūtumėte arę su mano telyčia, nebūtumėte atspėję mįslės". 19 Tada Viešpaties Dvasia suteikė jam jėgų. Jis, nuėjęs į Askeloną, užmušė trisdešimt vyrų, paėmė jų drabužius ir atidavė juos tiems, kurie atspėjo mįslę. Po to, labai supykęs, jis sugrįžo į savo tėvo namus. 20 Samsono žmona buvo sutuokta su pabroliu. (Teis 15,2)

Samsonas buvo skirtingas teisėjas. Jis buvo stiprus kaip liūtas. Jo veiksmai buvo asmeninio pobūdžio. Jis erzino filistėnus ir tuo vedė juos prie susikirtimo.

15 skyrius
SAMSONO KERŠTAS 1-8, ASILO ŽANDIKAULIS 9-20

1 Po kurio laiko, kviečių pjūties metu, Samsonas atėjo aplankyti savo žmonos ir atnešė jai ožiuką. „Aš noriu įeiti į kambarį pas savo žmoną", tarė Samsonas, bet jos tėvas jo neleido, 2 tardamas: „Aš tikrai maniau, kad tu visai jos nekenti, todėl ją atidaviau tavo pabroliui. Argi jos jaunesnioji sesuo nėra gražesnė už ją? Vesk ją!" (Teis 14,20) 3 Tada Samsonas atsakė: „Šį kartą nenusikalsiu, atkeršydamas filistėnams". 4Samsonas, sugavęs tris šimtus lapių, surišo jas po porą uodegomis ir uodegų tarpe įrišo po deglą. 5 Uždegęs deglus, jis paleido lapes į filistėnų javus. Taip jis padegė gubas, nepjautus javus ir alyvmedžių sodus. 6 Filistėnai ieškojo padegėjo ir surado, kad tai padarė Samsonas, timniečio žentas, atkeršydamas už žmonos atidavimą pabroliui. Atėję filistėnai sudegino ją ir jos tėvą. (Teis 14,15) 7 Samsonas jiems tarė: „Nurimsiu tik tada, kai jums atkeršysiu". 8 Jis smarkiai puolė juos ir, sulaužęs jų blauzdų ir šlaunų

kaulus, nuėjo į Etamą ir apsigyveno oloje.

9 Tada filistėnai atėję pasistatė stovyklas Judėjoje ir puldinėjo izraelitus iki Lehio 10 Judas klausė: „Kodėl atvykote?" Tie atsakė: „Samsono surišti, padaryti jam taip, kaip jis mums padarė". 11 Tada trys tūkstančiai Judėjos vyrų atėjo prie Etamo olos ir klausė Samsoną: „Argi nežinai, kad mus valdo filistėnai? Kodėl taip padarei?" Jis atsakė: „Kaip jie man padarė, taip aš jiems padariau". 12 Judėjos vyrai tarė jam: „Mes atėjome tave surišti ir atiduoti filistėnams". „Prisiekite man, kad jūs manęs nenužudysite", prašė Samsonas. 13 Jie jam atsakė: „Mes tave tik surišime ir atiduosime filistėnams, tačiau nenužudysime". Jie, surišę jį dviem naujom virvėm, išsivedė. 14 Prie Lehio filistėnai pasitiko jį, šūkaudami iš džiaugsmo. Tada jame pasireiškė Viešpaties Dvasia ir virvės ant jo rankų, kaip linai paliesti ugnies, sutirpo ir nukrito. (Teis 14,6) 15 Jis, susiradęs sveiką asilo žandikaulį, juo užmušė tūkstantį filistėnų. 16 Tuomet Samsonas tarė: „Asilo žandikauliu nužudžiau tūkstantį vyrų ir suverčiau į krūvas". 17 Taip pasakęs, jis nusviedė žandikaulį. Tą vietą pavadino Ramatelehiu (Žandikaulio uola).

18 Labai ištroškęs, jis šaukėsi į Viešpatį: „Tu davei man šitokią pergalę, o dabar mirštu troškuliu ir pateksiu į neapipjaustytųjų rankas!" 19 Dievas atvėrė daubą Lehyje ir iš jos tekėjo vanduo. Atsigėręs jis atgavo jėgas, jo dvasia pakilo. Ta vieta vadinama Hakoro versme; ji tebėra ten iki šios dienos. (1 Sam 30,12)

20 Filistėnų laikais Samsonas valdė Izraelį dvidešimt metų. (Teis 16,31)

Samsonas vykdė viską pats vienas. Jis išdegino filistėnų javus ir vynuogynus, keršydamas už jo žmonos išleidimą už kito. Jis buvo vienas žmogus, bet jo ieškojo tūkstančiai karių. Jo tautiečiai nepadėjo jam, bet dar talkino priešui.

16 skyrius

SAMSONAS GAZOJE IR JO MIRTIS 1-31

1 Kartą Samsonas, nuvykęs į Gazą, užėjo pas prostitutę. 2 Gazo gyventojai sužinoję, kad Samsonas čia, visą naktį laukė jo prie miesto vartų. „Kai prašvis rytas, nužudysime jį", galvojo jie. 3 Samsonas buvo pas prostitutę iki vidurnakčio. Atsikėlęs vidurnakty, jis nutvėrė miesto vartų duris su staktomis, iškėlė jas su sklende, užsidėjo ant pečių ir nunešė ant kalno, esančio prie Hebrono.

4 Vėliau jis pamilo Soreko* slėnyje moterį vardu Dalilą. 5 Atėję filistėnų kunigaikščiai tarė jai: „Sužinok iš Samsono, kur glūdi jo didžioji jėga ir kokiu būdu jį galėtume nugalėti ir surišti. Mes tau duosime kiekvienas po tūkstantį šimtą sidabrinių". (Teis 14,15) 6 Dalila paklausė Samsoną: „Pasakyk man, kur glūdi tavo didžioji jėga ir kuo galėtų tave surišti, kad neištrūktum?" 7 Samsonas jai atsakė: „Jei mane surištų septyniomis naujomis virvėmis, kurios dar nėra išdžiūvusios, tai aš būčiau toks, kaip bet kuris kitas žmogus". 8 Filistėnų kunigaikščiai atnešė pas ją septynias naujas virves, kurios dar nebuvo išdžiūvusios, ir ji jomis surišo Samsoną. 9 Pas ją kambaryje laukė pasislėpę vyrai. Dalila riktelėjo: „Samsonai, filistėnai puola!" Virvės ant jo sutrūko, kaip sutrūksta pakuliniai siūlai ugnies paliesti. Iš kur jo jėga — nepaaiškėjo. (Teis 15,4)

10 Dalila tarė Samsonui: „Tu pasityčiojai iš manęs, meluodamas man. Dabar man vėl pasakyk, kuo galėtų tave surišti?" 11 Jis atsakė: „Jei mane surištų visiškai naujomis virvėmis, kurios dar visai nebuvo naudotos, tai aš turėčiau tokią jėgą, kaip bet kuris kitas žmogus". 12 Tuo metu pasislėpę vyrai sėdėjo kambaryje. Dalila, surišusi naujomis virvėmis Samsoną, riktelėjo: „Samsonai, filistėnai puola!" Ir vėl jis sutraukė virves, kaip siūlus.

13 Dalila tarė Samsonui: „Ligšiol tu tyčiojaisi iš

manęs ir man melavai. Pagaliau pasakyk, kuo tave būtų galima surišti?" Jis atsakė jai: „Jei supinsi septynias mano galvos garbanas į kasas ir prikalsi kuoleliu, tai aš tapsiu toks silpnas, kaip bet kuris kitas žmogus." 14 Jam užmigus, ji supynė septynias jo galvos garbanas į kasas, prikalė jas vinimi ir jam tarė: „Samsonai, filistėnai puola!" Pabudęs iš miego, jis ištraukė vinį. 15 Dalila supykus tarė: „Kaip tu gali sakyti ,Aš myliu tave', kai tavo širdis nėra su manimi? Jau tris kartus pasityčiojai iš manęs, nepasakei kur glūdi tavo didžioji jėga!" 16 Ji nedavė jam ramybės savo kalbomis ir, primygtinai klausinėdama, taip jam įkyrėjo, (Teis 14,17) 17 kad jis pasakė jai visą tiesą: „Mano galva niekados nebuvo nuskusta, nes aš esu pašvęstas Dievui nuo pat gimimo. Jei man nuskustų galvos plaukus, tai netekčiau jėgos ir tapčiau silpnas, kaip bet kuris kitas žmogus." (Teis 13,5)

18 Dalila supratusi, kad jis jai išdavė paslaptį, pasišaukė filistėnų kunigaikščius ir jiems tarė: „Dar kartą ateikite, nes jis man atvėrė savo širdį". Filistėnų kunigaikščiai atėjo pas ją ir atsinešė pinigus. 19 Dalila užmigdė Samsoną ant savo kelių ir, pasišaukusi vyrą, nukirpo septynias jo galvos garbanas. Jo jėga dingo. 20 Ji tarė: „Samsonai, filistėnai puola!" Pabudęs iš miego, jis galvojo, kad bus taip, kaip anksčiau. Bet jis nežinojo, kad Viešpats pasitraukė nuo jo. (1 Sam 16,14) 21 Filistėnai, nutvėrę jį, išdūrė jam akis, nusivedė į Gazą ir, sukaustę varinėmis grandinėmis, pristatė jį sukti girnas kalėjime. 22 Jo galvos plaukai pradėjo ataugti.

23 Filistėnų kunigaikščiai susirinko aukoti gausias aukas savo dievui Dagonui ir pasidžiaugti laimėjimu. Jie tarė: „Mūsų dievas atidavė į mūsų rankas Samsoną, mūsų priešą!" (1 Sam 5,2) 24 Žmonės, jį matydami, garbino savo dievą: „Mūsų dievui padedant, laimėjome; turime Samsoną, kuris nusiaubė mūsų šalį ir daug mūsų išžudė!" 25 Įsilinksminę jie tarė: „Pašaukite Samsoną, kad jis mus palinksmintų!" Jie atvedė Samsoną iš kalėjimo ir jį

pastatė tarp kolonų. 26 Samsonas sakė jaunuoliui, kuris jį vedė už rankos: „Privesk mane prie kolonų, ant kurių laikosi rūmai, kad galėčiau atsiremti į jas". 27 Rūmai buvo pilni žmonių; ten buvo visi filistėnų kunigaikščiai. Ant stogo apie trys tūkstančiai vyrų bei moterų sekė Samsono veiksmus.

28 Samsonas šaukėsi Viešpaties: „Viešpatie Dieve, atsimink mane, prašau! Sustiprink mane, Viešpatie, dar kartą, kad atkeršyčiau filistėnams vienu smūgiu už savo akis!" 29 Samsonas apkabino abi vidines kolonas, kurios laikė namą, ir, atsirėmęs į jas, laikydamas vieną dešine, o kitą kaire ranka, 30 tarė: „Mirštu drauge su filistėnais!" Ir visa jėga pastūmė. Rūmas griuvo ant kunigaikščių ir ant visų jame buvusiųjų. Mirusiųjų, kuriuos jis užmušė mirdamas, buvo daugiau, negu tų, kuriuos užmušė gyvendamas. (Žyd 11,32-31) 31 Po to atėjo jo broliai ir visi giminės. Jie, pasiėmę jį, nunešė ir palaidojo jo tėvo Manoaso kape tarp Zoro ir Estaolio. Samsonas valdė Izraelį dvidešimt metų. (Teis 13,25; 15,20)

Samsonas ir visi minėti teisėjai buvo nuodėmingi žmonės, jų veiksmai ir darbai labai žiaurūs ir kruvini. Tokie buvo teisėjų laikai. Panaši istorija yra visos žmonijos. Tačiau Viešpats apsireiškė Izraeliui žmonijai; tavo ir mano gyvenime.

17 skyrius
MIKO STABAS 1-13

1 Efraimo aukštumose gyveno vyras, vardu Mikas. 2 Jis tarė savo motinai: „Tu prakeikei tą, kuris paėmė iš tavęs tūkstantį šimtą sidabrinių. Tie pinigai yra pas mane, nes aš juos paėmiau". Jo motina tarė: „Viešpats telaimina tave, mano sūnau!" (3 M 5,1) 3 Jam sugrąžinus motinai tūkstantį šimtą sidabrinių, motina tarė: „Aš tuos pinigus aukoju Viešpačiui; grąžinu juos tau, o tu, sūnau, padaryk už juos drožtinį ir lietinį stabą". 4 Sūnui sugrąžinus

pinigus motinai, ji paskyrė du šimtus sidabrinių auksakaliui, kad iš jų padarytų drožtinį ir lietinį stabą. Stabas buvo laikomas Miko namuose. (Iz 40,19) 5 Mikas turėjo savo namuose patalpą stabams. Be to, jis padarė efodą bei stabą ir paskyrė vieną savo sūnų kunigu. (Teis 8,27) 6 Tuo metu Izraelyje nebuvo karaliaus; kiekvienas elgėsi pagal savo supratimą. (Teis 18,1; 19,1; 21,25) 7 Judėjos Betliejuje gyveno jaunas levitas, kaip ateivis. (Teis 18,3) 8 Palikęs Judėjos Betliejų, jis ieškojo kitos tinkamos vietos apsigyventi. Keliaudamas jis atėjo pas Miką, kuris gyveno Efraimo aukštumose. 9 Mikas jo klausė: „Iš kur tu?" Tas atsakė: „Aš esu levitas iš Judėjos Betliejaus ir ieškau vietos apsigyventi". 10 Mikas jam atsakė: „Pasilik pas mane ir būk man patarėju ir kunigu. Aš tau duosiu metams dešimt sidabrinių, eilutę drabužių ir visą išlaikymą". 11 Levitas sutiko apsigyventi pas jį. Jaunuolis buvo jam kaip sūnus. 12 Mikas paskyrė levitą kunigu, ir jaunuolis apsigyveno jo namuose. 13 „Dabar žinau, kad Viešpats mane laimina, nes turiu levitą kunigu", galvojo Mikas.

Tais laikais tikrai kiekvienas darė, kaip jam atrodė gera ir teisinga, nesilaikė Viešpaties duotų nuostatų. Sūnus vogė nuo motinos, vogtus pinigus pašventė Dievui. Vietoje garbinti Viešpatį, pasidarė stabą ir jį garbino. Pagal Joz 21 skyrių kunigais galėjo būti tik iš Arono giminės. Čia kunigu įstatytas Miko šeimos narys, o vėliau levitas ne iš Arono giminės.

18 skyrius
DANO PADERMĖ UŽIMA LAISĄ IR GARBINA STABUS 1-31

1 Tuo metu Izraelis neturėjo karaliaus. Dano padermė ieškojo krašto kuriame galėtų apsigyventi, nes tuo laiku dar nebuvo duota paveldėjimo Izraelio padermių tarpe.

(Teis 17,6; 1,34) 2 Jie pasiuntė savo padermės penkis vyrus, iš Zoro ir Estaolio, ištirti kraštą. Atėję į Efraimo aukštumas, jie apsinakvojo Miko namuose. (Teis13,25) 3 Būdami pas Miką, jie atpažino jaunuolio levito tarmę ir, užėję pas jį, paklausė: „Kas tave čia atvedė? Ką tu čia veiki? Kuo verties?" (Teis 17,7) 4 Jis jiems papasakojo, kad Mikas jį paskyrė kunigu ir jis jam tarnauja.

5 Jie prašė: „Paklausk Dievo, ar mūsų kelionė bus sėkminga?" 6 Kunigas jiems atsakė: „Eikite ramybėje! Viešpats su jumis!"

7 Žvalgai išėjo ir nuvyko į Laisą. Ten jie matė, kad visi žmonės gyvena saugiai, kaip sidonitai, ramiai be jokių rūpesčių. Jiems netrūksta jokių žemės gėrybių, jie gyvena toli nuo sidonitų, ir neturi jokių santykių su kitais. 8 Jiems sugrįžus pas savo brolius į Zorą ir Estaolį, tie klausė juos: „Ką matėte?" 9 Jie atsakė: „Ruoškitės ir žygiuokime! Mes matėme tą šalį, ji yra labai derlinga. Nedelskite žygiuoti ir užimti ją. 10 Ten nesutiksite jokių netikėtumų, niekas jūsų neįtaria. Šalis plati, Dievas ją atidavė į jūsų rankas; tai kraštas, kuriame nieko netrūksta, — visko yra".

11 Iš Zoro ir Estaolio, pakilo šeši šimtai Dano padermės ginkluotų vyrų. 12 Jie atžygiavę pasistatė stovyklą Judėjos Kirjatjearime. Ta vieta tebevadinama „Dano stovykla" iki šios dienos; ji yra į vakarus nuo Kirjatjearimo. 13 Iš ten jie žygiavo į Efraimo aukštumas ir pasiekė Miko namus. (Teis 17,1) 14 Tie penki vyrai, kurie išžvalgė Laiso šalį, tarė savo broliams: „Ar žinote, kad šiuose namuose yra efodas, terafimas, drožtinis, lietinis stabas? Pagalvokite, kas reikėtų daryti." (Teis 17,4-5) 15 Jie užsuko į jaunuolio levito butą Miko namuose ir klausinėjo, kaip jam sekasi, 16 o tie šeši šimtai Dano giminės apsinginklavę kariai stovėjo tarpuvartėje. 17 Tuo metu žvalgai įsibrovė į Miko namus ir paėmė drožtinį stabą, efodą, terafimą ir nulietą stabą. Tuo tarpu kunigas stovėjo tarpuvartėje su šešiais šimtais vyrų, ap-

siginklavusių kariniais ginklais. 18 Jiems įsibrovus į Miko namus ir paėmus visus minėtus daiktus, kunigas klausė: „Ką darote?" 19 Jie atsakė jam: „Tylėk! Užsišiaupk ir eik su mumis; būk mums patarėju ir kunigu! Ar tau geriau būti kunigu vieno vyro namams, ar visos padermės Izraelyje?" 20 Kunigas nudžiugo. Jis paėmė efodą, terafimą bei drožtinį stabą ir įsimaišė tarp žmonių. 21 Po to jie, sustatę priekyje vaikus, galvijus, visas gėrybes, pasisuko ir keliavo toliau. 22 Jiems nutolus nuo Miko namų, kaimynai susibūrę vijosi danitus. 23 Jiems šaukiant, danitai atsigręžę klausė Miką: „Kas atsitiko, kad vejatės mus?" 24 Jis atsakė: „Jūs paėmėte mano dievus, kuriuos pasidariau, kunigą ir nuėjote. Kas gi man beliko? Ir dar klausiate, kas atsitiko?" 25 Danitai atsakė: „Nutilk! Neerzink mūsų, kad įpykę vyrai neužpultų ir nenužudytų tavęs ir tavųjų!" 26 Danitai nuėjo savo keliu. Mikas, matydamas kad jie buvo stipresni už jį, sugrįžo į savo namus.

27 Danitai paėmė, ką Mikas buvo pasidaręs, ir kunigą; nuėję į Laisą, užpuolė ramius ir nieko blogo nelaukiančius gyventojus; juos išžudė kardu, o miestą sudegino. 28 Niekas jiems nepadėjo, nes jie gyveno toli nuo Sidono ir jie neturėjo jokių santykių su jais. Tas miestas buvo Betrehobo slėnyje. Danitai miestą atstatė ir gyveno jame. 29 Tą miestą jie pavadino Izraelio sūnaus Dano, savo protėvio, vardu.. Anksčiau tas miestas vadinosi Laisas. (Joz 19,47) 30 Danitai pasistatė drožtinį stabą, o Manaso (Mozės) sūnaus Gersono sūnus Jonatanas ir jo sūnūs buvo kunigai danitų padermei iki ištrėmimo dienos. (1 Kar 12,29) 31 Jie pasistatė Miko namų drožtinį stabąir jis pasiliko ten, iki Dievo šventovė buvo Sile. (Joz 18,1)

Žmonės darė kas jiems patiko. Pasidarė visiškas chaosas, siekimas tik asmeniškos naudos. Žudė ramius gyventojus, vogė ir plėšikavo, net stabus pavogdavo ir

priemones Dievą klausti — efodus, terafimus. Net kunigas ir tas siekė tik savo naudos, visai nekreipdamas dėmesio į teisę. Tai pradžia stabų garbinimo, kuris vedė prie sunykimo ir Babilonijos tremties.

19 skyrius

ŠLYKŠTUS GIBEONITŲ NUSIKALTIMAS 1-30

1 Tuo metu Izraelyje nebuvo karaliaus. Vienas levitas gyveno kaip ateivis Efraimo aukštumų nuošalioje vietoje. Jis turėjo sugulovę iš Judėjos Betliejaus. (Teis 17,6) 2 Sugulovė buvo jam neištikima. Ji, pabėgus į savo tėvo namus, į Judėjos Betliejų, ten buvo apie keturis mėnesius. 3 Jos vyras, nuėjęs į jos tėvo namus, maloniai kalbėjo su ja ir norėjo parsivesti ją atgal. Jis buvo pasiėmęs savo tarną ir porą asilų. Merginos tėvas jį linksmai pasitiko. 4 Kadangi uošvis maloniai jį priėmė, jis pasiliko pas jį tris dienas. Ten jie valgė, gėrė ir nakvojo. 5 Ketvirtą dieną, atsikėlę anksti rytą, jie ruošėsi keliaut. Merginos tėvas sakė savo žentui: „Pavalgyk, o paskui galėsite keliauti." 6 Jie valgė ir gėrė. Po to merginos tėvas tarė: „Pasilik nakvoti! Pasisvečiuokite". 7 Jis atsikėlęs anksti rytą ruošėsi keliauti, bet uošvis vėl jį perkalbėjo, kad jis pasiliktų nakvoti. 8 Penktąją dieną atsikėlęs anksti norėjo keliauti. Merginos tėvas tarė: „Pasistiprink ir pasilik iki po pietų." Juodu pavalgė. 9 Kai levitas, jo sugulovė ir tarnas pasiruošė keliauti, uošvis vėl kalbėjo: „Žiūrėk, diena jau eina vakarop. Pasilikite nakvoti, pasisvečiuokite, o rytoj, anksti atsikėlę, galėsite keliauti į namus." 10 Tačiau jis nebenorėjo nakvoti ir iškeliavo. Jie atvyko į Jebusą (Jeruzalę). Jis turėjo su savimi porą pabalnotų asilų ir sugulovę. (Teis 1,21; 1 Ch 11,4) 11 Saulei leidžiantis, jie pasiekė Jebusą. Tarnas sakė savo šeimininkui: „Pasukime į šitą jebusitų miestą ir nakvokime ten!" 12 O šeimininkas atsakė: „Ne, mes nesuksime į svetimtaučių miestą, jie nėra izraelitų kilmės; keliausime toliau iki Gibejos 13 ir navosime Gibejoje ar

Ramoje." 14 Jie keliavo toliau. Saulė jiems nusileido prie Gibejos miesto, kuris priklausė Benjaminui. 15 Ten jie pasuko iš kelio, tikėdamiesi nakvoti Gibejoje, bet atėję jie turėjo pasilikti miesto aikštėje, nes neatsirado nė vieno, kuris būtų juos priėmęs į savo namus nakvynei. 16 Tuo metu senas vyras grįžo iš lauko darbų. Jis buvo nuo Efraimo aukštumų ir gyveno kaip ateivis Gibejoje. Tos vietos gyventojai buvo benjaminitai. 17 Jis pamatė pakeleivį miesto aikštėje. Senasis žmogus paklausė: „Iš kur atvyksti ir kur eini?" 18 Tas jam atsakė: „Mes ateiname iš Judėjos Betliejaus ir vykstame į nuošalią Efraimo aukštumų vietą. Aš esu kilęs iš ten. Buvau nuvykęs į Judėjos Betliejų ir grįžtu į savo namus. Neatsirado nė vieno, kuris priimtų mane nakvoti. 19 Turime šiaudų ir pašaro asilams, taip pat duonos ir vyno man, tarnaitei ir tarnui; mums nieko netrūksta." 20 Senasis vyras atsakė: „Ramybė tau! Visa, ko reikia parūpinsiu, tik nenakvok aikštėje!" 21 Jis įvedė juos į savo namus ir pašėrė asilus. Jie nusiplovė kojas, valgė ir gėrė.

22 Jiems maloniai leidžiant laiką, miesto niekšai apsupo namą, daužė duris, šaukdami: „Išvesk tą vyrą, kuris atvyko į tavo namus, kad išniekintume jį!" (1 M 19,4-5) 23 Namų šeimininkas išėjęs tarė: „Ne, broliai! Nedarykite to! Šis vyras yra svečias mano namuose, nedarykite tokios kvailystės. (1 M 19,7) 24 Štai mano duktė, nekalta mergaitė, ir svečio sugulovė; aš jas išvesiu jums. Jūs galite su jomis daryti, kaip jums patinka, tik nelieskite šito vyro". 25 Niekšai nenorėjo jo klausyti. Tada tas vyras, nutvėręs savo sugulovę, išvedė jiems. Jie išniekino ją ir elgėsi žiauriai su ja visą naktį. Aušrai brėkštant, jie paleido ją. 26 Rytui auštant, moteris atėjusi sukrito prie to vyro namų durų, ir gulėjo iki prašvito. 27 Rytą jos šeimininkas atsikėlęs atidarė duris. Moteris, jo sugulovė, gulėjo sukritusi prie namų durų, ištiesusi rankas ant slenksčio. 28 Jis tarė jai: „Kelkis, keliaukime!" Ji buvo mirusi. Jis ją užkėlė ant asilo ir parvyko į savo namus.

29 Parvykęs į namus, supjaustė savo sugulovę į dvylika gabalų ir išsiuntė visoms Izraelio padermėms. (1 Sam 11,7) 30 Sužinoję visi stebėjosi, sakydami: „Tokių įvykių nėra buvę nuo izraelitų išvykimo iš Egitpo iki šios dienos. Apsvarstykime, pasitarkime ir nuspręskime ką daryti!"

———————

Kiekvienas, darydamas, kas jam gera, nuėjo taip toli, kad izraelitai prilygo Sodomos ir Gomoros nusikaltėliams. Jie nebesilaikė nei dorovės

20 skyrius

IZRAELITŲ KARAS SU BENJAMINITAIS 1-48

1 Izraelitai nuo Dano iki Bersebos, taip pat ir Gileado krašto vyrai susirinko visi kaip vienas Mizpoje. (Teis 11,11; 1 Sam 7,5) 2 Visos Izraelio tautos padermių vadai ir keturi šimtai tūkstančių ginkluotų vyrų dalyvavo susirinkime. 3 Benjaminitai išgirdo, kad izraelitai susirinko Mizpoje. Izraelitai klausė levitą: „Sakyk, kokiose aplinkybėse įvyko nusikaltimas?" 4 Levitas, nužudytosios moters vyras, atsakė: „Atvykau su savo sugulove į Gibeją, priklausančią Benjaminui, ir apsinakvojau. (Teis 19,15) 5 Gibejos gyventojai naktį apsupo namus. Jie norėjo mane nužudyti; mano sugulovę išprievartavo ir taip žiauriai su ja pasielgė, kad ji mirė. 6 Tuomet savo sugulovę supjausčiau ir jos dalis išsiunčiau į visus Izraelio paveldėtus kraštus, nes jie padarė Izraelyje nežmonišką nusikaltimą. 7 Izraelitai, dabar apsvarstykite ir nutarkite, ką daryti." 8 Visa tauta vienbalsiai pasisakė: „Nė vienas iš mūsų neisime į savo palapinę ir negrįšime į namus. 9 Štai ką mes padarysime Gibejai: burtų keliu nuspręsime ar kariauti su ja. 10 Jei taip, išskirsime iš visų Izraelio padermių po dešimt vyrų iš šimto, po šimtą iš tūkstančio ir po tūkstantį iš dešimt tūkstančių (10% visų

karių), kad atgabentų maisto kariams, atvykusiems nubausti Benjamino Gibeją už padarytą baisų nusikaltimą Izraelyje."

11 Visi Izraelio vyrai susirinko kariauti prieš tą miestą. 12 Izraelio padermių vadai išsiuntė vyrus į visą Benjamino kraštą, klausdami: „Kodėl jūsų tarpe vyksta tokie nusikaltimai? 13 Išduokite tuos niekšus, gyvenančius Gibejoje, kad juos nubaustume mirtimi ir pašalintume tokius nusikaltimus iš Izraelio." Benjaminitai nenorėjo klausyti savo brolių izraelitų. 14 Jie susirinko iš visų miestų į Gibeją kariauti su izraelitais. 15 Jų buvo dvidešimt šeši tūkstančiai kardais ginkluotų vyrų, neskaitant Gibejos septynių šimtų rinktinių karių. 16 Iš visų karių septyni šimtai mikliai vartojo abi rankas; visi galėjo pataikyti iš mėtyklės akmeniu į plauką. 17 Izraelitų, išskyrus benjaminitus, buvo keturi šimtai tūkstančių ginkluotų karių. 18 Jie atvyko į Betelį Dievo pasiklausti, kas iš jų pirmas turi pradėti kovą su benjaminitais. Viešpats atsakė: „Judas!" (Teis 21,2; 1,1-2)

19 Izraelitai anksti rytą pasistatė stovyklą prie Gibejos 20 ir išsirikiavo kautynėms prieš Benjaminą ir Gibeją. 21 Benjaminitai, išėję iš Gibejos, tą dieną sunaikino dvidešimt du tūkstančius izraelitų. 22 Izraelio kariai, atgavę drąsą, vėl išsirikiavo kautynėms toje pačioje vietoje. 23 Bet prieš kautynes izraelitai nuvyko į Betelį ir raudojo Viešpaties akivaizdoje iki vakaro, klausdami: „Ar mums dar kartą eiti į mūšį su mūsų broliais benjaminitais?" Viešpats atsakė: „Eikite!" 24 Izraelitai antrą kartą išėjo prieš benjaminitus, 25 o benjaminitai išėjo jiems priešais iš Gibejos ir vėl išžudė aštuoniolika tūkstančių Izraelio ginkluotų karių. (1 M 49,27) 26 Po to visi izraelitai ir kariai atvyko į Betelį. Ten jie sėdėjo verkdami Viešpaties akivaizdoje ir pasninkavo iki vakaro. Jie aukojo deginamąsias bei taikos aukas Viešpačiui. 27 (Tada ten buvo Dievo Sandoros skrynia. 28 Arono sūnaus Eleazaro sūnus Pinejas tuo laiku ėjo

pareigas šventovėje). Izraelitai klausė Viešpaties: „Ar mums dar kartą eiti į kovą prieš mūsų brolius benjaminitus?" Viešpats atsakė: „Eikite, rytoj aš juos atiduosiu į jūsų rankas."

29 Izraelis slaptai pastatė atskirus būrius — pasalūnus aplink Gibeją. 30 Trečią dieną izraelitai išėjo prieš benjaminitus ir išsirikiavo prieš Gibeją, kaip anksčiau. 31 Benjaminitai išėjo priešais ir, atsitraukę nuo miesto, kaip anksčiau, pradėjo kovą. Ant vieškelio, kurių vienas veda į Betelį, o kitas į Gibeją, krito apie trisdešimt Izrelio vyrų. 32 Tada benjaminitai manė, kad izraelitai traukiasi nuo jų, kaip anksčiau, o izraelitai bėgo, norėdami juos išvilioti iš miesto į vieškelius. 33 Izraelitai išsirikiavo kovai prie Baaltamaro; tuo tarpu Izraelio pasalūnai pakilo iš savo vietų Gibejos miesto vakaruose. 34 Atžygiavo dar dešimt tūkstančių rinktinių vyrų iš Izraelio ir užvirė smarki kova. Benjaminitai nesuvokė, kas jų laukia. 35 Viešpačiui padedant, Izraelis laimėjo, žuvo tą dieną dvidešimt penki tūkstančiai šimtas benjaminitų. Jie visi buvo apsiginklavę kardais. 36 Benjaminitai suprato, kad jie buvo nugalėti. Izraelitai leido benjaminitams trauktis, nes jie pasitikėjo pasalūnais, kurie buvo pastatyti prie Gibejos. 37 Jie netikėtai puolė Gibeja, užėmė miestą ir išžudė kardais gyventojus. 38 Izraelitų ir pasalūnų sutartas ženklas buvo: miestui degant, pradėti kovą. 39 Izraelitai, pamatę degantį miestą, puolė, bet benjaminitai nukovė trisdešimt izraelitų, manydami, kad jie bėga sumušti, kaip pirmajame mūšyje. 40 Benjaminitai atsigręžę pamatė, kad miestas dega. 41 Izraelio kariai atsigręžė. Benjaminitai išsigando, nes jie pasijuto pavojuje. 42 Jie pasuko dykumos link. Izraelitai užklupo juos ir čia; pasalūnai pasitiko juos ir sunaikino. 43 Jie apsupo benjaminitus ir neleido jiems atsikvėpti; persekiojo iki Gibejos. 44 Benjaminitų krito aštuoniolika tūkstančių vyrų; jie visi buvo narsūs kariai. 45 Jiems bėgant į dykumą, prie Rimono uolos, keliuose jų krito penki tūkstančiai vyrų;

likusius izraelitai sekė ligi Gidomo ir nukovė jų dar du tūkstančius vyrų. 46 Tą dieną benjaminitų žuvo dvidešimt penki tūkstančiai ginkluotų vyrų, narsių karių.

47 Šeši šimtai benjaminitų nubėgo į tyrus prie Rimono uolos ir pasiliko ten keturis mėnesius. (Teis 18,13) 48 Izraelitai sugrįžę išžudė visus benjaminitus ir gyvulius, o miestus sudegino.

Kai izraelitus pasiekė žinia apie gibeonitų biaurų nusikaltimą, jie atkreipė dėmesį į tai ir visi, susirinkę į Mizpą, svarstė kas daryti. Nutarė kaltininkus nubausti, Dievo prakeikimą pašalinti iš tautos. Benjaminitai kaltininkus užstojo, neišdavė jų. To paseka buvo brolių karas. Žuvo daugelis izraelitų, o Benjamino padermė buvo beveik sunaikinta. Nuodėmės alga visada buvo ir yra — mirtis.

21 skyrius

BENJAMINITŲ PADERMĖ NESUNAIKINTA 1-25

1 Izraelitai prisiekė Mizpoje, kad nė vienas jų neišleis savo dukters už benjaminito. (Teis 20,1) 2 Jie, susirinkę Betelyje, sėdėjo iki vakaro Dievo akivaizdoje, graudžiai verkdami, (Teis 20,18) 3 ir klausė: „Viešpatie, Izraelio Dieve, kodėl taip atsitiko Izraelyje? Kodėl šiandien pasigendame vienos Izraelio padermės?" 4 Sekančią dieną, žmonės, ankti atsikėlę, pastatė aukurą ir aukojo deginamąsias ir padėkos aukas. 5 Izraelitai klausė: „Kuri Izraelio padermė neatvyko į susirinkimą Betelyje?" Mat, priesaika buvo padaryta prieš padermę, kuri neatvyktų į susirinkimą Mizpoje: „Ji bus baudžiama mirtimi!" (Teis 20,1) 6 Izraelitai gailėjosi brolio Benjamino; jie kalbėjo: „Šiandien viena Izraelio padermė sunaikinta. 7 Ką darysime, kad likusieji benjaminitai gautų žmonų? Juk mes prisiekėme Viešpačiu, kad jiems neduosime savo dukterų". 8 Jie klausė: „Kas iš Izraelio padermių

neatvyko Viešpaties akivaizdon į Mizpą?" Paaiškėjo, kad iš Gileado Jabės niekas nebuvo atvykęs į stovyklos susirinkimą. 9 Patikrinus, nustatyta, kad nebuvo nė vieno žmogaus iš Gileado. 10 Susirinkimas pasiuntė dvylika tūkstančių rinktinių karių ir jiems įsakė kardu išžudyti Gileado Jabės vyrus, moteris ir vaikus. 11 „Nužudykite kiekvieną vyrą ir kiekvieną moterį turėjusius lytinius santykius", sakė jie. (4 M 21,2; 31,17) 12 Gileado Jabėje jie rado keturis šimtus nekaltų mergaičių, kurias atvedė stovyklon į Silą, esantį Kanaano šalyje. 13 Po to visas susirinkimas pasiūlė taiką benjaminitams, apsistojusiems prie Rimono uolos. (Teis 20,47) 14 Tuomet benjaminitai sugrįžo, o izraelitai atidavė jiems mergaites iš Gileado Jabės. Bet jiems jų neužteko.

15 Benjaminas buvo sunaikintas; Izraelis gailėjosi jo. 16 Izraelio vyresnieji klausė: „Ką darysime, kaip surasime likusiems vyrams žmonų? Benjamino moterys buvo išžudytos. 17 Jie tarė: „Benjamino paveldėjimas lieka išlikusiems, jokia padermė negali būti sunaikinta Izraelyje. 18 Tačiau mes negalime duoti jiems žmonų iš savo dukterų." Izraelitai buvo prisiekę: „Prakeiktas, kuris duotų dukterį benjaminitui!" 19 Jie kalbėjo benjaminitams: „Kasmet įvyksta Viešpaties šventė Sile, kuris yra į šiaurę nuo Betelio, į rytus nuo vieškelio, vedančio iš Betelio į Sikemą, ir į pietus nuo Lebonos. 20 Nuėję į Silą, pasislėpkite vynuogynuose 21 ir stebėkite. Kai išeis Silo dukterys žaisti ratelį, išeikite iš vynuogynų ir, pasigrobę kiekvienas sau žmoną iš Silo dukterų, grįžkite į Benjamino kraštą. 22 O kai ateis jų tėvai arba broliai su skundu pas mus, mes jiems sakysime: ‚Būkite jiems malonūs, nes mes nekariavome, kad gautume jiems žmonų, ir jūs patys jiems nedavėte, tai ir nenusikaltote'." 23 Benjaminitai taip ir padarė: jie pasiėmė tiek mergaičių, kiek jiems reikėjo žmonų. Po to kiekvienas sugrįžo į savo paveldėtą dalį, atstatė miestus ir juose gyveno. 24 Izraelitai taip pat sugrįžo į savo kraštą ir giminę. 25 Tuo

laiku Izraelyje nebuvo karaliaus. Kiekvienas gyveno, kaip išmanė. (Teis 17,6)

———————

Benjamino padermė buvo beveik sunaikinta, liko tik 600 vyrų. Izraelitams pagailo Benjamino padermės. Jie svarstė kaip ją išlaikyti, kaip surasti tiems 600 vyrų žmonas. Jų sugalvotas būdas rasti moteris benjaminitams buvo nuodėmingas ir naivus. Dėl to įvyko Gileado Jabės žudynės ir priesaikos laužymas.

RŪTOS KNYGA

Tai vienos šeimos pergyvenimas teisėjų laikais. Krašte siautė badas. Šeima išvyko į Moabo šalį. Ten mirė šeimininkas ir sūnūs. Našlė Naomė grįžo su savo marčia Rūta į savo kraštą. Moabitė Rūta ištekėjo už Boazo ir tapo Dovydo giminės ir dinastijos motina, tuo pačiu ir Jėzaus prosenelė. Tai įvyko Betliejuje, kur vėliau Viešpats Jėzus gimė. Kada ir kas parašė šią knygą nėra tikrų žinių. Tai yra trumpa knygelė keturių skyrių.

RŪTOS KNYGA

1 skyrius

NAOMĖS IR RŪTOS KELIONĖ Į BETLIEJŲ 1-22

1 Teisėjų valdymo laikais kilo badas šalyje. Vienas vyras iš Judėjos Betliejaus su žmona ir dviem sūnumis iškeliavo į Moabo kraštą, norėdamas apsigyventi ten kaip ateivis. 2 To vyro vardas Elimelekas, jo žmona Naomė, o sūnūs — Malonas ir Chiljonas, efratitai iš Judėjos Betliejaus. Jie atvyko į Moabo kraštą ir ten apsigyveno. 3 Naomės vyras Elimelekas mirė, ji liko su dviem sūnumis. 4 Jie vedė žmonas moabites. Viena vardu Orpa, o kita — Rūta. Jie ten išgyveno apie dešimt metų. 5 Po to abu sūnūs Malonas ir Chiljonas mirė. Moteris neteko abiejų sūnų ir vyro. 6 Ji su savo marčiomis ruošėsi grįžti į savo kraštą, nes buvo girdėjusi būdama Moabo krašte, kad Viešpats laimino savo kraštą geru derliumi.

7 Joms grįžtant į Judėją, 8 Naomė tarė savo marčioms: „Eikite namo pas savo motinas. Viešpats laimins jus, nes jūs parodėte daug meilės mirusiems ir man. 9 Viešpats jums tesuteikia palaimą būsimo vyro namuose". Naomė atsisveikindama pabučiavo savo marčias, kurios graudžiai verkė, (Rt 3,1) 10 ir tarė: „Mes norime eiti su tavimi pas tavo žmones". 11 Naomė atsakė: „Grįžkite, mano dukros! Kodėl jūs norite eiti su manimi? Ar manote aš galiu užauginti sūnų, kad jie taptų jūsų vyrais? 12 Grįžkite, mano dukros! Aš juk persena vedyboms. Jei turėčiau viltį dar šiąnakt ištekėti ir pagimdyti sūnų, 13 argi jūs lauktumėte kol jie užaugs? Argi dėl jų susilaikytumėte nuo santuokos? Ne, mano dukros! Man labai skaudu, bet tai yra ne mano, o Viešpaties valia". (Job 19,21) 14 Jos verkė. Orpa pabučiavo savo anytą ir grįžo pas savuosius, o Rūta pasiliko pas ją. 15 Naomė tarė: „Tavo brolienė sugrįžo pas savuosius ir dievus. Grįžk ir tu!" 16 Tačiau Rūta

atsakė: „Neversk manęs tave palikti; aš noriu būti su tavimi. Kur tu eisi, ir aš eisiu; kur tu gyvensi, aš gyvensiu. Tavo tauta yra mano tauta, ir tavo Dievas — mano Dievas! (2 Sam 15,21) 17 Kur tu mirsi, aš mirsiu ir ten būsiu palaidota. Tegul Viešpats mane baudžia, bet tik mirtis atskirs mane nuo tavęs". 18 Naomė matė, kad Rūta tvirtai pasiryžusi eiti su ja, ir nutilo.

19 Joms atėjus į Betliejų, visas miestas sujudo. Moterys klausė: „Ar šita yra Naomė?" 20 Ji joms atsakė: „Nevadinkite manęs Naome (žavioji), vadinkite mane Mara (karčioji). Visagalis labai apkartino mano gyvenimą. (2 M 15,23) 21 Išvykdama buvau turtinga, o grįžau tuščiomis rankomis. Kodėl vadinate mane Naome? Juk Viešpats mane pažemino, Visagalis mane nubaudė".

22 Taip grįžo Naomė ir jos marti, moabitė, Rūta iš Moabo krašto. Jos atvyko į Betliejų miežių pjūties pradžioje.

Visais laikais ir visur buvo vargų. Badui užėjus, šeima išvyko į Moabo kraštą. Tai buvo teisėjų laikų pradžioje, nes Boazas buvo Rahabos sūnus, (Mt 1,5) kuri gyveno Jozuvo laikais. Uošvė gražiai sugyveno su marčiomis, kas retai pasitaiko. Orpa paklausė uošvės ir grįžo pas savuosius, bet Rūta vyko drauge su uošve į Betliejų. Naomė reiškia žavi, o Mara — karti.

2 skyrius
RŪTA RENKA VARPAS BOAZO LAUKE 1-23

1 Naomės giminaitis iš vyro pusės, pasiturintis vyras iš Elimeleko giminės, buvo Boazas. 2 Moabitė Rūta tarė Naomei: „Aš norėčiau eiti į lauką varpų rinkti, kur man leis". Naomė patarė jai eiti. 3 Nuėjusi ji rinko varpas. Jai atsitiktinai pasitaikė rinkti lauke, kuris priklausė Boazui iš Elimeleko giminės. 4 Kaip tik tuo metu Boazas atėjo iš

Betliejaus ir pasveikino pjovėjus: „Viešpats su jumis!" Tie jam atsakė: „Telaimina tave Viešpats!" 5 Tada Boazas paklausė pjovėjų prižiūrėtoją: „Kas šita moteris?" 6 Prižiūrėtojas atsakė: „Ji yra moabitė, atvykusi su Naome iš Moabo krašto. 7 Ji prašė: ‚Leisk man pasirinkti nukritusių varpų'. Ji rinko nuo ryto iki dabar, nė valandėlės nesustodama". 8 Boazas tarė Rūtai: „Klausyk, mano dukra! Nerink kito lauke ir laikykis prie mano moterų. 9 Sek pjovėjus ir eik paskui juos. Aš įsakiau pjovėjams tavęs neliesti. Ištroškusi eik prie ąsočių ir atsigerk to, ką pjovėjai geria". 10 Ji, nusilenkusi ir parpuolusi ant žemės, klausė: „Kodėl tu man toks malonus ir atkreipei dėmesį į mane, nors esu svetimtautė?" 11 Boazas atsakė jai: „Man viską papasakojo, kaip tu, tavo vyrui mirus, elgeisi su anyta ir, palikusi tėvą, motiną ir gimtąją šalį, atvykai į tautą, kurios anksčiau nepažinai. (Rt 1,16-17) 12 Teatlygina tau Viepats už tavo darbą; pilnas užmokestis tau teks iš Viešpaties, Izraelio Dievo, po kurio sparnais tu prisiglaudei!" 13 Ji atsakė: „Mano pone, savo maloniais žodžiais paguodei mane; kalbėjai draugiškai į savo tarnaitę, nors nesu tavo tarnaitė".

14 Valgant Boazas jai tarė: „Ateik čia, valgyk duonos ir padažyk savo kąsnelį vyne!" Ji atsisėdo šalia pjovėjų, o jis padavė jai paskrudintų grūdų. Ji pavalgė, likučius pasilaikė. 15 Po to ji rinko varpas toliau. Boazas įsakė savo tarnams: „Tegul ji renka ir tarp pėdų, nepriekaištaukite jai! 16 Dar ištraukite varpų iš pėdų ir palikite jai rinkti, nešaukite ant jos!" (3 M 19,9) 17 Ji rinko iki vakaro. Surinktas varpas iškūlė; miežių grūdų buvo arti efos.

18 Parėjusi į miestą, ji parodė savo anytai, kiek buvo pririnkusi. Be to, ji padavė jai likusį maistą, kurį buvo nesuvalgiusi. 19 Anyta ją paklausė: „Kur tu šiandien rinkai? Tebūnie palaimintas tas, kuris atkreipė dėmesį į tave!" Ji papasakojo savo anytai, pas ką ji dirbo, ir

pasakė, kad to vyro vardas Boazas. 20 Naomė tarė savo marčiai: „Viešpats telaimina jį, nes jis buvo malonus gyviems ir mirusiems! Be to, tas vyras yra mūsų artimas giminaitis. Jis turi teisę mūsų paveldėjimą ir mus išpirkti". 21 Rūta sakė: „Jis man patarė laikytis prie jo pjovėjų iki pjūties galo". 22 „Gerai, mano dukra, kad eini su jo tarnaitėmis; kitame lauke galėtų tave įžeisti", tarė Naomė. 23 Ji gyveno pas savo anytą ir, rinkdama varpas, laikėsi prie Boazo mergaičių, kol pasibaigė miežių ir kviečių pjūtis.

Naomė rado vietelę gyventi. Anais laikais nebuvo jokio socialinio aprūpinimo, viskuo reikėjo rūpintis pačiam. Kai jos atvyko į Betliejų, buvo pjūties metas, buvo galima pasirinkti varpų. Rūta ėjo rinkti varpų ir pataikė į Boazo lauką. Boazas maloniai elgėsi su savo tarnais; sveikino juos: „Viešpats su jumis". Jie atsakė: „Viešpats telaimina tave". Boazas buvo malonus ir draugiškas Rūtai. Rūta surinko per dieną beveik vieną efą miežių grūdų.

3 skyrius
NAOMĖS PATARIMAS RŪTAI 1-18

1 Naomė tarė Rūtai: „Mano dukra, ar ne laikas man pasirūpinti vieta, kur galėtum ramiai gyventi? (Rt 1,9) 2 Boazas, su kurio mergaitėmis tu dirbai, yra mūsų giminaitis. Jis šį vakarą vėtys miežius klojime. 3 Nusiprausk, pasitepk, apsivilk geriausiu rūbu ir nueik į klojimą. Nepasirodyk jam, kol jis pavalgys. 4 Jam atsigulus, įsidėmėk vietą, kur jis guli; priėjusi pakelk apklotą nuo jo kojų ir atsigulk. Pabudęs jis tau pasakys, kas daryti". 5 Ji atsakė: „Visa, ką man sakai, padarysiu".

6 Nuėjusi į klojimą, ji pasielgė taip, kaip jai anyta patarė. 7 Boazas pavalgęs, patenkintas atsigulė javų krūvos gale. Rūta tyliai priėjo, pakėlė apklotą nuo kojų ir atsigulė. 8 Vidurnaktyje pabudęs, krūptelėjo pamatęs

moterį, gulinčią prie jo kojų, ir paklausė: 9 „Kas tu esi?" „Aš esu tavo tarnaitė Rūta. Ištiesk savo apklotą ant savo tarnaitės, nes tu esi artimas giminaitis — išpirkėjas", tarė Rūta. (5 M 25,5; Ez 16,8) 10 Jis atsakė: „Viešpats telaimina tave, mano dukra! Tavo paskutinis veiksmas yra gražesnis už pirmutinį; tu nesiekei nei turtingų, nei beturčių jaunuolių. (Rt 2,11) 11 Nebijok, mano dukra! Visa, ką sakei, aš padarysiu. Mano miesto gyventojai žino, kad tu esi dora moteris. 12 Tikrai aš esu artimas tavo giminaitis ir paveldėjimo išpirkėjas, tačiau yra kitas dar artimesnis už mane. 13 Pasilik šią naktį čia. O ryt, jei jis tave išpirks, — gerai, tegul jis išperka. O jei jis nenorės tavęs išpirkti, tai, ‚kaip Viešpats gyvas', aš tave išpirksiu! Gulėk iki ryto." 14 Ji gulėjo prie jo kojų iki ryto; atsikėlė tamsoje, žmogus žmogaus dar negalėjo atpažinti. Jis sakė jai: „Saugokis, kad niekas nesužinotų, tau buvus klojime." 15 Jis liepė jai ištiesti savo apsiaustą, kuriuo ji buvo apsisiautusi. Atseikėjęs šešis saikus miežių, jis supylė į apsiaustą ir užkėlė jai ant pečių. Taip ji grįžo į miestą.

16 Namuose anyta klausė: „Kaip tau sekėsi, mano dukra?" Ji papasakojo jai visa, kas įvyko. 17 „Šituos šešis saikus miežių jis man davė ir pasakė: ‚Tu neturi grįžti tuščiomis pas savo anytą'." 18 Naomė tarė: „Dabar palauk, mano dukra, kol patirsi, kuo viskas baigsis. Jis nenurims, kol viską galutinai sutvarkys, gal dar ir šiandien."

———

Jei vyras mirė ir našlė liko bevaikė, mirusio brolis ar kitas artimas giminaitis privalėjo vesti našlę ir pirmas sūnus gimęs iš jos priklausė mirusiam vyrui. Taip buvo išlaikyta mirusio giminė. (5 M 25,5; 2 M 25,25)

Naomės patarimas ir Rūtos veiksmas mums atrodo neteisingas. Gal anais laikais buvo tokie papročiai?

4 skyrius
RŪTOS IR BOAZO VEDYBOS 1-22

1 Boazas, nuėjęs prie vartų, atsisėdo. Pro šalį ėjo minėtasis išpirkėjas, apie kurį Boazas buvo kalbėjęs. Jis tarė jam: „Prieteliau, sėskis čia!" Tas atėjęs atsisėdo. 2 Boazas pasišaukė dar dešimt vyrų, miesto vyresniųjų, ir tarė jiems: „Sėskitės!" Jie atsisėdo, 3 o jis kalbėjo: „Naomė, kuri grįžo iš Moabo krašto, parduoda žemę, priklaususią mūsų giminaičiui Elimelekui. 4 Aš pagalvojau, pasiūlysiu ją tau. Pirk tą žemę sėdinčiųjų ir vyresniųjų akivaizdoje! Jei nori išpirkti, pirk; o jei nenori, pasakyk man, kad žinočiau. Nėra kito, kuris turi teisę išpirkti tą nuosavybę, o po tavęs, mano eilė." Tas atsakė: „Aš pirksiu". (3 M.25,25) 5 Boazas tarė: „Tą dieną, kai pirksi lauką iš Naomės, nupirksi ir moabitę Rūtą, velionies žmoną, kad susilauktum įpėdinių ir išlaikytum velionies vardą jo nuosavybei". (5 M 25,5-6) 6 Išpirkėjas atsakė: „Jei taip, tai aš negaliu išpirkti jų, nes tada nukentėtų mano paties paveldėjimas. Tu pasinaudok mano teise, nes aš negaliu to padaryti".

7 Izraelyje buvo toks senas paprotys: kai vienas kitam pervesdavo savo teisę ir toks pervedimas būtų įteisintas, vienas jų nusiaudavo savo kurpę ir paduodavo kitam; toks būdavo pervedimo patvirtinimas Izraelyje. (5 M 25,7-10) 8 Kai išpirkėjas pasakė Boazui: „Pirk!", tas nusiavė kurpę ir jam padavė. 9 Tada Boazas tarė vyresniesiems ir visiems čia esantiems: „Jūs esate šiandien liudytojai, kad aš nupirkau iš Naomės visa, kas priklausė Elimelekui, Chilijonui ir Malonui. 10 Taip pat ir moabitę Rūtą, Malono našlę; ją vesiu, norėdamas susilaukti įpėdinių ir išlaikyti velionies vardą jo palikimui, kad velionies vardas neišnyktų iš jo brolių tarpo ir iš jo tėviškės. Jūs esate šiandien to įvykio liudytojai." 11 Visi ten esantys žmonės ir vyresnieji atsakė: „Mes esame

liudytojai. Viešpats telaimina moterį, ateinančią į tavo namus, kaip Rachelę ir Leją, Izraelio tautos įkūrėjas! Tegul tau sekasi Efratoje, ir tebūnie garsus tavo vardas Betliejuje! 12 Vardas tavo palikuonių, kuriuos Viešpats tau duos iš šios jaunos moters, teiškyla kaip Perezo, kurį Tamara pagimdė Judui." (1 M 38,29)

13 Boazas vedė Rūtą. Ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų. (Ps 127,3) 14 Tuomet moterys sakė Naomei: „Garbė Viešpačiui ir Jo vardui, kuris nepaliko tavęs be įpėdinio! 15 Jis bus tau sielos atgaiva ir pasirūpins tavimi senatvėje. Juk jį pagimdė tavo marti kuri myli tave, ir yra tau daugiau, negu septyni sūnūs!" 16 Naomė rūpinosi kūdikiu ir tapo jo aukle. (2 Tim 3,17) 17 Kaimynės jį vadino Obedu — „Sūnus gimė Naomei!" Obedas buvo Jesės tėvas, o karaliaus Dovydo senelis. (Mt 1,5-6; Lk 3,32)

18 Šitie yra Perezo palikuonys: Perezas buvo Hezrono tėvas. (1 M 46,12; 1 Ch 2,5) 19 Hezronas — Ramo, Ramas — Aminadabo, (1 Ch 2,9-15) 20 Aminadabas — Nasono, Nasonas — Salmono, (4 M 1,7) 21 Salmonas — Boazo, Boazas — Obedo, 22 Obedas — Jesės, o Jesė — Dovydo. (1 Sam 16,1,11-18)

Boazas sutvarkė žemės pirkimą ir vedybas tą pačią dieną. Rūtos sūnų pavadino vardu Obedas — Tarnas. Ar tai buvo Rūtos neturto ir vargo priminimas, ar Tarnas, kurio laukė Izraelis, kuris tarnaus visai žmonijai — Viešpats Jėzus Kristus.

PIRMOJI SAMUELIO KNYGA

Knygoje yra aprašyti du paskutinieji teisėjai — Elis ir Samuelis ir du pirmieji karaliai — Saulius ir Dovydas. Jų valdymo apytikris laikas buvo 1050-1012 pr. Kr. Knyga pavadinta — Samuelio knyga, bet tuo dar nepasakyta ir neįrodyta, kad ją parašė Samuelis. Ji galėjo būti pavadinta tuo vardu todėl, kad joje daug kalbama apie Samuelį.

Knygos padalinimas: Samuelio gimimas ir jaunystė 1-3 skr., karas su filistėnais 4-7 skr., karalius Saulius 8-15 skr., Dovydas patepamas karaliumi, Goliatas nugalėtas, Dovydo draugystė su Jonatanu 16-20 skr., Dovydo vargai ir Samuelio mirtis 21-31 skr.

PIRMOJI SAMUELIO KNYGA

1 skyrius

SAMUELIO GIMIMAS 1-28

1 Efraimo aukštumose, Ramoje, gyveno vyras vardu Elkanas, efraimitas. Jis buvo Zufo sūnaus, Toaus sūnaus, Eliaus sūnaus Jerohamo sūnus. (1 Ch 6,11-20) 2 Jis turėjo dvi žmonas: Oną (Hana) ir Peniną. Penina turėjo vaikų, o Ona neturėjo. (1 M 29,31)

3 Elkanas kasmet eidavo į Silą iš savo miesto melstis ir aukoti pulkų Viešpačiui. Abu Elio sūnūs, Hofnis ir Pinejas, ten buvo Viešpaties kunigais. (Joz 18,1) 4 Kai Elkanas aukodavo, jis duodavo aukos dalį savo žmonai Peninai ir visiems jos sūnums bei dukterims; 5 Onai, kurią jis mylėjo, duodavo dvigubai, nors Viešpats nedavė jai vaikų. 6 Dėl to Penina ją skaudžiai užgauliodavo. 7 Taip būdavo kas metai; net ir Viešpaties namuose ją užgauliodavo. Ji verkdavo ir nevalgydavo. 8 Jos vyras Alkanas klausdavo: „Ona, ko verki? Kodėl nevalgai? Ko liūdi? Argi aš tau nesu vertesnis už dešimtį sūnų?"

9 Pavalgius Ona atsistojo Viešpaties akivaizdoje. Tuo metu kunigas Elis sėdėjo prie Viešpaties šventovės durų. 10 Ona labai nuliūdusi meldėsi ir graudžiai verkė. 11 Ji padarė įžadą: „Pulkų Viešpatie, jei Tu pažvelgsi į savo tarnaitės kančią, mane atsiminsi, būsi man malonus ir duosi man sūnų, tai aš visą jo gyvenimą paskirsiu Tau, Viešpatie, ir skustuvas nepalies jo galvos". (4 M 6,2-21)

12 Ji ilgai meldėsi Viešpaties akivaizdoje, o Elis stebėjo ją. 13 Ona kalbėjo savyje, jos lūpos judėjo, bet balso nesigirdėjo. Elis palaikė ją girtą 14 ir tarė: „Kaip ilgai būsi girta? Išsipagiriok!" 15 Ona atsakė: „Kunige, aš esu nelaiminga moteris; aš negėriau nei vyno, nei kitų svaiginančių gėrimų, tik išliejau savo širdį Viešpačiui. (Ps 62,9) 16 Nelaikyk manęs niekuo verta moterimi, iš didelio sielvarto aš kalbėjau". 17 Elis tarė: „Eik rami, o Izraelio

Dievas teįvykdo tavo prašymą". 18 Ji atsakė: „Būk man malonus!" Po to ji valgė ir nebeliūdėjo.

19 Anksti rytą atsikėlę ir pagarbinę Viešpatį, jie grįžo į savo namus, į Ramą. Elkanas gyveno su savo žmona Ona; Viešpats atsiminė ją. (1 M 30,22) 20 Po kurio laiko Ona pagimdė sūnų ir jį pavadino Samueliu, — „Iš Viešpaties jį išmeldžiau".

21 Kai Elkanas ėjo su visais savo namiškiais aukoti Viešpačiui metinę auką ir atlikti įžadą, 22 Ona nėjo. Ji sakė savo vyrui: „Aš neisiu, kol berniuką maitinsiu. Po to jį nuvesiu Viešpaties akivaizdon ir ten paliksiu visam laikui". 23 Jos vyras Elkanas jai atsakė: „Daryk, kaip tau atrodo, pasilik namuose, kol jį maitinsi. Viešpats teįvykdo savo pažadą!" Ji pasiliko, nes maitino sūnų.

24 Nustojusi jį maitinti, ji su berniuku nuvyko į Silą Viešpaties šventovėn. Ji buvo pasiėmusi treigį jautį, efą miltų ir odinę vyno. 25 Berniuką nuvedė pas Elį, jautį papjovė. 26 Ona sakė: „Viešpatie! (kunigas) Kaip tu gyvas, aš esu ta pati moteris, kuri čia stovėjo tavo akivaizdoje ir meldėsi, prašydama sūnaus. 27 Viešpatie, Tu išklausei mano prašymą ir suteikei ko prašiau. 28 Aš jį pažadėjau Tau, visą jo amžių jis Tau priklausys". Ir jie ten garbino Viešpatį Dievą.

Samuelio tėvas Elkanas buvo levitas iš kohatitų giminės, 1 Ch 6,33-34. Jis vykdavo su šeima į metines šventes. Jis buvo vedęs dvi žmonas. Anais laikais buvo toks paprotys, bet tai nebuvo Dievo leista. Tas skaldė ir labai vargino šeimas. Viešpats, išklausęs Onos prašymą, davė jai sūnų, ji nevyko į metines šventes iki maitino berniuką. Bendrai izraelitės atpratindavo vaikus trijų metų

2 skyrius
ONOS GIESMĖ 1-11, ELIS IR JO SŪNŪS PASMERKIAMI 12-36

1 Ona meldėsi: „Mano širdis džiaugiasi Viešpačiu. Viešpats yra mano jėga. Aš juokiuosi iš savo priešų, džiaugiuosi Tavo pagalba. (Lk 1,46-55) 2 Niekas nėra toks šventas, kaip Tu, Viešpatie! Šalia tavęs nėra kito, ir nėra kitos tokios uolos, kaip mūsų Dievas. 3 Nekalbėkite taip išdidžiai, nei įžūliai! Viešpats Dievas žino viską, Jis įvertina visų veiksmus. 4 Galingųjų lankas sulaužomas, o silpniesiems suteikiama jėga. 5 Sotieji tarnauja už maistą, o alkanieji — sotūs. Nevaisingoji pagimdė septynetą, o vaisingoji – neteko visų. 6 Viešpats numarina ir atgaivina, nustumia į mirusiųjų buveinę ir vėl išlaisvina. (5 M 32,39) 7 Viešpats padaro beturtį ir turtuolį. Jis pažemina ir išaukština. (Ps 75,8) 8 Jis pakelia iš dulkių vargdienį, iš sąšlavų duobės iškelia vargšą; juos pasodina greta kunigaikščių ir leidžia paveldėti jiems garbės sostą. Viešpačiui priklauso žemės pamatai, ant jų Jis pastatė pasaulį. (Ps 113,7-8) 9 Savo šventųjų kojas Jis apsaugos, o piktieji nutils tamsoje; ne savo jėga žmogus laimi! (Ps 33,16) 10 Viešpats visai sunaikins priešus. Jis grasins jiems iš dangaus. Viešpats teis žemės kraštus. Jis duos jėgų savo karaliui ir iškels pateptojo galią". (Ps 132,17) 11 Elkanas grįžo į Ramą, į savo namus, o berniukas Samuelis tarnavo Viešpačiui kunigo Elio priežiūroje.

12 Elio sūnūs buvo niekšai ir nepaklusnūs Viešpačiui. 13 Kam nors aukojant auką, kai mėsą tebevirdavo, ateidavo kunigo sūnus, laikydamas rankoje trišakę, (2 M 27,3) 14 smeigdavo ją į katilą, puodą ar keptuvę ir iškeldavo. Visa, ką iškeldavo šake, pasiimdavo Elio sūnūs. Taip jie darė visiems izraelitams, aukojantiems Sile. 15 Prieš sudeginant taukus, atėjęs kunigo tarnas (Elio sūnus), sakydavo aukotojui: „Duok nevirtos mėsos

kunigui, jis nenori virtos, tik žalią." (3 M 3,3-5) 16 Jei aukotojas sakydavo: „Pirmiausia tegul sudegina taukus, paskui pasiimk kiek nori". Tarnas atsakydavo: „Duok dabar! Jei neduosi, pats pasiimsiu!" 17 Elio sūnų nuodėmė buvo labai didelė Viešpaties akyse, nes jie išniekino auką Viešpačiui.

18 Samuelis tarnavo Viešpačiui, užsidėjęs lininį efodą. 19 Jo motina jam padarydavo švarkelį ir kasmet atnešdavo, ateidama su savo vyru aukoti metinės aukos. 20 Elis laimindavo Elkaną ir jo žmoną: „Viešpats teduoda tau dar vaikų su šita moterimi, nes ji paaukojo pirmąjį Viešpačiui". Po to jie grįždavo į namus.

21 Viešpats laimino Oną; ji pagimdė dar tris sūnus ir dvi dukteris. Berniukas Samuelis augo Viešpaties akivaizdoje. (Lk 1,80)

22 Elis labai paseno. Jis girdėjo, ką jo sūnūs darė Izraelyje, turėjo net ir santykius su moterimis, tarnaujančiomis susitikimo palapinėje. (2 M 38,8) 23 Tėvas klausė: „Kodėl taip blogai elgiatės? Nusikalstate Dievui? Visi kalba apie jus. 24 Tai baisūs nusikaltimai, apie kuriuos girdžiu iš Viešpaties tautos. 25 Jei žmogus nusikalsta žmogui, Dievas tarpininkaus; bet jei žmogus nusideda Viešpačiui, kas jam betarpininkaus?" Jie neklausė savo tėvo, todėl Viešpaties sprendimas buvo — nubausti juos mirtimi.

26 Berniukas Samuelis augo ūgiu, kartu augo ir jo palankumas Viešpačiui ir žmonėms. (Lk 2,52)

27 Dievo siųstas vyras atėjo pas Elį ir jam pranešė, ką Viešpats jam buvo sakęs: „Aš apsireiškiau tavo protėviams, kai jie tebebuvo Egipte ir tarnavo faraonui. 28 Aš tavo tėvą išsirinkau kunigu iš visų Izraelio padermių, kad jis tarnautų prie mano aukuro, smilkytų smilkalus, nešiotų efodą mano akivaizdoje. Aš paskyriau kunigams izraelitų deginamųjų aukų dalį. (4 M 18,8) 29 Kodėl jūs mindžiojate kojomis aukas ir dovanas, kurias įsakiau man aukoti? Kodėl gerbi savo sūnus labiau už

mane, o visi maitinatės mano tautos Izraelio geriausiomis dovanomis? (Apd 9,5) 30 Aš Viešpats, Izraelio Dievas, tikrai buvau pažadėjęs, kad tavo tėvo ir tavo namai per amžius eis pareigas mano akivaizdoje, bet dabar pareiškiu, kad toliau taip nebus. Aš gerbsiu tik tuos, kurie mane gerbia, o kurie mane niekina, bus paniekinti! (2 M 28,1) 31 Ateina diena, kada tavo ir tavo namų ramstį (jaunimą) sunaikinsiu; nė vienas nesulauks senatvės. (1 Kar 2,27) 32 Su pavydu žiūrėsi į mano buveinės pareigūnus, kurie bus palaiminti gerbūviu Izraelyje, bet tavo giminėje niekas to nesulauks. 33 Aš nesunaikinsiu ir nepašalinsiu nuo savo aukuro visų tavo sūnų, kad neverktum ir neliūdėtum, tačiau didžioji tavo šeimos dalis žus, sulaukusi subrendimo amžiaus. (1 Sam 22,20) 34 Mirus abiems tavo sūnums, Hofnui ir Pinejui, tą pačią dieną suprasi, ką tau esu sakęs. (1 Sam 4,11) 35 Aš pašauksiu kunigą, kuris man ištikimai tarnaus. Aš jam pastatysiu pastovius namus, ir jis eis pareigas mano pateptajam karalliui. 36 Tada, išlikę tavo šeimos nariai atėję parpuls prieš jį ir už sidabrinį pinigėlį ar duonos kepalą prašys: ‚Paskirk mane prie kunigų, kad užsidirbčiau duonos kąsnį'."

Ona savo giesme dėkojo Viešpačiui, meldėsi ir džiaugėsi Juo, bet ne dovanomis. Viešpats yra galingas. Jis vykdo didingus darbus.

Elio sūnūs ėjo kunigų pareigas, bet elgėsi, kaip nedera kunigams. Dievas siuntė pranašą. Tas pranešė Eliui, kad seks bausmė: iš jo giminės bus atimta kunigystė, Viešpats išsirinks tinkamą kunigą.

3 skyrius
VIEŠPATS APSIREIŠKIA SAMUELIUI 1-22

1 Berniukas Samuelis tarnavo Viešpačiui Elio priežiūroje. Viešpaties Žodis mažai reiškėsi tuo laiku, o

regėjimas — buvo retenybė. 2 Kartą Elis gulėjo. Jo regėjimas buvo nusilpęs, jis nebegalėjo gerai matyti. 3 Šventovės lempa dar nebuvo užgesusi. Samuelis miegojo Viešpaties šventovėje, kur buvo Dievo skrynia. 4 Viešpats šaukė Samuelį. Tas atsiliepė: „Aš čia!" 5 Nubėgęs pas Elį, Samuelis tarė: „Aš čia! Ar tu mane šaukei?" Tas atsakė: „Aš tavęs nešaukiau, eik ir miegok!" Jis grįžęs atsigulė. 6 Viešpats antrą kartą šaukė Samuelį. Atsikėlęs Samuelis vėl nuėjo pas Elį ir tarė: „Aš čia! Tu mane šaukei." Šitas atsakė: „Aš nešaukiau tavęs, mano sūnau; eik ir atsigulk!" 7 Samuelis dar nepažino Viešpaties, jam dar nebuvo apsireiškęs Viešpaties Žodis. 8 Viešpats šaukė Samuelį trečią kartą. Atsikėlęs jis vėl nuėjo pas Elį ir sakė: „Aš čia! Tu mane šaukei." Elis supratęs, kad Viešpats šaukia berniuką, 9 tarė Samueliui: „Eik ir atsigulk. Bet jei tave vėl šauks, sakyk: ‚Kalbėk, Viešpatie, tavo tarnas klauso!' " Nuėjęs Samuelis atsigulė. 10 Viešpats pasirodė ir šaukė, kaip pirma: „Samueli, Samueli!" Samuelis atsiliepė: „Kalbėk, tavo tarnas klauso!" 11 Viešpats tarė Samueliui: „Aš Izraelyje įvykdysiu savo sprendimą, kuris nustebins visus. 12 Tą dieną Elis patirs visa, ką kalbėjau prieš jį ir jo giminę. 13 Aš paskelbiau, kad rengiuosi nubausti jo namus už jo sūnų nusikaltimą Dievui, nes jis, žinodamas jų kaltes, nesudraudė jų. (1 Sam 2,27-36) 14 Aš prisiekiu, kad Elio šeimos kaltė nebus atleista nei aukomis, nei dovanomis per amžius!"

15 Samuelis gulėjo iki ryto. Atsikėlęs atidarė šventovės duris. Jis bijojo papasakoti Eliui tą regėjimą. 16 Elis, pasišaukęs Samuelį, tarė: „Samueli, mano sūnau!" „Aš čia!" tas atsakė. 17 „Ką Jis tau sakė? Neslėpk nuo manęs! Dievas tenubaudžia tave, jei paslėpsi nuo manęs nors vieną žodį visos Jo kalbos". 18 Samuelis jam papasakojo viską, nieko nenuslėpė. Tada Elis tarė: „Jis Viešpats; Jis padarys, kaip Jam atrodo geriausia." (2 Sam 15,26)

19 Samuelis augo, Viešpats jį laimino ir įvykdė visus

savo Žodžius. 20 Izraelis nuo Dano iki Bersebos patyrė, kad Samuelis yra Viešpaties paskirtas pranašas. 21 Viešpats ir toliau apsireikšdavo Samueliui Sile. 22 Samuelio kalbų klausėsi visas Izraelis, lyg kalbėtų pats Viešpats.

———————

Elis buvo pasenęs, jo vaikai nusikalto Dievui. Eliui tarnavo ne jo sūnūs, bet Samuelis. Samuelis miegodavo arti Elio, jei jam reikėjo ko, jis galėjo pašaukti Samuelį. Kartą Viešpats vardu šaukė Samuelį. Samuelis manė, kad Elis jį šaukia ir neatsakė. Trečią kartą Elis suprato, kad Viešpats šaukia jį. Viešpaties apsireiškimai žmogui kartais yra labai nuostabūs ir nesuprantami.

Samuelis veikė kaip pranašas, kunigas ir teisėjas. Jis dažnai keliavo į Betelį, Gilgalą ir Mizpą. Jo būstinė buvo Ramoje. Pranašai jau seniai buvo žinomi; Samuelis įsteigė pranašų mokyklas. (1 Sam 19,20; 2 Kar 2,3; 5,4,18)

4 skyrius
SANDOROS SKRYNIA FILISTĖNŲ RANKOSE 1-11, ELIO MIRTIS 12-22

1 Izraelis pasistatė stovyklą prie Ebenezerio ir ruošėsi kariauti su filistėnais, o filistėnai pasistatė stovyklą prie Afeko. (Joz 15,53) 2 Jie išsirikiavo prieš Izraelį, puolė ir žiaurioje kovoje jį sumušė. Izraelitų kovos lauke žuvo maždaug keturi tūkstančiai vyrų.

3 Likusiems kariams sugrįžus į stovyklą, Izraelio vyresnieji tarė: „Kodėl Viešpats leido šiandien filistėnams nugalėti? Atsigabenkime iš Silo Viešpaties Sandoros skrynią, kad ji būtų su mumis ir mus išgelbėtų nuo priešų." 4 Buvo pasiųsti pasiuntiniai į Silą, kurie atgabeno pulkų Viešpaties, sėdinčio ant cherubų, Sandoros skrynią. Abu Elio sūnūs Hofnis ir Pinejas lydėjo Dievo Sandoros skrynią. (2 Sam 6,2) 5 Atgabenus Sandoros

skrynią į stovyklą, visi izraelitai ją sutiko tokiu garsiu džiaugsmo šauksmu, kad net žemė drebėjo. 6 Filistėnai, išgirdę šauksmą, klausė: „Ką reiškia šitas riksmas hebrajų stovykloje?" Patyrę, kad Viešpaties skrynia buvo atgabenta, filistėnai išsigando. 7 „Dievas atėjo pas juos į stovyklą," tarė jie. „Vargas mums! Juk taip nebuvo anksčiau! 8 Vargas mums! Kas mus išgelbės iš šitų galingųjų dievų? Tai dievai, kurie baudė Egiptą įvairiomis bausmėmis tyruose. 9 Filistėnai, būkite drąsūs, kad nereikėtų tarnauti hebrajams, kaip jie mums tarnavo! Karžygiškai kariaukite!" (Teis 13,1) 10 Filistėnai kovoje vėl nugalėjo izraelitus. Visi izraelitai išbėgiojo; kiekvienas į savo namus. Pralaimėjimas buvo labai didelis. Izraelitų krito trisdešimt tūkstančių pėstininkų. 11 Dievo skrynia buvo priešų paimta, o Elio sūnūs Hofnis ir Pinejas žuvo.

12 Vienas benjaminitas, pabėgęs iš mūšio lauko, tą pačią dieną atvyko į Silą su įplėštais drabužiais ir žemėmis apibarstyta galva. 13 Jam atvykus į miestą, Elis sėdėjo šalia kelio, susirūpinęs Dievo skrynios likimu. Miesto gyventojai, išgirdę vyro pranešimą apie pralaimėjimą, pradėjo šaukti. 14 Elis, išgirdęs šauksmą, paklausė: „Kas per triukšmas?" Benjaminitas atskubėjo prie Elio. 15 Elis buvo devyniasdešimt aštuonerių metų; jo akys buvo nusilpusios, ir jis silpnai matė. (1 Sam 3,2) 16 Karys kalbėjo Eliui: „Aš šiandien pabėgau iš mūšio lauko ir atvykau čia". Elis paklausė: „Kaip ten buvo, mano sūnau?" 17 Karys atsakė: „Izraelis bėgo nuo filistėnų, įvyko žiaurus mūšis. Tavo abu sūnūs Hofnis ir Pinejas žuvo, o Dievo skrynia priešų rankose." 18 Jam paminėjus Dievo skrynią, Elis atbulas nukrito šalia vartų. Jo sprandas lūžo ir jis mirė. Jis valdė Izraelį keturiasdešimt metų.

19 Jo marti, Pinejo žmona, turėjo gimdyti. Išgirdusi, kad Dievo skrynia paimta ir kad jos uošvis ir vyras yra mirę, ją suėmė gimdymo skausmai ir ji pagimdė. 20 Jai mirštant, prie jos stovėjusios moterys sakė: „Nebijok, tu

pagimdei sūnų!" Tačiau ji nebekreipė dėmesio. (1 M 35,17) 21 tik pasakė: „Garbė atstojo nuo Izraelio". Tą ji pasakė dėl to, kad Dievo skrynia buvo paimta, ir dėl savo uošvio bei vyro mirties. (Ps 78,61) 22 Ji pakartojo „Garbė atstojo nuo Izraelio, nes Dievo skrynia paimta".

Izraelitai norėjo išsilaisvinti iš filistėnų jungo. Jie kariavo su filistėnais, bet pralaimėjo. Izraelitai neatsivertė ir netikėjo Viešpačiu, bet laukė stebuklo iš Sandoros skrynios. Jiems ji buvo lyg Dievas. Jei širdyje nėra tikro tikėjimo, išoriniai pasireiškimai yra tik stabų garbinimas ir jie negelbsti. Izraelitai, atsigabenę Sandoros skrynią iš Silo į karių stovyklą, džiūgavo, o filistėnai išsigando. Mūšyje Izraelio kariuomenė buvo išblaškyta, Elio abu sūnūs krito, jis pats ir jo marti išsigando, kad Sandoros skrynia pateko į filistėnų rankas, mirė.

Po septynių mėnesių filistėnai grąžino Sandoros skrynią, bet ji nebebuvo sugrąžinta į Silą. Nuo tada ta vietovė sunyko. Sandoros skrynia buvo apie 20 metų Kirjatjearime. Dovydas atgabeno ją į Jeruzalę. Saliamonas, pastatęs šventovę, padėjo ją šventovėje. Kai Babiloniečiai sugriovė Jeruzalę ir sunaikino šventovę — dingo Sandoros skrynia ir dvi joje buvusios 10 įsakymų akmeninės plokštės.

5 skyrius

SANDOROS SKRYNIA PAS FILISTĖNUS 1-12

1 Filistėnai paėmė Dievo skrynią ir, nugabenę ją iš Ebenezerio į Asdodą, (Teis 16,23) 2 įnešė į stabo Dagono namus ir pastatė šalia Dagono. 3 Asdoditai, sekantį rytą atsikėlę anksti, įėjo į Dagono namus ir pamatė Dagoną kniūbščią gulintį ant žemės prieš Viešpaties skrynią. Pakėlę Dagoną, jie pastatė jį atgal į jo vietą. 4 Kitą dieną, anksti rytą atsikėlę, jie vėl rado Dagoną, gulintį ant žemės

prieš Viešpaties skrynią; jo galva ir abi rankos gulėjo nukirstos ant slenksčio. Tik Dagono liemuo gulėjo. 5 Todėl Dagono kunigai ir visi įeinantys į Dagono namus peržengdavo Dagono slenkstį Asdode.

6 Viešpats baudė asdoditus; Jis vargino juos votimis Asdode ir jo apylinkėse. 7 Asdodo vyrai, matydami kas darosi, tarė: „Izraelio Dievo skrynia negali pasilikti pas mus, nes Jo ranka labai spaudžia mus ir mūsų dievą Dagoną". 8 Jie sukvietė visus filistėnų kunigaikščius ir klausė: „Ką mums daryti su Izraelio Dievo skrynia?" Tie atsakė: „Izraelio Dievo skrynią reikia nugabenti į Gatą". Jie taip ir padarė. 9 Ją nugabenus, Viešpats baudė miestą, sukeldamas didelę paniką votimis, kurios kankino visus to miesto žmones. 10 Tuomet jie išsiuntė Dievo skrynią į Ekroną. Kai Dievo skrynia buvo atgabenta į Ekroną, ekronitai ėmė šaukti: „Jie atgabeno pas mus Izraelio Dievo skrynią, norėdami nužudyti ir mus". 11 Taigi jie, vėl sušaukę visus filistėnų kunigaikščius, reikalavo, kad Izraelio Dievo skrynia būtų grąžinta į jos vietą, kad neišžudytų jų ir jų šeimų. Mirties baimė apėmė visą miestą. 12 Išlikę gyvi, vočių kankinami, miesto gyventojai šaukėsi dangaus pagalbos.

———————

Filistėnai nugabeno Sandoros skrynią, kaip pergalės ženklą prieš izraelitus, į savo vyriausiojo dievo Dagono šventovę. Šis stabas buvo pusiau žmogus ir pusiau žuvis. Viešpats taip patvarkė, kad stabas tapo sulaužytas, o žmonės sirgo epideminėmis ligomis. Filistėnai suprato, kad tai buvo jiems bausmė, siųsta izraelitų Dievo.

6 skyrius
SANDOROS SKRYNIA GRĄŽINAMA IZRAELIUI
1-21

1 Viešpaties skrynia išbuvo septynis mėnesius filistėnų krašte. 2 Filistėnai pasikvietė kunigus bei žynius ir klausė:

„Kas mums daryti su Viešpaties skrynia? Kaip ją pasiųsti atgal į jos vietą?" 3 Tie atsakė: „Jei siųsite atgal Izraelio Dievo skrynią, nesiųskite be aukos, būtinai išpirkite savo kaltes auka. Tada pagysite ir jums paaiškės, kodėl Jis be atvangos vargina jus". 4 Jie klausė: „Kokią auką privalome duoti už savo nusikaltimą?" Jie atsakė: „Auka privalo atitikti filistėnų kunigaikščių skaičiui: penkios auksinės votys ir penkios auksinės pelės, nes ta pati bausmė vargino jus ir jūsų kunigaikščius. (Joz 13,3) 5 Auksines votis ir peles atiduokite izraelitams ir garbinkite Izraelio Dievą. Gal tada Jis nebaus jūsų, jūsų dievų ir šalies. 6 Neužkietinkite savo širdžių, kaip užkietino egiptiečiai ir faraonas. Kai Viešpats juos paspaudė, jie turėjo išleisti izraelitus! (2 M 8,11; 12,31) 7 Imkite dvi žindančias karves, ant kurių dar nebuvo uždėtas jungas, ir įkinkykite jas į naują vežimą; jų veršiukus parsiveskite namo. 8 Viešpaties skrynią įkelkite į vežimą, o auksinius dirbinius, kuriuos duodate kaip auką, įdėkite atskiroje dėžėje ir, paleidę karves, 9 žiūrėkite. Jei jos eis keliu, vedančiu Betsemeso link, tai Viešpats yra mums siuntęs šitą didelę nelaimę; o jei neis tuo keliu, tada žinosime, kad ne Jis mus baudė, o taip įvyko atsitiktinai".

10 Filistėnai taip ir padarė. Dvi žindančias karves įkinkė į vežimą, o jų veršiukus uždarė namuose. 11 Jie įkėlė Viešpaties skrynią ir dėžę su auksiniais daiktais į vežimą. 12 Karvės ėjo tiesiai į Betsemesą. Eidamos vieškeliu jos baubė, bet nepasuko nei dešinėn, nei kairėn. Filistėnų kunigaikščiai ėjo paskui iki Betsemeso sienos. 13 Betsemitai pjovė kviečius[1] slėnyje. Pakėlę akis, jie pamatė skrynią ir džiaugėsi ja. 14 Vežimas atvažiavo į Jozuvo, betsemito, lauką ir sustojo. Ten buvo didžiulis akmuo. Betsemitai suskaldė vežimą, o karves aukojo deginamąja auka Viešpačiui. 15 Levitai nukėlė Viešpaties skrynią ir prie jos buvusią dėžę, kurioje buvo auksiniai dirbiniai, ir padėjo ant to didžiulio akmens. Betsemitai tą dieną aukojo deginamąsias ir pašventinimo aukas

Viešpačiui. 16 Penki filistėnų kunigaikščiai, tai matydami, sugrįžo tą pačią dieną į Ekroną.

17 Auksinių vočių auka filistėnai atpirko savo nusikaltimą: vieną už Asdodą, vieną už Gazą, vieną už Askeloną, vieną už Gatą ir vieną už Ekroną. 18 Auksinės pelės atitiko penkiems filistėnų miestams, pradedant sutvirtintu miestu ir baigiant atviru kaimu. Didysis akmuo, ant kurio jie padėjo Viešpaties skrynią, iki šios dienos tebeguli betsemito Jozuvo lauke ir yra liudytojas tų įvykių.

19 Betsemitai atidarė Viešpaties skrynią ir pažiūrėjo; dėl to mirė septyniasdešimt vyrų. (Kituose vertimuose — 50,000). Tauta gedėjo, nes Viešpaties smūgis buvo skaudus. (4 M 4,20; 2 Sam 6,6-7) 20 Betsemeso žmonės kalbėjo: „Kas gali išlikti gyvas Viešpaties, šventojo Dievo akivaizdoje? Kur Sandoros skrynios vieta?" 21 Jie pasiuntė pasiuntinius į Kirjatjearimą, sakydami: "Filistėnai sugrąžino Viešpaties skrynią. Ateikite ir parsigabenkite ją pas save."

Filistėnai siekė patarimo kunigų ir žynių, ką daryti su Izraelio Sandoros skrynia. Jie buvo girdėję iš egiptiečių, kaip Izraelio Dievas vargino juos. Filistėnų žyniai patarė neįžeisti izraelitų Dievo, grąžinti skyrnią izraelitams ir drauge pasiųsti auką jų Dievui. Filistėnai buvo tikri, kad Izraelio Dievas vargino juos.

Atrodo, kad izraelitai nepagerbė tinkamai grįžusios Sandoros skrynios. Juos ištiko ligos, jų mirė tam tikras skaičius. Istorikas Juozepus rašė, kad mirė 70 asmenų.

7 skyrius
IZRAELIO VALDOVAS SAMUELIS 1-17

1 Kirjatjearimo vyrai parsigabeno Viešpaties skrynią ir ją įnešė į Abinadabo namus, esančius ant kalvos. Jo sūnų Eleazarą jie pašventino saugoti Viešpaties skrynią.

2 Praėjo dvidešimt metų nuo tos dienos, kai Viešpaties skrynia buvo atgabenta į Kirjatjearimą. Visas Izraelis sugrįžo prie Viešpaties ir garbino Jį. (1 Ch 13,6) 3 Tada Samuelis tarė visiems izraelitams: „Jei jūs visa širdimi norite grįžti prie Viešpaties, pašalinkite iš savo tarpo svetimus dievus bei Astartę ir tarnaukite Jam vienam; tada Jis jus išgelbės iš filistėnų." (1 M 35,2; Joz 24,23) 4 Izraelitai pašalino Baalo bei Astartės stabus ir tarnavo vienam Viešpačiui. (Teis 10,6,16) 5 Po to Samuelis įsakė: „Sušaukite visą Izraelį į Mizpą, aš melsiuos už jus" (1 Sam 10,17; Teis 11,11; 20,1) 6 Jie susirinkę Mizpoje, sėmė vandenį ir jį išliejo, kaip auką, Viešpaties akivaizdoje, pasninkavo visą dieną ir išpažino nusidėję Viešpačiui. Samuelis sprendė izraelitų bylas Mizpoje.

7 Filistėnai išgirdo, kad izraelitai susirinko į Mizpą; tuo metu jų kunigaikščiai sukilo prieš Izraelį. Izraelitai, tai išgirdę, nusigando 8 ir tarė Samueliui: „Nepaliauk melsti Viešpatį, mūsų Dievą, kad Jis mus išgelbėtų iš filistėnų". (1 Sam 12,23) 9 Samuelis aukojo mažą ėriuką Viešpačiui deginamąja auka ir meldėsi už Izraelį; Viešpats jį išklausė. 10 Samueliui aukojant deginamąją auką, filistėnai pradėjo kovą su Izraeliu. Bet tą dieną Viešpats išgąsdino filistėnus perkūnija taip, kad jie pakriko ir izraelitai nugalėjo juos. 11 Išėję iš Mizpos, izraelitai vijosi filistėnus ir juos persekiojo iki Betkaro. 12 Tarp Mizpos ir Seno Samuelis pastatė akmenį ir jį pavadino „Pagalbos akmeniu — Viešpats mums padėjo". 13 Filistėnai buvo nugalėti ir daugiau nepuolė Izraelio, nes Viešpats slėgė filistėnus, Samueliui valdant. 14 Izraelio miestai, nuo Ekrono iki Gato, kuriuos filistėnai buvo užėmę, grįžo Izraeliui. Taip pat ir kitas savo sritis Izraelis atsiėmė iš filistėnų. Buvo taika tarp Izraelio ir amoritų.

15 Samuelis valdė Izraelį visą amžių. 16 Jis eidavo kas metai į Betelį, Gilgalą bei Mizpą, spręsti izraelitų bylų. 17 Po to jis grįždavo į Ramą, nes ten buvo jo namai; iš čia jis valdė Izraelį. Samuelis Ramoje pastatė aukurą

Viešpačiui.

Betsemitai laikė Sandoros skrynią ant akmens. Kirjatjearimitai parsigabeno skrynią, parengė jai vietą gerame name ir paskyrė žmogų jai prižiūrėti. 1 Sam 7,2 pasakyta, kad Sandoros skrynia liko čia apie 20 metų. Yra žinoma, kad Dovydas ją nugabeno į Jeruzalę tik po 40 metų.

Po pralaimėto karo su filistėnais ir Elio mirties, atrodo, Samuelis veikė nesigarsindamas. Tauta klausėsi jo pamokslų ir pradėjo suprasti savo klaidas bei nusikaltimus. Samuelis kalbėjo žmonėms, kad jie gali tikėtis Viešpaties pagalbos tik tada, kai jie nuoširdžiai grįš prie Viešpaties, pašalins svetimus dievaičius ir garbins gyvąjį Dievą. Tauta paklausė Samuelio. Po kurio laiko buvo sušauktas tautos suvažiavimas. Filistėnai, išgirdę apie izraelitų su važiavimą, įtarė jį esant politinio pobūdžio. Kilo karas. Šį kartą Viešpats gelbėjo, izraelitai laimėjo. Samuelis nebuvo karys, bet evangelistas. Jis tapo plačiai žinomas, iškilo. Jis buvo tautos teisėjas, dažnai lankė Betelį, Gilgalą ir Mizpą; jo nuolatinė gyvenimo vieta buvo Rama.

8 skyrius
SAMUELIO SŪNŪS TEISĖJAI 1-3, IZRAELIO PRAŠYMAS 4-22

1 Samueliui pasenus, jo sūnūs užėmė jo vietą. 2 Jo pirmagimis sūnus buvo Joelis, o antrasis — Abijas. Jie buvo teisėjai Berseboje. (1 Ch 6,13) 3 Tačiau jo sūnūs nėjo tėvo pėdomis; jiems rūpėjo turtas: jie imdavo kyšius ir nesilaikė teisingumo. (5 M 16,19)

4 Visi Izraelio vyresnieji, susirinkę pas Samuelį Ramoje, (1 Sam 7,17) 5 tarė: „Tu pasenai, o tavo sūnūs neina tavo pėdomis. Surask mums karalių, kuris mus

valdytų ir teistų, kaip daroma visose pagonių tautose". (5 M 17,14; Oz 13,10; Apd 13,21) 6 Samueliui tokia kalba nepatiko. Jis kreipėsi malda į Viešpatį. 7 O Viešpats jam atsakė: „Visuomet klausyk tautos balso. Juk ne tave jie atmetė, bet mane, kad jiems nebeviešpataučiau. 8 Tą jie įrodė savo darbais, kai juos išvedžiau iš Egipto, ir iki šios dienos. Jie paliko mane ir tarnavo kitiems dievams. Dabar jie daro ir tau tą patį. 9 Išklausyk jų norus, tada rimtai juos perspėk ir jiems išdėstyk karaliaus teises, kuris jiems viešpataus!"

10 Žmonėms, kurie prašė karaliaus, Samuelis pasakė viską, ką Viešpats kalbėjo: 11 „Karalius, kuris jums karaliaus, paskirs jūsų sūnus prie savo karo vežimų ir žirgų. Jie privalės bėgti pirma jų. 12 Jis paskirs juos tūkstantininkais ir penkiasdešimtininkais; jie ars jo laukus, pjaus javus ir gamins ginklus bei karo vežimams reikmenis. 13 Jūsų dukterys gamins jam kvepalus ir bus virėjos ir kepėjos. 14 Geriausius jūsų laukus, vynuogynus ir alyvmedžių sodus jis atiduos savo tarnams. 15 Be to, jis ims jūsų pasėlių ir vynuogynų vaisių dešimtinę ir ją duos savo valdininkams bei tarnams. 16 Jūsų tarnus ir tarnaites, geriausius jaunuolius ir asilus, panaudos savo darbams. 17 Nuo jūsų bandų jis ims dešimtinę, jūs tapsite jo tarnais. 18 Tada jūs skųsitės, nes būsite nepatenkinti savo karaliumi, kurį išsirinkote, bet Viešpats jūsų neišklausys".

19 Žmonės nekreipė dėmesio į Samuelio kalbą ir tarė: „Mes norime turėti karalių! 20 Būti kaip visos kitos tautos; kad mūsų karalius mus teistų ir mums vadovautų kovose". 21 Samuelis išklausė tautą ir maldoje pranešė Viešpačiui. 22 Tada Viešpats tarė Samueliui: „Įvykdyk jų prašymą, paskirk jiems karalių!" Tada Samuelis tarė izraelitams: „Grįžkite kiekvienas į savo miestą!"

Kiekviena žmonių karta galvoja ir gyvena kitaip negu jų tėvai. Kartais vaikai nesilaiko dorovės. Dėl to nevisada

kalti tėvai. Samuelio sūnūs ėmė kyšius, tas buvo plačiai žinoma. Suprantama, Samuelis kentėjo dėl to, bet jis nebuvo kaltinamas dėl sūnų elgesio, kaip Elis.

Sakoma: „Bėda neateina viena". Antras dalykas, kas Samuelį skaudžiai palietė, tai tautos noras turėti karalių, kaip kitos tautos. Pagaliau Viešpats įsakė Samueliui klausyti tautos balso. Izraeliui karalius buvo numatytas, net karaliaus nuostatas paskelbtas. (5 M 17,14-15) Jo karalius privalėjo būti kitoks negu aplinkinių tautų — didingas ir galingas. Izraelis buvo Viešpaties išrinktoji tauta, tad ir jos karalius turėjo būti skirtingas.

Pirmasis Izraelio karalius Saulius nusikalto, bet antrasis, Dovydas, buvo tinkamesnis.

1922-1923 m. archeologai Gibejoje atkasė Sauliaus tvirtovės griuvėsius iš 1000 m. pr. Kr.

9 skyrius
SAULIUS — KARALIUS 1-27

1 Benjamine gyveno vyras, vardu Kisas, Zeroro sūnaus Abielio sūnus; Zeroras buvo Afiako sūnaus Bekorato sūnus. 2 Kisas turėjo sūnų Saulių, jauną ir gražų. Nebuvo nė vieno izraelito gražesnio už jį; visa galva jis buvo aukštesnis už visus kitus žmones. 3 Sauliaus tėvui Kisui dingo asilės. Kisas liepė savo sūnui Sauliui: „Imk tarną ir eikite ieškoti asilių!" 4 Jie išvaikščiojo Efraimo aukštumas ir Saliso šalį, bet jų nerado. Paskui jie apėjo Salimo kraštą, bet ir ten jų nebuvo. Jie išvaikščiojo ir Benjamino šalį, bet ir čia nerado. 5 Atėjus į Zufo šalį, Saulius tarė savo tarnui: „Grįžkime, kad mano tėvas, vietoj asilių, nepradėtų rūpintis apie mus". (1 Sam 10,2) 6 Tarnas jam atsakė: „Šitame mieste gyvena garbingas Dievo žmogus; visa, ką jis pasako, įvyksta. Užeikime pas jį. Gal jis suteiks mums žinių apie asiles". 7 Saulius atsakė: „Jei eitume, ką nuneštume jam? Duona išsibaigė mūsų terbose, nieko daugiau neturime; ką jam duosime?" 8

Tarnas atsakė Sauliui: „Aš turiu ketvirtį sidabro šekelio ir jį atiduosiu tam Dievo vyrui, o jis mums suteiks žinių". 9 Seniau, jei Izraelyje kas eidavo pasiklausti Dievo, sakydavo: „Einu pas regėtoją!" Šiandien tokį regėtoją vadina pranašu. (2 Kar 17,13; 1 Ch 9,22; 4 M 24,3) 10 Saulius atsakė tarnui: „Tavo pasiūlymas geras, eikime!" Jie nuėjo į miestą, kur gyveno Dievo vyras — pranašas. 11 Beeidami šlaitu miesto link, jie sutiko mergaičių, einančių vandens pasisemti, ir paklausė: „Kur gyvena regėtojas?" 12 Jos tarė: „Jis tik dabar atėjo į miestą; skubėkite, nes žmonės šiandien ruošiasi aukoti aukštumoje. 13 Įėję į miestą, jūs tuojau jį sutiksite, nes jis eis į aukštumas valgyti. Žmonės nevalgo, kol jis ateina, nes jis palaimina auką; po to valgo pakviestieji. Dabar eikite, nes šiandien jį tikrai sutiksite".

14 Įeidami į miestą, jie sutiko Samuelį, ateinantį priešais; jis irgi ėjo į aukštumas. 15 Viešpats buvo apreiškęs Samueliui dieną anksčiau, kad Saulius bus atėjęs: 16 "Rytoj apie tą laiką atsiųsiu pas tave vyrą iš 19 Benjamino šalies, kad jį pateptum mano tautos Izraelio valdovu. Jis išgelbės mano tautą iš filistėnų. Aš atkreipiau dėmesį į savo tautos vargą, nes ji šaukėsi manęs". 17 Kai Samuelis pamatė Saulių, Viešpats jam tarė: „Štai vyras, apie kurį tau sakiau! Šitas viešpataus mano tautai". 18 Saulius, susitikęs Samuelį tarpuvartėje, klausė: „Pasakyk man, kur gyvena regėtojas". 10 Samuelis atsakė Sauliui: „Aš esu tas regėtojas! Eik pirma manęs į aukštumas, ten šiandien valgysi su manimi; rytoj tave išleisiu ir pasakysiu, kas yra tavo širdyje. 20 O dėl asilių, kurios dingo prieš tris dienas, nesirūpink, — jos jau atsirado. O kam priklausys visa, kas geriausia Izraelyje? Tau ir tavo tėvo giminėms" 21 Saulius atsakė: „Juk aš esu benjaminitas, iš mažiausios Izraelio padermės, ir mano giminė yra menkiausia iš visų Benjamino giminių. Kodėl man taip sakai?" (1 Sam 15,17)

22 Samuelis Saulių ir jo tarną įsivedė į salę ir davė

jiems vietą pakviestųjų priekyje; jų buvo apie trisdešimt vyrų. 23 Samuelis tarė virėjui: „Duok tą mėsos gabalą, kurį tau liepiau atidėti". 24 Virėjas atnešė gyvulio petį ir padėjo prieš Saulių. Samuelis tarė: „Štai, ką palikau tau, valgyk su pakviestaisiais." Taip Saulius tą dieną valgė su Samueliu. 25 Jiems sugrįžus nuo aukštumos į miestą, Samuelis kalbėjosi su Saulium ant stogo.

26 Aušrai brėkštant, Samuelis, prikėlęs Saulių, tarė: „Kelkis, turiu tave išleisti." Sauliui atsikėlus, juodu išėjo į gatvę. 27 Miesto pakraštyje, Samuelis tarė Sauliui: „Liepk tarnui eiti pirma mūsų, o tu atsilik, pasakysiu tau, ką Viešpats sakė".

———

Dievas kalbėjo ir kalba su žmonėmis taip, kad jie supranta. Jis taipgi veda ir paruošia susitikimus. Viešpats atsiuntė Saulių pas Samuelį.

10 skyrius
SAULIUS PATEPAMAS IZRAELITŲ KARALIUMI
1-27

1 Samuelis išliejo ąsotėlį aliejaus Sauliui ant galvos, pabučiavo jį ir tarė: „Viešpats patepė tave savo tautos Izraelio vadu. 2 Šiandien, atsiskyręs su manimi, sutiksi du vyrus prie Rachelės kapo, Benjamino pasienyje, Zelzoje; jie tau sakys: ‚Asilės, kurių ieškoti išėjai, jau atsirado. Tavo tėvas, pamiršęs asiles, rūpinasi, kas su jumis atsitiko?' (1 M 35,19) 3 Eidamas toliau, prieisi Taboro ąžuolą. Ten tave sutiks trys vyrai, kurie eina melstis į Betelį. Vienas neš tris ožiukus, antras — tris duonos kepalus, o trečias — vyno odinę. 4 Jie tave pasveikins ir duos tau du duonos kepalus; tu juos priimk. 5 Po to eik prie Dievo kalnelio, kur yra filistėnų įgulos stovykla. Įeidamas į miestą, sutiksi būrį pranašų, ateinančių nuo aukštumos su arfomis, būgnais, vamzdeliais ir kanklėmis; jie pranašaus. 6 Tu pajusi Viešpaties Dvasios veikimą,

pranašausi kartu su jais ir tapsi kitu žmogumi. 7 Po tų įvykių, elkis pagal įkvėpimą, nes Dievas bus su tavimi. 8 Nuvyk pirma manęs į Gilgalą. Aš atėjęs aukosiu deginamąsias ir padėkos aukas. Lauk manęs septynias dienas, aš ateisiu ir nurodysiu, ką privalai daryti."(1 Sam 13,8)

9 Sauliui pasisukus eiti nuo Samuelio, Dievas pakeitė jį; visa tai įvyko tą pačią dieną. 10 Jam atėjus į Gibėją, jį pasitiko pranašų būrys. Tuomet jį paveikė Dievo Dvasia taip, kad jis pranašavo kartu su jais. (1 Sam 19,20-24) 11 Žmonės, kurie Saulių pažino anksčiau, matydami jį su pranašais pranašaujant, kalbėjosi: „Kas atsitiko Kiso sūnui? Ar ir Saulius pranašas?" 12 Vienas jų klausė: „Kas jo tėvas?" Iš to kilo priežodis: „Ar ir Saulius pranašas?"

13 Saulius baigęs pranašauti, atėjo į Gibeją. 14 Jo dėdė klausė: „Kur buvote?" Jis atsakė: „Asilių ieškojome, neradę jų, nuėjome pas Samuelį". 15 Sauliaus dėdė vėl klausė: „Ką jums Samuelis sakė?" 16 Saulius atsakė: „Jis mums pasakė, kad asilės atsiradusios". Bet ką Samuelis jam sakė apie karalystę, Saulius jam nepasakė.

17 Samuelis sušaukė tautą religinėms apeigoms į Mizpą (1 Sam 7,5) 18 ir kalbėjo izraelitams, ką Viešpats, Izraelio Dievas, sako: „Aš išvedžiau ir išgelbėjau Izraelį iš Egipto ir visų kitų karalysčių vergijos. 19 Bet jūs šiandien atmetėte Dievą, kuris jus išlaisvino iš visų jūsų nelaimių, ir norite turėti karalių. Dabar sustokite Viešpaties akivaizdoje padermėmis po tūkstantį." 20 Po to Samuelis pašaukė kiekvieną Izraelio padermę į priekį; pirmas burtas krito Benjamino padermei. (1 Sam 14,41-42; Joz 7,16) 21 Samuelis pašaukė Benjamino padermę giminėmis; buvo išrinkta Matrio giminė. Pagaliau jis pašaukė Matrio giminės vyrus; buvo išrinktas Kiso sūnus Saulius. Jie negalėjo jo surasti. 22 Klausė Viešpaties: „Ar Saulius atvykęs?" Viešpats atsakė: „Jis pasislėpęs už ryšulių". 23 Nubėgę vyrai atvedė jį. Žmonių tarpe jis buvo visa galva aukštesnis už kitus. 24 Tada Samuelis tarė

susirinkusiems: „Ar matote tą, kurį Viešpats išsirinko? Juk nėra jam lygaus visoje tautoje". Tada žmonės pradėjo šaukti: „Tegyvuoja karalius!" (1 Kar 1,25)

25 Samuelis išdėstė tautai karalystės teisę, ją surašė į knygą ir padėjo šventoje vietoje. Po to Samuelis leido tautai grįžti į savo namus. (1 Sam 8,11; 5 M 17,14-20) 26 Taip pat ir Saulius grįžo namo, į Gibeją. Su juo ėjo ir Dievo Dvasios paveikti kariai. 27 Niekšai kalbėjo: „Argi šitas gali mums padėti?" Jie niekino jį ir nedavė jam dovanų. Saulius laikėsi ramiai. (1 Sam 11,12)

———————

Kai Viešpats apsireiškia žmogui ir jį pašaukia, žmogui yra sunku tikėti. Taip buvo ir Sauliui. Kad Saulių sustiprintų — įsąmonintų, Samuelis patepė jį ir pasakė, kokiu keliu grįžti ir ką jis sutiks kelyje. Įvyko, kaip Samuelis sakė. Svarbiausia buvo, kad Viešpaties Dvasia palietė Saulių ir padarė jį nauju žmogumi. Dievas veikia, Jis yra gyvas Viešpats. Saulius buvo paskirtas karaliumi burtu. Jis liko kuklus. Samuelis surašė karaliaus ir tautos nuostatą; kiekvienas galėjo jį pasiskaityti ir pasitikrinti.

11 skyrius

KARAS SU AMONITAIS 1-11, SAULIUS PATVIRTINAMAS KARALIUMI 12-15

1 Amonitas Nahas atžygiavęs apsupo Jabesgiliadą. Tada Jabės gyventojai pasiūlė Nahui sudaryti sutartį, pasižadėdami jam tarnauti. (1 Sam 31,11) 2 Amonitas Nahas jiems atsakė: „Aš sudarysiu su jumis sutartį tokia sąlyga: kiekvienam jūsų išdursiu dešinę akį ir taip pažeminsiu visą Izraelį". (Jer 39,7) 3 Jabės vyresnieji jam tarė: „Duok mums septynias dienas laiko, kad galėtume pasiųsti pasiuntinius į visą Izraelio kraštą. Jei nesurasime sąjungininkų, mes tau pasiduosime".

4 Kai pasiuntiniai atvyko į Gibeją, kur Saulius gyveno, ir pranešė Jabės padėtį, visi žmonės verkė. 5 Tuo

metu Saulius grįžo iš lauko su savo jaučiais. „Kas atsitiko, kad žmonės verkia?" klausė Saulius. 6 Jam besiklausant pranešimo apie Jabę, Dievo Dvasia taip paveikė Saulių, kad jis užsidegė pykčiu. (Teis 14,6) 7 Jis iškinkė jungą jaučių ir, juos supjaustęs, išsiuntinėjo po visą Izraelio kraštą, sakydamas: „Kas neis su Sauliumi ir Samueliu, taip bus padaryta jo jaučiams!" Baimė apėmė tautą, ir jie visi, kaip vienas, išėjo į karą. (Teis 19,29) 8 Saulius sušaukė visus vyrus Bezeke; izraelitų buvo trys šimtai tūkstančių, o Judo vyrų trisdešimt tūkstančių. 9 Atvykusiems pasiuntiniams jis tarė: „Pasakykite Jabesgileado žmonėms, kad rytoj, apie pietus, jums bus suteikta pagalba." Pasiuntiniai sugrįžę pranešė apie tai Jabės gyventojams; visi pradžiugo. 10 Jabės vyrai sakė: „Rytoj pasiduosime jums, ir jūs galėsite daryti su mumis ką norėsite." 11 Sekančią dieną, Saulius suskirstė vyrus į tris dalinius; rytinės sargybos metu jie įsiveržė į stovyklą ir puolė amonitus dar prieš dienos kaitrą; jie buvo išblaškyti.

12 Izraelitai klausė Samuelio: „Kas yra tie, kurie sakė ‚Ar Saulius mums karaliaus?' Atveskite juos mums, mes juos nužudysime!" (1 Sam 10,27) 13 Saulius tarė: „Nė vienas nebus nužudytas šiandien, nes šiandien Viešpats išgelbėjo Izraelį." (1 Sam 14,45) 14 Po to Samuelis tarė tautai: „Eikime į Gilgalą ir ten iš naujo paskelbkime karalystę". (1 Sam 10,8) 15 Visa tauta nuvyko į Gilgalą; jie ten paskelbė Saulių karaliumi Viešpaties akivaizdoje. Karalius Saulius ir visi izraelitai labai džiaugėsi ir aukojo padėkos aukas Viešpačiui.

Saulius, po įstatymo karaliumi, grįžo namo ir dirbo kasdienį darbą. Priešai, amonitai, užpuolė izraelitus Gileade ir tyčiojosi iš jų, įžeisdami visą Izraelį. Saulius staiga pašaukė karius ir visai nelauktai puolė priešą ir nugalėjo jį. Jis pasirodė esąs gabus vadas ir sugebąs

laimėti sau nepalankius žmones. Po to jis buvo pakartotinai įstatytas karaliumi.

12 skyrius
SAMUELIO KALBA TAUTAI 1-25

1 Samuelis kalbėjo izraelitams: „Aš paklausiau jūsų, ką man sakėte, ir jums suradau karalių. (1 Sam 8,7,22; 11,15) 2 Dabar karalius vadovauja jums. Aš pasenau ir pražilau, bet mano sūnūs yra su jumis. Aš gyvenau tarp jūsų nuo savo jaunystės iki šios dienos. 3 Ir dabar aš čia. Paliudykite tai mano, Viešpaties ir Jo pateptojo akivaizdoje. Ar aš paėmiau kieno jautį ar asilą? Ar ką nuskriaudžiau? Ką spaudžiau? Iš ko ėmiau kyšių? Jei taip padariau, atsilyginsiu". (4 M 16,15) 4 Jie atsakė: „Tu mūsų neskriaudei, mūsų neišnaudojai, kyšių neėmei". 5 Samuelis jiems tarė: „Viešpats ir Jo pateptasis yra šiandien liudytojas, kad jūs neradote manyje jokios kaltės". Jie atsakė: „Neradome".

6 Samuelis toliau kalbėjo tautai: „Liudytojas yra Viešpats, kuris paskyrė Mozę bei Aroną ir išvedė jūsų protėvius iš Egipto šalies. 7 Dabar sustokite ir klausykite, kai aš kalbėsiu jums apie Viešpaties išgelbėjimo darbus, kuriuosJis padarė jums ir jūsų protėviams. 8 Kai Jokūbas nuvyko į Egiptą, jūsų protėviai šaukėsi Viešpaties pagalbos. Viešpats siuntė Mozę ir Aroną, kurie išvedė jūsų protėvius iš Egipto ir apgyvendino šitoje šalyje. (2 M 3,7) 9 Bet jie užmiršo Viešpatį, savo Dievą. Tuomet Jis leido juos Siserui, Hazoro (miesto) karaliaus Jabino kariuomenės vadui, filistėnams ir Moabo karaliui kariauti su jūsų protėviais ir juos nugalėti. (Teis 4,2; 10,7; 13,1; 3,12) 10 Jie šaukėsi Viešpaties pagalbos: ‚Mes nusidėjome Viešpačiui ir tarnavome Baalui ir Astartei. Išgelbėk mus iš mūsų priešų, ir mes Tau tarnausime!' 11 Viešpats siuntė Jerubaalą (Gideoną), Baraką, Jeftą ir mane, išgelbėjo jus iš jūsų aplinkinių priešų ir jūs galėjote saugiai gyventi. (Teis 6,14; 11,29; 1 Sam 7,3) 12 Pamatę

amonitų karalių Nahą atžygiuojant prieš jus, jūs sakėte: ‚Karalius mums tekaraliauja!' Juk Viešpats, jūsų Dievas yra jūsų karalius! (1 Sam 8,19) 13 Čia yra jūsų karalius, kurio reikalavote ir išsirinkote; Viešpats davė jums karalių. 14 Jei bijosite Viešpaties, Jam tarnausite, Jo klausysite ir nesipriešinsite Jo įsakymams, taip pat klausysite ir savo karaliaus, tai jums seksis. 15 Bet jei neklausysite Viešpaties ir priešinsitės Jo įsakymams, tai Viešpats baus jus, kaip baudė jūsų protėvius. 16 Sustokite ir žiūrėkite, ką Viešpats padarys jums matant. 17 Argi šiandien ne kviečių pjūtis? Aš melsiu Viešpatį, ir Jis duos perkūnijos ir lietaus. Iš to suprasite kokį didelį nusikaltimą jūs padarėte Viešpaties akyse, reikalaudami sau karaliaus."

18 Samuelis meldėsi, ir Viešpats tą dieną siuntė perkūniją ir lietų. Visi izraelitai išsigando Viešpaties ir Samuelio 19 ir tarė: „Samueli, melsk už mus Viešpatį, savo Dievą, kad nemirtume, nes prie visų savo nusikaltimų dar pridėjome vieną, reikalaudami sau karaliaus!" 20 Samuelis atsakė tautai: „Nebijokite! Tiesa, jūs nusikaltote, tačiau nepasitraukite nuo Viešpaties, sekite Jį ir tarnaukite Jam visa širdimi. 21 Atsisakykite stabų, nes jie negali jūsų išgelbėti, nei jums padėti. (5 M 32,37-38) 22 Viešpats neatstums jūsų dėl savo didžiojo vardo. Jis pamėgo jus ir padarė jus savo tauta. (2 M 19,6) 23 Kas mane liečia, aš nenustosiu meldęs už jus, saugok Viešpatie. Priešingai, aš jus mokysiu eiti teisingu keliu. (1 Sam 7,8) 24 Todėl bijokite Viešpaties ir Jam ištikimai tarnaukite, visa širdimi. Atsiminkite, kokių didelių dalykų Viešpats yra jums padaręs! (2 Kar 17,39) 25 Bet jei nusikalsite, žūsite jūs ir jūsų karalius".

Sauliaus staigi pergalė su amonitais parodė, kad jis yra tinkamas valdovas. Tą matė visi ir patvirtino bei pripažino tai šiame tautos suvažiavime. Iki šiol Samuelis

buvo krašto valdovas. Dabar jo valdymo laikas pasibaigė; jis perdavė visą valdžią karaliui Sauliui. Samuelio kalba yra kaip tautos valdovo atsisveikinimas su tauta. Jis prisipažino jog yra pasenęs ir jo sūnūs nėra tokie, kokius jis norėtų matyti. Tauta prieš patį Samuelį kaltinimų nekėlė.

Samuelis, perduodamas valdžią karaliui, rodė tautos nusikaltimą. Samuelis buvo patyręs daugelį Viešpaties apsireiškimų ir Dievas buvo išklausęs daugelį jo maldų. Jis dabar šaukė Viešpatį būti liudyninku, kad jie, tauta, nusikalto Viešpačiui reikalaudama karaliaus. Tai įvyko kviečių pjūties metu, kai Palestinoje nėra lietaus. Samuelis sakė, kad jis mels Viešpatį, ir Jis siųs audrą su perkūnija. Taip ir įvyko. Žmonės išsigandę suprato, kad jie yra nusikaltę Viešpačiui. Tada Samuelis siekė juos įtikinti būti ištikimais Dievui: jei jie laikysis Jo nuostatų, Viešpats laimins juos ir jų karalių. Samuelis visą savo turėtą valdžią perdavė karaliui, o dvasiniu požiūriu pažadėjo tautai melstis ir mokyti ją Viešpaties nuostatų.

13 skyrius
SAULIAUS NEPAKLUSNUMAS 1-23

1 Saulius, būdamas trisdešimties metų amžiaus, tapo karaliumi; jis valdė keturiasdešimt metų. 2 Antraisiais valdymo metais Saulius išsirinko tris tūkstančius vyrų iš Izraelio; du tūkstančiai buvo su juo Michmase, Betelio kalnuose, o tūkstantis buvo su Jonatanu Benjamino Gibejoje. Likusius vyrus jis pasiuntė namo. 3 Jonatanas sumušė filistėnų įgulą Geboje. Tai išgirdo visi filistėnai. Saulius trimitavo visoje šalyje, kad išgirstų hebrajai. (1 Sam 14,49) 4 Visas Izraelis kalbėjo: „Saulius sumušė filistėnų įgulą". Filistėnų neapykanta Izraeliui dar labiau pasireiškė. Visa tauta buvo pašaukta pas Saulių į Gilgalą. 5 Filistėnai susirinko kovoti prieš Izraelį. Jų buvo: šeši tūkstančiai raitelių, trisdešimt tūkstančių kovos vežimų ir

pėstininkų kaip smilčių ant marių kranto. Jie atžygiavo ir pasistatė stovyklą Michmase, į rytus nuo Betaveno. 6 Izraelitai pamatė, kad jiems gresia pavojus; priešo spaudžiami, žmonės slapstėsi olose, urvuose, tarp uolų, požemiuose ir daubose. 7 Kai kurie perėjo Jordaną ir pabėgo į Gado ir Gileado šalį. Tačiau Saulius su įgula pasiliko Gilgaloje dideliame pavojuje. 8 Jis laukė septynias dienas, kaip Samuelis buvo paskyręs. Samueliui nepasirodžius Gilgaloje, kariai pradėjo skirstytis. 9 Saulius įsakė atnešti deginamąją ir padėkos aukas, kurias jis aukojo. 10 Jam baigus aukoti deginamąją auką, Samuelis pasirodė. Saulius išėjo jį sutikti ir pasveikinti. 11 Samuelis klausė: „Ką padarei?" Saulius atsakė: „Mačiau, kad mano vyrai pradėjo skirstytis, tu neatvykai skirtu laiku, o filistėnai susirinkę Michmase. 12 Aš galvojau: ‚Filistėnai ateis į Gilgalą, o aš dar nebūsiu maldavęs Viešpaties pagalbos'. Aš įsidrąsinau ir aukojau deginamąją auką". 13 Samuelis tarė Sauliui: „Tu neprotingai pasielgei, nesilaikei Viešpaties, savo Dievo įsakymo. Viešpats būtų patvirtinęs tavo karalystę Izraeliui amžiams. 14 Dabar tavo karalystė bus trumpa. Viešpats pasirinko vyrą pagal savo norą, ir paskyrė jį vadu savo tautai, nes tu nesilaikei Viešpaties įsakymo". (Apd 13,22) 15 Po to Samuelis grįžo iš Gilgalos į Benjamino Gibeją. Saulius patikrino karius, esančius su juo, jų buvo šeši šimtai vyrų. (Teis 7,7) 16 Saulius, jo sūnus Jonatanas ir su jais buvusieji vyrai apsistojo Benjamino Geboje, o filistėnai pasistatė stovyklą Michmase. 17 Iš filistėnų stovyklos išėjo trys naikinimo būriai. Vienas dalinys pasuko Ofros kryptimi, į Sualio šalį; 18 antras — patraukė Bethorono link, o trečias — į aukštumas, esančias prie Sebaimo slėnio, šalia dykumos.

19 Nė vieno kalvio nebuvo visoje Izraelio šalyje, nes filistėnai uždraudė hebrajams turėti kardų ir iečių. (Teis 5,8) 20 Kiekvienas izraelitas, norėdamas paaštrinti žagrę,

kaplį, kirvį ar pjautuvą, turėjo eiti pas filistėnus. 21 Jie aštrindavo noragus žagrėms, kaplius, šakes bei kirvius ir ištiesindavo akstinus. 22 Prasidėjus karui, Sauliaus kariai neturėjo nei kardo, nei ieties, išskyrus Saulių ir jo sūnų Jonataną. 23 Filistėnų būriai išėjo į Michmaso tarpeklį.

Po laimėto karo prieš amonitus, Saulius laikė 3000 karių. Jo sūnus Jonatanas sumušė filistėnų kariuomenės įgulą Geboje. Tas labai suerzino filistėnus. Jie sutelkė gausią kariuomenę prieš izraelitus. Izraelitai labai išsigando. Izraelio kariuomenė pradėjo skirstytis — dezertyruoti. Saulius labai nerimavo, nebelaukė Samuelio, kaip buvo susitarta, pats aukojo. Tuo Saulius parodė savo nekantrumą ir nepaklusnumą. Toks žmogus netinka būti karaliumi. Samuelis pranešė jam, kad dėl to jis netenka karalystės.

14 skyrius
JONATANAS SUMUŠA FILISTĖNUS 1-23, SAULIAUS ĮŽADAS IR JONATANAS 24-52

1 Kartą Sauliaus sūnus Jonatanas kalbėjo savo jaunam ginklanešiui: „Eikime prie filistėnų įgulos, kuri stovi anoje pusėje!" Savo tėvui jis nieko apie tai nepranešė. 2 Sauliaus stovykla buvo prie Gibejos, po granatmedžiu Migrone, su juo apie šeši šimtai vyrų. 3 Ahijas buvo Ichabodo brolio Ahitubo sūnus ir nešiojo efodą; Ahitubas buvo Silo kunigo Elio sūnaus Pinėjo sūnus. Kariai nežinojo, kad Jonatanas išėjo iš stovyklos. (1 Sam 4,19-21) 4 Prie tarpeklio, kurį Jonatanas turėjo praeiti, norėdamas pasiekti filistėnų įgulą, buvo dvi uolos — vienoje ir antroje tarpeklio pusėje. Viena vadinosi Bozezas, o antroji — Sene. 5 Viena kyšojo šiaurėje, prieš Michmasą, o antroji — pietuose, prieš Gebą.

6 Jonatanas tarė savo jaunam ginklanešiui: „Nueikime prie šitų neapipjaustytųjų įgulos. Gal Viešpats

mums padės; juk mūsų mažas skaičius netrukdys Jam mums padėti." (Teis 7,7; 2 Ch 14,10) 7 Jo ginklanešys jam atsakė: „Daryk kaip nori. Aš sutinku, kaip sakysi, taip aš darysiu." 8 Jonatanas tarė: „Mes, nuėję pas tuos vyrus, jiems pasirodysime. 9 Jei jie mums sakys: ‚Nejudėkite, kol mes ateisime!' Tai mes stovėsime savo vietoje ir neartėsime prie jų. 10 O jei jie sakys: ‚Ateikite pas mus!' Tai mes eisime, nes Viešpats bus juos atidavęs į mūsų rankas, ir tai bus mums ženklas". 11 Jiems pasirodžius filistėnų įgulai, filistėnai sakė: „Žiūrėkite, hebrajai išlenda iš lindynių, kuriose jie buvo pasislėpę!" 12 Filistėnų sargybos vyrai šaukdami, Jonatanui ir jo ginklanešiui tarė: „Ateikite pas mus, mes jums turime ką parodyti." Tuomet Jonatanas tarė savo ginklanešiui: „Sek mane, nes Viešpats juos atidavė į Izraelio rankas". 13 Jonatanas lipo rankomis ir kojomis, o jo ginklanešys jam iš paskos. Filistėnai sukrito Jonatano priekyje, o jo ginklanešys juos nužudė. (3 M 26,7-8) 14 Tai buvo pirmasis smūgis, kurį sudavė filistėnams Jonatanas ir jo ginklanešys. Žuvo apie dvidešimt vyrų vieno akro plote. 15 Išsigando stovykla ir žmonės laukuose. Net naikinimo daliniai drebėjo iš baimės. Drebėjo žemė; siautė Dievo sukelta panika.

16 Benjamino Gibejos stovykloje Sauliaus sargyba pastebėjo filistėnų bruzdėjimą. 17 Saulius įsakė savo vyrams: „Patikrinkite ir nustatykite, ko trūksta stovykloje". Jiems patikrinus, pasirodė, kad nėra Jonatano ir jo ginklanešio. 18 Tada Saulius įsakė Ahijui: „Atgabenk Dievo skrynią!" Tuo metu Dievo skrynia buvo pas izraelitus. (1 Sam 4,3) 19 Kol Saulius kalbėjo su kunigu, triukšmas, kilęs filistėnų stovykloje, augo. Tada Saulius tarė kunigui: „Nėra laiko maldai!" 20 Saulius ir visi jo kariai nuskubėjo į kovos lauką prieš filistėnus, kurie panikoje kovojo vienas prieš kitą. (Teis 7,22; 2 Ch 20,28) 21 Hebrajai, kurie anksčiau buvo pas filistėnus ir su jais atžygiavo į stovyklą, atsimetė nuo jų ir prisidėjo prie

Izraelio, kuriam vadovavo Saulius ir Jonatanas. 22 Taip pat padarė ir tie izraelitai, kurie buvo pasislėpę Efraimo kalnuose. Išgirdę, kad filistėnai bėga, jie vijosi juos kovodami. 23 Taip Viešpats tą dieną išgelbėjo Izraelį. Kovos vyko net ir už Betaveno.

24 Izraelio vyrai tą dieną buvo pavargę, nes Saulius priesaika buvo uždraudęs valgyti iki vakaro: „Prakeiktas tebūnie kiekvienas, kuris šiandien valgytų, kol aš atkeršysiu savo priešams!" Todėl nė vienas karys nelietė maisto. 25 Kariai, atėję į mišką, rado bičių ir medaus. 26 Medus varvėjo iš korių, tačiau nė vienas neragavo jo, nes bijojo priesaikos. 27 Jonatanas negirdėjo, kai jo tėvas prisaikdino karius. Jis lazdos galu padažė medų ir palaižė. Jo akys nušvito. 28 Vienas karių tarė: „Tavo tėvo priesaika: ‚Prakeiktas tebūnie tas vyras, kuris šiandien valgytų' grasino žmonėms". Vyrai buvo labai nusilpę. 29 Jonatanas atsakė: „Kodėl tėvas taip padarė? Žiūrėkite, kaip nušvito mano akys, kai paragavau truputį medaus! 30 Jei šiandien žmonės būtų sočiai pavalgę priešo grobio, kurį rado, kitaip jaustųsi. Filistėnams būtų suduotas žymiai didesnis smūgis."

31 Tą dieną jie puolė filistėnus nuo Michmos iki Ajalono. Kariai buvo labai nusilpę, 32 todėl jie griebė avis, raguočius ir veršius, pjovė ant žemės ir valgė su krauju. (3 M 3,17) 33 Sauliui buvo pranešta, kad kariai nusideda Viešpačiui, valgydami kraują. Jis tarė: „Jūs nesilaikote įstatymo!" Ir tuojau įsakė atristi didelį akmenį, 34 atvesti kiekvieną jautį ir avį pas jį, čia papjausti ir valgyti, kad nenusikalstų Viešpačiui, valgydami kraują. Kiekvienas atvedė savo jautį tą vakarą ir ten papjovė. 35 Saulius pastatė Viešpačiui aukurą; tai buvo pirmasis aukūras, jo pastatytas Viešpačiui.

36 Saulius įsakė: „Pulkime filistėnus naktį, plėškime ir sunaikinkime juos iki rytas išauš, nepalikime jų nė vieno gyvo". Kariai atsakė: „Daryk, kaip tau patinka". Bet kunigas tarė: „Atsiklauskime Dievo!" 37 Tuomet

Saulius klausė Viešpatį: „Ar man pulti filistėnus? Ar leisi mums juos nugalėti?" Bet Viešpats jam neatsakė. (1 Sam 23,9) 38 Saulius įsakė: „Susirinkite čia visi vyresnieji ir išaiškinkite kas šiandien nusikalto. 39 Prisiekiu, kaip gyvas Viešpats, Izraelio gelbėtojas, kad nusikaltėlis, nors jis būtų ir mano sūnus Jonatanas, turės mirti!" Tačiau kariai jam nieko neatsakė. 40 Tada Saulius tarė visiems izraelitams: „Jūs būkite vienoje pusėje, o aš ir mano sūnus Jonatanas būsime kitoje pusėje". Žmonės atsakė Sauliui: „Daryk, kaip tau patinka". 41 Tuomet Saulius kreipėsi į Viešpatį: „Izraelio Dieve, kodėl šiandien neatsakei savo tarnui? Jei šita kaltė yra mano ar mano sūnaus Jonatano, Viešpatie, Izraelio Dieve, atsakyk vardan Urim; o jei šita kaltė yra tavo tautos. Izraelio, atsakyk vardan Tumim". Jonatanas ir Saulius buvo apkaltinti; izraelitų nelietė. (1 Sam 10,20) 42 Saulius tarė: „Meskite burtą, kuris mudviejų kaltas?" Kaltė krito Jonatanui, 43 Saulius klausė Jonataną: „Prisipažink ką padarei!" Jonatanas jam atsakė: „Aš ragavau medų, pasikabinęs lazdos galu. Aš čia ir laukiu mirties!" (Joz 7,19) 44 Saulius tarė: „Tegul Dievas baudžia mane, jei aš nenubausiu tavęs, Jonatanai, mirtimi". 45 Visi klausė Sauliaus: „Argi Jonatanas, laimėjęs Izraeliui išgelbėjimą turėtų mirti? Taip negali būti! Kaip Viešpats gyvas, nė vienas jo galvos plaukas neturėtų nukristi nuo jo galvos! Juk Dievo pagalba jis šiandien laimėjo!" Taip žmonės išgelbėjo Jonataną iš mirties.

46 Saulius nustojo persekioti filistėnus, o filistėnai sugrįžo į savo vietas.

47 Saulius, tapęs Izraelio karaliumi, kariavo su visais savo priešais: su Moabu, amonitais, Edomu, Zobos karaliais ir filistėnais. Kur tik jis kariaudavo, laimėdavo. 48 Jis buvo narsus; nugalėjo Amaleką ir išgelbėjo Izraelį nuo priešų.

49 Sauliaus sūnūs buvo: Jonatanas, Išvis ir Malchisuas ir dvi dukterys: vyresnioji Meraba, jaunesnio-

ji Michala. (1 Ch 9,39) 50 Sauliaus žmona buvo Akinoama, Ahimaso duktė. Jo kariuomenės vadas buvo Abneris, Sauliaus dėdės Nerio sūnus. 51 Sauliaus tėvas buvo Kisas, o Abnerio — Neris, Abielio sūnus.

52 Visas Sauliaus amžius — kieta kova su filistėnais. Suradęs tvirtą ir narsų vyrą, Saulius paskirdavo savo armijon. (1 Sam 13,2)

———————

Samuelis pranešė Sauliui, kad Dievas numatęs tinkamesnį karalių už jį. Saulius blaškėsi. Vietoje gerai žinomo Samuelio, jis pasikvietė kitą kunigą, įsakė atgabenti Sandoros skrynią į kariuomenės stovyklą, nors gerai žinojo, kad pirmiau ta skrynia nepadėjo kovoje, įsakęs kunigui klausti Dievą, ką daryti, pulti priešą ar ne, staiga atšaukė tą įsakymą, neleido klausti Dievo nurodymo. Gerai nepagalvojęs, priesaika uždraudė kariams valgyti tą dieną. Tuo būdu sūnui Jonatanui kilo mirties pavojus, nes jis sulaužė priesaiką. Saulius pastatė aukurą. Kas nėra tvirtas tikėjime, tas dažnai iškilmingomis apeigomis siekia garbinti Dievą.

Jonatanas pristatomas kaip pasitikįs Viešpačiu. Pabaigoje skyriaus labai bendrai pasakyta apie Saulių.

15 skyrius
SAULIUS IR AMALEKITAI 1-35

1 Samuelis tarė Sauliui: „Mane Viešpats siuntė tave patepti karaliumi Jo tautai Izraeliui. Taigi, dabar klausyk, 2 ką pulkų Viešpats sako: „Aš prisimenu, ką amalekas padarė Izraeliui; jis atkirto jam kelią, kai tas žygiavo iš Egipto. (2 M 17,8-16; 5 M 25,17-19) 3 Dabar eik, sunaikink Amaleką ir viską, kas jam priklauso. Nesigailėk jo, išžudyk vyrus, moteris, vaikus ir kūdikius; jaučius, avis, kurpanugarius ir asilus!" (4 M 21,2)

4 Saulius, sušaukęs karius į Telaimą, juos patikrino; buvo du šimtai tūkstančių pėstininkų ir dešimt tūkstančių

Judėjos vyrų. 5 Tuomet jis išžygiavo ir prie Amaleko miesto, slėnyje pastatė pasalūnus. 6 Kenitams jis tarė: „Pasitraukite iš amalekitų, kad jūsų nesunaikinčiau kartu su jais! Jūs buvote draugiški izraelitams, jiems žygiuojant iš Egipto". Kenitai pasitraukė iš amalekitų. (Teis 1,16) 7 Saulius sumušė ir vijosi Amaleką nuo Havilos iki Suro apylinkių, į rytus nuo Egipto. 8 Amaleko karalių Agagą jis paėmė gyvą, o visus žmones sunaikino kardu. 9 Sauliui ir kariams pagailo Agago, geriausių avių, raguočių, penimųjų, avinų ir bendrai imant, viso kas gera, jie nesunaikino. Kas buvo menkos vertės, tą jie sunaikino.

10 Viešpats kalbėjo Samueliui: 11 „Gailiuos Saulių padaręs karaliumi; jis nusigręžė nuo manęs ir nevykdė mano įsakymų". Samuelis jaudinosi ir meldė Viešpatį visą naktį. 12 Atsikėlęs anksti rytą, jis nuėjo Sauliaus pasitikti. Samueliui buvo pranešta, kad Saulius, nuėjęs į Karmelį, ten pasistatė paminklą, iš ten jis nuvyko į Gilgalą. 13 Samueliui atėjus, Saulius jam tarė: „Būk palaimintas Viešpaties! Aš įvykdžiau Viešpaties įsakymą". 14 Samuelis klausė: „Ką reiškia toks avių bliovimas ir raguočių baubimas?" 15 Saulius atsakė: „Iš Amaleko jie atsivarė juos, nes kariams pagailo geriausių avių ir raguočių; jie norėjo juos aukoti Viešpačiui, tavo Dievui; visa kita mes sunaikinome". 16 Samuelis tarė Sauliui: „Dabar aš noriu tau pranešti, ką Viešpats man šiąnakt kalbėjo. 17 Būdamas nusižeminęs, tapai Izraelio padermių galva. Viešpats tave patepė Izraelio karaliumi (1 Sam 9,21) 18 ir siuntė tave įvykdyti užduotį: ‚Eik ir visiškai sunaikink nusidėjėlius, amalekitus; kariauk su jais, iki visai juos išnaikinsi'. 19 Kodėl nepaklusai Viešpaties Žodžiui? Puolei prie grobio ir darei, kas Viešpaties akyse nepriimtina?" 20 Saulius atsakė Samueliui: „Aš juk paklusau Viešpaties Žodžiui ir įvykdžiau Viešpaties įsakymą; aš atsivedžiau Amaleko karalių Agagą, o amalekitus visiškai sunaikinau. 21 Bet kariai ėmė iš grobio geriausias avis ir raguočius, kurie

turėjo būti sunaikinti, norėdami aukoti Viešpačiui, tavo Dievui, Gilgaloje". 22 Samuelis atsakė: „Argi Viešpats labiau vertina aukas, negu paklusnumą Viešpaties Žodžiui? Paklusnumas yra daug svarbesnis už deginamąją auką ir už avinų taukus. (Oz 6,6; Iz 1,11; Mt 9,13; 12,7) 23 Maištavimas lygus žyniavimo nuodėmei, o nepaklusnumas — stabmeldystei. Kadangi tu nepaklusai Viešpaties Žodžiui, Jis nepripažįsta tavęs karaliumi." (1 Sam 16,1)

24 Saulius atsakė Samueliui: „Aš nusidėjau, peržengiau Viešpaties įsakymą ir tavo žodžius, bijodamas karių, paklausiau jų. 25 Atleisk, prašau, mano nusikaltimą ir eik su manimi pagarbinti Viešpatį". 26 Bet Samuelis atsakė Sauliui: „Aš neisiu su tavimi; kadangi tu nepaklusai Viešpaties Žodžiui, Viešpats atmetė tave, tu nebūsi Izraelio karalius". 27 Samueliui išeinant, Saulius taip nutvėrė už jo apsiausto skverno, kad tas plyšo. 28 Samuelis jam atsakė: „Viešpats šiandien atplėšė nuo tavęs Izraelio karalystę ir ją atidavė kitam, geresniam už tave. (1 Sam 28,17) 29 Izraelio Garbė negali nei meluoti, nei gailėtis, nes Jis ne žmogus, kad gailėtųsi". (4 M 23,19) 30 Saulius tarė: „Aš nusidėjau. Tačiau dabar, prašau, pagerbk mane tautos vyresniųjų bei Izraelio akivaizdoje ir eik su manimi pagarbinti Viešpatį, tavo Dievą". 31 Samuelis sugrįžo ir ėjo su Sauliumi; Saulius garbino Viešpatį.

32 Samuelis įsakė: „Atveskite pas mane amalekitų karalių Agagą!" Agagas atėjo tvirtais žingsniais ir tarė: „Mirties baimė manęs negąsdina!" 33 Samuelis tarė: „Kaip tavo kardas išplėšė moterims vaikus, taip tavo motina tepasilieka bevaikė". Samuelis sukapojo Agagą į gabalus Viešpaties akivaizdoje, Gilgaloje.

34 Samuelis nuėjo į Ramą, o Saulius — į Gibeją. 35 Samuelis iki mirties nebematė Sauliaus. Samuelis liūdėjo Sauliaus, o Viešpats gailėjosi įstatęs Saulių karaliumi.

Saulius pergyveno dar vieną bandymą. Jis nevykdė, kas jam buvo įsakyta atlikti. Saulius išžudė daugumą amalekiečių, bet karalių ir geriausius gyvulius pasiliko grobiu. Pergalei atžymėti, jis pasistatė paminklą. Saulius save teisino, o kaltino tautą — karius. Pagaliau Viešpats galutinai atstūmė Saulių. Samuelis atliko sunkią pareigą: pranešęs Sauliui jo nusikaltimą, dar pagerbė jį kaip karalių ir paliko. Tai buvo paskutinis Samuelio ir Sauliaus susitikimas.

16 skyrius
DOVYDAS PATEPAMAS KARALIUMI 1-13, DOVYDAS PAS SAULIŲ 14 - 23

1 Viešpats tarė Samueliui: „Ar ilgai liūdėsi Sauliaus, kurį Aš nepripažįstu Izraelio karaliumi? Pasiimk aliejaus ir eik į Betliejų pas Jesę; vieną jo sūnų numačiau paskirti karaliumi". (1 Sam 15,23,35) 2 Samuelis atsakė: „Negaliu eiti, išgirdęs Saulius mane nužudys". Viešpats tarė: „Pasiimk veršį ir nuėjęs sakyk Jesei: ‚Atėjau Viešpačiui aukoti'. 3 Pasikviesk Jesę prie aukos, o Aš tau parodysiu, kas reikia daryti. Tu patepsi tą, kurį tau nurodysiu".

4 Samuelis padarė, ką Viešpats įsakė. Jam atėjus į Betliejų, miesto vyresnieji nusigandę jį pasitiko ir klausė: „Ar tavo atėjimas reiškia taiką?" (2 Kar 9,18) 5 Jis atsakė: „Taiką! Atėjau Viešpačiui aukoti. Pasiruoškite (Atgailaukite), kad galėtumėte eiti su manimi prie aukos!" Jis pašventino Jesę bei jo sūnus ir juos pakvietė prie aukos. 6 Jiems atėjus, Samuelis žiūrėjo į Eliabą, galvodamas: „Tikrai šis yra Viešpaties pateptasis!" 7 Viešpats tarė Samueliui: „Nežiūrėk į jo išvaizdą, nė į jo ūgį, nes jį atmečiau. Aš nežiūriu į žmogaus išvaizdą. Žmogus mato, kas prieš akis, o Viešpats — žmogaus širdį". (Apd 10,34; Ps 7,10) 8 Tada Jesė pašaukė Abinadabą ir jam leido praeiti pro Samuelį. Ir šito Viešpats neišsirinko. 9 Jesė leido praeiti Samui. Šito Viešpats irgi neišsirinko. (1 Ch 2,13-15) 10 Taip Jesė leido

visiems septyniems sūnums praeiti pro Samuelį. Samuelis tarė Jesei: „Viešpats šitų neišsirinko. 11 Ar čia jau visi tavo sūnūs?" Jesė atsakė: „Liko dar jauniausias, jis gano avis". „Pranešk, kad jis atvyktų, mes nesėsime prie stalo, kol jis neateis", tarė Samuelis. (1 Sam 17,14) 12 Sūnus atėjo. Jis buvo nuo saulės nudegęs, gražiomis akimis ir dailios išvaizdos jaunuolis. Viešpats tarė: „Patepk jį, nes tai jis!" 13 Samuelis, paėmęs ragą su aliejumi, jį patepė. Nuo tos dienos Viešpaties Dvasia galingai veikė Dovydą ir pasiliko su juo. Samuelis sugrįžo į Ramą. (2 Sam 2,4; 5,3)

14 Viešpaties Dvasia pasitraukė nuo Sauliaus, o piktoji dvasia, siųsta Viešpaties, kankino jį. (1 Sam 18,10) 15 Sauliaus tarnai kalbėjo, kad piktoji dvasia, siųsta Dievo, kankina Saulių: 16 „Tegul mūsų valdovas įsako savo tarnams suieškoti vyrą, kuris skambina kanklėmis. Kai tik jį užpuls Dievo siųsta piktoji dvasia, jis skambins ir jam bus geriau". (2 Kar 3,15) 17 Saulius įsakė savo tarnams: „Suraskite vyrą, mokantį gerai skambinti ir atveskite jį pas mane!" 18 Vienas jaunuolių atsiliepė: „Aš pažįstu Jesės sūnų iš Betliejaus, mokantį skambinti. Jis vyras narsus, karingas, išmintingas, iškalbus, gražus, ir Viešpats yra su juo". 19 Saulius siuntė pasiuntinių pas Jesę, kad atvestų jo sūnų Dovydą, kuris gano avis. 20 Jesė, užkrovęs ant asilo duonos, odinę vyno ir ožiuką, pasiuntė savo sūnų Dovydą su dovanomis Sauliui. 21 Dovydas, atvykęs pas Saulių, pradėjo tarnybą. Saulius jį labai pamilo ir paskyrė savo ginklanešiu. 22 Saulius pranešė Jesei: „Telieka Dovydas mano tarnyboje, nes aš jį labai pamėgau". 23 Kai piktoji dvasia apimdavo Saulių, Dovydas skambindavo kanklėmis. Sauliui tuojau palengvėdavo ir piktoji dvasia nuo jo pasitraukdavo.

Samuelis liūdėjo Sauliaus. Dori žmonės liūdi, artimui nusikaltus. Viešpačiui įsakius, Samuelis patepė Dovydą

karaliumi. Atrodo, kad nė vienas tikrai nesuprato, ką patepimas reiškė.

Dievo Dvasia nuolatos veikė Dovydą. Tai didelė Viešpaties dovana. Dovydas buvo išmintingas, drąsus, muzikalus, tikintis. Jis pradėjo kilti, o Sauliaus vardas smukti. Kai Dovydas buvo Sauliaus pakviestas jam tarnauti, Saulius jį pamėgo ir pamilo. Jis buvo Sauliaus ginklanešiu. Čia Dovydas turėjo progos susipažinti su ginklais, karine drausme, karaliaus patarėjais ir visa valdymo sistema.

17 skyrius
DOVYDO KOVA SU MILŽINU GOLIATU 1-58

1 Filistėnai sutelkė kariuomenę karui. Jie susirinko Soko mieste, kuris priklausė Judėjai, ir pastatė stovyklą tarp Soko ir Azeko, Efes-Domimo apylinkėje. 2 Saulius ir Izraelio vyrai susirinkę pasistatė stovyklą Ąžuolų (Elach) slėnyje ir pasiruošė kautynėms su filistėnais. 3 Filistėnai stovėjo vienoje kalno pusėje, o Izraelis — kitoje; jų tarpe buvo slėnis.

4 Iš filistėnų eilių išėjo vyras, vardu Goliatas iš Gato, šešių mastų ir vieno sprindžio aukščio. (Joz 11,22) 5 Ant galvos jis turėjo žalvarinį šalmą ir buvo apsivilkęs šarvu. Tas šarvas svėrė penkis tūkstančius žalvario šekelių. 6 Žalvarinės apsaugos dengė jo blauzdas ir skydas pečius. 7 Jo ieties kotas buvo kaip audėjų riestuvas, o jo ieties smaigalys svėrė šešis šimtus geležies šekelių; skydininkas ėjo pirma jo. 8 Stovėdamas ir šaukdamas Izraelio eilėms, jis tarė: „Kodėl išėjote kariauti? Argi aš ne filistėnas, o jūs ar ne Sauliaus tarnai? Išrinkite vyrą, kuris kautųsi su manimi. 9 Jei jis sugebės užmušti mane, tai mes jums tarnausime; o jei aš jį nugalėsiu ir užmušiu, tai jūs tapsite mūsų tarnais". 10 Filistėnas tarė: „Aš šiandien tyčiojuos iš Izraelio eilių: ‚Raskite vyrą kautis su manimi'." (2 Kar 19,4,16) 11 Saulius ir visas Izraelis, išgirdęs šituos filistėno žodžius, labai nusigando.

12 Dovydas buvo iš Judėjos Betliejaus kilusio efratito Jesės sūnus. Jesė turėjo aštuonis sūnus; jis pats, Sauliaus viešpatavimo laiku, buvo pasenęs ir nebetiko karo tarnybai. 13 Trys vyresnieji Jesės sūnūs buvo Sauliaus karo tarnyboje: pirmagimis Eliabas, antrasis Abinadabas ir Samas. (1 Sam 16,6-9) 14 Dovydas buvo jauniausias; trys vyresnieji buvo Sauliaus tarnyboje. 15 Dovydas dažnai iš Sauliaus pareidavo pas tėvą į Betliejų avių ganyti. 16 Filistėnas keturiasdešimt deinų kas rytą ir kas vakarą išeidavo ir kviesdavo izraelitus dvikovon.

17 Jesė sakė savo sūnui Dovydui: „Imk paskrudintų grūdų efą bei dešimt duonos kepalų ir skubiai nunešk į stovyklą savo broliams. 18 Dešimt šitų sūrių nunešk tavo brolių tūkstantininkui. Pasiteirauk, kaip sekasi tavo broliams, ir sugrįžęs pranešk man". 19 Saulius, Dovydo broliai ir visi Izraelio vyrai buvo Ąžuolų slėnyje ir kovojo su filistėnais.

20 Dovydas, atsikėlęs anksti rytą ir palikęs bandą sargui, išvyko su maistu, kaip tėvas buvo įsakęs. Jam atvykus į stovyklą, kariuomenė buvo išsirikiavusi kautynėms ir leido kovos šūkius. 21 Izraelitai ir filistėnai stovėjo išsirikiavę kautynėms. 22 Dovydas, palikęs daiktus pas kariuomenės sargą, nubėgo į kautynių lauką. Jis klausinėjo savo brolius, kaip jiems sekasi. 23 Jam su jais besikalbant, pasirodė milžinas filistėnas Goliatas iš Gato. Jis išėjo iš filistėnų eilių į priekį ir pakartojo tuos pačius žodžius. Dovydas jo žodžius girdėjo. 24 Izraelio vyrai, pamatę milžiną, išsigandę bėgo nuo jo 25 ir kalbėjosi: „Ar matote šitą vyrą? Jis ateina pasityčioti iš Izraelio. Kas jį užmuš, tą karalius apdovanos dideliais turtais; jis savo dukterį jam duos ir jo tėvo gimines atleis nuo mokesčių Izraelyje".

26 Dovydas klausė šalia jo stovėjusius vyrus: „Ką gaus tas vyras, kuris nukaus šitą filistėną ir pašalins Izraelio gėdą? Kas yra šitas neapipjaustytasis filistėnas, kad jis drįsta tyčiotis iš gyvojo Dievo kariuomenės!" 27

Vyrai jam atsakė: „Karalius duos jam, ką yra pažadėjęs". 28 Jo vyriausias brolis Eliabas, išgirdęs Dovydą kalbant su vyrais, labai supyko ir tarė: „Ko čia atėjai, palikęs avis tyruose? Aš pažįstu tavo išdidumą ir nalabumą. Juk atėjai, norėdamas pamatyti mūšį". 29 Dovydas atsakė: „Kuo nusikaltau? Argi man nebuvo liepta ateiti?" 30 Pasitraukęs nuo brolio, jis atsisuko į kitą ir kartojo tuos pačius klausimus. Vyrai jam atsakė, kaip anksčiau. 31 Dovydo žodžiai buvo pranešti Sauliui. Jis įsakė jį atvesti.

32 Dovydas tarė Sauliui: „Nenusigąsk! Tavo tarnas eis ir kausis su šituo filistėnu". 33 Saulius atsakė Dovydui: „Tu negali kautis su šituo filistėnu, tu esi per jaunas; jis yra prityręs karys".

34 Dovydas atsakė Sauliui: „Aš, tavo tarnas, ganiau savo tėvo avis. Jei ateidavo liūtas ar lokys ir pagriebdavo ėriuką iš bandos, 35 aš pasileisdavau jam iš paskos, jį sumušdavau ir išplėšdavau grobį iš jo nasrų. Jei jis puldavo mane, nutverdavau jam už barzdos ir užmušdavau. 36 Tavo tarnas yra užmušęs liūtą ir lokį, ir šitam neapipjaustytam filistėnui atsitiks taip, kaip tiems žvėrims, nes jis tyčiojasi iš gyvojo Dievo karių. 37 Viešpats išgelbėjo mane iš liūto ir lokio nagų, išgelbės ir iš šito filistėno rankų". Saulius tarė Dovydui: „Eik, ir Viešpats tebūnie su tavimi!"

38 Saulius apvilko Dovydą savo karine apranga: uždėjo žalvarinį šalmą jam ant galvos ir apvilko šarvais. 39 Dovydas prisijuosė dar ir kardą prie savo aprangos. Taip apsirengęs, jis negalėjo paeiti, nes nebuvo pratęs. Dovydas tarė Sauliui: „Aš negaliu paeiti, nesu pratęs". Dovydas nusirengęs 40 pasiėmė lazdą, pasirinko iš upelio penkis slidžius akmenėlius, juos įsidėjo į piemenų maišelį ir, laikydamas mėtyklę rankoje, artėjo prie filistėno. (1 Ch 11,23)

41 Tuo tarpu filistėnas irgi artėjo prie Dovydo su skydnešiu priekyje. 42 Filistėnas su panieka pažvelgė į Dovydą, nes jis buvo saule nudegęs, gražios išvaizdos

jaunuolis. (1 Sam 16,12) 43 „Ar aš šuo, kad tu pasitinki mane lazda? 44 Ateik, aš atiduosiu tavo kūną padangių paukščiams ir lauko žvėrims!" Filistėnas keikė Dovydą. (Ez 29,5) 45 Dovydas atsakė filistėnui: „Tu ateini su kardu ir ietimi, o aš ateinu pulkų Viešpaties, Izraelio Dievo, karių vardu, iš kurių tyčiojais. 46 Šiandien Viešpats atiduos tave į mano rankas. Aš nugalėsiu tave, nukirsiu tau galvą ir atiduosiu tavo lavoną ir visų filistėnų karių lavonus padangių paukščiams ir žemės žvėrims, kad patirtų visas pasaulis Dievo ranką Izraelyje; 47 ir kad ne kardu ir ietimi Viešpats teikia pergalę. Karas juk yra Viešpaties reikalas, ir Jis duos mums pergalę".

48 Filistėnui artėjant, Dovydas skubiai bėgo jam priešais. 49 Įkišęs ranką į maišelį, jis išsiėmė akmenį, įspraudė jį į mėtyklę, sviedė ir pataikė į filistėną. Akmuo įsmigo jam į kaktą, ir jis pargriuvo kniūbščias ant žemės.

50 Taip Dovydas nugalėjo filistėną mėtykle ir akmeniu. Dovydas neturėjo kardo. 51 Jis, pribėgęs prie filistėno, ištraukė iš makšties jo kardą ir nukirto jam galvą. Filistėnai pamatę, kad jų stipriausias karys negyvas, pasileido bėgti. (5 M 32,30) 52 Izraelio ir Judėjos vyrai šaukdami vijo filistėnus iki Gato ir Ekrono vartų. Filistėnų lavonai gulėjo nuo Saraimo iki Gato ir Ekrono. 53 Izraelitai, sumušę filistėnus, sugrįžo ir pasiėmė grobį iš jų stovyklos. 54 Paėmęs filistėno galvą, Dovydas ją nunešė į Jeruzalę, o jo ginklus padėjo savo palapinėje.

55 Saulius matė Dovydą, išeinantį prieš filistėną. Jis klausė kariuomenės vado: „Abneri, kieno sūnus yra tas jaunuolis?" Vadas atsakė: "Kaip tu gyvas, karaliau, aš nežinau!" (1 Sam 14,50) 56 Karalius įsakė: „Sužinok, kieno sūnus tas jaunuolis". 57 Kai Dovydas, nukovęs filistėną, sugrįžo, Abneris atvedė jį pas Saulių, tebelaikantį filistėno galvą rankose. 58 Saulius jį klausė: „Jaunuoli, kieno tu sūnus?" Dovydas atsakė: „Aš esu tavo tarno Jesės iš Betliejaus sūnus".

Tai viena žinomiausių istorijų Senojo Testamento. Atrodo, Dovydas grįžo iš Sauliaus tarnybos į tėvo namus. Praslinkus keliems metams, Dovydas paaugo, jo išvaizda pasikeitė, Saulius jo neatpažino.

Milžinas Goliatas buvo apie 3,5 metrų aukščio, jo šarvai svėrė apie 70 kilogramų. Dovydo ir Goliato karinis pasiruošimas ir apsiginklavimas buvo visai skirtingi. Jų ir pasaulėžiūros buvo skirtingos. Goliatas pasitikėjo savimi, savo kariniu išsilavinimu, o Dovydas — Viešpačiu. Pasitikėti Viešpačiu nereiškia nieko neveikti. Dovydas buvo gabus ir savo gabumus išvystęs. Jis iš metyklės galėjo pataikyti akmenėliu į taikinį. Dovydas neskaitė tos pergalės savo laimėjimu, tai buvo pergalė Viešpaties garbei.

18 skyrius
DOVYDO DRAUGYSTĖ SU JONATANU IR SAULIUS 1-30

1 Dovydui kalbant su Sauliumi, Jonatanas susižavėjo Dovydu ir jį pamillo visa širdimi. 2 Nuo to laiko Saulius davė jam tarnybą ir neleido grįžti į tėvo namus. (1 Sam 16,22; 17,15) 3 Jonatano ir Dovydo draugystė buvo labai artima, nes jie vienas kitą suprato. (1 Sam 19,1; 20,17; 23,18; 2 Sam 1,26; 21,7) 4 Jonatanas atidavė Dovydui savo apsiaustą, karinę aprangą ir net kardą, lanką ir diržą. 5 Dovydui visur sekėsi, kur tik Saulius jį pasiųsdavo; todėl Saulius jį paskyrė kareivių viršininku. Tas patiko visiems kariams ir Sauliaus tarnams.

6 Dovydui nugalėjus filistėnus ir visiems grįžtant į namus, moterys sutiko karalių Saulių miesto gatvėse dainuodamos, šokdamos ir skambindamos kanklėmis ir cimbolais. (Teis 11,34) 7 Moterys dainuodamos kartojo: „Saulius nukovė tūkstančius, o Dovydas dešimt tūkstančių!" (1 Sam 21,12; 29,5) 8 Saulius labai supyko, jam nepatiko tokie šūkiai. Jis tarė: „Dovydui jos priskyrė dešimt tūkstančių, o man tik tūkstančius, jam betrūksta

tik karalystės!" 9 Nuo tos dienos Saulius nemėgo Dovydo.

10 Kitą dieną piktoji Dievo dvasia taip apėmė Saulių, kad jis siautė namuose. Tuo tarpu Dovydas skambino arfa, kaip kasdien. Saulius laikė rankoje ietį. (1 Sam 16,14) 11 Staiga jis sviedė ją į Dovydą: „Prismeigsiu jį prie sienos", galvojo Saulius. Bet Dovydas išsisuko du kartus. (1 Sam 19,10; 20,33)

12 Saulius bijojo Dovydo, nes Visepats buvo su Dovydu, nuo Sauliaus Jis buvo pasitraukęs. 13 Saulius atleido Dovydą iš tos tarnybos ir paskyrė tūkstantininku. Dovydas vadovavo kariams žygiuose 14 ir jam visuomet sekėsi, nes Viešpats buvo su juo. 15 Saulius, matydamas, kad jam labai gerai sekasi, pabūgo jo dar labiau. 16 Visas Izraelis ir Judėja mylėjo Dovydą, nes jis buvo pavyzdingas vadovas.

17 Kartą Saulius tarė Dovydii: „Štai, čia mano vyresnioji duktė Meraba! Vesk ją! Tik būk narsus ir kovok Viešpaties kovas!" Saulius galvojo: „Mano ranka jo nepalies, jis žus nuo filistėnų!" 18 Dovydas atsakė Sauliui: „Kas aš ir kas mano tėvo giminė Izraelyje, kad būčiau karaliaus žentas?" 19 Bet tuo metu, kai Merabą, Sauliaus dukterį, reikėjo išleisti už Dovydo, ją vedė Adrielis iš Meholos. (Teis 15,2)

20 Sauliaus duktė Michala mylėjo Dovydą. Kai Saulius tai sužinojo, jam patiko. 21 Saulius galvojo: „Aš jam duosiu ją ir surasiu progą, kad filistėnai jį nužudytų." Saulius pasiūlė Dovydui tapti jo žentu. 22 Jis įsakė savo tarnams: „Kalbėkite Dovydui, kad karalius mėgsta jį, kad visiems jo tarnams jis patinka ir patarkite jam tapti karaliaus žentu". (1 Sam 22,14) 23 Sauliaus tarnai kalbėjo Dovydui, kaip buvo įsakyta. Dovydas atsakė: „Ar jūs manote, kad lengva tapti karaliaus žentu? Aš juk esu neturtingas ir menkas žmogus". 24 Tarnai pranešė Sauliui ką girdėjo iš Dovydo. 25 Tada Saulius vėl ragino savo tarnus sakyti Dovydui, kad karalius nenori jokių dovanų

už jaunąją, o tik šimto filistėnų lavonų (prieplėvių), atkeršyti karaliaus priešams. Saulius siekė Dovydą nužudyti filistėnų ranka. 26 Dovydui patiko tarnų pranešimas ir sąlygos tapti karaliaus žentu. Nesulaukęs paskirto laiko, 27 Dovydas su savo vyrais nuėjęs nužudė du šimtu filistėnų. Atnešęs pilną skaičių prieplėvių, Doyvdas įteikė karaliui, norėdamas tapti jo žentu. Tada Saulius atidavė jam savo dukterį Michalą ir jis ją vedė.

28 Saulius matė ir žinojo, kad Viešpats buvo su Dovydu ir jo duktė Michala myli jį. 29 Dabar Saulius dar labiau bijojo Dovydo; Dovydui Saulius liko priešas visą amžių. 30 Filistėnų kunigaikščiai kariavo su izraelitais; Dovydui geriau sekėsi, negu visiems kitiems Sauliaus daliniams.

———————

Dovydas ir Jonatanas buvo panašaus būdo; juodu abu pasitikėjo Dievu ir buvo drąsūs. Jonatanas su savo ginklanešiu nugalėjo filistėnus, Dovydas Goliatą. Kokia nuostabi Jonatano ir Dovydo draugystė! Jonatanas, sosto įpėdinis, pamilo Dovydą, be pavydo užleido jam sostą; piemenį Dovydą, su mėtykle rankoje, aprengė savo rūbais ir apginklavo savo ginklais!

Karalius Saulius, nugalėjęs filistėnus, lankė miestus. Moterys reiškė didesnę pergalę Dovydui, tikrajam nugalėtojui, negu karaliui Sauliui. Tada Saulius taip supyko ant Dovydo, jog pats siekė jį nužudyti; net savo dukters meilę naudojo Dovydo pražūčiai. Dovydo rankoje arfa ir širdyje giesmė, o Sauliaus rankoje ištiesta ietis nužudyti Dovydą, o širdyje pavydas ir neapykanta.

19 skyrius
JONATANO IR DOVYDO DRAUGYSTĖ 1-7, SAULIAUS KLASTA 8-24

1 Saulius kalbėjo savo sūnui Jonatanui ir visiems tarnams, kad jie nužudytų Dovydą. Sauliaus sūnus Jonatanas ypatingai mėgo Dovydą. (1 Sam 18,3) 2

Jonatanas perspėjo Dovydą: „Mano tėvas Saulius siekia tave nužudyti. Todėl saugokis, rytoj rytą pasislėpk lauke. 3 Aš išėjęs stovėsiu lauke šalia savo tėvo, kur tu būsi. Mes kalbėsime apie tave; jei ką patirsiu, tau pranešiu". 4 Jonatanas gerai kalbėjo apie Dovydą savo tėvui Sauliui: „Karaliau, nenusikalsk prieš savo tarną Dovydą, jis nenusikalto tau; jo veiksmai tau buvo labai naudingi. 5 Jis statė į pavojų savo gyvybę, kovodamas su filistėnu; jo dėka Viešpats suteikė pergalę Izraeliui. Tu matei ir džiaugeisi. Kodėl dabar nori nusikalsti nekaltu krauju — nužudyti Dovydą be priežasties?" (1 Sam 17,50) 6 Saulius paklausė Jonatano ir prisiekė: „Kaip Viešpats gyvas, jis nebus nužudytas!" 7 Tada Jonatanas, pasišaukęs Dovydą ir jam viską išpasakojęs, atvedė jį pas Saulių; Dovydas vėl tarnavo Sauliui, kaip anksčiau.

8 Vėl kilo karas. Dovydas kariavo su filistėnais ir jiems sudavė tokį smarkų smūgį, kad jie bėgo nuo jo.

9 Pikta dvasia, siųsta Viešpaties, apėmė Saulių, kai jis sėdėjo namuose, laikydamas ietį rankoje. Dovydas skambino arfa. (1 Sam 18,10-11) 10 Saulius bandė prismeigti ietimi Dovydą prie sienos, bet jis išvengė mirties. Ietis įsmigo į sieną, o Dovydas išsigelbėjęs pabėgo tą pačią naktį.

11 Dabar Saulius siuntė vyrus budėti prie Dovydo namų, o rytą jį nužudyti. Bet jo žmona Michala pranešė Dovydui: „Jei šiąnakt paliksi čia, rytoj būsi nužudytas". (Ps 59,1) 12 Michala nuleido Dovydą pro langą. Taip jis pabėgo ir išsigelbėjo. (Joz 2,15; Apd 9,25; 1 Kor 11,33) 13 Po to Michala, paėmusi statulą, paguldė į lovą, jos galvą apvyniojo ožkos kailiu ir viską apklojo apsiaustu. 14 Kai Saulius atsiuntė vyrus Dovydą suimti, Michala tarė: „Jis serga". 15 Saulius vėl siuntė vyrus pas Dovydą ir įsakė: „Atgabenkite jį su lova pas mane nužudyti". 16 Pasiuntiniams nuėjus, lovoje gulėjo statula, apsukta plaukuotu ožkos kailiu. 17 Tada Saulius tarė Michalai: „Kodėl mane apgavai ir leidai mano priešui pabėgti?"

Michala atsakė Sauliui, kad vyras grasino ją nužudyti, jei jo neišleis.

18 Dovydas pabėgdamas išsigelbėjo. Jis nuvyko pas Samuelį į Ramą ir papasakojo viską, ką Saulius jam darė. Po to jis ir Samuelis persikėlė gyventi į Najotą. 19 Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas yra Najote, prie Ramos. 20 Jis siuntė vyrus Dovydą suimti. Pamatę pranašaujančių vyrų būrį ir Samuelį, stovintį jų priekyje, Sauliaus vyrai buvo Dievo Dvasios taip paveikti, kad ir jie pranašavo. (1 Sam 10,10-12) 21 Tai sužinojęs Saulius, pasiuntė kitus pasiuntinius, bet ir tie pradėjo pranašauti. Kai trečią kartą pasiųsti vyrai negrįžo, o pranašavo, 22 pats Saulius vyko į Ramą. Seke, prie didžiojo šulinio, Saulius paklausė: „Kur yra Samuelis ir Dovydas?" Vienas atsakė: „Jie yra Najote, prie Ramos". 23 Jam einant iš ten į Ramos Najotą, jį Dievo Dvasia veikė ir jis pranašavo visu keliu iki Ramos. 24 Nusivilkęs savo drabužius, jis pranašavo Samuelio akivaizdoje. Taip jis išgulėjo tą visą dieną ir naktį. Todėl kilo posakis: „Ar ir Saulius pranašas?"

Jonatanas liko pastovus, nuoširdus Dovydo draugas. Saulius labai blaškėsi. Jis nusprendė nužudyti Dovydą: sviedė ietį, norėdamas perverti jį; prisiekė nieko pikto nedaryti jam, ir štai vėl siuntė karius suimti jį jo bute. Saulius manė, kad jo duktė Michala bus priemonė Dovydui atkeršyti, bet ji išgelbėjo jį iš tėvo rankos. Dievo Dvasia paveikė Sauliaus karius ir patį Saulių; jis ir jo kariai pranašavo.

20 skyrius
JONATANO IR DOVYDO DRAUGYSTĖ 1-23, SAULIUS SIEKIA NUŽUDYTI DOVYDĄ 24-43

1 Dovydas, pabėgęs iš Ramos Najoto, atėjo pas Jonataną ir klausė: „Ką padariau tavo tėvui? Kuo

nusikaltau jam, kad jis siekia mano gyvybės?" 2 Jis jam atsakė: „Nieko panašaus! Tu nemirsi; mano tėvas visais reikalais tariasi su manimi. Kodėl jis šitą reikalą nuslėptų nuo manęs? Taip negali būti!" 3 Dovydas atsakė: „Tavo tėvas gerai žino, kad tu esi mano geriausias draugas ir galvoja: ‚Jonatanas to neprivalo žinoti, kad nesisielotų'. Kaip Viešpats ir tu gyvas, — tarp manęs ir mirties tik žingsnis". 4 Jonatanas atsakė Dovydui: „Tau viską padarysiu, ką tik sakysi." 5 Dovydas sakė Jonatanui: „Žinai, rytoj yra jaunatis; pagal paprotį, turėčiau su karaliumi valgyti. Leisk man pasislėpti laukuose iki trečios dienos vakaro. 6 Jei tavo tėvas pasigęs manęs, sakyk: ‚Dovydas prašė manęs leisti jam eiti į savo miestą, Betliejų, kur jo visa giminė aukos metinę auką'. 7 Jei jis sutiks, tai bus man saugu, o jei jis labai supyks, tai žinok, kad jis yra nutaręs daryti man pikta. 8 Būk man malonus. Juk tu pažadėjai Viešpaties vardu man padėti. Bet jei aš nusikaltau, tu pats nužudyk mane! Kam gi tau mane vesti dar pas savo tėvą?" (1 Sam 18,3) 9 Jonatanas atsakė: „Nė negalvok apie tai! Jei sužinosiu, kad mano tėvas yra nutaręs tau pikta daryti, kodėl tau nepraneščiau?" 10 Dovydas klausė Jonatano: „Kas man praneš, jei tavo tėvas šiurkščiai atsakys?" 11 Jonatanas atsakė Dovydui: „Eikime į laukus!" Juodu išėjo. 12 Jonatanas tarė Dovydui: „Viešpats, Izraelio Dievas, tebūnie liudytojas! Jei aš rytoj ar trečią dieną sužinosiu iš savo tėvo, kad jis tau palankus, aš tikrai pranešiu tau. 13 Tegul Viešpats baudžia mane, jei pastebėsiu savo tėvo piktas mintis prieš tave. Aš tau pranešiu ir tave išsiųsiu, kad galėtum būti ramus, o Viešpats bus su tavimi, kaip Jis buvo su mano tėvu. 14 O tu, jei aš (Jonatanas) būsiu gyvas, parodyk man Viešpaties malonę, kad nebūčiau nužudytas! 15 Būk lojalus mano giminei, kai Viešpats išnaikins visus Dovydo priešus žemėje". 16 Taip Jonatanas susitarė su Dovydu ir prisiekė: „Viešpats teatkeršija visiems Dovydo priešams". 17 Jonatanas dar kartą prisiekė Dovydui savo

ištikimybę, nes jis mylėjo jį, kaip save patį. (1 Sam 18,3)

18 Tada Jonatanas tarė: „Rytoj jaunatis — šventė; tavęs pasiges, nes tavo vieta prie stalo bus tuščia. 19 Bet poryt tavęs dar labiau pasiges; tuomet eik į tą vietą, kurioje buvai anksčiau pasislėpęs, ir atsisėsk šalia to akmens. 20 Aš paleisiu tris strėles akmens link, lyg šaučiau į taikinį. 21 Įsidėmėk! Aš pasiųsiu berniuką atnešti strėles. Jei sakysiu berniukui: ‚Strėlės guli arčiau tavęs, surink jas!' Tuomet tau negresia pavojus, kaip Viešpats gyvas. 22 O jei tarsiu jaunuoliui: ‚Strėlės guli toliau nuo tavęs!' Tada eik, nes tave siunčia Viešpats. 23 Kas liečia mudviejų pasižadėjimą, būkime tikri, kad Viešpats padės mums amžinai".

24 Dovydas pasislėpė laukuose. Jaunačiui atėjus, karalius, kaip paprastai, atsisėdo valgyti 25 į savo vietą, prie sienos, Jonatanas prieš jį, Abneris šalia karaliaus, o Dovydo vieta liko tuščia. 26 Saulius tą dieną nieko nesakė, manydamas, kad Dovydas susitepė. (3 M 15,5; 5 M 23,11) 27 Bet kai Dovydo vieta buvo tuščia ir sekančią dieną, Saulius tarė savo sūnui Jonatanui: „Kodėl Jesės sūnus nei vakar, nei šiandien neatėjo valgyti?" 28 Jonatanas atsakė Sauliui: „Dovydas prašė manęs išleisti jį į Betliejų: 29 ‚Leisk man eiti, mūsų šeima aukos tame mieste, mano broliai kvietė mane atvykti. Jei esi mano draugas, padaryk man tą malonumą, leisk man aplankyti savo brolius'. Todėl jis neatėjo prie karaliaus stalo". 30 Tada Saulius labai užsirūstino ir tarė Jonatanui: „Tu išsigimėlės maištininkės sūnau, argi aš nežinau, kad tu išsirinkai Jesės sūnų savo ir savo motinos nenaudai? 31 Kol Jesės sūnus bus gyvas, tu nebūsi karalius ir neturėsi karalystės. Pasirūpink, kad jis būtų atvestas pas mane, nes jis turi mirti". 32 Jonatanas atsakė savo tėvui Sauliui: „Kodėl jis turi būti nužudytas? Ką jis padarė?" 33 Tada Saulius sviedė ietį, norėdamas jį perdurti. Dabar Jonatanas suprato, kad jo tėvas buvo nutaręs Dovydą nužudyti. (1 Sam 18,11) 34 Jonatanas, labai supykęs,

atsikėlė nuo stalo ir nieko nevalgė antrą jaunaties dieną; buvo labai susirūpinęs savo tėvo elgesiu ir Dovydo likimu.

35 Rytą Jonatanas su Dovydu išėjo į sutartą vietą, jaunas berniukas buvo su jais, 36 Jonatanas sakė berniukui: „Bėk, surink strėles, kurias paleisiu". Berniukui bėgant, jis paleido strėlę. 37 Jam nubėgus iki vietos, kur strėlė nukrito, Jonatanas šaukė: „Ar strėlė nėra už tavęs? 38 Skubėk! Nestovėk!" Jonatano berniukas surinko strėles ir atnešė savo valdovui. 39 Jis nieko nežinojo apie Jonatano ir Dovydo susitarimą. 40 Tuomet Jonatanas padavė savo ginklus berniukui ir liepė juos nunešti į miestą. 41 Berniukui nuėjus, Dovydas pakilo iš už akmenų, parpuolė kniūbsčias ant žemės ir tris kartus nusilenkė. Juodu pasibučiavo ir ilgai verkė, ypatingai Dovydas. (1 M 33,3-4) 42 Pagaliau Jonatanas tarė Dovydui: „Eik ramybėje! Mudviejų priesaika Viešpaties vardu, ‚Viešpats bus tarp tavęs ir manęs, tarp mano ir tavo palikuonių', tegul ji būna amžina." 43 Dovydas nuėjo, o Jonatanas sugrįžo į miestą.

———————

Karalius Saulius buvo paveiktas Dievo Dvasios Samuelio akivaizdoje. Dovydas įtarė, kad tai tik laikinas reiškinys ir pasinaudodamas ta proga, nuskubėjo susitikti su Jonatanu. Įtarimas pasirodė teisingas. Jonatanas ir Dovydas prisiekė likti draugais. Ta draugystė tęsėsi ir su Jonatano sūnumi. (2 Sam 9)

21 skyrius
DOVYDAS NOBOJE IR GATE 1-15

1 Dovydas atėjo į Nobą pas kunigą Ahimeleką. Ahimelekas, pasitikęs Dovydą, nustebęs klausė: „Kodėl tu atėjai vienas, be palydovų?" 2 Dovydas atsakė kunigui Ahimelekui: „Karalius man įsakė: ‚Niekas neprivalo žinoti kokiu reikalu tave siunčiu ir ką tau įsakau'. Aš

jaunuoliams nurodžiau vietą, kur mes susitiksime. 3 Gal turi nors penketą duonos kepalų, gal dar ko nors, duok man!" 4 Kunigas atsakė Dovydui: „Neturiu paprastos duonos, tik šventos. Kad tik jaunuoliai nebūtų nusikaltę su moterimis!" (3 M 24,5-9; 22,3-7; 2 M 19,15) 5 Dovydas atsakė kunigui: „Moterų neliesdavome ir ankstyvesniose savo kelionėse. Paprastai, jaunuoliai elgdavosi padoriai kelionėse, tuo labiau šiandien". 6 Tada kunigas davė jam šventos padėtinės duonos, nes neturėjo kitos; (ją pakeičia Viešpaties akivaizdoje šviežia duona tą dieną, kai seną pašalina). (Mt 12,3) 7 Tą dieną ten buvo Doegas, vienas Sauliaus tarnų, — edomitas, Sauliaus piemenų prižiūrėtojas. (1 Sam 22,9,18)

8 Dovydas paklausė Ahimeleką: „Ar neturi čia ieties ar kardo? Labai skubėdamas nei kardo, nei kito ginklo nepasiėmiau". 9 Kunigas tarė: „Kardas, filistėno Goliato, kurį nukovei Ąžuolų slėnyje, yra čia, įvyniotas į audinį, už efodo. Jei nori, pasiimk jį, kito čia nėra". Dovydas tarė: „Jis ypatingas; duok man jį". (1 Sam 17,50-51)

10 Dovydas, bėgdamas nuo Sauliaus, atvyko pas Gato karalių Akisą. (Ps 56,1) 11 Akiso tarnai klausė: „Argi šitas ne Dovydas, krašto karalius? Argi ne šitam, moterys žaisdamos giedojo: ‚Saulius nukovė tūkstančius, o Dovydas dešimtis tūkstančių'." (1 Sam 18,7; 29,5) 12 Dovydas, girdėdamas šituos žodžius, labai išsigando Gato karaliaus Akiso. 13 Jis apsimetė pamišėliu jų akyse ir elgėsi kaip beprotis. Dovydas iškreipė savo veidą, krevezojo ženklus ant tvirtovės vartų ir durų ir varvino seiles į savo barzdą. (Ps 34,1) 14 Akisas kalbėjo savo tarnams: „Jūs matote, kad jis beprotis! Kodėl jį atvedėte pas mane? 15 Ar neturime pakankamai pamišėlių? Dar šitą man atvedėte? Nejaugi jį atvesite ir į mano namus?"

Dovydo negalėjo apginti nei Samuelis, nei karaliaus sūnus Jonatanas. Dovydas pasirinko tremtį. Jis pabėgo

pas filistėnus. Čia jį atpažino Gato karaliaus valdininkai. Dovydui pavyko išsigelbėti apsimetus bepročiu. Žmogus, pasiekęs garbę ir viešą pripažinimą, kartais visko staiga netenka.

22 skyrius
DOVYDAS ADULAME 1-5, SAULIUS IŠŽUDO KUNIGUS NOBOJE 6-23

1 Dovydas, pabėgęs iš ten, atėjo į Adulamo olą. Tai išgirdę, jo broliai ir tėvo giminės atvyko pas jį. (Ps 57,1) 2 Žmonės prislėgti, prasiskolinę ir nepatenkinti rinkosi pas Dovydą; jis tapo jų viršininku. Susidarė apie keturi šimtai vyrų. (Teis 11,3)

3 Iš ten Dovydas nuėjo į Moabo Mizpą. Nuėjęs pas Moabo karalių, tarė: „Prašau, leisk mano tėvui ir motinai apsistoti pas jus, kol sužinosiu, ką Dievas darys su manimi". 4 Jis paliko tėvus pas Moabo karalių; jie gyveno pas jį, kol Dovydas buvo kalnų tvirtovėje.

5 Pranašas Gadas tarė Dovydui: „Nepasilik kalnų tvirtovėje! Keliauk į Judėjos šalį". Dovydas atvyko į Hereto mišką. (1 Sam 23,14; Ps 63,1)

6 Saulius sužinojo apie Dovydą ir jo būrį. Kartą Saulius sėdėjo Gibejos aukštumoje po tamarisko medžiu, laikydamas ietį rankoje; jo visi tarnai stovėjo prie jo. 7 Jis tarė savo tarnams: „Benjaminitai, klausykite! Ar Jesės sūnus duos jums visiems laukų bei vynuogynų ir jus padarys tūkstantininkais ir šimtininkais, 8 kad jūs visi susimokėte prieš mane ir nebuvo nė vieno, kuris praneštų man, kad mano sūnus yra susitaręs su Dovydu, Jesės sūnumi? Tarp jūsų nėra nei vieno, kuris būtų manęs gailėjęsis ir man pranešęs, kad mano sūnus padėjo mano tarnui tapti mano slaptu priešu; tą šiandien matome". (1 Sam 18,3) 9 Tada edomitas Doegas, stovėjęs su Sauliaus tarnais, tarė: „Aš mačiau Jesės sūnų Noboje pas Ahitubo sūnų Ahimeleką, (Ps 52,2) 10 kuris atsiklausė Viešpaties

Dovydo reikalais, davė jam maisto ir filistėno Goliato kardą".

11 Saulius pakvietė Ahitubo sūnų kunigą Ahimeleką ir visus jo tėvo giminės kunigus, buvusius Noboje. Jie visi atėjo pas Saulių. 12 Saulius tarė: „Ahitubo sūnau!" Tas atsiliepė: „Aš čia, mano valdove!" 13 „Kodėl tu ir Jesės sūnus susitarėte prieš mane? Tu davei jam duonos, kardą ir jo reikalais kreipeisi į Viešpatį, kad jis taptų slaptu mano priešu, kaip šiandien matome". 14 Ahimelekas atsakė karaliui: „Kuris tavo tarnų yra toks ištikimas, kaip Dovydas, karaliaus žentas, asmeninės sargybos viršininkas ir gerbiamas tavo namuose? (1 Sam 18,22,27) 15 Argi aš tik šiandien pradėjau jo reikalais kreiptis į Dievą? Kas liečia kaltinimą dėl sąmokslo prieš karalių, tai karalius tegul neprikiša nei man, nei mano tėvo giminei, nes aš nieko nežinojau apie šį reikalą". 16 Karalius tarė: „Tu, Ahimelekai, ir visa tavo tėvo giminė neišvengsite mirties". 17 Karalius įsakė savo sargybai: „Nužudykite Viešpaties kunigus, nes jie yra su Dovydu; jie žinojo, kad jis pabėgo, bet man nepranešė!" Karaliaus tarnai nenorėjo žudyti Viešpaties kunigų. 18 Tada karalius įsakė Doegui nužudyti kunigus. Tą dieną edomitas Doegas puolė ir nužudė aštuoniasdešimt penkis kunigus, nešiojusius lininį efodą. 19 Noboje jis kardu išžudė vyrus, moteris, vaikus, kūdikius, taip pat jaučius, asilus ir avis. (1 Sam 21,2)

20 Ištrūko tik Abjataras, Ahitubo sūnaus Ahimeleko sūnus; jis pabėgo pas Dovydą. 21 Abjataras pranešė Dovydui, kad Saulius išžudė Viešpaties kunigus. 22 Dovydas tarė Abjatarui: „Aš, pamatęs ten stovintį edomitą Doegą, jau žinojau, kad jis tikrai praneš Sauliui. Aš kaltas, kad žuvo tavo tėvo giminės. 23 Lik pas mane, nebijok! Kas siekia mano gyvybės, siekia ir tavo. Tu esi saugus pas mane".

Dovydas bėgo nuo Sauliaus, bet jam nepavyko pasislėpti net svetimame krašte. Tada jis sudarė sau apsaugą iš patikimų žmonių. Dovydo tikslas buvo ne nužudyti Saulių, tik savo asmens apsaugai. Dovydo šalininkai buvo tokie žmonės, kuriems grėsė pavojus iš Sauliaus. Jie buvo beturčiai, vargšai, nustoję Sauliaus pasitikėjimo. Net Dovydo tėvams ir jo artimiesiems buvo pavojus. Dovydas net ir savo tėvus nugabeno į užsienį.

Pranašas Gadas, vienas iš Sauliaus sekėjų, laikėsi su Dovydu ir patarė jam apsigyventi Judėjoje, savo padermėje, kur žmonės jį pažino ir žinojo jo siekius.

Saulius išžudė kunigus savo nuožiūra: galima sakyti, be teismo, be liudyninkų. Taip tironai dažnai elgiasi. Kariai visa tai suprato ir matė; jie atsisakė kunigus žudyti, bet Doegas tai mielai darė. Visados atsiranda niekšų net žiauriausiems darbams. Tas žudynes Dovydas atvaizdavo savo 52 psalmėje.

23 skyrius
DOVYDAS NUGALI FILISTĖNUS 1-5, SAULIUS PERSEKIOJA DOVYDĄ 6-28

1 Dovydui pranešė, kad filistėnai kariauja prieš Keilą, jie plėšia klojimus. (Joz 15,44) 2 Dovydas kreipėsi į Viešpatį: „Ar man kariauti prieš filistėnus?" Viešpats atsakė Dovydui: „Eik, nugalėk filistėnus ir išgelbėk Keilą". 3 Dovydo vyrai jam tarė: „Pagalvok, mes jau čia, Judėjoje; bijome, kaip mes eisime į Keilą prieš filistėnų karių eiles?!" 4 Dovydas dar kartą kreipėsi į Viešpatį. Viešpats jam atsakė: "Žygiuok į Keilą, Aš atiduodu filistėnus į tavo rankas!" 5 Dovydas ir jo vyrai, nužygiavę į Keilą, kariavo su filistėnais. Sudavęs jiems smarkų smūgį, Dovydas išgelbėjo Keilos gyventojus ir nusivarė jų galvijus. (1 Sam 19,8)

6 Ahimeleko sūnus Abjataras, pabėgęs pas Dovydą į Keilą, atsinešė ir efodą. (1 Sam 22,20) 7 Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas atėjo į Keilą. Saulius tarė:

„Dievas jį atidavė į mano rankas; jis pats užsidarė mieste vartais ir užkaiščiais". 8 Saulius sušaukė visus vyrus žygiui į Keilą prieš Dovydą ir jo vyrus. 9 Dovydas sužinojo, ką Saulius planuoja, tarė kunigui Abjatarui: „Atnešk efodą!" (1 Sam 30,7) 10 Dovydas meldėsi: „Viešpatie, Izraelio Dieve, tavo tarnas išgirdo, kad Saulius tikrai rengiasi ateiti į Keilą ir sunaikinti miestą dėl manęs. 11 Ar Keilos gyventojai išduos mane jam? Ar taip įvyks, kaip aš girdėjau? Viešpatie, Izraelio Dieve, meldžiu, pranešk savo tarnui!" Viešpats atsakė: „Jis ateis". 12 Dovydas klausė: „Ar Keilos vyrai išduos mane ir mano vyrus Sauliui?" Viešpats atsakė: „Išduos". 13 Tada Dovydas ir jo vyrai, viso šeši šimtai, išėję iš Keilos, bastėsi krašte. Kai Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas pasitraukė iš Keilos, jis atšaukė savo žygį.

14 Dovydas pasiliko Zifo tyrų kalnų tvirtovėse. Nors Saulius visą laiką jo ieškojo, tačiau Dievas jį saugojo. (1 Sam 24,1) 15 Dovydas žinojo, kad Saulius ieško jo, norėdamas jį nužudyti. 16 Jam esant Zifo tyruose, Sauliaus sūnus Jonatanas atėjo pas Dovydą į mišką, jį padrąsino Dievo globa 17 ir jam tarė: „Nebijok, mano tėvas Saulius tavęs neras! Tu tapsi Izraelio karaliumi, o aš būsiu antrasis. Mano tėvas Saulius tą žino". (1 Sam 20,30-31; 24,21) 18 Juodu Viešpaties akivaizdoje pasižadėjo laikytis susitarimo. Dovydas pasiliko miške, o Jonatanas sugrįžo į savo namus. (1 Sam 18,3)

19 Zifitai nuėjo pas Saulių į Gibeją ir pranešė: „Dovydas slapstosi pas mus kalnų tvirtovėse prie Horės, miškuose ir Hachilo kalvose, į pietus nuo Jesimono. (1 Sam 26,1; Ps 54,2) 20 Karaliau, ateik, mes jį tau išduosime, nes tu to sieki visa siela". 21 Saulius tarė: „Viešpats telaimina jus, kad manęs pasigailėjote! 22 Eikite, viską paruoškite ir sužinokite vietą, kur jis yra; man pranešta, kad jis esąs labai klastingas. 23 Sekite ir patikrinkite visas lindynes, kuriose jis slapstosi; jums sugrįžus pas mane su tikromis žiniomis, aš eisiu su jumis.

Jei jis tebėra krašte, jo kruopščiai ieškosiu visoje Judėjoje". (4 M 1,16) 24 Jie nuėjo į Zifą pirma Sauliaus. Dovydas ir jo vyrai buvo Maono tyrų lygumoje, į pietus nuo Jesimono. 25 Saulius ir jo vyrai ėjo jo ieškoti. Dovydui apie tai buvo pranešta. Jis tuomet pasitraukė į Maono tyrus prie uolos. Saulius, tai išgirdęs, sekė Dovydą į Maono tyrus. 26 Saulius ir jo vyrai ėjo vienoje kalno pusėje, o Dovydas su savo grupe — kitoje. Dovydas skubiai traukėsi nuo Sauliaus. Tuo tarpu Saulius su savo vyrais supo Dovydo grupę, norėdami juos paimti. 27 Tuo laiku atėjo pasiuntinys pas Saulių su pranešimu: „Filistėnai užpuolė, gelbėk kraštą!" 28 Saulius, liovėsi vijęs Dovydą, sugrįžo ir kariavo su filistėnais. Todėl ta vieta pavadinta „Pabėgimo Uola".

Gelbėdamas Keilos gyventojus, Dovydas statė savo ir savųjų gyvybę į pavojų. Žmogiškai galvojant, jie privalėjo padėti Dovydui išsigelbėti, bet jie elgėsi priešingai. Kaip žmogus nedėkingas! Saulius nupuolęs, Dievo Dvasia pasitraukus nuo jo; bet jis mano ir tiki, kad Viešpats yra su juo ir Dovydą atidavė į jo rankas!

Jonatanas, suradęs Dovydą miške, atnaujino draugystės sutartį su juo. Jis žinojo, kad Dovydas yra numatytas ir pateptas karaliumi ir juo bus; jis neturėjo jokio pavydo. Jonatanas dvasiniai rėmė pateptąjį Dovydą. Dovydas buvo Viešpaties rankoje, bet ir tartas Jonatano žodis daug padėjo jam, gaivino jį. Tai buvo Dovydo ir Jonatano paskutinis susitikimas ir atsisveikinimas šioje žemėje.

Dovydas laikėsi Judėjoje, savo padermės žmonių tarpe, bet ir jie išdavė jį. Tačiau Viešpats išgelbėjo jį. Tą laikotarpį Dovydas atvaizduoja 54-je psalmėje.

24 skyrius

DOVYDAS NEŽUDO SAULIAUS 1-23

1 Dovydas pasitraukė į Engedo kalnų tvirtoves. 2 Kai Saulius, nugalėjęs filistėnus, sugrįžo, jam buvo pranešta, kad Dovydas yra Engedo tyruose. 3 Saulius, surinkęs tris tūkstančius rinktinių vyrų iš viso Izraelio, išėjo ieškoti Dovydo ir jo vyrų Ožkų uolų linkme. 4 Atėjęs prie šalikelės avidžių, kur buvo ola, Saulius į ją įėjo ištiesti kojų. Dovydas ir jo vyrai sėdėjo olos gilumoje. (Ps 142,1) 5 Dovydo vyrai jam priminė,kad tai diena, apie kurią Viešpats jam sakė: „Tavo priešą pavedu tau, elkis su juo savo nuožiūra". Prislinkęs Dovydas nupjovė Sauliaus apsiausto skverną. 6 Dovydas jaudinosi, pjaudamas Sauliaus skverną. 7 Jis tarė savo vyrams: „Apsaugok, Viešpatie, kad aš nepadaryčiau nieko pikto savo valdovui, Viešpaties pateptajam, ištiesdamas prieš jį ranką!" (2 Sam 1,14; Ps 105,15) 8 Dovydas sulaikė savo vyrus ir jiems neleido pakelti ginklo prieš Saulių. O Saulius, išėjęs iš olos, ėjo savo keliu.

9 Dovydas, išskubėjęs iš olos, šaukė Sauliui: „Karaliau, mano valdove!" Sauliui atsigręžus, Dovydas nusilenkė iki žemės, išreiškė pagarbą 10 ir tarė Sauliui: „Kodėl klausai žmonių kalbų, kad Dovydas siekia tau pikta? 11 Tu pats šiandien patyrei, kad Viešpaties valia tu buvai mano rankose; kai kas man patarė, tau esant oloje, tave nužudyti, bet aš tariau sau: neištiesiu rankos prieš savo valdovą, nes jis yra Viešpaties pateptasis. 12 Pažvelk ir pažiūrėk, tėve, į savo apsiausto skverną mano rankoje! Iš to, kad aš, atpjaudamas tavo apsiausto skverną, tavęs nenužudžiau, suprask ir žinok, kad manyje nėra nieko pikto, ir aš nesu tau nusidėjęs. Bet tu sieki mano gyvybės. 13 Viešpats tebūna mudviejų teisėjas ir Viešpats tegul atkeršija tau už mane, bet mano ranka nepakils prieš tave. (Rom 12,19; 1 Pt 2,23) 14 Kaip protėvių priežodis sako: ‚Iš nusikaltėlių išeina nusikaltimas', bet aš nekeršysiu tau!

15 Prieš ką išėjo Izraelio karalius? Ką tu persekioji? Pastipusį šunį? Blusą? 16 Viešpats tegul būna mūsų teisėjas ir tenusprendžia, kas teisingas. Tegul Jis veda ir gina mano bylą nuo tavo galios!"

17 Kai Dovydas baigė kalbėti, Saulius tarė: „Ar tai tavo balsas, mano sūnau, Dovyde?" Saulius verkė, 18 kalbėdamas: „Tu esi teisingas, tu man darei gera, o aš tau atsilyginau piktu. 19 Šiandien Viešpats buvo pavedęs mane tau, tačiau tu manęs nenužudei. 20 Kas, suradęs savo priešą, paleidžia jį sveiką? Viešpats teatlygina tau geru už tai, ką tu šiandien man padarei. 21 Aš tikrai žinau, kad tu tapsi karaliumi ir tavo rankose Izraelio karalystė bus galinga. (1 Sam 23,17) 22 Dabar prisiek man Viešpačiu, kad neišnaikinsi mano palikuonių ir mano tėvo vardo po manęs". 23 Dovydas prisiekė Sauliui. Po to Saulius sugrįžo į savo namus, o Dovydas ir jo vyrai pasitraukė į tvirtovę.

Saulius, nugalėjęs filistėnus, tuojau puolė ieškoti Dovydo. Dovydas slėpėsi su savo vyrais didelėje oloje. Saulius, atsitiktinai įėjęs į ją pailsėti, užmigo. Dovydo patarėjai ragino nužudyti Saulių, nes Viešpats buvo pažadėjęs jį atiduoti Dovydui. (1 Sam 24,5) Apie tai nėra užrašyta Šventajame Rašte ir mes nieko daugiau nežinome. Saulius, pamatęs kad Dovydas nesiekia nužudyti jo, net apsiverkė, tačiau ir toliau siekė Dovydo gyvybės. Iš to laiko yra kilusios Dovydo 57-ji ir kai kurios kitos psalmės.

25 skyrius
SAMUELIO MIRTIS, DOVYDAS IR NABALAS 1-44

1 Samueliui mirus, visi izraelitai susirinko, apraudojo ir palaidojo jį jo tėviškėje, Ramoje. (1 Sam 28,3)

2 Dovydas nuvyko į Parano tyrus. Maone gyveno vyras, jis turėjo nuosavybę Karmelyje. Jis buvo labai turtingas: turėjo tris tūkstančius avių ir tūkstantį ožkų.

Kartą jis kirpo avis Karmelyje; 3 jo vardas buvo Nabalas, o jo žmonos — Abigailė. Moteris buvo išmintinga ir graži, bet vyras šiurkštus ir blogo elgesio; jis buvo iš Kalebo giminės. 4 Dovydas išgirdo tyruose, kad pas Nabalą kerpamos avys. 5 Jis pasiuntė dešimt jaunuolių, ir įsakė jiems: „Eikite į Karmelį ir aplankykite Nabalą; pasveikinkite mano vardu jį, 6 jo šeimą ir visa, ką jis turi. 7 Sakykite, sužinojau, kad pas jį vyksta avių kirpimas; jo piemenys buvo su mumis. Mes jiems nieko blogo nepadarėme, ir jiems nieko netrūko, kol jie buvo Karmelyje. 8 Tegul jis paklausia savo tarnų, ir jie jam tai patvirtins. ‚Norėčiau, kad maloniai priimtum mano pasiuntinius. Jie atėjo laimingą dieną, todėl prašau, duok, ką turi savo tarnams ir savo sūnui Dovydui'."

9 Dovydo pasiųsti jaunuoliai atėję pasakė Nabalui, ką Dovydas jiems buvo sakęs, ir laukė atsakymo. 10 Nabalas paklausė Dovydo tarnų: „Kas tas Dovydas? Kas tas Jesės sūnus? Šiandien yra daug pabėgusių tarnų nuo savo valdovų. 11 Argi aš atiduosiu duoną, vandenį ir gyvulių mėsą, kurią prirengiau kirpėjams, kažkokiems vyrams, kurių nepažįstu ir nežinau iš kur jie?" 12 Dovydo jaunuoliai grįžo atgal ir papasakojo jam viską, ką buvo girdėję. 13 Dovydas tarė savo vyrams: „Kiekvienas prisijuoskite kardą!" Visi apsiginklavo; maždaug keturi šimtai vyrų sekė Dovydą, o du šimtai — pasiliko prie daiktų.

14 Tuo tarpu vienas Nabalo tarnų pranešė Nabalo žmonai Abigailei, kad Dovydas atsiuntęs iš tyrų pasiuntinius valdovo pasveikinti, o tas juos išbaręs. 15 Tie vyrai buvo mums labai geri. Jie mums nepadarė jokios skriaudos, nieko nepasigedome visą laiką, kurį praleidome drauge su jais. 16 Jie tarsi mūras buvo mums naktį ir dieną, kai bandą ganėme netoli jų. 17 Taigi, dabar pagalvok ir žiūrėk, ką gali daryti. Nelaimė tikrai gręsia mūsų valdovui ir visai jo šeimai. Jis yra toks užsispyręs, kad su juo neįmanoma kalbėti. 18 Abigailė, skubiai

paėmusi du šimtus duonos kepalų, dvi odines vyno, penkias paruoštas avis, penkis saikus skrudintų grūdų, šimtą džiovintų vynuogių kekių, du šimtus figų pyragaičių, sukrovė ant asilų. 19 Ji įsakė savo tarnams: „Eikite prima manęs, aš jus pasivysiu". Savo vyrui Nabalui ji nieko nesakė.

20 Jodama ant asilo kalno pašlaite, ji pamatė Dovydą ir jo vyrus ateinančius priešais. Jie susitiko. 21 Dovydas tarė: „Veltui saugojau tyruose visa, kas Nabalui priklauso; jis nieko nepasigedo, o man už tai jis atlygina piktu. 22 Jei iki ryto palikčiau gyvą bent vieną jo vyrų, tegul Dievas mane baudžia". (1 Kar 14,10) 23 Abigailė, pamačiusi Dovydą, skubiai nusėdo nuo asilo, parpuolė prieš jį ir nusilenkė iki žemės. 24 Parpuolusi prie jo kojų, tarė: „Valdove, aš kalta! Leisk, meldžiamasis, savo tarnaitei kalbėti ir išklausyk ją. 25 Mano valdove, prašau nekreipti dėmesio į tą liguistą piktčiurną Nabalą. Jo būdas atitinka jo vardui. Aš tavo tarnaitė, nemačiau tavo, valdove, jaunuolių, kuriuos buvai atsiuntęs. 26 Dabar, mano valdove, kaip Viešpats ir tu gyvas: Viešpats juk sulaikė tave, kad nenusikalstum praliedamas nekaltą kraują ir neatkeršytum savo ranka. Tavo priešai, kurie siekia tau, mano valdove, pikto, tegul tampa Nabalais. 27 Štai dovana, kurią aš atgabenau tau, valdove; perduok ją jaunuoliams, kurie su tavimi. 28 Atleisk savo tarnaitei nusikaltimą. Viešpats tikrai įkurs tau, valdove, pastovius namus, nes tu kovoji Viešpaties kovas; tavyje ir tavo gyvenime tegul neįvyksta nieko pikto. 29 O jei kas tave persekiotų ir tavo gyvybės siektų, tai Viešpats Dievas saugos tave; tavo priešus Jis nusvies kaip nusviedžiamas akmenėlis mėtykle. 30 Kai Viešpats įvykdys tau visa, ką Jis pažadėjo, ir tave paskirs Izraelio kunigaikščiu, (2 Sam 5,2) 31 tai sąžinė tau neišmėtinės, kad be reikalo praliejai kraują, norėdamas pats atkeršyti. Kai Viešpats padarys tau, valdove, gera, atsimink ir mane, savo tarnaitę".

32 Dovydas atsakė Abigailei: „Garbė Viešpačiui

Izraelio Dievui, kuris šiandien atsiuntė tave manęs pasitikti! 33 Ačiū Dievui, kuris tau įkvėpė tą nujautimą, ir ačiū tau, kad šiandien mane sulaikei nuo kraujo praliejimo ir keršto. 34 Tikrai, kaip gyvas Viešpats, Izraelio Dievas, Jis mane sulaikė nuo pikto; jei nebūtum paskubėjusi manęs pasitikti, iki ryto aušros nebūtų likę Nabalui nė vieno vyro". 35 Dovydas priėmė iš jos viską, ką ji jam atgabeno, ir tarė: „Eik rami į savo namus! Aš paklausiau tavęs ir patenkinau tavo prašymą".

36 Abigalė sugrįžo pas Nabalą. Jis tuo metu buvo iškėlęs namuose karališką puotą. Nabalas buvo linksmas ir gerai nusiteikęs. Kadangi jis buvo visai girtas, ji jam nieko nesakė iki ryto. 37 Rytą, Nabalui išsiblaivius, jo žmona jam viską papasakojo. Tuomet sustingo jo širdis krūtinėje (ištiko širdies smūgis). 38 Praslinkus maždaug dešimčiai dienų, Nabalas mirė.

39 Dovydas, išgirdęs Nabalą mirus, tarė: „Garbė Viešpačiui, kuris įvykdė teismą Nabalui už man padarytą įžeidimą ir sulaikė mane nuo pikto! Nabalo padaryta piktybė grįžo jam pačiam."

40 Po to Dovydas per pasiuntinius piršosi Abigailei, norįs ją vesti. Dovydo tarnai, nuėję pas Abigailę į Karmelį, jai kalbėjo: „Dovydas mus atsiuntė pas tave pranešti, kad jis nori tave vesti". 41 Ji nusilenkė iki žemės ir tarė: „Tavo tarnaitė tarnaus ir plaus savo valdovo tarnų kojas". 42 Abigailė skubiai pasiruošė, užsėdo ant asilo ir su penkiomis palydovėmis bei Dovydo pasiuntiniais iškeliavo; ten ji tapo jo žmona. (1 Sam 27,3; 30,5)

43 Dovydas dar vedė Ahinoamą iš Jezreelio. 44 Saulius atidavė savo dukterį Michalą, buvusią Dovydo žmoną, Laiso sūnui Palčiui, kilusiam iš Galimo. (2 Sam 3,15)

Paskutiniu metu Samuelis gyveno pasitraukęs iš viešo gyvenimo. Kadangi jis buvo labai populiarus (žinomas), Saulius surengė jam valstybines laidotuves. Dovydas

negalėjo dalyvauti jose.

Nabalas reiškia kvailas, Abigailė — tėvo džiaugsmas. Gyvenvietės Maonas ir Karmelis buvo arti Hebrono.

Saulius atėmė iš Dovydo jo žmoną. Dovydas vedė dvi žmonas. Pagal anų laikų papročius tai buvo leidžiama, bet daugpatystė nešė tik žalą.

26 skyrius
DOVYDAS ANTRĄ KARTĄ NENUŽUDO SAULIAUS 1-25

1 Zifitai atėję pranešė Sauliui, kad Dovydas slapstosi Gibejos Hakiloje, prie Jesimono. (1 Sam 23,19; Ps 54,2) 2 Saulius su trimis tūkstančiais Izraelio rinktinių vyrų tuojau išžygiavo į Zifo tyrus ieškoti Dovydo. 3 Jis pasistatė stovyklą Gibejos Hakiloje, pakelėje į Jesimoną, o Dovydas buvo tyruose. Sužinojęs, kad Saulius atvyko į tyrus jo ieškoti, 4 Dovydas išsiuntė žvalgus ir patyrė, kad Saulius tikrai jį seka. 5 Dovydas atėjo į tą vietą, kurioje Saulius buvo pasistatęs stovyklą. Jis matė palapinę, kurioje buvo Saulius ir Nerio sūnus Abneris, jo kariuomenės vadas. Sauliaus palapinė buvo stovyklos viduryje, o karių palapinės — aplinkui. (1 Sam 14,50; 17,55) 6 Dovydas tarė hititui Ahimelekui ir Zerujos sūnui Abisajui, Joabo broliui: „Kas eis su manimi į Sauliaus stovyklą?" Abisajas atsakė: „Aš eisiu!"

7 Dovydas ir Abisajas, nakčia įslinkę į stovyklą, rado Saulių miegantį stovyklos viduryje; jo ietis buvo įsmeigta į žemę galvūgalyje. Abneris ir kariai gulėjo aplink jį. 8 Abisajas tarė Dovydui: „Dievas šiandien atidavė priešą į tavo rankas. Leisk man jį vienu smūgiu prismeigti ietimi prie žemės". (2 Sam 16,9) 9 Dovydas atsakė Abisajui: „Nežudyk jo! Kas pakeltų ranką prieš Viešpaties pateptąjį — nusikalstų! 10 Kaip Viešpats gyvas, Jis jį baus, jis mirs nenatūralia mirtimi arba žus kare! (1 Sam 28,10; 24,13) 11 Viešpatie, apsaugok mane, kad nenužudyčiau Viešpaties pateptąjį! Dabar imk jo

galvūgalyje įsmeigtą ietį bei vandens ąsotį ir eikime!" 12 Dovydas paėmė ietį ir vandens ąsotį nuo Sauliaus galvūgalio, ir jie išėjo. Niekas nematė, nepastebėjo ir nepabudo; jie visi miegojo, nes gilus Viešpaties siųstas miegas buvo juos apėmęs. (1 M 2,21; 15,12)

13 Dovydas perėjo į kitą pusę ir atsistojo kalno viršūnėje; tarp jų buvo didelis atstumas. 14 Jis šaukė kariams bei Nerio sūnui Abneriui: „Argi neatsiliepsi, Abneri?" Abneris atsiliepė: „Kas tu esi, kad šauki karalių?" 15 Dovydas atsakė Abneriui: „Tu esi galingas vyras. Kas tau lygus Izraelyje? Kodėl nesaugojai savo valdovo karaliaus? Vienas vyrų buvo atslinkęs tavo valdovo karaliaus nužudyti. 16 Negerai padarėte. Kaip Viešpats gyvas, jūs užsitarnavote mirties bausmės, nes jūs nesaugojote savo valdovo, Viešpaties pateptojo! Kur dingo karaliaus ietis ir vandens ąsotis, kurie buvo jo galvūgalyje!"

17 Saulius, atpažinęs Dovydo balsą, tarė: „Ar tai tavo balsas, Dovyde, mano sūnau?" Dovydas atsakė: „Taip, mano valdove, karaliau. 18 Kodėl, mano valdove, persekioji mane, savo tarną? Ką aš padariau? Kuo nusikaltau? 19 Mano valdove, karaliau, prašau, išklausyk savo tarno. Jei Viešpats tave nustatė prieš mane, Jam bus aukojama auka, o jei žmonės, — tegul jie būna prakeikti, aš jų išvarytas iš namų iki šiai dienai; neturiu dalies Viešpaties pažadėtoje žemėje, o jie sako: ‚Eik ir tarnauk svetimiems dievams!' 20 Nenoriu žūti svetimoje žemėje, atskirtas nuo Viešpaties. Izraelio karalius ieško manęs nužudyti, kaip kurapkos kalnuose". 21 Saulius atsakė: „Aš nusidėjau. Sugrįžk, mano sūnau Dovyde, aš tau nieko blogo nedarysiu, nes tu šią naktį nenužudei manęs. Aš kvailai elgiausi ir labai klydau". 22 Dovydas atsakė: „Štai tavo ietis, karaliau! Tegul ją paima vienas tavo jaunuolių. 23 Viešpats atlygins kiekvienam už jo teisingumą ir ištikimybę. Viešpaties valia tu šiandien buvai mano rankose, bet aš nenorėjau žudyti tavęs,

Viešpaties pateptojo. 24 Pagalvok, kaip šiandieną buvo vertinga tavo gyvybė man, taip vertinga tegul būna ir mano gyvybė Viešpaties akyse; tegul Jis išlaisvina mane iš visų bėdų". 25 Saulius atsakė Dovydii: „Palaimintas būk, mano sūnau Dovyde! Tu daug pasieksi ir įvykdysi!" Po to Dovydas nuėjo savo keliu, o Saulius sugrįžo į savo vietą.

Saulius buvo prisipažinęs kaltu ir Dovydą paskelbęs teisiu. Nežiūrint to, jis vėl siekė nužudyti Dovydą. Dovydas turėjo progos antrą kartą nužudyti Saulių, tačiau jis to nepadarė.

27 skyrius

DOVYDAS FILISTĖNŲ KRAŠTE 1 - 12

1 Dovydas tarė sau: „Vieną dieną aš žūsiu nuo Sauliaus rankos. Geriausia man būtų pasitraukti į filistėnų šalį. Tada Saulius nebeieškos manęs Izraelyje, ir aš išsigelbėsiu iš jo". 2 Dovydas su šešiais šimtais vyrų perėjo pas Maoko sūnų Akisą, Gato karalių. (1 Sam 21,11; 1 Kar 2,39) 3 Dovydas, abi jo žmonos, jesreelitė Ahinoama ir karmelitė Abigailė, Nabalo našlė, ir jo vyrai su savo šeimomis apsigyveno pas Akisą Gate. (1 Sam 25,40-43) 4 Saulius sužinojęs, kad Dovydas pabėgo į Gatą, daugiau jo nebeieškojo.

5 Dovydas tarė Akisui: „Maloniai mane priėmei, prašau, leisk man gyventi viename provincijos mieste. Kodėl aš, tavo tarnas, turėčiau likti pas tave, karaliaus mieste?" 6 Akisas jam leido gyventi Ziklagoje. Nuo to laiko Ziklaga priklauso Judėjos karaliams; taip yra iki šios dienos. (Joz 15,31; Teis 1,19) 7 Dovydas gyveno filistėnų šalyje vienus metus ir keturis mėnesius.

8 Dovydas su savo vyrais užpuldinėdavo gesuritus, girzitus ir amalekitus, kurie nuo senų laikų gyveno toje šalyje, nuo Suro iki Egipto. 9 Kai Dovydas užpuldavo šalį, jis nepalikdavo gyvo nei vieno vyro, nei vienos

moters; pasiimdavo avis, galvijus, asilus, kupranugarius, drabužius ir grįždavo atgal pas Akisą. 10 Akiso paklaustas: „Kur šįkart buvote įsiveržę?" Dovydas atsakydavo: „Į Judėjos kraštą, į jeramelitų pietų kraštą arba į kenitų pietinę dalį". (1 Ch 2,9; 1 Sam 15,6) 11 Nei vyrų, nei moterų Dovydas nepalikdavo gyvų ir neatsivesdavo jų į Gatą, nes jis bijojo, kad jie nepraneštų apie jo darbus. Jis taip elgėsi visą laiką, gyvendamas filistėnų krašte. 12 Akisas pasitikėjo Dovydu; jis manė: „Izraelis neapkenčia Dovydo, jis man visą laiką tarnaus." (1 M 34,30; 2 M 5,21)

———————

Dovydas turėjo pažadą iš Dievo, kad jį Viešpats apsaugos ir jis taps Izraelio karaliumi. Žmogus lieka žmogumi; taip ir Dovydas: jis bijojo Sauliaus, ieškojo saugumo pas filistėnus. Jam suteikė tremtinio apsaugą Gato karalius. Svetimame krašte Dovydas vargo, melavo, žiauriai elgėsi su priešais.

28 skyrius
FILISTĖNAI UŽPUOLA ŠALĮ 1-6, SAULIUS IEŠKO PATARIMO PAS ŽYNĘ 7-25

1 Tomis dienomis filistėnai sutelkė pajėgas karo žygiui prieš Izraelį. Akisas tarė Dovydui: „Tu su savo vyrais turėsi žygiuoti su mano kariuomene". 2 Dovydas atsakė Akisui: „Gerai! Tu dabar patirsi, ką gali padaryti tavo tarnas". Akisas tarė Dovydui: „Gerai! Tu būsi mano asmeninė sargyba iki gyvos galvos".

3 Samuelis tuo laiku buvo miręs; izraelitai buvo apraudoję ir palaidoję jį Ramoje, jo mieste. Saulius buvo ištrėmęs iš šalies mirusių dvasių iššaukėjus ir burtininkus. (1 Sam 25,1; 2 M 22,17)

4 Filistėnų būriai atėjo ir pasistatė stovyklą Suneme. Saulius sušaukė visą Izraelį; jie pasistatė stovyklą Gilbojoje. 5 Saulius, matydamas filistėnų kariuomenės

stovyklą, nusigando ir nerimavo. 6 Jis ieškojo Viešpaties patarimo, bet Viešpats jam neatsakė nei per sapnus, nei per Urimus, nei per pranašus. (2 M 28,30; 14,37; 23,9) 7 Tada Saulius tarė savo tarnams: „Paieškokite man moterį, kuri iššaukia mirusiųjų dvasias; aš norėčiau jos patarimo". Jo tarnai jam atsakė: „Endore gyvena moteris, iššaukianti mirusiųjų dvasias". (Apd 16,16) 8 Saulius, pakeitęs drabužius, su dviem vyrais nuėjo pas ją. Buvo naktis. Jis tarė jai: „Žyniauk man per dvasią, iššauk tą, kurį aš nurodysiu!" 9 Moteris jam atsakė: „Tu gerai žinai, kad Saulius pašalino iš šalies mirusiųjų dvasių iššaukėjus ir burtininkus. Tad kodėl man statai kilpas, ar nori mane nužudyti?" 10 Saulius jai prisiekė Viešpačiu: „Kaip Viešpats gyvas, jokia bausmė tavęs dėl šito nepalies!" 11 Moteris klausė: „Ką turiu iššaukti?" Jis atsakė: „Iššauk man Samuelio dvasią!" 12 Moteris, išgirdusi Samuelio vardą, garsiai sušuko: „Kodėl mane apgavai? Tu esi Saulius!" 13 Karalius jai tarė: „Nebijok! Sakyk ką matai". Moteris tarė Sauliui: „Aš matau dievišką būtybę, kylančią iš žemės". 14 Karalius vėl klausė: „Kokia jos išvaizda?" Ji atsakė: „Kyla senas vyras su apsiaustu". Saulius suprato, kad tai Samuelis. Jis nusilenkė iki žemės, išreikšdamas pagarbą.

15 Samuelio dvasia tarė Sauliui: „Kodėl drumsti man ramybę, iššaukdamas mane?" Saulius atsakė: „Esu labai prislėgtas; filistėnai kariauja prieš mane. Dievas užmiršo mane ir man nebeatsako nei per sapnus, nei per pranašus; todėl pasišaukiau tave, kad nurodytum,, ką turiu daryti". 16 Samuelis atsakė: „Kodėl mane klausi, jei Viešpats atitolo nuo tavęs ir tapo tavo priešu? 17 Viešpats padarė, kaip jis man buvo kalbėjęs; Jis atėmė iš tavęs karalystę ir ją atidavė Dovydui. 18 Kadangi tu nepaklausei Viešpaties ir nesunaikinai amalekitų, Viešpats šiandien taip tau padarė. Dabar Viešpats atiduos (1 Sam 15,18-19) 19 tave ir Izraelio tautą filistėnams; rytoj tu ir tavo sūnūs būsite pas mane. Taip pat ir Izraelio pulkus Viešpats

atiduos filistėnams." (1 Sam 31,6)

20 Saulius, labai nusigandęs Samuelio žodžių, staiga visu savo ūgiu krito ant žemės. Jis neteko jėgų, nes visą dieną ir naktį buvo nevalgęs. 21 Moteris, priėjusi prie Sauliaus ir pamačiusi, kad jis labai išsigandęs, tarė: „Aš, tavo tarnaitė, paklausiau tavęs, statydama į pavojų savo gyvybę. 22 Taigi, dabar tu paklausyk savo tarnaitės: aš duosiu tau kąsnelį duonos; valgyk, kad atgautum jėgas ir galėtum eiti savo keliu". 23 Jis atsisakė valgyti. Tarnų ir moters raginamas, jis atsikėlė nuo žemės ir atsisėdo ant lovos. 24 Moteris turėjo penimą veršį. Ji skubiai papjovė jį. Paėmusi miltų, suminkė ir iškepė neraugintos duonos; 25 ją davė Sauliui bei jo tarnams. Pavalgę jie atsikėlė ir tą pačią naktį išėjo.

Dovydas buvo patekęs į labai painią padėtį. Jis privalėjo eiti kariauti prieš Izraelį. Dievas jį išgelbėjo. Patys filistėnai neleido jam drauge žygiuoti su jais prieš izraelitus.

Saulių Dievas atstūmė ir jam nebeatsakė. Saulius kreipėsi į žynę, kad iššauktų jam Samuelį. Apie Samuelio iššaukimą yra dvi skirtingos nuomonės. Vieni aiškintojai mano, kad Samuelis buvo tikrai iššauktas ir pranešė Sauliui apie jo mirtį. Kiti — kad tai buvo tik žynės apgaulė, kaip ir mūsų laikais spiritistų siansai. Spiritistų darbas nėra vien tik apgaulė. Jie turi tam tikrą sąryšį su piktomis dvasiomis. Saulius neieškojo tiesos, bet žynės „pagalbos". Jis neteko jėgų, nustojo vilties ir sukrito.

29 skyrius

FILISTĖNAI NEPASITIKI DOVYDU 1-11

1 Filistėnai sutraukė visas savo karines pajėgas į Afeką, o Izraelis pasistatė stovyklą Jesreelyje prie versmės. 2 Filistėnų kunigaikščiams pražygiuojant šimtais bei tūkstančiais, Dovydui ir jo vyrams žygiuojant paskutinėse

eilėse su Akisu, 3 filistėnų vadai kalbėjo: „Ką šitie hebrajai čia daro?" Akisas tarė filistėnų vadams: „Tai Dovydas, Izraelio karaliaus Sauliaus tarnas, kuris jau seniai su manimi; aš nieko blogo jame nepastebėjau nuo jo prisijungimo prie mūsų". 4 Filistėnų vadai supyko ant Akiso ir tarė: „Siųsk tą vyrą atgal! Tegul grįžta į vietą, kurią tu jam paskyrei, teneeina su mumis į kovą, kad netaptų mums priešu! Jis galėtų įsiteikti savo valdovui tik mūsų vyrų galvomis. 5 Argi šitas ne Dovydas, kuriam moterys dainuodavo sutartinę: ‚Saulius išmušė tūkstančius, o Dovydas dešimtis tūkstančių?!' " (1 Sam 18,7)

6 Tada Akisas, pasišaukęs Dovydą, jam tarė: „Kaip Viešpats gyvas, tu esi sąžiningas ir tinkamas žygiuoti su manimi į kovas, nes aš nieko blogo neradau tavyje nuo to laiko, kai atvykai pas mane, iki šios dienos. Bet kunigaikščiams tu nepatinki. 7 Taigi, grįžk ramybėje, kad nepiktintum filistėnų kunigaikščių". 8 Dovydas atsakė Akisui: „Ką aš padariau? Kokią ydą radai mayje per tą laiką, kai tau tarnauju, kad neleidi man eiti į karą su tavimi, karaliau?" 9 Akisas atsakė Dovydui: „Tikrai, tu man atrodai labai geras, kaip Dievo angelas, bet filistėnų vadai pareiškė, kad tu jiems nepatikimas kovoje. (2 Sam 19,28) 10 Kai tik prašvis, atsikelkite su savo valdovo tarnais, kurie yra atėję su tavimi, ir išvykite. 11 Dovydas ir jo vyrai atsikėlė anksti rytą ir pasiruošė vykti atgal į filistėnų šalį. Filistėnai gi žygiavo į Jezreelį.

Dovydas buvo patekęs į labai nemalonią padėtį. Jis privalėjo kariauti prieš savo tautą ir karalių Saulių. Dievas išgelbėjo jį iš tos padėties filistėnų kunigaikščiams nepritarus.

Mes žmonės kenčiame dėl savo klaidų, bet Dievas randa kelius išgelbėti mus. Jis neleidžia mums daugiau kentėti negu galime ištverti.

30 skyrius
DOVYDAS NUGALI AMALEKITUS 1-31

1 Dovydas ir jo vyrai trečią dieną sugrįžo į Ziklagą. Amalekitai tuo laiku buvo įsiveržę pietuose į Ziklagą, užėmę ją ir sudeginę. 2 Į nelaisvę jie buvo paėmę moteris ir visus suaugusius ir mažus; nė vieno nenužudė, bet išsivarė su savimi. 3 Dovydui ir jo vyrams grįžus į miestą, jie rado jį sudegintą, o jų žmonas, sūnus ir dukteris išvestas nelaisvėn. 4 Tada Dovydas ir su juo buvusieji kariai verkė; jie verkė iki išseko jėgos. 5 Abi Dovydo žmonos buvo irgi išvestos nelaisvėn: jesreelitė Ahinoama ir Abigailė, karmelito Nabalo našlė. (1 Sam 25,42-43) 6 Dovydas pergyveno labai didelį smūgį, nes žmonės tarėsi jį užmušti akmenimis; visi kariai buvo įpykę dėl ištremtų savo sūnų ir dukterų. Dovydas atgavo jėgas Viešpačiui padedant. 7 Jis įsakė kunigui Abjatarui, Ahimeleko sūnui, atnešti efodą. Abjataras atnešė jį. (1 Sam 23,9) 8 Dovydas kreipėsi į Viešpatį, klausdamas: „Ar man vytis tą gaują? Ar aš ją pavysiu?" Viešpats atsakė: „Vykis! Tikrai pavysi ir išvaduosi belaisvius."

9 Dovydas ir šeši šimtai jo vyrų išžygiavo. Pasiekę Besoro upelį, pavargę kariai pasiliko čia. 10 Dovydas su keturiais šimtais vyrų vijosi. Du šimtai jų neįstengė perbristi upelio. 11 Laukuose jie rado egiptietį. Atvedę jį pas Dovydą, davė jam duonos ir vandens atsigerti, 12 džiovintų figų ir dvi kekes džiovintų vynuogių. Pavalgęs jis atsigavo; tris paras jis buvo nevalgęs ir negėręs. (Teis 15,19) 13 Tuomet Dovydas klausė jį: „Kam tu priklausai ir iš kur esi?" Jis atsakė: „Aš esu egiptietis, vieno amalekito vergas. Mano valdovas paliko mane, nes aš užvakar susirgau. 14 Mes buvome įsiveržę į pietinį keretitų kraštą, kuris priklauso Judėjai, ir į Kalebo šalį, o Ziklagą sudeginome". (2 Sam 8,18; Joz 14,18) 15 Dovydas jam tarė: „Ar tu gali mus nuvesti pas amalekitus?" Tas atsakė: „Prisiek man Dievu, kad manęs

nenužudysi ir negrąžinsi mano valdovui, tada nuvesiu tave pas juos".

16 Jiems nuėjus ten, amalekitai buvo išsklidę visame krašte; valgė ir gėrė, nes buvo laimėję didelį grobį, plėšdami filistėnų ir Judėjos kraštą. 17 Dovydas puolė juos ir kovojo nuo ryto aušros iki kitos dienos vakaro; nė vienas iš jų neištrūko, išskyrus keturis šimtus jaunuolių, kurie, užsėdę ant kupranugarių, pabėgo. 18 Dovydas atsiėmė visa, ką amalekitai buvo pasigrobę, ir išvadavo abi savo žmonas. 19 Jie viską surado, nieko netrūko: nei sūnų, nei dukterų, nei jokių daiktų, kuriuos jie buvo paėmę; Dovydas viską sugrąžino. 20 Dovydas paėmė jų avis ir raguočius; žmonės, matydami priekyje varomas bandas, kalbėjo:

„Tai Dovydo grobis!"

21 Dovydui atėjus, iki tų dviejų šimtų, kurie buvo išvargę ir nebegalėjo eiti su juo, buvo palikti prie Besoro upelio, išėjo jį pasitikti. Dovydas priartėjęs juos pasveikino. 22 Kai kurie blogos valios vyrai, žygiavę su Dovydu, kalbėjo: „Jie nežygiavo su mumis, mes jiems nieko neduosime iš atgauto grobio, tik kiekvienam jo žmoną ir jo vaikus. Tuos jie pasiėmę teeina sau". 23 Dovydas tarė: „Mano broliai, negalima taip elgtis su tuo, ką Viešpats mums davė. Jis mus saugojo ir leido mums užpuolikus sudoroti. 24 Taip neturi būti, kaip jūs sakote! Grobio dalis visiems lygi: tų, kurie kovojo, ir tų, kurie saugojo daiktus." (4 M 31,27) 25 Tas nuostatas buvo įvestas Izraelyje ir tebeveikia iki šios dienos.

26 Dovydas, sugrįžęs į Ziklagą, pasiuntė dalį grobio Judėjos vyresniesiems, savo draugams, sakydamas: „Štai jums palaimos dovana iš Viešpaties priešų grobio!" 27 Jis siuntė į Betelį, Negebo Ramotą, Jatirą, 28 Aroerį, Sifmotą, Estemąją, 29 Rakalą, jeramelitų ir kenitų miestus, 30 Hormoą, Borašaną, Ataką, 31 Hebroną; visom vietovėm, kur Dovydas su savo vyrais yra buvęs.

Dovydas, grįžęs su savo kariais į būstinę Ziklagą, rado tik pelenus ir rūkstančius nuodėgulius. Kariai buvo matę daug žiaurumų, užsigrūdinę, bet dabar visi verkė. Jie norėjo užmušti Dovydą dėl blogo vadovavimo, už būstinės palikimą be apsaugos. Dabar Dovydas buvo nustojęs visko, kaip ir visi kiti, ir dar daugiau: jis neteko ir savo draugų. Jam liko tik pasitikėjimas Dievu. Dievas įsakė vytis ir nugalėti priešą. Kariai buvo tiek išvargę, kad trečdalis jų nebegalėjo toliau žygiuoti. Ne visi žmonės vienodai ištveria fizines ir dvasines krizes. Priešas buvo nugalėtas, savieji išgelbėti, gautas karo grobis. Bet kai kurių karių pavydas ir tik sau naudos siekimas kėlė naują nesantaiką. Dovydas įsakė karo grobį dalintis lygiai, be to jis net dalį karo grobio pasiuntė Judėjos gyventojams.

31 skyrius

SAULIUS IR JO SŪNŪS ŽŪSTA KARE 1-13

1 Filistėnai kariavo su Izraeliu. Izraelio vyrai bėgo nuo filistėnų ir krito ant Gilbojos kalno. 2 Filistėnai pasivijo Saulių ir jo sūnus ir nukovė Jonataną, Abinadabą ir Malkisuvą. 3 Visa kova ėjo prieš Saulių. Lankininkai pastebėję jį sunkiai sužeidė. 4 Tada Saulius tarė savo ginklanešiui: „Išsitrauk kardą ir juo perverk mane, kad šie neapipjaustytieji atėję nepervertų ir neišniekintų manęs!" Bet jo ginklanešys nesutiko, nes jis labai bijojo. Tada Saulius, paėmęs savo kardą, krito ant jo. (Teis 9,54) 5 Jo ginklanešys, pamatęs, kad Saulius miręs, irgi puolė ant savo kardo ir mirė kartu. 6 Taip tą dieną mirė Saulius, jo trys sūnūs, ginklanešys ir visi jo vyrai. 7 Izraelio kariai, kurie buvo anapus slėnio ir kitoje pusėje Jordano, pamatę, kad Izraelio kariai bėga ir Saulius bei jo sūnūs mirę, paliko miestus ir bėgo. Atėję filistėnai apsigyveno tuose miestuose.

8 Kitą dieną filistėnai, atėję apiplėšti kritusiųjų, rado Saulių ir jo tris sūnus žuvusius ant Gilbojos kalno. 9 Jie nukirstą jo galvą ir šarvus nešiojo po visą filistėnų šalį,

kaip tautos ir stabų pergalės ženklą. 10 Po to jie padėjo jo šarvus Astartės šventovėje, o jo lavoną pakabino prie Betsano miesto sienos.

11 Jabesgileado gyventojai išgirdo, ką filistėnai padarė Sauliui. (1 Sam 11,1,11) 12 Pasiaukoję vyrai ėjo visą naktį; nuėję nuėmė Sauliaus ir jo sūnų lavonus nuo Betsano sienos, parnešė į Jabę ir juos ten sudegino. 13 Palaidoję jų kaulus po tamarisko medžiu Jabėje, jie pasninkavo septynias dienas. (2 Sam 1,12)

———————

Kova siautė, daug Izraelio karių krito. Sauliaus akivaizdoje krito ir jo sūnūs, Saulių sužeidė. Jis nebegalėjo nei bėgti, nei kovoti ir pats nusižudė. Nusižudė ir jo ginklanešys; žydų rabinai sakė, kad jis buvęs Doegas. Filistėnai išniekino Sauliaus ir jo sūnų lavonus. Gileado Jabės drąsūs vyrai, atsiminę jiems suteiktą pagalbą, (1 Sam 11) žygiavo į filistėnų kraštą, ir atsigabeno Sauliaus ir jo sūnų išniekintus lavonus; čia juos sudegino. Tai vienintelė Šventojo Rašto vieta, kur minimas lavonų deginimas.

1921-1930 m. archeologai atkasė Betsane Astartės ir Dagono šventoves. Jie nustatė, kad šventovės buvusios maždaug 1000 metų pr. Kr., Sauliui karaliaujant.

Ši Samuelio knyga pradėta rašyti Samuelio gimimu ir baigta Sauliaus mirtimi.

ANTROJI SAMUELIO KNYGA

Antroji Samuelio knyga pradėta Dovydo rauda apie Jonatano ir Sauliaus mirtį. Knygoje aprašytas Dovydo karaliavimo laikas; iškeliamos Dovydo būdo gerosios ypatybės, tačiau labai ryškiai nusakomos ir blogosios. Knygos turinys: Dovydas Judėjos karalius Hebrone; Sauliaus sūnus Isbosetas tuo metu valdo kitas Izraelio padermes. Dovydas viso Izraelio karalius; jis nugali išorinius priešus ir sutvarko valstybę viduje. Viešpaties pažadas Dovydo sostą užtikrinti jo palikuonims ir iškelti iš jo giminės pažadėtąjį Mesiją. Dovydas, pasiekęs aukščiausią galią ir garbę, nusikalto su Urijo žmona Batseba. Pranašas praneša jo paties šeimoje būsimus vargus. Dovydą vargina jo paties sukurti vargai, kaip parašyta 11-20 skyriuose. Dovydas karaliavo 1012-972 m. pr. Kr.

Knygos padalinimas: Dovydas Judėjos, o Isbosetas kitų Izraelio padermių karalius 1-4 skr., Dovydas viso Izraelio karalius nugali priešus, Viešpats pažada iš jo palikuonių Mesiją 5-10 skr., Dovydo garbė, nusikaltimai ir vargai 11-24 skr.

ANTROJI SAMUELIO KNYGA

1 skyrius

SAULIAUS MIRTIS 1-27

1 Sauliui žuvus, Dovydas, nugalėjęs amalekitus, sugrįžo ir praleido dvi dienas Ziklagoje. 2 Trečią dieną iš Sauliaus stovyklos atėjo vyras su įplėštais drabužiais ir žeme apibarstyta galva. Atėjęs pas Dovydą, jis puolė ant žemės ir išreiškė jam pagarbą. 3 Dovydas jį paklausė: „Iš kur ateini?" Tas jam atsakė: „Ištrūkau iš Izraelio stovyklos". 4 Dovydas tarė: „Papasakok man, kas ten atsitiko!" Tas atsakė: „Žmonės pabėgo iš mūšio lauko, daugelis žuvo, taip pat ir Saulius su sūnumi Jonatanu mirė". 5 Tuomet Dovydas klausė jaunuolį: „Iš kur žinai, kad Saulius ir jo sūnus Jonatanas mirė?" 6 Jaunuolis, kuris jam tai pranešė, atsakė: „Visai atsitiktinai užėjau ant Gilbojos kalno; žiūriu, Saulius pasirėmęs ant ieties, o karo vežimai ir raiteliai skuba prie jo. (1 Sam 31,1-3) 7 Atsigręžęs ir mane pamatęs, jis šaukė mane. Aš atsiliepiau: „Aš čia!" 8 Jis klausė: „Kas tu esi?" Jam atsakiau: „Aš esu amalekitas". 9 Tada jis man tarė: „Ateik ir nužudyk mane; netekau lygsvaros, bet dar esu gyvas". 10 Priėjęs prie jo, pervėriau jį ir buvau tikras, kad po šito smūgio jis mirs. Nuėmiau vainiką nuo jo galvos ir apyrankę nuo jo rankos; juos atnešiau tau, mano valdove". 11 Tuomet Dovydas, nutvėręs savo drabužius, įplėšė juos; taip padarė ir visi jo kariai. (1 M 37,29) 12 Jie iki vakaro verkė, pasninkavo ir liūdėjo Sauliaus, jo sūnaus Jonatano ir Viešpaties tautos — izraelitų, nes jie žuvo kare. (1 Sam 31,13)

13 Dovydas tarė jaunuoliui, kuris jam tai pranešė: „Iš kur esi?" Tas atsakė: „Aš esu amalekito ateivio sūnus". 14 Dovydas jam tarė: "Kaip tu išdrįsai savo ranka nužudyti Viešpaties pateptąjį?" (1 Sam 24,7) 15 Tada jis, pasišaukęs vieną savo jaunuolių, tarė jam: „Pulk jį!" Tas smogė jam

ir jis mirė. (1 Sam 4,10-12) 16 Dovydas jam buvo sakęs: „Tavo kraujas tegul krinta ant tavo galvos, nes tavo paties žodžiai nuteisė tave: ‚Aš nužudžiau Viešpaties pateptąjį!' " (1 Kar 2,23,33)

17 Dovydas giedojo šitą raudą apie Saulių ir jo sūnų Jonataną, 18 norėdamas, kad Judėjos vaikai mokytųsi, kas parašyta Jcsaro (Drąsiųjų) knygoje. (Joz 10,13)

19 „Tavo šlovė, o Izraeli, krito aukštumose, žuvo karžygiai! 20 Nepraneškite Gate, neskelbkite Askelono gatvėse, kad nesilinksmintų filistėnų dukterys, nedžiūgautų pagonių mergaitės! (Mik 1,10; 1 Sam 18,6) 21 Gilbojos kalnai, tenekrinta ant jūsų nei rasa, nei lietus. Jūs mirties laukai! Ten buvo pažemintas karžygių skydas, Sauliaus skydas, nebetepamas aliejumi! (4 M 15,18-21) 22 Be nukautųjų kraujo, be karžygių pergalės, Jonatano lankas nesustodavo svaidęs, o Sauliaus kardas negrįždavo tuščias. 23 Saulius ir Jonatanas vienas kitam mielas ir brangus! Gyvenime ir mirtyje jie nebuvo perskirti. Jie buvo greitesni negu arai, stipresni negu liūtai. 24 Izraelio dukterys, raudokite Sauliaus, kuris jus aprengdavo purpuru ir papuošalais, apsagstydavo auksiniais pagražinimais jūsų drabužius! 25 Krito karžygiai kovos įkarštyje! Jonatanas guli nukautas ant kalno. 26 Aš gailiuosi tavęs, mano broli Jonatanai! Labai mielas tu man buvai. Tavo meilė man buvo nuostabesnė už moterų meilę! 27 Krito karžygiai, sulaužyti jų ginklai!"

Dovydas su savo vyrais buvo dvi dienas Ziklagoje. Jaunuolis amalekitas atnešė žinią apie izraelitų pralaimėjimą ir Sauliaus bei Jonatano mirtį ir įteikė Dovydui Sauliaus karališkąją karūną ir apyrankę. Dovydas ir visi su juo esą liūdėjo. Jaunuolio pranešimas apie Sauliaus ir Jonatano mirtį aprašytas 1 Sam 31 skirtingai. Labiau patikimas pranešimas 1 Sam 31, negu šio jaunuolio, kuris siekė tam tikro atpildo iš Dovydo.

Tą dieną Dovydas parašė raudą apie Sauliaus ir

Jonatano mirtį. Raudoje iškeliami Sauliaus ir Jonatano didvyriški veiksmai. Joje neminimas Dievas, rauda įdėta ne į psalmių knygą, bet į „Drąsiųjų" knygą, hebrajų poezijos rinkinį.

2 skyrius
DOVYDAS JUDĖJOS KARALIUS 1-8, JO KOVA SU ISBOSETU 9-32

1 Po to Dovydas kreipėsi į Viešpatį, klausdamas: „Ar man eiti į vieną Judėjos miestų?" Viešpats atsakė: „Eik!" Dovydas klausė: „Kur man eiti?" Jis atsakė: „Į Hebroną!" (1 Sam 30,8) 2 Dovydas nuvyko su savo abiem žmonom, jezreelite Ahinoama ir karmelite Nabalo našle Abigaile. (1 Sam 25,42-43) 3 Dovydas atvyko su savo vyrais ir jų šeimomis. Jie apsigyveno Hebrono apylinkės miestuose. 4 Judėjos vyrai atėję patepė Dovydą Judėjos karaliumi. (1 Sam 5,3; 16,13; 31,13)

Dovydas sužinojęs, kad Gileado Jabės vyrai palaidojo Saulių, 5 siuntė pasiuntinius į Jabesgileadą, kad praneštų: „Viešpats telaimina jus, kad parodėte pagarbą savo valdovui Sauliui ir jį palaidojote! 6 Viešpats tebūna jums malonus ir ištikimas! Aš irgi jums darysiu gera, nes jūs to verti. 7 Būkite geros nuotaikos ir narsūs vyrai! Jūsų valdovas Saulius mirė, o Judėja patepė mane savo karaliumi".

8 Sauliaus kariuomenės vadas Nerio sūnus Abneris nugabeno Sauliaus sūnų Isbosetą į Mahanaimą. (1 Sam 14,50) 9 Isbosetas tapo karaliumi Gileado, asuritų, Jesreelio, Efraimo, Benjamino ir viso Izraelio. 10 Jis buvo keturiasdešimt metų amžiaus, pradėdamas karaliauti Izraelyje; valdė tik dvejus metus. Judėjos karalius buvo Dovydas. 11 Jo sostinė buvo Hebrone; jis valdė septynerius metus ir šešis mėnesius.

12 Nerio sūnus Abneris ir Sauliaus sūnus Isbosetas žygiavo iš Mahanaimo į Gibeoną. 13 Zerujos sūnus

Joabas ir Dovydo vyrai žygiavo iš Hebrono ir susitiko su jais prie Gibeono tvenkinio. Vieni sustojo vienoje tvenkinio pusėje, o kiti — kitoje. 14 Abneris tarė Joabui: „Tegul jaunuoliai kovoja mūsų akivaizdoje!" Joabas atsakė: „Sutinku!" 15 Dvylika Benjamino, — Sauliaus sūnaus Isboseto, ir dvylika Dovydo vyrų kovojo vieni prieš kitus. 16 Kiekvienas, nutvėręs savo priešą už galvos, įsmeigė kardą jam į šoną. Taip jie žuvo visi kartu. Gibeone ta vieta vadinama „Peilių lauku". 17 Užvirė labai smarki kova; Dovydo vyrai nugalėjo Abnerį ir Izraelio vyrus. 18 Ten buvo trys Zerujos sūnūs: Joabas, Abisajas ir Asahelis. Asahelis buvo greitas bėgikas, lyg laukinė stirna. (1 Ch 2,16) 19 Jis pradėjo vytis Abnerį. 20 Abneris atsigręžęs paklausė: „Ar tai tu, Asaheli?" Tas atsakė: „Taip!" 21 Abneris jam tarė: „Vykis ir, pasigavęs vieną jaunuolių, pasiimk jo ginklus!" Tačiau Asahelis nenorėjo pasitraukti ir sustoti jį vijęsis. 22 Abneris vėl tarė Asaheliui: „Atstok, kad nebūčiau priverstas tave nukauti? Kaip tada galėčiau pažiūrėti tavo broliui į akis?" 23 Bet Asahelis nepaklausė ir nesustojo. Tada Abneris taip jam smogė ietimi į pilvą, kad ietis išlindo per nugarą. Jis krito ir mirė. Visi, atėję į tą vietą, kur Asahelis buvo žuvęs, sustodavo. (1 Sam 3,27) 24 Broliai Joabas ir Abisajas vijosi Abnerį. Saulei nusileidus, jie pasiekė Amos kalvą, prieš Gią prie Gibeono tyrų. 25 Benjaminitai, Abnerio kariai sudarė būrį ir sustojo vienoje kalvoje. 26 Tada Abneris, šaukdamas tarė Joabui: „Kaip ilgai žvangės kardai? Argi nežinai, kad baigsis žiauriai? Kada įsakysi sustoti kariauti broliui prieš brolį?" 27 Joabas atsakė: „Kaip Dievas gyvas, jei nebūtum prakalbėjęs, tai kovos būtų sustojusios tik rytą". 28 Joabas sutrimitavo, ir visi kariai sustojo, nebesivijo Izraelio ir kova pasibaigė. 29 Abneris ir jo vyrai visą naktį ėjo Jordano slėniu; persikėlę per Jordaną, žygiuodami pasiekė Mahanaimą. 30 Joabas sustojo vijęs Abnerį. Patikrinęs visus karius, iš Dovydo karių pasigedo devyniolikos vyrų ir Asahelio. 31 Dovydo

kariai nukovė Benjamino ir Abnerio tris šimtus šešiasdešimt vyrų. 32 Jie palaidojo Asahelį jo tėvo kape, Betliejuje. Joabas ir jo vyrai žygiavo visą naktį ir, brėkštant dienai, pasiekė Hebroną.

Dovydas klausė Viešpaties ir gavo atsakymą vykti į Judėjos Hebroną. Ten jis buvo pateptas Judėjos karaliumi. Dovydas atsiklausdavo Dievo, ruošdamas ką toliau daryti.

Sauliaus kariuomenės vadas buvo jo giminaitis Abneris. Po pralaimėto karo prieš filistėnus, Abneris išliko gyvas ir įstatė Izraelio karaliumi Sauliaus sūnų Isbosetą. Dovydo kariuomenės vadas buvo jo giminaitis Joabas. Abneris gerai pažino Joabą bei jo brolius Abisają ir Asahelį. Tuojau kilo karas tarp Dovydo ir Isboseto. Nors pirmas susirėmimas buvo mažos apimties, tačiau jis buvo labai pragaištingas. Jaunas, eiklus Asahelis vijosi prityrusį karį Abnerį. Gal jis norėjo paimti jį į nelaisvę? Abneris įspėjo Asahelį palikti jį ramybėje, bet šis nepaklausė. Tada Abneris užmušė Asahelį. Dėl to buvo pašliję santykiai tarp Abnerio ir Asahelio brolio Joabo.

3 skyrius
DOVYDAS HEBRONE 1-5, ABNERIS IR DOVYDAS 6-21, ABNERIO MIRTIS 22-39

1 Tarp Sauliaus ir Dovydo giminių karas buvo ilgas; Dovydas vis stiprejo, o Saulius silpnėjo. (1 Sam 5,10)

2 Hebrone Dovydas susilaukė sūnų: pirmagimis — Amnonas, iš jezreelitės Ahinoamos; (1 Ch 3,1-4; 13,1) 3 antrasis — Kileabas, iš karmelito Nabalo našlės Abigailės; trečiasis — Absalomas, Gesuro karaliaus Talmo dukters Mako sūnaus; 4 ketvirtasis — Adonijas, Hagitos sūnus; penktasis — Sefatjas, Abitalos sūnus (1 Kar 1,5) 5 ir šeštasis — Itreamas Dovydo žmonos Eglos.

6 Vykstant karui tarp Sauliaus ir Dovydo giminių,

Abneris buvo žymiausias Sauliaus šalininkų pusėje. 7 Saulius turėjo sugulovę Rizpą, Ajo dukterį. Kartą Sauliaus sūnus Isbosetas tarė Abneriui: „Kodėl tu turėjai lytinių santykių su mano tėvo sugulove?" (1 Sam 21,8) 8 Abneris labai supyko dėl tokios Isboseto pastabos ir tarė: „Ar aš esu Judėjos pakalikas? Aš visą laiką buvau ištikimas tavo tėvui Sauliui, jo broliams bei draugams ir rūpinausi, kad tu nepatektum į Dovydo rankas, o tu dabar man prikiši nusikaltimą su moterimi! 9 Tegul Dievas baudžia mane, jei aš nepadarysiu, ką Viešpats prisiekė: — 10 pavesti Dovydui visą Sauliaus karalystę nuo Dano iki Bersebos." 11 Isbosetas negalėjo nė žodžio atsakyti Abneriui, nes jis jo bijojo.

12 Abneris per pasiuntinius klausė Dovydą: „Kas šalies valdovas? Ar ne aš? Padaryk sąjungą su manimi, ir pamatysi, kad aš paveiksiu Izraelį ir jis pakryps tavo pusėn". 13 Dovydas atsakė: „Gerai! Aš sudarysiu sąjungą su tavimi, bet su sąlyga: tu neišvysi mano veido, jei ateidamas neatvesi Sauliaus dukters Michalos". 14 Dovydas siuntė pasiuntinių pas Sauliaus sūnų Isbosetą ir reikalavo: „Atiduok mano žmoną Michalą, kurią gavau už šimtą filistėnų prieplėvių". (1 Sam 18,25-27) 15 Isbosetas ją atėmė iš jos vyro Paltielio, Laiso sūnaus. 16 Jos vyras ją lydėjo, verkdamas iki Bahurimo. Abneriui įsakius jam grįžti, jis grįžo.

17 Abneris kalbėjo Izraelio vyresniesiems: „Jau seniai jūs norėjote turėti Dovydą karaliumi. 18 Dabar veikite, nes Viešpats pažadėjo Dovydui: ‚Savo tarno Dovydo ranka išgelbėsiu savo tautą Izraelį iš filistėnų ir iš visų jo priešų'." 19 Abneris taip pat kalbėjo ir Benjaminui. Po to Abneris vyko pas Dovydą į Hebroną pranešti jam pasitarimų rezultatus su Izraeliu ir Benjaminu.

20 Abneris atėjo pas Dovydą į Hebroną su dvidešimt vyrų palyda. Dovydas suruošė Abneriui ir jo palydovams puotą. 21 Abneris tarė Dovydui: „Aš surinksiu tau, mano valdove, visą Izraelį, kad jie padarytų su tavimi sutartį, tu

jiems karaliautum ir turėtum, ko tavo širdis torkšta." Dovydas išleido Abnerį.

22 Tuo metu Dovydo kariai ir Joabas grįžo iš karo žygio ir parsigabeno didelį grobį, bet Abnerio nebebuvo pas Dovydą Hebrone; jis buvo išvykęs. 23 Joabui sugrįžus su kariuomene. buvo pranešta: „Buvo atvykęs Nerio sūnus Abneris pas karalių, bet jis išvyko." 24 Joabas, atėjęs pas karalių, klausė: „Ką padarei? Abneris buvo atėjęs pas tave! Kodėl jį išleidai? 25 Argi tu nepažįsti Nerio sūnaus Abnerio? Jis juk atėjo sužinoti tavo planus".

26 Joabas, išėjęs iš Dovydo, siuntė vyrus vytis Abnerio; tie prisiviję, sugrąžino jį nuo Siros šulinio. Dovydas apie tai nieko nežinojo. 27 Abneriui sugrįžus į Hebroną, Joabas pasivedęs jį nuošaliai į tarpuvartę, tarsi norėdamas asmeniškai pasikalbėti, taip smogė jam į pilvą, keršydamas dėl savo brolio Asahelio mirties, kad tas mirė. (1 Kar 2,5; 2,23)

28 Dovydas tai išgirdęs, tarė: „Aš ir mano karalystė esame nenusikaltę Viešpačiui dėl Nerio sūnaus Abnerio mirties. 29 Ta kaltė tekrinta Joabui ir jo tėvo giminėms; Joabo giminėje tegul netrūksta paliegėlių, raupsuotų, luošų, karuose žūstančių ir badaujančių!" 30 Joabas ir jo brolis Abisajas nužudė Abnerį dėl to, kad Abneris buvo nužudęs jų brolį Asahelį, kovojant Gibeone.

31 Dovydas įsakė Joabui ir visiems žmonėms: „Įplėškite savo drabužius, užsidėkite ašutines ir raudokite Abnerio". Karalius Dovydas ėjo paskui karstą. 32 Palaidojus Abnerį Hebrone, karalius balsiai verkė prie jo kapo; verkė ir visi žmonės. (1 Sam 30,4) 33 Karalius giedojo Abneriui raudą: „Ar Abneris turėjo mirti tokia mirtimi? 34 Tavo rankos nebuvo surištos ir kojos nebuvo sukaustytos grandinėmis. Tu esi keršto auka!" Visi žmonės verkė jo.

35 Žmonės bandė prikalbėti Dovydą valgyti tą dieną, bet Dovydas prisiekė: „Tegul Dievas baudžia mane dar labiau, jei aš, prieš saulei nusileidžiant, paragaučiau duonos ar ko nors kito!" 36 Žmonės pastebėjo karaliaus nusistatymą ir visiems patiko. 37 Tą dieną visa Izraelio tauta suprato, kad tai buvo ne karaliaus sumanymas nužudyti Nerio sūnų Abnerį. 38 Karalius tarė savo tarnams: „Argi nežinote, kad šiandien Izraelyje žuvo kunigaikštis ir garbingas asmuo? (1 Sam 26,15) 39 Aš šiandien dar esu silpnas, nes ką tik pradėjau valdyti kraštą; šitie vyrai, Serujos sūnūs, yra galingesni už mane. Viešpats tegul teisingai atlygina už tokią piktadarystę!"

Ką čia skaitome mūsų laikais visai netinka. Bet anais laikais žmonės taip elgėsi, tokie buvo papročiai ir valstybių nuostatai. Kai kas net ir su anų laikų Izraelio nuostatais buvo prasilenkta. Izraelio karaliai neturėjo teisės turėti daug žmonų. (5 M 17,17) Nužudytojo giminaitis turėjo teisę, net pareigą, žudiką nužudyti. Bet čia Joabas nužudė Abnerį už brolio užmušimą karo metu.

Anais laikais turėti daug žmonų, didelį haremą, buvo ne tik garbė, bet ir galia. Turėti daug žmonų ir daug vaikų reiškė turėti tvirtą, galingą šeimą. Taip darė aplinkiniai pagonys, o Izraelio karaliai pasekė juos. Jie perimdavo prieš juos buvusių karalių haremus. Taip darė ir Dovydas. (2 Sam 12,8)

Abneris tvarkė Isboseto valstybę. Kad jis turėjo santykius su buvusio karaliaus žmona, jo nuomone, neverta minėti. Dėl šio priekaišto jis taip įsižeidė, kad ryžosi visą valstybę perduoti Dovydui. Žiūrint krikščioniškai, visa tai, buvo nekrikščioniška ir neleistina.

4 skyrius

ISBOSETO MIRTIS 1-12

1 Sauliaus sūnus Isbosetas išgirdęs, kad Abneris žuvo Hebrone, nusiminė, visas Izraelis sumišo. 2 Sauliaus

sūnus turėjo du karininkus, dalinių vadus: Baną ir Rechabą; berotito Rimono sūnūs, Benjamino padermės, nes Berotas priklausė Benjaminui. 3 Berotitai atbėgo į Gitaimą ir ten liko ateiviais iki šios dienos. 4 Sauliaus sūnus Jonatanas turėjo luošą sūnų. Jis buvo penkerių metų amžiaus, kai iš Jezreelio atėjo žinia apie Saulių ir Jonataną. Jo auklė, paėmusi jį, bėgo. Jai beskubant, jis iškrito jai iš rankų ir tapo luošas. Jo vardas buvo Mefibosetas.

5 Berotito Rimono sūnūs Rechabas ir Banas, atėję dienos karštyje į Isboseto namus, kai tas miegojo, ilsėjosi pietų metu. 6 Namų durininkė, valydama kviečius, užsnūdo. Rechabas ir jo brolis Banas 7 įsibrovė į namus, Isbosetui miegant, ir jį užmušė. Nukirtę galvą, ją nešini, ėjo visą naktį Arabos keliu. 8 Atnešę galvą į Hebroną pas Dovydą, tarė jam: „Štai Sauliaus sūnaus, tavo priešo, Isboseto galva, kuris siekė tavo gyvybės. Šiandien Viešpats atkeršijo Sauliui ir jo palikuonims už mūsų karalių". 9 Dovydas tarė Rechabui ir jo broliui Banui, berotito Rimono sūnums: „Kaip gyvas Viešpats, kuris išgelbėjo mane iš visokių bėdų, bausiu nusikaltėlį! 10 Tą, kuris man pranešė, kad Saulius mirė, galvodamas pranešąs man gerą žinią, aš nutvėriau ir nudėjau jį Ziklagoje, nors jo namymu, turėjau jam duoti pranešėjo užmokestį. (1 Sam 1,15) 11 Tuo labiau verti bausmės niekšai, nužudę teisingą vyrą jo namuose, gulintį lovoje. Aš atkeršysiu jiems, pašalindamas juos nuo žemės paviršiaus". 12 Dovydas davė įsakymą jaunuoliams nužudyti juos. Nukirtę jiems rankas ir kojas, pakorė juos Hebrone prie tvenkinio. O Isboseto galvą jie palaidojo Hebrone, Abnerio kape.

Paties Isboseto karininkai nužudė jį. Jie manė tuo užsitarnausią Dovydo palankumą bei gausią atlyginimą. Dovydas palaikė jų darbą žmogžudyste ir juos nubaudė mirtimi.

Daugelis neva krikščionių persekiojo ir žudė tikinčius pagal Šventąjį Raštą, manydami tai darą Dievo garbei. Kai kur ir mūsų laikais taip daroma. Paskutiniame teisme Viešpats tokiems tars: „Aš nepažįstu jūsų".

5 skyrius
DOVYDAS — IZRAELIO KARALIUS 1-25

1 Visos Izraelio padermės atėjo pas Dovydą į Hebroną ir tarė: „Mes esame tavo kūnas ir kraujas. (1 Sam 19,13; 1 Ch 11,1-9) 2 Jau anksčiau, kai Saulius tebebuvo mūsų karalius, tu buvai Izraelio vadu kovose, ir Viešpts tau pažadėjo: ‚Tu būsi kunigaikščiu mano tautai — Izraeliui'." (1 Sam 13,14; 25,30) 3 Visi Izraelio vyresnieji atėjo pas karalių į Hebroną. Karalius Dovydas padarė su jais Hebrone sąjungą Viešpaties akivaizdoje. Jie patepė Dovydą Izraelio karaliumi. (1 Sam 2,4; 16,13)

4 Dovydas buvo trisdešimt metų, pradėdamas karaliauti; valdė kraštą keturiasdešimt metų. (1 Kar 2,11; 1 Ch 29,27) 5 Gyvendamas Hebrone, jis valdė Judėją septynerius metus ir šešis mėnesius, iš Jeruzalės — trisdešimt trejus metus visą Izraelį ir Judėją.

6 Dovydas su kariuomene puolė Jeruzalę. Tenykščiai gyventojai jebusitai tarė Dovydui: „Mes tavęs neįsileisime; mūsų aklieji ir raišieji tave nugalės!" 7 Tačiau Dovydas paėmė Siono tvirtovę — Dovydo miestą. 8 Tuomet Dovydas tarė: „Kas nugalės jebusitus ir pasieks vandens šachtą, tas nugalės raišuosius ir akluosius, kurių nekenčia Doovydas." Yra patarlė: „Joks aklas ir raišas neįeis į šventovę". 9 Dovydas apsigyveno tvirtovėje, ją pavadino Dovydo miestu ir pradėjo statyti pastatus nuo Milo centro link. 10 Dovydas tapo galybe, nes Viešpats, pulkų Dievas, laimino jį. (1 Sam 3,1)

11 Tyro karalius Hiramas siuntė Dovydui su pasiuntiniais kedro medžių, dailidžių bei mūrininkų, kurie pastatė Dovydui rūmus. (1 Ch 14,1-16) 12 Dovydas

suprato, kad jis buvo Viešpaties paskirtas Izraelio karaliumi ir iškėlė jo karalystę Izraelio tautos labui.

13 Dovydas, persikėlęs iš Hebrono į Jeruzalę, parsivedė daugiau sugulovių ir žmonų. Jeruzalėje jam gimė: 14 Samuas, Sobabas, Natanas, Saliamonas, (Lk 3,31; Mt 1,6) 15 Ibaras, Elisuas, Nefegas, Jafias, 16 Elisamas, Eljadas ir Elifeletas.

17 Filistėnai išgirdę, kad Dovydas pateptas Izraelio karaliumi, pradėjo puolimus prieš jį. Dovydas tai sužinojęs, pasitraukė į tvirtovę, 18 o filistėnai atžygiavę sustojo Refaimo slėnyje. 19 Dovydas kreipėsi į Viešpatį: „Ar man žygiuoti prieš filistėnus? Ar aš nugalėsiu juos?" Viešpats atsakė:: „Pulk, tikrai laimėsi!" (1 Sam 30,8) 20 Dovydas atžygiavo į Baalperazimą ir ten juos sumušė. Tada jis tarė: „Viešpats pralaužė mano priešų eiles prieš mane, kaip vandens srovė pylimą". Todėl tą vietą pavadino Baalperazimu. 21 Filistėnai ten paliko savo stabus, kuriuos paėmė Dovydas ir jo kariai.

22 Filistėnai dar kartą atžygiavo ir sustojo Refaimo slėnyje. 23 Dovydas vėl klausė Viešpaties patarimo. Jis atsakė: „Nesiartink jiems iš priekio! Eik aplinkui ir pulk iš balsamo krūmų pusės. 24 Išgirdęs šlamesį krūmų viršūnėse, skubėk pulti, nes Aš būsiu tavo priekyje ir pulsiu filistėnų kariuomenės pulkus". 25 Dovydas taip padarė, kaip Viepats jam buvo įsakęs. Nugalėjęs filistėnus, jis vijo juos nuo Gebos iki Gezerio.

Dovydas karaliavo Hebrone 7 metus. Tai ilgas laikas. Vyko karas prieš Sauliaus sūnų. Izraelitai stebėjo Dovydo valdymą. Jis patiko jiems. Pagaliau jie atvyko pas Dovydą ir su juo sudarė sutartį — sandorą.

Dovydas, tapęs viso Izraelio karaliumi, pirmiausia užėmė Jeruzalę. Jebusitai pasitikėjo savo tvirtove, kad akli ir raiši pajėgs apginti ją. Taip jie juokėsi iš Dovydo. Antro aiškinimo versija. Ant pilies sienų stovėjo pastatyti jebusitų stabai. Dovydas laikė juos aklais ir nekentė jų.

Dovydas, paėmęs Jeruzalės pilį, vykdė statybą ir padidino savo haremą, tuo jis nusikalto Dievui. Dovydas kariavo prieš filistėnus ir juos nugalėjo Dievo dėka.

6 skyrius
SANDOROS SKRYNIA ATGABENAMA Į JERUZALĘ 1-23

1 Dovydas, surinkęs trisdešimt tūkstančių rinktinių Izraelio vyrų, (1 Ch 13) 2 atžygiavo į Baaljudą atgabenti iš ten Sandoros skrynią, vadinamą pulkų Viešpaties, sėdinčio ant cherubų. (Joz 15,9; 2 M 25,22) 3 Jie vežė Dievo skrynią naujame vežime iš Abinadabo namų, esančių ant kalvos; Uzas ir Ahijas, Abinadabo sūnūs, valdė vežimą. (1 Sam 7,1) 4 Uzas ėjo šalia Dievo skrynios, o Ahijas — skrynios priekyje. 5 Dovydas ir visi izraelitai džiūgavo Viešpaties akivaizdoje. Jie žaidė, giedojo ir skambino arfomis, barškalais, cimbolais ir mušė būgnais. 6 Jiems pasiekus Nakono klojimą, Uzas, ištiesęs ranką, prilaikė Sandoros skrynią, nes jaučiai suklupę kone apvertė vežimą. 7 Viešpaties rūstybė palietė Uzą ir jis krito negyvas, nes ištiesė ranką į skrynią. (4 M 4,15; 1 Sam 6,19) 8 Uzo mirtis labai paveikė Dovydą. Ta vieta vadinama iki šios dienos Perezuza.

9 Dovydas, labai išgąsdintas, tarė: „Esant tokioms aplinkybėms, 10 negaliu parsigabenti Viešpaties skrynios pas save į Dovydo miestą"; ir pasiuntė ją į gatito Obededomo namus. 11 Ten ji pasiliko tris mėnesius. Viešpats laimino Obededomą ir visus jo namiškius. (1 Ch 26,4- Joz 21,24; 1 Ch 15)

12 Kai karaliui Dovydui pranešė, kad Sandoros skrynios buvimas laimina Obededomo namus ir visa, kas jam priklauso, Dovydas nuėjęs su džiaugsmu atsigabeno Dievo skrynią iš Obededomo namų į Dovydo miestą. 13 Viešpaties skrynios nešėjams paėjus šešis žingsnius, Dovydas aukojo jautį ir penimą veršį. (1 Kar 8,5) 14 Jis, apsivilkęs lininiu efodu, šokinėjo iš džiaugsmo Viešpaties

akivaizdoje. 15 Dovydo ir izraelitų gabenamą Sandoros skrynią lydėjo džiaugsmo šūkiai ir trimito garsai. 16 Viešpaties skrynią atgabenus į Dovydo miestą, Sauliaus duktė Michala žiūrėjo pro langą. Pamačiusi karalių Dovydą šokinėjantį ir trepsenantį Viešpaties akivaizdoje, pasipiktino juo. (1 Ch 16) 17 Atnešę Viešpaties skrynią, jie padėjo ją palapinėje, kurią Dovydas jai buvo paruošęs. Dovydas aukojo deginamąsias ir padėkos aukas Viešpačiui. 18 Baigęs aukoti, palaimino žmones pulkų Viešpaties vardu (1 Kar 9,55) 19 ir padalino visiems izraelitams vyrams ir moterims po duonos paplotį, datulių pyragaitį ir suspaustų džiovintų vynuogių kekę. Po to žmonės ėjo kiekvienas į savo namus. 20 Dovydas irgi sugrįžo palaiminti savo namų.

Sauliaus duktė Michala, išėjusi Dovydo pasitikti, tarė: „Kaip garbingai šiandien pasielgei, Izraelio karaliau, pasirodęs juokdariu savo tarnams ir tarnaitėms!" 21 Dovydas atsakė Michalai: „Garbė Viešpačiui, kuris man davė pirmenybę, o ne tavo tėvui ir jo giminėms, ir paskyrė mane kunigaikščiu Viešpaties tautai, Izraeliui! Džiūgausiu Viešpačiui, (1 Sam 5,2) 22 nors ir dar labiau nusižeminčiau, bet tarnaičių, apie kurias kalbėjai, būsiu gerbiamas." 23 Sauliaus duktė Michala nesusilaukė vaikų iki mirties.

Dovydas, sutvarkęs sostinę — Jeruzalę, norėjo atsigabenti Sandoros skrynią į ją. Izraelitai laikė Sandoros skrynią ir įsakymų akmens plokštes didelėje pagarboje. Dovydas gabeno Sandoros skrynią į Jeruzalę labai iškilmingai. Vienoje vietoje vežimas pakrypo; kad skrynia neiškristų iš vežimo, Uzas prilaikė ją. Dėl to jis mirė vietoje. Dovydas ir visi, kurie ten buvo, labai išsigando ir sustabdė skrynios gabenimą į Jeruzalę. Vėliau skrynią atgabeno į sostinę ir ją padėjo į jai paruoštą vietą. Sandoros skrynią buvo nevalia vežti, ją

privalėjo nešti kunigai. Parezuza reiškia — užgavo (smogė) Uzą.

7 skyrius
DIEVO PAŽADAS DOVYDUI 1-29

1 Karalius, gyvendamas savo rūmuose ir Viešpaties dėka taikoje su visais kaimynais, (1 Ch 17) 2 kartą tarė pranašui Natanui: „Aš gyvenu kedro rūmuose, o Sandoros skrynia palapinėje!" (Ps 132) 3 Natanas atsakė karaliui: „Daryk viską, kas tavo širdyje, nes Viešpats su tavimi!"

4 Tą pačią naktį Viešpats kalbėjo Natanui: 5 „Paklausk mano tarno Dovydo ar jis nori man pastatyti gyvenamus namus? (1 Ch 22,8; 1 Kar 5,17) 6 Aš negyvenau namuose nuo tos dienos, kai išvedžiau izraelitus iš Egipto. Keliaudamas gyvenau palapinėje. (1 Kar 8,16,27; Iz 66,1) 7 Visur, kur Aš keliavau izraelitų tarpe, ar Aš kada nors kuriam iš Izraelio teisėjų, kuriems buvau įsakęs ganyti mano tautą Izraelį, sakiau: kodėl man nepastatėte kedro namų? 8 Todėl sakyk mano tarnui Dovydui: ‚Aš tave paėmiau iš ganyklos, nuo bandos, kad būtum vadas mano tautai Izraeliui. (1 Sam 16,11-13) 9 Aš buvau su tavimi visur, kur tu ėjai; išnaikinau visus priešus tavo akyse; tavo vardą iškėliau ir sulyginau su žemės didikų vardais. 10 Aš skiriu vietą savo tautai Izraeliui, jį įsodinu, kad jis gyventų savo vietoje, nebūtų trukdomas ir engėjai toliau jo nespaustų, 11 kaip pirmiau, teisėjams valdant. O tau, karaliau, suteikiu ramybę. Be to, Aš pareiškiu, kad įkursiu tau namus. 12 Kai pasibaigs tavo amžius, tu atsigulsi prie savo tėvų, Aš paskirsiu tavo sūnų karaliumi; jo karalystė bus tvirta. (1 Kar 8,20; Iz 9,6) 13 Jis pastatys mano vardui namus, o Aš patvirtinsiu jo dinastiją amžiams. (1 Kar 5,19; 6,12; Ps 89,4-5) 14 Aš būsiu jam tėvas, o jis bus man sūnus. Jei jis nusikals, plaksiu jį rykštėmis ir žmogiškais smūgiais. (Ps 89,4-5)

15 Bet savo malonės Aš neatimsiu nuo jo, kaip ją atėmiau nuo Sauliaus, kurį pašalinau. (1 Sam 15,23-26) 16 Tavo dinastija bus amžina, patvari. Tavo sostas bus tvirtas amžiams!' " (Ps 72,17; Iz 55,3) 17 Visus šiuos žodžius ir regėjimus Natanas pranešė Dovydui.

18 Karalius Dovydas, įėjęs ir atsisėdęs Viešpaties akivaizdoje, tarė: „Aš nevertas, Viešpatie Dieve, neverta ir mano giminė, kad taip toli mane atvedei? (1 M 32,11) 19 Ir visa tai atrodo Tau dar permaža. Viešpatie Dieve, Tu dar kalbėjai apie savo tarno giminę tolimoje ateityje ir tai pažadėjai man! 20 Ką gi daugiau Dovydas begali Tau sakyti? Tu pažįsti savo tarną, Viešpatie Dieve! 21 Savo pažadu ir nuoširdumu Tu visa tai padarei ir apreiškei savo tarnui. 22 Tu pasirodei didingas, Viepatie Dieve! Juk nėra nė vieno Tau lygaus; išskyrus Tave, nėra kito Dievo; tą žinome iš Tavo Žodžio. 23 Kur rasite kitą tautą žemėje, prilygstančią Tavo tautai, — Izraeliui, pas kurią Dievas būtų atėjęs, išpirkęs ją ir išgarsinęs savo vardą? Jis įvykdė didelių ir baisių dalykų. Tu iš savo tautos, kurią išvedei iš Egipto, pašalinai svetimas tautas ir dievus. (5 M 4,7) 24 Tu išsirinkai Izraelį, kad jis Tau būtų amžina tauta; o Tu, Viešpatie, tapai jiems Dievu. 25 Dabar, Viešpatie Dieve, ištesėk per amžius savo Žodį apie savo tarną bei jo giminę; įvykdyk, kaip kalbėjai, 26 kad Tavo vardas būtų didingas per amžius ir tauta sakytų: ‚Pulkų Viešpats yra Izraelio Dievas', ir Tavo tarno Dovydo dinastija išsilaikytų. 27 Tu, pulkų Viešpatie, Izraelio Dieve, apreiškei savo tarnui: ‚Aš tau pastatysiu namus', todėl aš, tavo tarnas, išdrįstu kreiptis į Tave šia malda. (Iz 50,5) 28 Viešpatie Dieve, Tu esi tikrasis Dievas, ir Tavo žodžiai yra tiesa; Tu įvykdysi ir šį pažadą savo tarnui. (1 Kar 8,26) 29 Dabar teikis laiminti savo tarno giminę, kad ji išliktų amžinai. Viešpatie Dieve, Tu kalbėjai, ir Tavo Žodis mano giminei bus palaima".

Karai pasibaigė, įsiviešpatavo taika. Dovydas pasistatė puikius rūmus. Jam buvo nemalonu, kad jis gyveno rūmuose, o Viešpaties Sandoros skrynia stovėjo palapinėje. Pagaliau jam kilo mintis pastatyti šventovę ir joje patalpinti Sandoros skrynią. Dovydas sutiko pranašą Nataną. Atrodo, jie buvo geri draugai. Čia pranašas Natanas minimas pirmą kartą. Dovydas pasakė savo mintį apie Sandoros skrynią. Pranašas pritarė Dovydui statyti šventovę.

Dievo keliai ir mintys yra kitokie negu mūsų. Nakties metu Dievas pranešė Natanui, kad Dovydo pareiga yra kitokia. Dovydas yra karys ir valstybininkas. Be to, Viešpačiui nesvarbu puiki ir didinga šventovė. Jis yra viso Viešpats. Jis pasirodė galingu Viešpačiu Egipte, tyruose, kur Jo vardo garbei buvo pastatyta tik palapinė. Viešpats pažadėjo Dovydui įamžinti jo sostą — iš jo giminės iškils Mesijas. (Iz 9,6) Pirmiausia jam buvo pažadėtas sūnus Saliamonas, kuris pastatys šventovę, bet iš tolimesnių pažadų aiškiai suprantamas Jėzus iš Nazareto – Išganytojas

Kai pranašas pranešė Dovydui, ką jam Dievas apreiškė, Dovydas ėjo į palapinę prie Sandoros skrynios. Jis ten apmąstė pranešimą ir maldoje išliejo savo širdį Dievui. Dovydas skaitė save labai menku, o Viešpats be galo jam geras ir didingas. Dovydas nerado žodžių išreikšti Jo didybei; jis meldė, kad Viešpats jam duotus pažadus laikytų ir įvykdytų.

8 skyrius

DOVYDO KARALYSTĖ IR VALDININKAI 1-18

1 Po to Dovydas, nugalėjęs filistėnus, juos pavergė ir atėmė iš jų svarbiausią miestą. (1 Ch 18)

2 Be to jis nugalėjo ir Moabą. Dovydas juos matavo suguldęs ant žemės. Jis matavo dviejų virvių ilgiu: vienus nužudyti, kitus gyvus palikti. Taip Moabas pateko Dovydo valdžion ir mokėjo jam duoklę.

3 Toliau Dovydas nugalėjo Rehobo sūnų Hadadezerį, Zobos karalių, kai tas siekė atgauti savo valdžią prie Eufrato. 4 Dovydas paėmė nelaisvėn tūkstantį septynis šimtus raitelių ir dvidešimt tūkstančių pėstininkų. Jis pakirto visiems kovos vežimų arkliams kojų gyslas; paliko tik šimtą kovos vežimų su arkliais. (Joz 11,9; 5 M 17,16) 5 Damasko aramitai atėjo į pagalbą Zobos karaliui Hadadezeriui. Dovydas nukovė aramitų dvidešimt du tūkstančius vyrų. 6 Jis paskyrė įgulų Damaske — Sirijoje. Taip aramitai tapo Dovydo pavaldiniais ir mokėjo duoklę. Viešpats teikė Dovydui pergalę visuose žygiuose. 7 Dovydas paėmė Hadadezerio tarnų auksinius skydus ir atsigabeno į Jeruzalę, 8 o iš Beto ir Berotajo, Hadadezerio miestų, karalius Dovydas parsigabeno labai daug žalvario.

9 Hamato karalius Tojis išgirdęs, kad Dovydas nugalėjo visas Hadadezerio karo pajėgas, (4 M 13,21; 34,8) 10 atsiuntė savo sūnų Joramą pas karalių Dovydą pasveikinti, laimėjus karą su Hadadezeriu, ir palinkėti jam sėkmės. Hadadezeris buvo Tojo priešas. Joramas atnešė Dovydui dovanų: sidabrinių, auksinių ir žalvarinių indų. 11 Karalius Dovydas paskyrė tuos daiktus Viešpačiui kartu su sidabro ir aukso grobiu iš užimtų tautų: 12 Aramo, Moabo, amonitų, filistėnų, amalekitų ir Rehobo sūnaus Hadadezerio, Zobos karaliaus. 13 Dovydo vardas pagarsėjo. Nugalėjęs Aramą ir grįžęs, jis sumušė Edomą Druskos slėnyje; žuvo aštuoniolika tūkstančių vyrų; (Ps 60,2) 14 kariuomenės įgula buvo įvesta visame krašte. Edomitai tapo Dovydo pavaldiniais. Viešpats laimino Dovydą, nugalėjus priešus visuose žygiuose. (1 M 27,40)

15 Dovydas valdė visą Izraelį sąžiningai ir teisingai. 16 Serujos sūnus Joabas buvo kariuomenės vadas, o Ahiludo sūnus Jozafatas — metraščių vedėjas. (1 Sam 20,23-25) 17 Ahitubo sūnus Zadokas ir Abjataro sūnus Ahimelekas buvo kunigai, o Serajas — valstybės

sekretorius. 18 Jehojado sūnus Benajas buvo keretitų ir peletitų viršininkas, o Dovydo sūnūs buvo kunigai (valdininkai). (1 Sam 15,18; 30,14; 1 Kar 4,5)

———

Dovydas karaliavo Hebrone 7 metus, o Jeruzalėje — 33, viso 40 metų; mirė 70 metų. Jis nugalėjo filistėnus vakaruose, paėmė jų svarbiausią miestą Gatą. (1 Ch 28) Jis laimėjo kovas vakarų ir rytų Jordano kraštuose bei šiaurėje su sirijiečiais. Dovydo laikais Egipto galia susilpnėjo, o Babilonija ir Asirija dar nebuvo iškilusios. Izraelio valstybė staiga iškilo. Ji tais laikais buvo galinga kalarija.

Dovydas buvo karys, bet jis sugebėjo tvarkyti ir valstybės vidaus reikalus. Tam tikslui jis skyrė tinkamus valdininkus, teisėjus, parinko kunigus ir įstatė valdininkais savo sūnus. Koretitai ir peletitai, atrodo, buvo svetimtaučių karių daliniai.

9 skyrius
DOVYDAS IR MEFIBOSETAS 1-13

1 Dovydas norėjo sužinoti ar yra išlikęs bent vienas Sauliaus giminių, kuriam jis galėtų padėti. 2 Sauliaus tarnas buvo Zibas. Jis buvo pašauktas pas Dovydą ir klausinėjamas: „Ar tu esi Zibas?" Tas atsakė: „Taip, tavo tarnas". (1 Sam 16,1) 3 Karalius klausė: „Ar neišliko kas nors iš Sauliaus giminės, kuriam galėčiau parodyti Dievo malonę?" Zibas atsakė: „Yra vienas — Jonatano raišasis sūnus." (1 Sam 4,4) 4 Karalius vėl klausė jo: „Kur jis yra?" Zibas atsakė: „Jis gyvena Amielio sūnaus Makiro namuose, Lodebare". (1 Sam 17,27) 5 Karalius Dovydas parsigabeno jį iš Lodebaro, iš Amielio sūnaus Makiro namų. 6 Sauliaus sūnaus Jonatano sūnus Mefibosetas, įėjęs pas Dovydą, parpuolė kniūbščias ir išreiškė pagarbą karaliui. Dovydas tarė: „Mefibosete!" Tas atsakė: „Aš tavo tarnas!" 7 Dovydas kalbėjo: „Nebijok, aš tau būsiu

malonus tavo tėvo Jonatano dėlei ir sugrąžinsiu tau visus tavo senelio Sauliaus laukus. Tu visada valgysi prie mano stalo". 8 Mefibosetas, išreiškęs pagarbą, tarė: „Kas aš? Aš nesu vertesnis už pastipusį šunį. Kodėl tu man toks geras?" (1 Sam 24,15) 9 Karalius pasišaukė Sauliaus tarną Zibą ir jam tarė: „Visa, kas priklausė Sauliui ir jo giminei, atidaviau tavo valdovo sūnui. 10 Nudirbk jam laukus su savo sūnumis ir tarnais bei suvalyk derlių, kad tavo valdovo sūnus turėtų maisto, o tavo valdovo sūnus Mefibosetas valgys prie mano stalo". Zibas turėjo penkiolika sūnų ir dvidešimt tarnų. 11 Jis atsakė karaliui: „Taip, kaip tu, karaliau, įsakai savo tarnui, taip aš, tavo tarnas, darysiu". (1 Sam 19,29)

Mefibosetas valgė prie Dovydo stalo, kaip karaliaus sūnus. 12 Jis turėjo mažą sūnų, vardu Mikas. Visa Zibo šeimyna tarnavo Mefibosetui. 13 Jis gyveno Jeruzalėje ir visuomet valgė prie karaliaus stalo. Jis buvo luošas abiem kojom.

Dovydas turėjo daug rūpesčių ir darbų, bet jis neužmiršo draugystės ir pažado Jonatanui. Dovydas sužinojo, kad yra gyvas Jonatano sūnus Mefibosetas. Jis yra invalidas ir gyvena kur tai užkampyje. Dovydas surado jį, grąžino jam visas karaliaus Sauliaus žemes. Kartais karalių vaikai tampa vargšais ir elgetomis, o vargšai įsigija garbės, galios ir turtų.

10 skyrius
DOVYDAS NUGALI AMONITUS IR SIRIJĄ 1-19

1 Amonitų karalius mirė; jo vietą užėmė jo sūnus Hanunas. (1 Ch 19) 2 Dovydas galvojo: „Aš būsiu geras Nahaso sūnui Hananui, kaip jo tėvas buvo man". Dovydas siuntė užuojautą per tarnus Hanunui dėl jo tėvo mirties. Dovydo tarnams atėjus į amonitų šalį, 3 kunigaikščiai tarė savo valdovui Hananui: „Ar manai, kad Dovydas siuntė užuojautą, norėdamas pagerbti tavo

tėvą? Ar ne tam, kad miestą pažintų, viską iššnipinėtų ir paskui jį sunaikintų?" 4 Hanunas sulaikė Dovydo tarnus, įsakė jiems nuskusti pusę barzdos, apkirpti drabužius iki šlaunų ir paleisti. 5 Tie vyrai buvo labai pažeminti. Dovydas, apie tai sužinojęs, pasiuntė vyrų jiems pranešti, kad jie pasiliktų Jeriche, kol ataugs jų barzdos, o tada grįžti namo.

6 Amonitai suprato įžeidę Dovydą. Jie pasisamdė iš Betrehobo bei Zobos dvidešimt tūkstančių aramitų pėstininkų, iš Mako karaliaus — tūkstantį vyrų ir iš Tobo — dvylika tūkstančių karių. 7 Dovydas tai išgirdęs, pasiuntė Joabą su rinktinių vyrų kariuomene. 8 Amonitai išsirikiavo kautynėms prie vartų, o Zobos ir Rehobo aramitai bei Tobo ir Mako vyrai sustojo atskirai atvirame lauke. 9 Joabas pamatęs, kad kova nukreipta prieš jį iš priekio ir užpakalio, išrinko geriausius karius iš visų Izraelio rinktinių vyrų ir išrikiavo juos kautynėms prieš aramitus; 10 likusius karius jis pavedė savo broliui Abisajui, kuris išrikiavo juos kautynėms prieš amonitus. 11 Tada Joabas tarė broliui: „Jei aramitai spaus mane, tu ateisi man į pagalbą, o jei amonitai spaus tave, tai aš padėsiu tau. 12 Būk drąsus ir kovokime už savo tautą ir Dievo miestus! Viešpatie, tegul būna Tavo valia!" 13 Prasidėjus mūšiui su aramitais, jie pasileido bėgti. 14 Amonitai, pamatę bėgančius aramitus, bėgo nuo Abisajo ir užsidarė mieste. Joabas sugrįžo į Jeruzalę.

15 Aramitai pamatę, kad jie pralaimėjo mūšį prieš izraelitus, sušaukė visus vyrus. 16 Hadadezeris įsakė atvykti ir visiems aramitams, gyvenusiems anapus Eufrato upės. Jie atžygiavo į Helamą; Hadadezerio kariuomenės vadas buvo Sobachas. (1 Sam 8,3) 17 Kai visa tai buvo pranešta Dovydui, jis, surinkęs visus Izraelio vyrus, persikėlė per Jordaną ir atžygiavo į Helamą. Aramitai išsirikiavo prieš Dovydą kautynėms. 18 Izraelitai nugalėjo aramitus. Dovydas sunaikino septynis šimtus kovos vežimų bei keturiasdešimt tūkstančių

aramitų raitelių ir sužeidė kariuomenės vadą Sobachą; jis mirė. 19 Visi karaliai, Hadadezerio sąjungininkai, matydami, kad jie Izraelio nugalėti, padarė taiką su juo. Jie pateko Izraelio valdžion ir daugiau nepadėjo amonitams".

———————

Kova prieš amonitus ir Siriją minėta 2 Sam 8 skyriuje. Čia ji plačiai aprašyta. Dovydo nuoširdi pagarba buvo paskaityta šnipinėjimu, kas vedė prie didelio ir žiauraus karo.

11 skyrius
DOVYDAS IR BATSEBA 1-27

1 Pavasarį, tuo laiku, kai karaliai paprastai traukia į karą, Dovydas pasiuntė Joabą su karaliaus tarnais ir visą Izraelio kariuomenę prieš amonitus ir apgulė Rabą; Dovydas buvo pasilikęs Jeruzalėje. (1 Ch 20,1)

2 Kartą vakare Dovydas atsikėlęs, vaikščiodamas ant karaliaus namų stogo, pamatė besimaudančią moterį; ji buvo labai graži. (Mt 5,28-29) 3 Dovydas pasiuntė tarną sužinoti kas ji. Jam buvo pranešta, kad ji Eliamo duktė Batseba, hitito Urijo žmona. (1 Sam 23,39) 4 Dovydas įsakė savo pasiuntiniams ją atvesti. Jis su ja turėjo lytinius santykius. Po kurio laiko, sugrįžus į savo namus, pasijuto nėščia. (3 M 15,18)

5 Batseba pranešė Dovydui: „Aš pastojau!" 6 Dovydas įsakė Joabui atsiųsti jam hititą Uriją. Tas įvykdė Dovydo įsakymą. 7 Urijui atėjus pas Dovydą, jis teiravosi kaip sekasi Joabui, kariams ir kaip vyksta karas. 8 Po to Dovydas tarė Urijui: „Eik į savo namus ir nusiplauk kojas (pailsėk)". Urijui išėjus iš rūmų, karalius pasiuntė jam dovanų. 9 Bet Urijas nėjo namo; jis atsigulė karaliaus namų prieangyje su visais savo valdovo tarnais. 10 Kai Dovydui pranešė, kad Urijo nėra namuose, Dovydas paklausė Urijo: „Argi tu nepavargęs iš kelionės, kad neini į savo namus? 11 Urijas atsakė Dovydui: „Sandoros

skrynia, Izraelis ir Judėja gyvena palapinėse, o mano vadas Joabas ir jo tarnai miega atvirame lauke, kaip aš eisiu į savo namus valgyti, gerti ir miegoti su žmona!? Kaip tu gyvas, aš taip nedarysiu!" (1 Sam 4,4) 12 Dovydas tarė: „Pasilik dar šiandien čia, o rytoj tave išleisiu". Urijas pasiliko Jeruzalėje dar dvi dienas. 13 Dovydas, jį pasikvietęs, vaišino ir nugirdė. Vakare Urijas išėjo miegoti kartu su savo valdovo tarnais, tačiau į savo namus nėjo.

14 Rytą Dovydas parašė Joabui laišką ir jį pasiuntė per Uriją. 15 Laiške jis rašė: „Pastatyk Uriją į smarkiausios kovos centrą, kad jis žūtų, o jūs atsitraukite". 16 Joabas, apgulęs miestą, pastatė Uriją į pavojingiausią vietą, kur stovėjo priešo narsūs kariai. 17 Miesto gynėjai smarkiai kovėsi su Joabo kariais. Žuvo karių, Dovydo tarnų ir hititas Urijas.

18 Joabas pasiuntė Dovydui raportą apie karo eigą. 19 Pasiuntiniui, nešančiam raportą, dar pridėjo: „Stebėk karaliaus Dovydo laikyseną. 20 Jei karalius piktai paklaustų: ‚Kodėl priartėjote prie miesto mūrų? Argi nežinote, kad priešas gali apšaudyti nuo mūro viršaus? 21 Kas užmušė Jerubeseto sūnų Abimelechą? Argi ne moteris, numetusi ant jo girnų akmenį nuo mūro viršaus jį užmušė Tebeze? Kodėl priartėjote prie mūro sienų?' Atsakyk jam: ‚Tavo tarnas hititas Urijas irgi krito'." (Teis 9,53)

22 Pasiuntinys nuėjo ir pranešė Dovydui visa, ką Joabas buvo jam įsakęs: 23 „Miesto vyrai išsilaužė prieš mus į atvirą lauką, bet mes juos nustūmėme ligi miesto vartų. 24 Šauliams pradėjus šaudyti strėlėmis į tavo tarnus nuo mūro viršaus, kai kurie karaliaus tarnai žuvo; jų tarpe ir tavo tarnas Urijas". 25 Tuomet Dovydas tarė pasiuntiniui: „Pasakyk Joabui dėl to nenusiminti, kare būna visaip; kardas nežiūri, ryja visus, kad miesto puolimą sustiprintų ir jį sugriautų! Taip jį padrąsink".

26 Urijo žmona išgirdusi, kad jos vyras žuvo,

apraudojo savo vyrą. 27 Gedului praėjus, Dovydas parsivedė ją į savo namus. Ji tapo jo žmona ir pagimdė sūnų. Bet toks Dovydo elgesys, nepatiko Viešpačiui. (2 M 20,13-14)

———

Dovydas puolė iš vieno nusikaltimo į kitą. Jo nusikaltimas nepateisinamas. Toks žmogus yra be Dievo malonės. Panašiai nusikalsta ir mūsų laikais daugybė žmonių. Krikščionis privalo budėti.

12 skyrius
PRANAŠAS NATANAS, DOVYDAS ATGAILAUJA
1-31

1 Viešpats siuntė pranašą Nataną pas Dovydą. Natanas, atėjęs pas jį, tarė: „Du vyrai gyveno viename mieste. Vienas buvo turtingas, o antras — beturtis. 2 Turtingasis turėjo labai daug avių ir raguočių, 3 o beturtis turėjo tik vieną avytę, kurią buvo pirkęs. Ji augo kartu su jo vaikais, maitinosi jo kąsneliu, gėrė iš jo taurės ir gulėjo jo guolyje; ji jam buvo kaip duktė. 4 Kartą užėjo keleivis pas turtingąjį vyrą. Jis gailėjo savo avių ir raguočių paruošti keleiviui maisto. Paėmęs beturčio mylimą avytę, ją papjovė ir paruošė keleiviui vaišes".

5 Dovydas, labai supykęs ant turtuolio, tarė Natanui: „Kaip Viešpats gyvas, tas vyras turi mirti! 6 O už avytę jis privalo atlyginti keturgubai, nes jis taip pasielgė be gailesčio". (2 M 21,37)

7 Natanas tarė Dovydui: „Tu esi tas turtuolis! Viešpats, Izraelio Dievas, sakė: ‚Aš tave patepiau Izraelio karaliumi ir išgelbėjau iš Sauliaus rankų. (1 Kar 20,40) 8 Aš tau atidaviau tavo valdovo namus bei jo žmonas ir tau daviau Izraelio bei Judėjos kraštus; jei tai būtų permažai, dar daugiau galėčiau pridėti. 9 Kodėl paniekinai Viešpaties Žodį ir taip pasielgei? Tu nužudei hititą Uriją amonitų kardu ir pasiėmei jo žmoną. (2 Sam 11; 1 Kar

15,5) 10 Dabar kardas visada lydės tavo giminę, nes tu manęs neklausei ir pasiėmei hitito Urijo žmoną. (2 Sam 13,28-29; 18,14; 2 Kar 25,7) 11 Aš sukelsiu tavo gimines prieš tave; tau matant, tavo žmonas atiduosiu tavo artimui. (2 Sam 16,22; Job 31,9-10) 12 Tu taip darei slaptai, bet Aš darysiu visam Izraeliui matant, — saulės šviesoje'."

13 Dovydas tarė Natanui: „Aš nusidėjau Viešpačiui". Natanas atsakė Dovydui: „Viešpats atleido tau kaltę, tu nemirsi. (2 Sam 24,10; Ps 51,3) 14 Bet, kadangi davei progos Viešpaties priešams Dievą niekinti, sūnus, kuris tau gimė, mirs". (2 Sam 11,27) 15 Natanas nuėjo į savo namus, o Viešpats lėmė, kad kūdikis, kurį Urijo žmona pagimdė Dovydui, susirgo. 16 Dovydas maldavo Dievą išgelbėti vaiką; jis pasninkavo ir, parėjęs namo, praleido naktį gulėdamas ant žemės. 17 Jo namų vyresnieji, atėję norėjo jį pakelti nuo žemės, bet jis nesikėlė ir nevalgė su jais. 18 Septintą dieną kūdikis mirė. Dovydo tarnai bijojo jam pranešti kūdikio mirtį, galvodami: „Dar kūdikiui tebesant gyvam, mes jam kalbėjome, bet jis buvo neperkalbamas. Kaip pranešime jam, kad jo kūdikis mirė? Tuo mes jam dar labiau pakenktume". 19 Dovydas pastebėjo, kad jo tarnai šnibždasi tarp savęs. Iš to jis spėjo, kad kūdikis miręs. Jis paklausė savo tarnų: „Ar kūdikis mirė?" Tie atsakė: „Mirė". 20 Tuomet Dovydas atsikėlė nuo žemės, apsiplovė, pasitepė, pakeitė drabužius ir, nuėjęs į Viešpaties namus, meldėsi. Sugrįžęs paprašė maisto; dabar jis valgė. 21 Jo tarnai klausė: „Ką reiškia, karaliau, tavo toks elgesys? Tu pasninkavai ir verkei kūdikiui esant gyvam; jam mirus, atsikėlei ir valgai?" 22 Jis atsakė: „Kūdikiui tebesant gyvam, pasninkavau ir verkiau, galvodamas, kad Viešpats pasigailės manęs ir kūdikis nemirs. 23 Dabar, jam mirus, kam gi man bepasninkauti? Ar aš galiu jį atgaivinti? Aš nueisiu pas jį, bet jis nesugrįš pas mane".

24 Dovydas guodė savo žmoną Batsebą. Ji pagimdė

antrą sūnų, kurį Dovydas pavadino Saliamonu. Viešpats pamilo vaikutį 25 ir nusiuntė pranešimą per pranašą Nataną jį pavadinti Jedidjas — Viešpaties mylimasis.

26 Joabas kariavo prieš amonitus ir apgulė jų karališkąjį miestą Rabą. (1 Ch 20,1-3) 27 Joabo pasiuntiniai pranešė Dovydui: „Aš kariavau prieš Rabą ir paėmiau miesto vandens rezervuarus. 28 Tu, karaliau, dabar surink likusius karius, apgulk miestą ir jį paimk, kad jis nebūtų pavadintas mano vardu". 29 Dovydas, surinkęs visus karius, nužygiavo į Rabą, kariavo prieš jį ir paėmė. 30 Jis nuėmė amonitų karaliui (stabui) nuo galvos vainiką, sveriantį talentą aukso, turintį brangų akmenį, ir uždėjo jį Dovydui ant galvos. Be to, jis išsigabeno labai daug miesto grobio. 31 Žmones jis išsivedė ir pristatė juos dirbti plytų gamyboje prie akmeninių pjūklų, geležinių kaplių bei kirvių. Taip jis padarė su visais amonitų miestais. Vėliau Dovydas su visa kariuomene sugrįžo į Jeruzalę.

———

Nuo žmonių daug ką galima nuslėpti, bet ne nuo Dievo. Viešpats žinojo Dovydo nusikaltimą ir siuntė pranašą tą jam pranešti. Pranašas turėjo drąsos pranešti karaliui kaltę. Dovydas pasmerkė pats save, darė atgailą. Atgailaujančiam Dievas atleidžia. Savo atgailą Dovydas išreiškė pslamėse 32 ir 51. Kartais vaikai kenčia ir miršta dėl tėvų kaltės, bet kartais ir nusikaltimai duoda viltį. Kartą kalbėjau su ligone, jauna mergaite. Ji klausė, ar Dievas gali atleisti visas nuodėmes? Bandžiau jai įrodyti. Ji buvo labai nerami ir pakartotinai klausė: ar ir žmogžudystę Dievas atleidžia? Supratau ją, priminiau šį Dovydo nusikaltimą. Tas davė jai viltį. Atgailaujančiam Dievas atleidžia nusikaltimus, pačiam nusikaltėliui randai lieka. Dėl šio Dovydo nusikaltimo jo šeimoje buvo daug vargų.

13 skyrius

AMNONAS IR TAMARA 1-19, ABSALOMAS 20-39

1 Dovydo sūnus Absalomas turėjo gražią seserį, vardu Tamara. Ją pamilo Dovydo sūnus Amnonas. (2 Sam 3,2-3) 2 Amnonas taip sielojosi, kad apsimetė sergąs. Tamara buvo nekalta mergaitė; Amnonui atrodė nepatogu su ja turėti santykių. 3 Amnonas turėjo draugą Jonadabą, Dovydo brolio Simejo sūnų. Jonadabas buvo labai gudrus. (1 Sam 16,9) 4 Jis klausė Amnoną; „Kodėl tu, karaliaus sūnau, esi toks sublogęs ir vis eini liesyn? Gal man pasakysi kodėl?" Amnonas jam atsakė: „Man patinka mano brolio Absalomo sesuo Tamara". 5 Jonadabas jam atsakė: „Apsimesk sergančiu ir nesikelk iš lovos. Kai tavo tėvas ateis lankyti tave, sakyk: ‚Tegul ateina mano sesuo Tamara paruošti man valgio; valgyčiau tik iš jos rankų'." 6 Amnonas atsigulė ir apsimetė sergąs. Karaliui atėjus jo lankyti, Amnonas prašė karaliaus: „Prašau, tegul ateina mano sesuo Tamara ir paruošia man matant maisto, kad valgyčiau iš jos rankų". 7 Dovydas įsakė Tamarai nueiti į brolio Amnono namus ir jam paruošti valgį. 8 Ji, nuėjus į savo brolio Amnono namus, kur jis gulėjo, suminkė jam matant ir iškepė pyragaičių. 9 Ji išėmė juos jo akyse iš keptuvės, bet jis atsisakė valgyti. Amnonas prašė visų išeiti. 10 Visiems išėjus, jis tarė Tamarai: „Įnešk valgį į kambarį ir paduok man jį, kad valgyčiau iš tavo rankų". Tamara ėmė pyragaičius, kuriuos buvo iškepusi, ir įnešė savo broliui Amnonui į kambarį. 11 Jai įnešus valgį, Amnonas, nutvėręs ją, tarė: „Gulk su manimi!" (3 M 18,9) 12 Ji jam atsakė: „Ne, broli, neprievartauk manęs, taip nedaroma Izraelyje! Nedaryk šitos kvailystės! (5 M 22,21) 13 Kur dingčiau iš gėdos? Tave palaikys bepročiu Izraelyje. Geriau pasikalbėk su karaliumi. Jis neatsakys manęs tau duoti". 14 Tačiau Amnonas nenorėjo klausyti jos ir, būdamas už ją stipresnis, išprievartavo ją. 15 Po to

Amnonas pradėjo jos nekęsti. Ta neapykanta jai buvo didesnė už jo meilę. Amnonas tarė jai: „Dabar eik sau!" 16 O ji jam atsakė: „Šitas tavo elgesys bjauresnis už tavo nusikaltimą". Tačiau jis nenorėjo jos klausyti. 17 Pasišaukęs savo tarną, įsakė jam išvaryti Tamarą ir uždaryti duris. 18 Ji vilkėjo ilgu drabužiu su rankovėmis. Tokius rūbus dėvėdavo karaliaus dukterys. Jo tarnas, išvedęs ją laukan, uždarė duris. 19 Tamara apsibarsčiusi galvą pelenais, įplėšė drabužį, kurį vilkėjo ir, uždėjusi ranką sau ant galvos, ėjo balsiai raudodama. (Job 2,12) 20 Pamatęs ją verkiančią, jos brolis Absalomas klausė: „Ar tik ne tavo brolis Amnonas išniekino tave? Jei taip, dabar tylėk, mano sesuo! Jis yra tavo brolis; nesisielok dėl to!" Tamara nelaiminga ir vieniša pasiliko savo brolio Absalomo namuose. 21 Karalius Dovydas, išgirdęs apie šį įvykį, labai supyko. 22 Absalomas už tokį elgesį su seserimi nekentė Amnono ir niekad su juo nekalbėjo.

23 Praslinkus dviems metams, Absalomas kvietė visus karaliaus sūnus į Baalhazorą Efraime į avių kirpimo vaišes. 24 Absalomas, atėjęs pas karalių, tarė: „Kerpamos mano avys! Kviečiu karalių ir tavo tarnus pas save". 25 Karalius atsakė: „Ne, sūnau! Mes visi neisime, kad tavęs neapsunkintume". Nors Absalomas pakartotinai kvietė, tačiau karalius nėjo, o tik palinkėjo Viešpaties palaimos. 26 Tada Absalomas tarė: „Jei ne, prašau, leisti nors mano broliui Amnonui ateiti pas mane". Karalius atsakė: „Kodėl jis turėtų eiti pas tave?" 27 Absalomui labai prašant, karalius leido Amnonui ir visiems savo sūnums eiti su juo. 28 Absalomas įsakė savo tarnams: „Kai Amnonas bus įsilinksminęs nuo vyno ir aš jums pasakysiu ‚Muškite Amnoną!', nužudykite jį, aš įsakau jums! Būkite drąsūs ir nebijokite! (3 M 20,17) 29 Tarnai įvykdė Absalomo įsakymą. Tada visi karaliaus sūnūs atsikėlę užsėdo kiekvienas ant savo asilėno ir pabėgo.

30 Jiems dar negrįžus, Dovydą pasiekė gandas: „Absalomas užmušė visus karaliaus sūnus". 31 Tuomet

karalius ir visi jo tarnai įplėšė savo drabužius ir atsigulė ant žemės. 32 Dovydo brolio Simejo sūnus Jonadabas tarė: „Tegul mano valdovas negalvoja, kad jis nužudė visus karaliaus sūnus. Tikriausiai, Amnonas vienas bus žuvęs Absalomo įsakymu. Absalomas buvo nusprendęs taip padaryti tada, kai Amnonas išprievartavo jo seserį Tamarą. 33 Mano valdove, karaliau, nesisielok ir negavlok, kad visi tavo sūnūs žuvę; tik Amnonas vienas bus žuvęs". 34 Absalomas pabėgo. Jaunuolis, einąs sargybą, pakėlęs akis, pamatė daug ateinančių žmonių aplinkiniu pakalnės keliu. 35 Jonadabas tarė karaliui: „Karaliau, tavo sūnūs ateina! Juk tavo tarnas taip sakė!" 36 Jam pabaigus kalbėti, atvyko karaliaus sūnūs. Jie balsiai verkė; karalius ir visi jo tarnai taip pat graudžiai verkė. 37 Absalomas pabėgęs nuvyko pas Gesuro karaliaus Amihudo sūnų Talmają. Dovydas ilgai liūdėjo savo sūnaus. (2 Sam 3,3; 14,23)

38 Absalomas, pabėgęs į Gesurą, ten išbuvo trejus metus. 39 Karalius ilgėjosi Absalomo, nes jis jau buvo nusiraminęs dėl Amnono mirties.

Amnono siekimas ir Jonadabo patarimas buvo tikrai velniški. Tamara buvo graži. Grožis dažnai neša nelaimę. Tokie žmonės dažnai kenčia suvedžioti ir išniekinti.

Dovydas supyko ant Amnono, bet nebaudė jo. Tai buvo neteisinga. Už tokį Amnono nusikaltimą grėsė mirties bausmė. Dovydui nieko nedarius, Absalomas siekė būti teisėju. Jis nužudė Amnoną. Karaliaus sūnūs išsigandę bėgo į Jeruzalę, o Absalomas, bijodamas bausmės už žmogžudystę, pabėgo pas savo motinos tėvą — senelį.

14 skyrius
ABSALOMAS GRĮŽTA 1-33

1 Zerujos sūnus Joabas pastebėjo, kad karalius ilgisi Absalomo. 2 Joabas pakvietė iš Tekoo išmintingą moterį

ir tarė jai: „Apsivilk gedulo drabužiais ir apsimesk gedinti ilgą laiką, aliejumi nepasitepk. 3 Nueik pas karalių ir jam taip kalbėk, kaip aš tave pamokysiu".

4 Tekoajitė moteris, atėjusi pas karalių, puolė ant žemės, išreikšdama jam pagarbą, ir tarė: „Karaliau, gelbėk!" 5 Karalius jos klausė: „Kas atsitiko?" Ji atsakė: „Vargas man, aš esu našlė; mano vyras miręs. 6 Aš, tavo tarnaitė, turėjau du sūnus; juodu susiginčijo laukuose, ir, nesant kas juos perskiria, vienas užmušė kitą. 7 Dabar visi giminės, sukilę prieš mane, sako: ‚Išduok tą, kuris užmušė savo brolį, kad jį nužudytume už jo brolį ir sunaikintume paveldėjimą'. Tuo būdu jie siekia užgesinti man likusią vilties kibirkštėlę, kad nepaliktų ant žemės mano vyro nei vardo, nei palikuonių". (5 M 19,11-13) 8 Karalius atsakė moteriai: „Eik į savo namus, aš tavo reikalą sutvarkysiu!" 9 Takoajitė moteris tarė karaliui: „Mano valdove, karaliau, aš ir mano šeima esame atsakingi, o tu, karaliau, esi nekaltas". 10 Karalius atsakė: „Kas tau grasins, tą atvesk pas mane, ir jis daugiau tavęs nebeužkabins". 11 Ji sakė: „Karaliau, melsk Viešpatį, savo Dievą, kad mano giminaitis keršytojas nenužudytų mano sūnaus". Jis atsakė: „Kaip Viešpats gyvas, nė vienas tavo sūnaus plaukas nenukris žemėn!" (1 Sam 14,45; 1 Kar 1,52)

12 Moteris tarė: „Prašau leisti man, tavo tarnaitei, pasakyti tau, karaliau, dar vieną dalyką". Jis tarė: „Kalbėk!" 13 Moteris tęsė: „Kodėl tu esi nusistatęs prieš Dievo tautą? Juk, gindamas mano reikalą, karaliau, tarsi apkaltini pats save, neleisdamas grįžti savo sūnui. 14 Mes visi mirštame ir krintame ant žemės kaip išlietas vanduo, kurio nebegalima susemti; Dievas neatims gyvybės, bet veda taip, kad nusikaltęs nebūtų atstumtas nuo Jo. (Ez 18,23) 15 Aš atėjau kalbėti karaliui, savo valdovui, dėl to, kad žmonės mane įbaugino. Aš, tavo tarnaitė, galvojau: ‚Pasiskųsiu karaliui, gal karalius įvykdys savo tarnaitės prašymą. 16 Karalius juk išklausys ir išgelbės savo tarnaitę iš siekiančio sunaikinti mane ir mano sūnų; tuo

būdu atimti Dievo mums skirtą tėvonystę. 17 Mano valdovo karaliaus žodis nuramins mane. Jis yra kaip Dievo angelas ir skiria gera nuo pikta. Viešpats, tavo Dievas, tebūnie su tavimi'." (2 Sam 19,28)

18 Karalius tarė jai: „Neslėpk nuo manęs nieko, ko klausiu, atsakyk! 19 Ar ne Joabas tave pamokė, ką tuo reikalu kalbėti?" Moteris sakė: „Kaip tu gyvas, mano valdove karaliau, neišsisukinėdama viską atsakysiu. Taip, tavo tarnas Joabas, mane pamokė, ką kalbėti. 20 Norėdamas pakreipti visą eigą kita kryptimi, tavo tarnas Joabas tą padarė. Bet, mano valdove, karaliau, esi išmintingas kaip Dievo angelas ir žinai visa, kas vyksta žemėje".

21 Karalius tarė Joabui: „Aš patenkinu tavo prašymą; eik, atvesk jaunuolį Absalomą" 22 Joabas, parpuolęs kniūbščias ant žemės, išreiškė pagarbą ir dėkojo karaliui. Po to jis tarė: „Karaliau, mano valdove, šiandien patyriau tavo malonę, nes patenkinai mano, savo tarno, prašymą". 23 Joabas, nuėjęs į Gesurą, grįžo su Absalomu į Jeruzalę. (2 Sam 13,37) 24 Karalius įsakė Absalomui gyventi savo namuose, pas karalių nepasirodyti. Taip Absalomas sugrįžo į savo namus, tačiau karaliaus nematė.

25 Visame Izraelyje nebuvo gražesnio vyro už Absalomą. Nuo galvos iki kojų jis neturėjo jokio trūkumo. 26 Jis kirpdavosi plaukus kiekvienų metų pabaigoje, nes plaukai būdavo jam našta. Jo galvos plaukai svėrė du šimtus karaliaus šekelių svorio. 27 Absalomas turėjo tris sūnus ir vieną dukterį Tamarą; ji buvo graži. (2 Sam 13,1)

28 Absalomas išgyveno Jeruzalėje dvejus metus, nematęs karaliaus. 29 Jis kvietė Joabą pas save, norėdamas jį pasiųsti pas karalių, bet Joabas neatėjo. Antrą kartą pakviestas Joabas taip pat neatėjo. 30 Tuomet Absalomas kalbėjo savo tarnams: „Jūs žinote, kad Joabo laukas yra šalia mano, ir ten auga miežiai. Eikite ir juos padekite!" Absalomo tarnai padegė miežius.

31 Tada Joabas, atėjęs pas Absalomą, klausė: „Kodėl tavo tarnai padegė mano miežius?" 32 Absalomas atsakė Joabui: „Aš tave kviečiau ateiti pas mane; norėjau, kad tu paklaustum karaliaus, kodėl turėjau grįžti iš Gesuro? Man būtų buvę geriau, jei ten būčiau pasilikęs. Aš noriu pamatyti karalių. Jei aš kaltas, tegul nužudo mane!" 33 Joabas, atėjęs pas karalių, jam viską pranešė. Tada karalius pasikvietė Absalomą. Jis atėjęs išreiškė karaliui pagarbą, parpuldamas kniūbščias ant žemės, o karalius pabučiavo sūnų.

Dovydas ilgėjosi sūnaus Absalomo. Tą pastebėjo Joabas. Jis sugalvojo pasiųsti moterį pas karalių su sugalvotu pavyzdžiu išgauti leidimą Absalomui grįžti. Joabas pasiekė savo tikslą — Absalomas grįžo. Apie Absalomo geras savybes nieko nepasakyta, tik kad jis buvo gražus. Grožis nevisada gera savybė.

15 skyrius
ABSALOMO MAIŠTAS 1-37

1 Absalomas įsigijo vežimą bei žirgų ir penkiasdešimt vyrų, kurie bėgdavo pirma jo. (1 Kar 1,5) 2 Jis keldavosi anksti ir atsistodavo šalia kelio prie vartų. Kiekvienas, kuris bylinėjosi, turėjo ateiti pas karalių ir gauti iš jo teismo sprendimą. Atėjusį Absalomas pasišaukdavo ir klausavo: „Iš kurio tu miesto?" Kai tas atsakydavo: „Tavo tarnas yra iš tokios ar tokios Izraelio padermės", 3 Absalomas jam sakydavo: „Tavo reikalas yra rimtas, bet nėra kas tavęs išklausytų. (Job 1,1-) 4 Jei mane paskirtų krašto teisėju, tai pas mane galėtų ateiti kiekvienas, turįs bylą ir ieškąs sprendimo, ir aš apginčiau jo teises!" 5 Jei kas norėdavo išreikšti jam pagarbą, jis, ištiesęs ranką, jį apkabindavo ir pabučiuodavo. 6 Taip Absalomas elgėsi su visais izraelitais, kurie ateidavo pas karalių teismo reikalais. Absalomas tokiu būdu įsigijo izraelitų palankumą.

7 Praslinkus keturiems metams, Absalomas tarė karaliui: „Prašau, leisk man eiti į Hebroną ir įvykdyti įžadą, kurį daviau Viešpačiui. 8 Gyvendamas Gesure, Sirijoje, daviau įžadą: ‚Jei Viešpats mane parves argal į Jeruzalę, aš aukosiu Jam'." (1 M 28,20; 13,38) 9 Karalius jam tarė: „Eik ramybėje!" Absalomas iškeliavo į Hebroną. (1 Sam 20,42) 10 Jis slaptai išsiuntė pasiuntinius į visas Izraelio padermes, su pranešimu: „Išgirdę trimito garsą, šaukite: ‚Absalomas karaliauja Hebrone!' " 11 Iš Jeruzalės su Absalomu išvyko du šimtai pakviestų vyrų. Jie ėjo nieko pikto nesuvokdami ir nežinodami. 12 Absalomas dar pasikvietė iš Gilo miesto Ahitofelį, Dovydo patarėją. Absalomui aukojant, žmonių skaičius didėjo ir sąmokslas įgijo galios. (2 Sam 23,34)

13 Pasiuntinys Dovydui pranešė: „Izraelio vyrai pritaria Absalomui". 14 Dovydas įsakė visiems savo tarnams Jeruzalėje: „Bėkime, nes nėra kito išsigelbėjimo nuo Absalomo! Skubėkime, jis mus užklups, nugalės ir visą miestą išžudys kardu". (Ps 3,1) 15 Karaliaus tarnai pasižadėjo vykdyti visa, ką karalius įsako. 16 Karalius, jo šeima ir visi tarnai išėjo; liko tik dešimt sugulovių namų saugoti. 17 Kariai taip pat sekė jį. Jie sustojo prie paskutinio namo. 18 Visi jo tarnai stovėjo šalia jo, o keretitai, peletitai ir šeši šimtai gititų, kurie buvo atėję su juo iš Gato, žygiavo pro karalių. (2 Sam 8,18) 19 Dovydas klausė gititą Itają: „Kodėl tu eini su mumis? Grįžk ir pasilik pas Absalomą! Tu esi svetimšalis ir tremtinys. (2 Sam 18,2) 20 Vakar atvykai, o šiandien nenoriu tavęs versti eiti su manimi. Aš turiu eiti, o tu grįžk su savo broliais; Viešpats telaimina jus". 21 Itajas atsakė karaliui: „Kaip Viešpats ir mano valdovas karalius gyvas! Kur bus mano karalius, vis tiek, ar tektų mirti, ar gyventi, ten ir aš, jo tarnas, būsiu". 22 Dovydas tarė Itajui: „Tai pražygiuok!" Itajas pražygiavo su visais savo vyrais ir jų šeimomis. 23 Visi žmonės garsiai verkė, kai kariai žygiavo

pro karalių ir, perėję per Kidrono upelį, traukė dykumos link. (Jn 18,1)

24 Atėjo Zadokas, Abjataras ir levitai, nešdami Sandoros skrynią. Jie pastatė Dievo skrynią, kol visi pasitraukė iš miesto. 25 Karalius Zadokui tarė: „Gabenk Dievo skrynią atgal į miestą. Jei rasiu malonę Viešpaties akyse, Jis mane parves ir parodys man, kur ji yra. 26 Jei Jis manimi bus nepatenkintas, tai tegul daro su manimi, kaip Jam patinka". (2 Sam 10,12; 1 Sam 3,18) 27 Tada karalius kalbėjo kunigui Zadokui: „Tu esi regėtojas. Tu, tavo sūnus Ahimazas ir Abjataro sūnus Jonatanas grįžkite ramybėje į miestą. (1 Kar 1,42) 28 Atsiminkite: aš būsiu dykumose, kol gausiu iš jūsų pranešimą". 29 Zadokas ir Abjataras pargabeno Dievo skrynią į Jeruzalę ir ten pasiliko.

30 Dovydas ėjo aukštyn Alyvų kalno šlaitu verkdamas, apsigaubęs galvą ir basas. Visi su juo buvę žmonės, apsigaubę galvas, ėjo aukštyn taip pat verkdami. 31 Dovydas, sužinojęs, kad Ahitofelis yra sąmokslininkų tarpe pas Absalomą, meldėsi: „Viešpatie, meldžiu, paveik juos, kad Ahitofelio patarimas būtų atmestas". (Ps 41, 10; 55,14)

32 Kalno viršūnėje, kur buvo garbinamas Dievas, Dovydą pasitiko arkitas Husajas su įplėštais drabužiais ir žemėmis apibarstyta galva. 33 Dovydas jam tarė: „Jei eisi su manimi, būsi man našta; 34 o jei sugrįši į miestą ir prisidėsi prie Absalomo, sakydamas jam: ‚Aš noriu būti tavo tarnas, karaliau! Buvau tavo tėvo tarnas praeityje, o dabar noriu būti tavo tarnas', tai Ahitofelio patarimas bus atmestas. (2 Sam 17,7) 35 Su tavimi ten bus kunigai Zadokas ir Abjataras. Tu galėsi jiems pranešti visa, ką nugirsi karaliaus namuose. 36 Pas juos yra abu jų sūnūs: Zadoko Ahimazas ir Abjataro Jonatanas; per juos atsiųsk man visas žinias, kurias išgirsi". (2 Sam 17,15-17) 37 Dovydo draugas Husajas sugrįžo į Jeruzalę, Absalomui įžygiuojant į ją. (1 Ch 27,33)

Absalomas siekė pašalinti tėvą nuo sosto ir pats tapti karaliumi. Naujovės veikia žmones. Absalomas, nužudęs brolį, pabėgęs gyveno pagonio karaliaus rūmuose ir matė karaliaus didybę. Jam tas patiko. Jis tuo pasinaudojo, sugrįžęs į Jeruzalę: įsigijo arklių, puikų vežimą ir 50 vyrų palydą. Tas izraelitams buvo draudžiama. (1 Sam 8,11) Absalomas sakė žmonėms, kad visa karaliaus teisė yra neteisinga; tėvui tinka tik melstis ir apie Dievo nuostatus mąstyti, bet ne valdyti, teisei vykdyti. Jei jis, Absalomas, būtų teisės valdovas, jis pertvarkytų viską tinkamai. Absalomas visai nesigilino į Izraelio teisyną ir pats buvo nusikaltęs žmogžudyste. Absalomas sugebėjo taip klastingai veidmainiauti, kad daugeliui izraelitų jis atrodė lyg angelas, nors elgėsi velniškai.

Pagaliau Absalomas buvo tikras, kad yra tinkamas laikas viešai sukilti prieš tėvą ir paveršti iš jo karaliaus sostą. Absalomas įtikino tėvą, kad jis, tremtyje būdamas davė įžadą Viešpačiui ir dabar nori tą išteseti Hebrone. Dovydas džiaugėsi sūnaus palinkimu garbinti Viešpatį ir leido jam vykti į Hebroną. Absalomas pasirinko 200 geriausių Dovydo valdininkų palydovais. Jis gerai žinojo kad jie nepritars jo maištui; bet tuo žmonėse buvo sudaryta nuomonė, kad jie yra Absalomo šalininkai. Taip yra apgaunami nekalti žmonės, kurie nepažįsta šėtono pinklių.

Ahitofelis, buvęs Dovydo patarėjas, atstatytas ar pats pasitraukęs iš savo pareigų dėl nesutarimų, tapo pirmuoju Absalomo patarėju.

Absalomas visa parengė ir viešai sukilo Hebrone. Buvo sutarta ir duotas ženklas visur viešai paskelbti Absalomą karaliumi. Žmonės rinkosi į Hebroną pas Absalomą.

Kai Dovydui buvo pranešta, kad jo mylimas sūnus sukilo prieš jį, nebuvo laiko šaukti patarėjų posėdžio nei svarstyti, ką daryti. Dovydas visa patikėjo Viešpačiui ir

pats vienas padarė sprendimą: jis išskubėjo su savaisiais, net basas, iš Jeruzalės. Dovydas nenorėjo Jeruzalės miesto padaryti kovos lauku.

Dovydas pasiuntė atgal į Jeruzalę kunigus ir Sandoros skrynią. Dovydas neverkė, kai jį persekiojo Saulius, bet dabar, kai jo sūnus, kurį jis mylėjo ir globojo, sukilo prieš jį, jis verkė. Dovydas meldė, kad Viešpats paverstų niekais Ahitofelio patarimą, duotą Absalomui. Pas Dovydą atvyko jo draugas ir patarėjas Husajas. Jį Dovydas pasiuntė lyg šnipą pas Absalomą. Dovydas laukė iš Husajo pranešimo, ką mano daryti Absalomas.

16 skyrius

ZIBAS PASITINKA DOVYDĄ 1-4, SIMĖJAS 5-14, ABSALOMAS JERUZALĖJE 15-23

1 Dovydui paėjus kiek toliau nuo kalno viršūnės, jį sutiko Mefiboseto tarnas Zibas su pora asilų, apkrautų dviem šimtais duonos kepalų, šimtu džiovintų vynkekių, šimtu šviežių vaisių ir odine vyno. (2 Sam 9,2) 2 Karalius klausė Zibą: "Kam šitie?" Zibas atsakė: „Asilai- karaliaus namiškiams, duona ir vaisiai —jaunuoliams, o vynas — alpstančiam dykumoje atsigaivinti". 3 Karalius klausė: „Kur yra tavo valdovo sūnus?" Zibas atsakė karaliui: „Jis pasiliko Jeruzalėje ir man pasakė: ‚Šiandien Izraelis man sugrąžins mano tėvo karalystę'."(2 Sam 19,27) 4 Karalius tarė Zibui: „Kas buvo Mefiboseto, dabar priklauso tau." Zibas atsakė: „Mano valdove, karaliau, reiškiu tau pagarbą; leisk man tau tarnauti".

5 Karaliui Dovydui atvykus į Bahurimą, Sauliaus giminės vyras Simėjas, Gero sūnus, išėjo ir 6 keikdamas mėtė akmenimis į Dovydą bei visus jo tarnus; karalius buvo apsuptas žmonių ir karių. (1 Kar 2,8; 2 M 22,27) 7 Simėjas rėkavo: „Išeik, išeik tu kraugery, niekše! 8 Viešpats atmokėjo tau už visą Sauliaus giminės kraują, kurio vietoje tu pasidarei karaliumi. Viešpats atidavė karalystę tavo sūnui Absalomui. Dabar tu patekai

nemalonėn, nes esi kraugerys!" 9 Zerujos sūnus Abisajas paklausė karaliaus: „Kodėl šitas pastipęs šuo keikia mano valdovą karalių? Leisk man nueiti ir nukirsti jam galvą!" (1 Sam 26,8) 10 Karalius atsakė: „Ne jūsų reikalas, Zerujos sūnūs! Jis keikia, kadangi Viešpats jam taip liepė: ‚Keik Dovydą!' Jei tau lieptų, ar nedarytum? Kas drįstų klausti, ‚Kodėl taip darai?' " (2 Sam 19,23) 11 Dovydas kalbėjo Abisajui ir visiems tarnams: „Štai, mano paties sūnus, kėsinasi į mano gyvybę! Tuo labiau — benjaminitas! Palikite jį ramybėje, tegul jis keikia, nes jam taip liepė Viešpats! 12 Gal Viešpats pažvelgs į mano ašaras ir man atmokės geru už jo šiandieninius keiksmus". 13 Dovydas ėjo keliu su savo vyrais, o Simėjas — kalno šlaitu šalia jo keikdamas, mėtydamas akmenimis ir barstydamas dulkes. 14 Pagaliau karalius ir visi jo žmonės atėjo pavargę prie Jordano ir ten ilsėjosi.

15 Absalomas su visais žmonėmis įžygiavo į Jeruzalę; Ahitofelis buvo su juo. 16 Arkitas Husajas, Dovydo draugas, atėjęs pas Absalomą, tarė: „Tegyvuoja karalius! Tegyvuoja karalius!" (2 Sam 15,37; 1 Sam 10,24) 17 Absalomas paklausė jo: „Ar tai tokia ištikimybė draugui? Kodėl nėjai su savo draugu?" 18 Husajas atsakė Absalomui: „Aš negaliu! Aš priklausau tam, kurį išrinko Izraelio vyrai ir šitie žmonės. 19 Kamgi aš galėčiau tarnauti, jei ne jo sūnui? Kaip tarnavau tavo tėvui, taip noriu tarnauti tau".

20 Absalomas tarė Ahitofeliui: „Patark, kas mums daryti!?" 21 Ahitofelis tarė Absalomui: „Sugulk su savo tėvo sugulovėmis, kurias jis paliko namų saugoti. Kai izraelitai sužinos, kad įžeidei savo tėvą, visi tavo šalininkai padrąsės". (2 Sam 15,16) 22 Jie pastatė Absalomui palapinę ant stogo, o jis, visiems izraelitams matant, meilikavosi su savo tėvo sugulovėmis. (2 Sam 12,11; 3 M 18,8) 23 Anksčiau Ahitofelio patarimas būdavo labai vertinamas, lyg jį duotų pats Dievas. Jo patarimais naudojosi Dovydas ir Absalomas.

————

Vargo ir nelaimės metu žmonės pasirodo, kokie jie yra. Zibas pasitiko Dovydą pataikaudamas ir savo šeimininką šmeiždamas. Dovydas neturėjo laiko visa patikrinti, jis patikėjo Zibui. Simejas viešai keikė ir niekino Dovydą. Dovydas, visus jam primetamus kaltinimus prisiėmė, ir viską patikėjo Dievui.

Absalomas, gavęs žinių, kad Dovydas pasitraukė iš Jeruzalės, atskubėjo į sostinę. Jį lydėjo buvęs Dovydo patarėjas Ahitofelis. Jis ir Husajas buvo žymiausi Dovydo patarėjai. Ahitofelis persimetė į Absalomo pusę ir jam davė labai gerus patarimus. Bet tie patarimai buvo visai priešingi Dievo nuostatams. Tikint Dievą, ir vykdant tokius patarimus, turėjo sekti nepasisekimas. Dovydas slaptai nusikalto su Batsebą, o Absalomas viešai.

17 skyrius
AHITOFELIO IR HUSAJO PATARIMAS ABSALOMUI 1-29

1 Ahitofelis tarė Absalomui: „Leisk man šią naktį išsirinkti dvylika tūkstančių vyrų ir vytis Dovydą. (Ps 71,11) 2 Aš jį užpulsiu, kol jis dar nuvargęs ir nusiminęs, ir sukelsiu tokią paniką, kad visi jo vyrai pabėgs, o karalių nudėsiu. 3 Po to aš atvesiu visus žmones pas tave; tik tas vienas vyras — karalius negrįš; jo gyvybės tu sieki; visi žmonės bus ramūs". 4 Tas pasiūlymas patiko Absalomui ir visiems Izraelio vyresniesiems.

5 Absalomas tarė: „Pakvieskite ir arkitą Husają, paklausysime, ką jis pasakys". (2 Sam 16,16) 6 Husajui atėjus, Absalomas jam tarė: „Taip jau kalbėjo Ahitofelis. Ar mums vykdyti jo pasiūlymą? Jei ne, tai tu patark!" 7 Husajas atsakė Absalomui: „Šis Ahitofelio patarimas nėra geras. 8 Tu žinai, kad tavo tėvas ir jo vyrai yra karžygiai ir jie yra taip įnirtę, kaip lokė miške, netekusi jauniklių. Be to, tavo tėvas yra patyręs karys, jis tikrai nenakvos kartu su žmonėmis. 9 Jis dabar yra pasislėpęs

kokiame nors urve ar kitoje patikimoje vietoje. Jei, juos užpulsime ir keli mūsų žus, žmonės sakys: ‚Žuvo Absalomo kariai', 10 tai ir narsiausias, kurio širdis yra kaip liūto, drebės iš baimės, nes visas Izraelis žino, kad tavo tėvas Dovydas yra galiūnas ir jo vyrai yra karžygiai. 11 Mano patarimas yra: tuojau sušauk pas save visus izraelitus nuo Dano iki Bersebos, kad jų būtų, kaip smilčių pajūryje, ir tu pats vadovauk kautynėms. 12 Suradę jį, užpulsime kaip krintanti rasa ant žemės; jis ir visi jo kariai žus, nė vieno nepaliksime gyvo. 13 O jei jis pasitrauks į miestą, tai izraelitai suneš virves ir mes jį su visu miestu nuvilksime į slėnį, nė akmenėlio nepaliksime". 14 Absalomas ir visi jo kariai tarė: „Arkito Husajo patarimas yra geresnis už Ahitofelio!" Viešpats buvo nulėmęs atmesti Ahitofelio patarimą, kad Absalomas būtų sunaikintas. (2 Sam 15,31-34)

15 Po to Husajas pranešė kunigams, Zadokui ir Abjatarui apie savo ir Ahitofelio patarimus Absalomui bei Izraelio vyresniesiems ir dar pridėjo: 16 „Skubiai siųskite ir praneškite Dovydui nenakvoti šiąnakt toje vietoje, bet tuojau persikelti kitur; kitaip karaliui ir visiems jo žmonėms gresia pražūtis!" 17 Jonatanas ir Ahimazas buvo apsistoję prie Enrogelio šaltinio. Tarnaitė nuėjusi jiems pranešė, kad jie tuojau praneštų karaliui Dovydui, kas jo laukia. Jie patys negalėjo pasirodyti mieste. (1 Kar 1,9) 18 Tačiau vienas jaunuolis juos pastebėjo ir pranešė Absalomui. Juodu skubiai nuėjo pas vieną žmogų Bahurime, kuris turėjo šulinį savo kieme, ir pasislėpė šulinyje. 19 Šeimininkė uždengė šulinį dangčiu ir pabarstė ant jo miežinių kruopų, kad nebūtų įtarimo. 20 Absalomo tarnai, atėję į tuos namus, klausė šeimininkės: „Kur yra Ahimazas ir Jonatanas?" Moteris jiems atsakė: „Jie išėjo iš čia upelio link". Išjieškoję ir neradę jų, jie sugrįžo į Jeruzalę.

21 Absalomo tarnams nuėjus, Ahimazas ir Jonatanas išlipo iš šulinio ir nuėję pranešė karaliui Dovydui Ahitofelio planą, kad karalius skubiai pasitrauktų už Jordano. 22 Dovydas ir jo žmonės perėjo Jordaną. Rytui išaušus, visi buvo kitoje Jordano pusėje.

23 Ahitofelis, matydamas, kad jo patarimas nebuvo vykdomas, pasibalonojo asilą ir parvyko namo į savo miestą. Jis, sutvarkęs savo namų reikalus, pasikorė. Jis buvo palaidotas savo tėvo kape. (Mt 27,5)

24 Dovydui atvykus į Mahanaimą, Absalomas su savo vyrais perėjo per Jordaną. (2 Sam 2,8) 25 Absalomas paskyrė Amasą kariuomenės vadu Joabo vieton. Amasas buvo izraelito (ismaelito) Itro sūnus, kuris buvo vedęs Abigailę, Nahaso dukterį, Joabo motinos Zerujos seserį. (2 Sam 19,14) 26 Absalomas su izraelitais pasistatė stovyklą Gileado krašte.

27 Dovydui atvykus į Mahanaimą, Nahaso sūnus Sobis iš amonitų Rabos, Amielio sūnus Maikras iš Lodebaro ir Barzilajas iš Gileado Rogelimo, (2 Sam 9,4; 1 Kar 2,7) 28 atgabeno lovų ir antklodžių, dubenių ir molinių indų, kviečių, miežių, miltų, paskrudintų grūdų, pupų ir lėšių, 29 medaus, sviesto ir sūrių. Jie tuos maisto produktus pristatė Dovydui ir jo žmonėms, galvodami, kad jie dykumoje buvo išalkę, nuvargę ir ištroškę. (2 Sam 16,2)

Absalomas ir jo patarėjai atmetė Ahitofelio patarimą tuojau vytis ir nužudyti Dovydą, o priėmė Husajo patarimą surinkti didžiulę kariuomenę iš viso Izraelio ir pačiam Absalomui vadovauti mūšiui. Husajas sugebėjo per kunigus apie tai pranešti Dovydui. Ahitofelis pamatęs, kad jo patarimas nevykdomas, buvo tikras, jog Absalomas pralaimės. Parvykęs į savo namus, jis pasikorė. Izraelitai labai retais atvejais nusižudydavo. Dovydą Gileade parėmė ir sušelpė trys draugai. Čia jis

turėjo laiko sušaukti ir sutvarkyti kariuomenę. Absalomas irgi skubiai veikė, sutelkė didelę armiją ir persikėlė per Jordaną.

18 skyrius

ABSALOMO MIRTIS 1-33

1 Dovydas patikrino savo karius, suskirstė juos grupėmis ir paskyrė joms tūkstantininkus ir šimtininkus. 2 Dovydas paskirstė karius į tris dalinius; jiems vadovavo Joabas, Zerujos sūnus Abisajas, Joabo brolis, ir gititas Itajas. Tuomet karalius tarė kariams: „Aš eisiu su jumis". (2 Sam 15,19) 3 Kariai atsakė: „Tu neisi su mumis! Jei mes turėtume bėgti arba pusė mūsų žūtų, nesvarbu. Tu vertas dešimt tūkstančių mūsų.Būtų geriau, jei pasiliktum mieste ir teiktum mums pagalbą". 4 Karalius jiems atsakė: „Darysiu, kas jums atrodo geriausia". Karalius stovėjo prie vartų, o visi kariai išžygiavo šimtais ir tūkstančiais. 5 Karalius įsakė Joabui, Abisajui ir Itajui: „Švelniai elkitės su Absalomu!" Visi kariai girdėjo tą karaliaus įsakymą vadams.

6 Kariuomenė stojo į kovą prieš Izraelį. Susirėmimas įvyko Efraimo miške. 7 Izraelio kariuomenė buvo Dovydo pajėgų sumušta. Jai buvo suduotas mirtinas smūgis; tą dieną krito dvidešimt tūkstančių Izraelio vyrų. 8 Kova išsiplėtė visoje apylinkėje. Miško tankumynuose žuvo daugiau karių, negu kovos lauke.

9 Absalomas atsitiktinai susitiko akis į akį su Dovydo kariais. Absalomas jojo ant asilėno; jo galva įkliuvo į didelio ąžuolo šakas ir jis liko kaboti ąžuolo šakose, o jo asilėnas, ant kurio jis jojo, nubėgo. 10 Vienas Dovydo karys, tai pamatęs, pranešė Joabui: „Aš mačiau Absalomą, kabantį ąžuole". 11 Joabas jam tarė: „Jei jį matei, kodėl jo nenukovei. Aš būčiau tau davęs dešimt sidabrinių ir diržą!" 12 Karys atsakė Joabui: „Jei duotum ir tūkstantį sidabrinių, neištiesčiau savo rankos prieš

karaliaus sūnų; juk karalius mums girdint, įsakė tau, Abisajui ir Itajui: ‚Kas bebūtų, elkitės švelniai su mano sūnumi Absalomu!' 13 Jei aš būčiau išdrįsęs tai padaryti, mano gyvybė būtų pavojuje, nes karalius viską sužinotų, ir tu pats būtum prieš mane". 14 Joabas tarė: „Aš negaišiu čia su tavimi!" Paėmęs tris ietis į rankas, įsmeigė jas gyvam Absalomui į širdį. 15 Po to, atėję dešimt Joabo ginkluotų karių, nužudė Absalomą.

16 Joabui sutrimitavus, Dovydo kariuomenė nustojo vytis izraelitus; kovos buvo baigtos. 17 Paėmę Absalomo kūną, įmetė jį į gilią duobę miške ir ant jo sukrovė didelę akmenų krūvą. Izraelitai pabėgo į savo palapines. 18 Absalomas, dar gyvas būdamas, pasistatė sau paminklą karaliaus slėnyje, galvodamas: „Neturiu sūnaus, kuris išlaikytų mano vardą". Jis pavadino paminklą savo vardu, — Absalomo paminklas, kuris iki šios dienos taip vadinamas. (2 Sam 14,27)

19 Zadoko sūnus Ahimazas prašė Joabo: „Leisk man bėgti ir pranešti karaliui, kad Viešpats apgynė jį nuo priešų". (2 Sam 15,36; 17,17) 20 Joabas atsakė jam: „Ne šiandien! Kitą dieną galėsi pranešti gerą žinią, bet šiandien tau neleidžiu, nes žuvo karaliaus sūnus". 21 Joabas įsakė kušitui eiti ir pranešti karaliui, ką matė. Kušitas nusilenkė Joabui ir nubėgo. 22 Zadoko sūnus Ahimazas, dar kartą prašė Joabą: „Nežiūrint kas man atsitiktų, leisk man bėgti paskui kušitą!" Joabas tarė: „Kodėl tu nori bėgti, mano sūnau? Čia nėra gera žinia". 23 Bet Ahimazas tarė: „Kas bebūtų, aš bėgsiu!" Joabas jam atsakė: „Bėk!" Ahimazas bėgo lygumos keliu ir pralenkė kušitą. 24 Dovydas sėdėjo tarpuvartėje, o karys ėjo sargybą ant vartų stogo ir mūro sienos. Jis, pakėlęs akis, pamatė bėgantį vieną vyrą. 25 Sargybinis pranešė karaliui. Karalius tarė: „Jei jis vienas, tai gera žinia." Jis artėjo. 26 Tuo tarpu sargybinis pamatė kitą bėgantį vyrą; jis vėl pranešė vartininkui: „Štai, kitas vyras atbėga!" Karalius tarė: „Ir šitas atneša gerą žinią". 27 Sargybinis

tarė: „Pirmasis vyras bėga panašiai, kaip Zadoko sūnus Ahimazas". Karalius atsiliepė: „Tai geras vyras, jis atneša gerą žinią". 28 Ahimazas priartėjęs tarė karaliui: „Ramybė tau!" Parpuolęs žemėn kniūbščias prieš karalių, tarė: „Garbė Viešpačiui, tavo Dievui, kuris atidavė mums vyrus, kurie buvo pakėlę ginklą prieš tave, karaliau!" 29 Karalius paklausė: „Ką žinai apie Absalomą?" Ahimazas atsakė: „Mačiau didelį sąmyšį, prieš išbėgdamas pas tave, bet nežinau, kas atsitiko". 30 Karalius įsakė: „Paeik į šalį ir atsistok čia". Jis paėjo į šalį ir stovėjo. 31 Bematant atbėgo ir kušitas; jis tarė: „Mano valdove, karaliau, gera žinia tau. Šiandien Viešpats išgelbėjo tave iš visų sukilusių priešų". 32 Karalius paklausė kušitą: „Kaip sekasi Absalomui?" Kušitas atsakė: „Karaliau, norėčiau kad tavo priešams taip būtų, kaip tam jaunuoliui". 33 Karalius labai susijaudino. Nuėjęs į aukštutinį kambarį, jis verkė: „Mano sūnau, Absalome! Mano sūnau, mano sūnau, Absalome! O kad aš būčiau miręs tavo vietoje, Absalome! Mano sūnau, mano sūnau!' "

Istoriko Juosefus raštuose pasakyta, kad Dovydo karių buvo apie 4000, o čia sakoma, jog izraelitų krito apie 20000. Tai buvo žiauri kova. Absalomui bėgant jo gražūs plaukai įkliuvo ąžuolo šakose. Jį užmušė pats karo vadas Joabas. Tuo baigėsi tarpusavis šeimos karas. Dovydo tėviška širdis labai gailėjo maištininko sūnaus Absalomo.

19 skyrius
DOVYDAS GRĮŽTA Į JERUZALĘ 1-43

1 Joabui buvo pranešta, kad karalius verkia ir gedi Absalomo. 2 Tos dienos pergalė virto gedulu visai kariuomenei, nes kariai girdėjo kalbant, kad karalius

sielojasi dėl savo sūnaus. 3 Dėl to ir kariuomenė grįžo į miestą tyliai, lyg pabėgę iš kovos lauko. 4 Karalius, apsidengęs veidą, šaukė garsiu balsu: „Mano sūnau, Absalome! Absalome, mano sūnau, mano sūnau!"

5 Joabas, nuėjęs pas karalių, tarė: „Tu šiandien įžeidei visus savo vyrus, karius, kurie išgelbėjo tavo, tavo sūnų bei dukterų, tavo žmonų ir sugulovių gyvybę. 6 Tu myli tuos, kurie tavęs nekenčia, ir nekenti tų, kurie tave myli. Tu šiandien parodei, kad kariai ir jų vadai tau nieko nereiškia. Dabar matau, kad jei Absalomas būtų gyvas, o mes visi būtume žuvę, tu būtum patenkintas. 7 Taigi, dabar eik ir kalbėk savo žmonėms. Prisiekiu Viešpačiu, jei neisi, tai ryt neturėsi jų nė vieno; tai būtų tau didžiausia nelaimė visų, kurias patyrei nuo pat savo jaunystės iki šios dienos". 8 Karalius atsikėlė ir atsisėdo vartuose, visai kariuomenei pranešė: „Karalius sėdi vartuose!" Tuomet visa kariuomenė atžygiavo pas karalių.

Izraelitai išbėgiojo kiekvienas į savo namus. 9 Tarp izraelitų padermių kilo ginčai ir nesutarimai. „Karalius mus išlaisvino iš mūsų priešų, jis mus išgelbėjo iš filistėnų, o dabar turėjo bėgti iš krašto nuo Absalomo. 10 Absalomas, kurį buvome patepę valdovu, žuvo kovoje. Kodėl dabar delsiame parsikviesti Dovydą atgal?"

11 Izraelitų kalbos pasiekė karalių. Karaliaus Dovydo pasiuntiniai, nuėję pas kunigus Zadoką ir Abjatarą, prašė kalbėti Judėjos vyresniesiems: „Kodėl jūs norite būti paskutiniai karaliui parsikviesti į Jeruzalę? 12 Jūs esate mano broliai, mano kūnas ir kraujas". 13 O Amasui kalbėjo: „Argi tu nesi mano kūnas ir kraujas? Tegul Viešpats mane baudžia, jei tu netapsi mano kariuomenės vadu vietoj Joabo". (2 Sam 17,25; Ch 2,16-17) 14 Tuo būdu, Dovydas laimėjo visų Judėjos žmonių širdį; jis buvo pakviestas grįžti su visais savo tarnautojais ir tarnais.

15 Karalius pasiekė Jordaną; Judėjos žmonės atėjo į Gilgalą sutikti karalių ir perkelti jį per Jordaną. 16 Gero

sūnus Simejas, benjaminitas, kilęs iš Bahurimo, taip pat atskubėjo su Judėjos vyrais karaliaus Dovydo pasitikti. (2 Sam 16,1-4; 9,2,10) 17 Su juo buvo tūkstantis vyrų iš Benjamino; taip pat Zibas, Sauliaus namų tarnas, su penkiolika sūnų bei dvidešimt tarnų. Jie atskubėjo prie Jordano prima karaliaus 18 ir padėjo jo šeimai ir tarnams persikelti per Jordaną, vykdydami karaliaus norą. Gero sūnus Simejas puolė prieš karalių, kai jis rengėsi keltis per Jordaną (2 Sam 16,5) 19 ir tarė: „Nepriskaityk man kaltės, mano valdove, ir neprisimink jos, kai aš, tavo tarnas, nusikaltau, tau išvykstant iš Jeruzalės. Nebausk manęs! 20 Žinau, esu kaltas. Šiandien atvykau pirmas iš visos Juozapo giminės savo valdovo karaliaus pasitikti". 21 Serujos sūnus Abisajas tarė: „Ar Simeją nereikėtų bausti mirtimi už tai, kad jis keikė Viešpaties pateptąjį?" (2 Sam 16,10; Mt 16,23) 22 Dovydas atsakė: „Nesirūpinkit mano reikalais, Serujos sūnūs! Jūs šiandien man prieštaraujate. Ar šiandien diena ką nors bausti mirtimi Izraelyje? Juk aš šiandien tapau Izraelio karaliumi!" 23 Karalius prisiekė Simejui nebausti jo mirtimi. (2 Sam 9,6)

24 Sauliaus sūnus Mefibosetas atvyko karaliaus pasitikti. Jis nebuvo plovęs savo kojų, nekirpęs barzdos, neplovęs drabužių nuo tos dienos, kai karalius išvyko, iki jis sugrįžo. 25 Jam atvykus iš Jeruzalės karaliaus pasitikti, karalius klausė: „Mefibosetai, kodėl nevykai su manimi?" 26 Mefibosetas atsakė: „Mano valdove karaliau, mano tarnas apgavo mane. Aš, tavo tarnas, buvau jam įsakęs pabalnoti man asilą, kad raitas galėčiau vykti su karaliumi, nes aš juk luošas; (2 Sam 16,3; 14,17) 27 jis dar tau, karaliau, sumelavo! Tačiau karalius kaip Dievo angelas. Taigi daryk, kas tau patinka. (2 Sam 9,11) 28 Visa mano tėvo giminė nesitikėjo nieko kito, tik mirties iš tavęs valdove! O tu pasodinai savo tarną valgyti prie savo stalo. Argi dar daugiau galėčiau tikėtis iš karaliaus? (2 Sam 9,9-10; 16,4) 29 Karalius jam atsakė: „Nebekalbėk

daugiau, aš jau nusprendžiau: tu ir Zibas pasidalinkite žemę". 30 Mefibosetas atsakė karaliui: „Tegul Zibas viską ima, man gana to, kad mano karalius sveikas sugrįžo į savo namus". (1 Kar 2,7)

31 Barzilajus iš Rogelimo buvo atvykęs, norėdamas palydėti karalių per Jordaną. (2 Sam 17,27) 32 Jis buvo labai senas žmogus, aštuoniasdešimt metų amžiaus. Karaliui gyvenant Mahanaime, jis aprūpijo karalių maistu, nes Barzilajus buvo labai turtingas. 33 Dabar karalius pasiūlė Barzilajui eiti su juo Jeruzalėn, ten karalius jį aprūpins viskuo. 34 Barzilajus atsakė karaliui: „Kiek man beliko gyventi; koks tikslas būtų man eiti su tavimi, karaliau į Jeruzalę? 35 Aš šiandien jau aštuoniasdešimt metų. Ar aš atskirsiu, kas malonu ir kas nemalonu? Ar pajusiu tavo valgių ir gėrimų skonį? Ar beišgirsiu choristų giesmių garsus? Tai kodėl man būti tau, karaliau, našta? 36 Aš, tavo tarnas, tik norėjau truputį palydėti tave už Jordano. Kodėl tad karalius turėtų man taip brangiai atsilyginti? 37 Prašau, leisk man grįžti į savo miestą, kad galėčiau mirti ten, kur mano tėvo ir motinos kapas. Tegul tavo tarnas Chimhamas eina toliau su tavimi, karaliau, jam atlygink savo nuožiūra." 38 Karalius atsakė: Chimhamas teeina su manimi toliau, aš jam atlyginsiu pagal tavo norą, ko prašysi, — įvykdysiu". 39 Visi žmonės ir karalius persikėlė per Jordaną. Karalius pabučiavo Barzilajų ir jį palaimino. Barzilajus sugrįžo į savo namus.

40 Karaliui keliaujant į Gilgalą, Chimhamas ir visi Judėjos žmonės lydėjo karalių, o Izraelio — tik pusė. 41 Izraelio vyrai, atėję pas karalių, tarė: „Kodėl tave pasisavino mūsų broliai iš Judėjos, ir perkėlė per Jordaną tave su šeima, tarnus ir visus tavo karius?" 42 Judėjos vyrai atsakė izraelitams: „Todėl, kad karalius yra mums daug artimesnis. Kodėl pykstate? Ar karalius mus maitino? Ar jis davė mums dovanų?" 43 Izraelitai atsakė Judėjos vyrams: „Mums karalius Dovydas dešimt kartų

artimesnis. Kodėl mus paniekinote? Argi ne mes pirmieji kalbėjome, kad reikia sugrąžinti karalių?" Judėjos vyrai kalbėjo griežčiau už izraelitus.

Po pergalės prieš Absalomą Dovydo kariuomenė grįžo į miestą. Ji rado Dovydą verkiantį dėl Absalomo mirties. Kariuomenės vadas Joabas įspėjo karalių eiti priimti kariuomenės paradą, kitaip jis viską praras. Dovydas suprato padėtį, liovėsi verkęs.

Po pergalės Dovydas nežygiavo į Jeruzalę kaip nugalėtojas. Jis laukė, kad tautiečiai pakviestų jį grįžti. Geriau būti pakviestam negu parodyti savo jėgą. Dovydą pasitiko jo buvę priešai, ir prašė pasigailėjimo. Dovydas visiems atleido. Jo draugai lydėjo jį ir džiaugėsi jo pergale. Padermės pavydulia vo viena kitai, ypač Judėjos gyventojai izraelitams, kad ne jie pirmieji pasitiko karalių.

20 skyrius
SEBO MAIŠTAS 1-26

1 Tuo laiku ten gyveno blogas žmogus, vardu Sebas, Bikrio sūnus, benjaminitas. Sutrimitavęs jis šaulkė: „Mes neturime nieko bendro su Dovydu, nei su jo, kaip Jesės sūnaus, paveldėjimu. Izraelitai kiekvienas į savo palapines!" 2 Visi izraelitai, atsiskyrę nuo Dovydo, sekė Bikrio sūnų Sebą, o Judėjos vyrai liko ištikimi Dovydui nuo Jordano iki Jeruzalės.

3 Dovydas sugrįžo į Jeruzalę. Karalius dešimt savo sugulovių, kurias buvo palikęs namų saugoti, apgyvendino atskiruose namuose; jis jas aprūpino ekonomiškai, tačiau neturėjo nieko bendro su jomis. Taip jos liko uždarytos iki savo mirties. Jos gyveno kaip našlės. (2 Sam 16,21)

4 Karalius įsakė Amasui trijų dienų laikotarpyje sušaukti Judėjos vyrus ir pačiam atvykti. 5 Amasas, vykdydamas įsakymą, užtruko ilgiau, negu buvo

nustatyta. 6 Tuomet Dovydas tarė Abisajui: „Bikrio sūnus Sebas padarys mums daugiau žalos, negu Absalomas. Imk savo valdovo tarnus ir vykis jį! Kitaip jis susiras sustiprintų miestų ir paspruks iš mūsų akių". 7 Joabo kariai: keretitai, peletitai ir visi karžygiai iš Jeruzalės vijosi Bikrio sūnų Sebą.

8 Atėję į Gibeoną prie didžiojo akmens, rado Amasą, jau anksčiau atvykusį. Joabas vilkėjo karišką uniformą, susijuosęs diržu, ant kurio buvo pritvirtintas kardas makštyje; kardas buvo lengvai ištraukiamas. 9 Joabas klausė Amasą: „Kaip sekasi, brolau?" ir nutvėrė dešine ranka jam už barzdos, lyg norėdamas jį pabučiuoti. (Ps 28,2) 10 Amasas nepastebėjo kardo Joabo rankoje; tuo momentu Joabas perdūrė jam vidurius. Antro smūgio nereikėjo, Amasas mirė. Joabas ir jo brolis Abisajas vijosi Bikrio sūnų Sebą. (1 Kar 2,5) 11 Vienas Joabo vyrų, pasilikęs prie Amaso lavono, tarė: „Kas palankus Joabui ir Dovydui, sekite Joabą!" 12 Amasas gulėjo kruvinas vieškelio viduryje. Tas vyras, matydamas karius sustojant, pavilko Amaso kūną nuo vieškelio ir užmetė ant jo drabužį. 13 Pašalinus jį nuo vieškelio, visi kariai kartu su Joabu vijosi Bikrio sūnų Sebą.

14 Sebas perėjo visą Izraelį iki Abelbetmako; visi bikritai sekė jį. 15 Joabas su kariais atvykęs, apgulė Abelbetmaką, supylė pylimą aplink ir griovė miesto mūro sienas. 16 Viena išmintinga moteris iš miesto šaukė: „Klausykite! Klausykite! Pašaukite Joabą, tegul jis ateina, aš norėčiau jam ką pasakyti". 17 Jam atėjus, moteris klausė: „Ar tu Joabas?" Jis atsakė: „Taip". Ji tęsė: „Paklausyk savo tarnaitės žodžių!" Jis tarė: „Klausau". 18 Ji kalbėjo: „Seniau sakydavo: ‚Tepasiklausia Abelbetmake'. Ten jie gaudavo atsakymą. 19 Mes esame lojalūs Izraeliui. Tu sieki sunaikinti miestą, kuris yra lyg motina Izraeliui. Kodėl nori praryti Viešpaties paveldėjimą?" 20 Joabas atsakė: „Aš niekad to nepadaryčiau. 21 Ne apie tai eina reikalas! Vienas vyras iš

Efraimo kalnų, vardu Sebas, Bikrio sūnus, pakėlė ranką prieš karalių Dovydą. Išduokite jį! Tada aš atsitrauksiu nuo miesto". Moteris atsakė Joabui: „Jo galvą tau numes per mūrą!" 22 Ta moteris ėjo per žmones ir kalbėjo su jais tuo reikalu. Jie nukirto Bikrio sūnui Sebui galvą ir ją numetė Joabui. Tuomet Joabas trimitavo ir visi išsiskirstė; jie atsitraukė nuo miesto ir kiekvienas nuėjo į savo palapines. O Joabas sugrįžo į Jeruzalę pas karalių.

23 Joabas buvo visos Izraelio kariuomenės vadas; Jehojadas, sūnus Benajo, keretitų bei peletitų viršininkas. (2 Sam 8,16-18) 24 Adoramas buvo mokesčių rinkėjas. Ahiludo sūnus Jehosafatas buvo metraščių vedėjas. (1 Kar 4,6) 25 Seva buvo sekretorius, o Zadokas bei Abjataras — kunigai. 26 Ira jairietis buvo Dovydo kunigas.

———————

Kilus ginčams tarp Judėjos ir Izraelio, Sebas pasinaudojo proga atitraukti dešimt padermių nuo Dovydo. Jis maištavo ir siekė tapti 10-ties padermių karaliumi. Dovydas buvo nepatenkintas kariuomenės vadu Joabu dėl Absalomo užmušimo. Jis paskyrė kariuomenės vadu buvusį Absalomo kariuomenės vadą Amasą ir įsakė jam sumobilizuoti Judo vyrus per tris dienas ir vytis Sebą. Amasas skirtu laiku nesugebėjo suorganizuoti kariuomenės. Kad maištas neišsiplėstų, Dovydas paskyrė Joabo brolį Abisają esančios Jeruzalėje kariuomenės vadu ir įsakė vytis Sebą. Tuo metu Amasas surinko kariuomenę ir žygiavo. Abi kariuomenės susitiko Gibeone. Čia Joabas nužudė Amasą, pašalino savo konkuretną ir vadovavo visai kariuomenei. Tuo metu Sebas įsistiprino Abelbetmake. Tai buvo svarbiausias provincijos miestas. Net buvo priežodis, kai reikėdavo kokį svarbų klausimą spręsti: „Tepasiklausia Abelbetmake". Vienai žymiai moteriai tarpininkaujant buvo nužudytas Sebas ir tuo maištas baigtas.

21 skyrius
SAULIAUS SEPTYNI SŪNŪS PAKARIAMI 1-14,
FILISTĖNAI NUGALĖTI 15-22

1 Dovydui viešpataujant badas siautė trejus metus iš eilės. Dovydas ieškojo Viešpaties atsakymo. Viešpats tarė: „Badas vargina kraštą dėl Sauliaus kaltės, nes jis išžudė gibeonitus". 2 Gibeonitai buvo ne izraelitų kilmės, bet iš amoritų likučio. Izraelitai buvo jiems prisiekę jų neišnaikinti, tačiau Saulius, būdamas pataikūnas Izraeliui ir Judėjai, siekė juos išžudyti. 3 Dovydas klausė gibeonitus: „Kuo galėčiau jums padėti, kad būtumėte patenkinti ir būtumėte palaima pažadėtos žemės tautai — izraelitams." 4 Gibeonitai jam atsakė: „Mes nereikalaujame nei sidabro, nei aukso iš Sauliaus ir jo giminių, ir mes neturime teisės ko nors nužudyti Izraelyje". „Ką jūs norite, kad jums padaryčiau?" vėl klausė Dovydas. 5 Jie atsakė karaliui: „Saulius mus žudė ir siekė visus išnaikinti Izraelio krašte, 6 tegul duoda mums septynis vyrus, Sauliaus giminių, kuriuos mes pakarsime Gibeone, Viešpaties kalne. Karalius atsakė: „Aš tą padarysiu". (4 M 25,4) 7 Tačiau karalius gailėjo Sauliaus vaikaičio, Mefiboseto, Jonatano sūnaus, dėl Viešpaties priesaikos, kuri saistė Dovydą su Jonatanu. (1 Sam 20,15-17) 8 Karalius ėmė abu Ajo dukters Rizpos ir Sauliaus sūnus, Armonį ir Meribaalą ir penkis Sauliaus dukters Merabos ir meholatito Barzilajaus sūnaus Adrielio sūnus (2 Sam 3,7; 1 Sam 18,19) 9 ir juos atidavė gibeonitams. Jie juos pakorė ant Viešpaties kalno. Taip tie septyni mirė kartu. Jie buvo nužudyti pirmosiomis pjūties dienomis, pradėjus pjauti miežius.

10 Ajo duktė Rizpa patiesė ašutinę ant uolos pjūties pradžioje ir laikė iki pradėjo lyti. Ji sėdėjo ir neleido padangių paukščiams nutūpti ant jos dieną, nė laukiniams žvėrims prieiti naktį.

11 Kai Dovydui pranešė, ką darė Ajo duktė Rizpa, Sauliaus sugulovė, 12 Dovydas nuėjęs pareikalavo iš Jabesgileado gyventojų Sauliaus ir jo sūnaus Jonatano kaulų. Jie jų kūnus buvo pavogę iš Betsano, kur filistėnai juos buvo pakorę tą dieną, kai jie nukovė Saulių Gilbojoje. (1 Sam 31,12) 13 Iš ten Dovydas atgabeno Sauliaus ir jo sūnaus Jonatano kaulus; be to jie surinko ir kitų pakartųjų kaulus 14 ir juos palaidojo su Sauliaus ir jo sūnaus Jonatano kaulais Zeloje, Benjamino šalyje, jo tėvo Kiso kape. Jie įvykdė visa, ką karalius įsakė. Po to Dievas buvo malonus kraštui. (2 Sam 24,25)

15 Kilo karas tarp filistėnų ir Izraelio. Dovydas ir jo vyrai nugalėjo filistėnus. Karai nuvargino Dovydą. 16 Isbibenobas, milžinų palikuonis, kurio ietis svėrė tris šimtus šekelių vario, dėvėjo naujus šarvus. Jis siekė nukauti Dovydą. 17 Bet Dovydui į pagalbą atėjo Zerujos sūnus Abisajas ir nukovė filistėną. Tuomet Dovydo vyrai prisiekė: „Tu nebeeisi su mumis į karą, kad neužgestų Izraelio žiburys!" (2 Sam 23,18)

18 Po to kilo karas su filistėnais. Prie Gobos husatitas Sibekajas nukovė milžinų palikuonį Safą.

19 Vėl kilus karui su filistėnais prie Gobos, Jareoregimo sūnus Elhananas, iš Betliejaus, nukovė gititą Goliatą, kurio ieties kotas buvo kaip audėjų riestuvas. (1 Sam 17,7)

20 Kartą kovoje prie Gato dalyvavo aukšto ūgio vyras, kurio rankos ir kojos turėjo po šešis pirštus, viso dvidešimt keturis; jis irgi buvo kilęs iš milžinų palikuonių. 21 Jam keikiant Izraelį, jį nukovė Jonatanas, Dovydo brolio Simėjo sūnus. (1 Sam 17,10) 22 Šitie keturi buvo Gato milžinų palikuonys; juos nukovė Dovydas ir jo kariai.

Jozuvo laikais, (Joz 9) izraelitai prisiekė gibeonitams neišnaikinti jų. Karalius Saulius daug jų išžudė. Dėl tėvų

nusikaltimų, kraštą ištiko sausra — badas. Dovydui tapo aišku, kad tai yra dėl Sauliaus gibeonitų žudymo. Gibeonitai reikalavo nužudyti 7 Sauliaus sūnus. Dovydas tai įvykdė. Vėliau Dovydas nužudytųjų ir Sauliaus bei Jonatano kaulus garbingai palaidojo.

Čia aprašytos kovos su filistėnais, kuriose krito 4 jų milžinai.

22 skyrius
DOVYDO PADĖKOS GIESMĖ 1-51

1 Dovydas, Viešpaties išgelbėtas iš Sauliaus ir kitų priešų, kalbėjo šiuos žodžius: (Ps 18) 2 „Viešpats yra mano uola, pilis ir gelbėtojas, 3 mano Dievas ir uola, Jame randu prieglaudą; Jis mano skydas ir išganymo galia, mano apsauga ir mano tvirtovė; Jis mano Išganytojas, išgelbėjęs mane iš smurto! 4 Šaukiausi Viešpaties; garbė Jam, Jo buvau išgelbėtas iš priešų. 5 Mirties bangos supo mane; pražūtis gąsdino mane. 6 Kapo virvės rišo, mirties pinklės laukė manęs. 7 Savo bėdoje šaukiausi Viešpaties, savo Dievo. Jis išgirdo savo šventovėje mano balsą, ir mano šauksmas pasiekė Jo ausis. 8 Drebėjo žemė, ir dangaus pamatai svyravo; viskas judėjo, nes Jis nirto. 9 Dūmai ir ryjanti ugnis veržėsi iš Viešpaties; degančios anglys lakiojo. 10 Atvėręs dangų Jis nužengė; tiršta tamsybė buvo po jo kojų. 11 Jis skrido cherubo ir vėjo sparnais; 12 Jį supo tamsūs skliautai, vandenys, taršti debesys. 13 Prieš Jį blykčiojo degančių anglių kruša. 14 Viešpats griaudė iš dangaus, Aukščiausiojo balsas skambėjo. 15 Jis šaudė žaibų strėlėmis; įvairiomis kryptimis sklaidė juos. 16 Iškilo marių dugnas, atsivėrė žemės pamatai nuo Tavo įnirtimo ir rūstybės. 17 Jis iš aukštybių nutvėrė mane ir ištraukė mane iš giliųjų vandenų. 18 Jis išlaisvino mane iš galingo priešo, — iš tų, kurie nekentė manęs; jie buvo galingesni už mane. 19 Jie puolė mane tą dieną, bet Viešpats saugojo mane. 20 Jis išvedė mane į platybes ir išgelbėjo mane, nes

Jis pamėgo mane. 21 Viešpats atlygino man už mano teisingumą, nes buvau nekaltas, ir laimino mane. 22 Aš laikiausi Viešpaties kelių ir nenutolau nuo Dievo nusikaltimais. 23 Jo įsakymų laikiausi ir nuo Jo nuostatų nenukrypau. 24 Ištikimas Jam buvau ir nenusikaltau. 25 Todėl Viešpats mane laimino pagal mano teisingumą ir mano nekaltumą. 26 Ištikimam Tu esi ištikimas, garbingam — garbingas; 27 tyram — tyras, bet su sukčiumi elgiesi griežtai. 28 Tu gelbi skriaudžiamuosius, bet išdidžius pažemini. 29 Viešpatie, Tu esi mano šviesa! Viešpats šviečia man tamsumoje. 30 Su Tavimi galiu sunaikinti priešą, su Dievu — peršokti mūrus. 31 Dievo keliai tobuli; Viešpaties pažadai tikri. Jis yra skydas visiems, kurie glaudžiasi prie Jo. 32 Kas yra Dievas? Tai Viešpats. Kas Uola? — Mūsų Dievas. 33 Dievas yra mano prieglauda ir jėga. Jis veda mane saugiu keliu. 34 Jis padaro mano kojas eiklias, kaip elnių, ir iškelia mane į aukštybes. 35 Jis taip išmiklina mano rankas, kad galiu įtempti žalvarinį lanką. 36 Tu mano apsauga — skydas; Tu išaukštinai mane. 37 Tu leidai man eiti nesvyruojant plačiais keliais. 38 Aš visus savo priešus nugalėjau, nepalikau jų nesunaikinęs. 39 Aš parbloškiau juos, jie nebegalėjo atsikelti; jie mano nugalėti. 40 Tu suteikei man jėgų kovoje, paklupdei mano priešus. 41 Privertei bėgti tuos, kurie nekentė manęs; aš juos išsklaidžiau. 42 Jie ieškojo pagalbos, tačiau nebuvo Gelbėtojo; kreipėsi į Viešpatį, bet Jis neatsiliepė. 43 Aš sutryniau juos į žemės dulkes; kaip gatvių purvą sutrypiau juos. 44 Tu padėjai man kovose su tautomis, padarei mane jų valdovu. Tautos, kurių nepažinau, tarnauja man. 45 Svetimšaliai pasidavė man; išgirdę apie mane, pakluso man. 46 Svetimšaliai susmuko, drebėdami išėjo iš savo pilių. 47 Viešpats yra gyvas! Garbė mano Uolai — Gynėjui, ir aukštinamas Dievas — mano išganymo Uola! 48 Dievas, kuris man davė pergalę tautose, 49 išgelbėjo mane iš mano priešų, iškėlė mane aukščiau mano priešų ir

išlaisvino iš smurto. 50 Todėl dėkoju Tau, Viešpatie, ir giedu Tavo garbei. 51 Jis didžią pergalę suteikė karaliui Dovydui; parodė malonę savo pateptajam ir jo palikuonims per amžius."

Toks gyvenimas yra šiame pasaulyje, net ir geriausieji turi priešų: ir Dievo Sūnaus, Jėzaus, žmonės nekentė. Bet didžiausiuose varguose ir pavojingiausiose akimirkose dažnai Viešpats ištiesia pagalbos ranką. Už tai išgelbėtieji dėkoja Viešpačiui, gieda Jam padėkos giesmes. Tą darė ir Dovydas šia giesme ir psalmėmis. Viešpačiui lygaus dievo nėra; Jis yra uola, pilis, apsauga, mano Dievas. Juo galima pasitikėti, į Jį kreiptis, Jam dėkoti. Jis gelbsti ir teikia palaimos. Dovydas sutiko daug pavojų, galingi priešai nekentė jo, grėsė mirtis. Dievas girdėjo jo maldas, išklausė, gelbėjo. Jis pasirodė savo didybėje, mėgo Dovydą ir gelbėjo jį; išvedė į platybes, leido nugalėti priešus, — padarė Dovydą galingu. Kai kas laikė Dovydą niekšu, kraugeriu, bet jis, Dovydas, pasitikėjo Viešpačiu, šaukėsi Jo, garbino Jį.

23 skyrius
PASKUTINIAI ŽODŽIAI DOVYDO GIESMĖS 1-7, SĄRAŠAS DOVYDO KARŽYGIŲ 8-39

1 Dovydo giesmės užbaiga: Jesės sūnus, aukštai iškilęs, Jokūbo Dievo pateptasis, mylimasis Izraelio psalmistas. 2 „Viešpaties Dvasia kalba per mane, Jo Žodžius aš tariu. 3 Izraelio Dievas, — Izraelio Uola man kalbėjo: Kas valdo žmones teisingai, bijodamas Dievo, 4 yra lyg giedro ryto šviesa, saulei tekant, ji suspindi rasos lašuose; ir po lietaus kyla trapūs žalumai iš žemės. 5 Tokie yra mano namai Dievo globoje. Jis juk su manimi sudarė amžiną Sandorą, sutvarkė ir užtikrino viską. Mano išganymas ir pagalba kyla iš Jo! 6 Niekšai yra lyg išmėtyti dygliai; jų niekas neima į rankas. 7 O kas juos nori

paliesti„ turi apsiginkluoti. Jie bus sudeginti".

8 Šitie yra Dovydo karžygių vardai: Tachemonitas, Josebasebetas, tų trijų žymiausias; jis kovojo ietimi prieš aštuonis šimtus. (1 Ch 11,10-41) 9 Sekantis jų buvo Dodo sūnus Eleazaras, ahohitas. Jis buvo su Dovydu, kai filistėnai rinkosi kovai; Izraelio vyrai atsitraukė, 10 jis vienas kovojo su filistėnais kardu rankose kol pavargo. Viešpaties dėka tą dieną įvyko pergalė; kariai sugrįžo apiplėšti žuvusiųjų. 11 Trečiasis yra Agio sūnus Samas, hararitas. Kartą filistėnai susirinko prie Lehio, kur buvo laukas lęšių. Kariai pabėgo nuo filistėnų, 12 bet Samas, atsistojęs lauko viduryje, nugalėjo filistėnus. Taip Viešpaties dėka įvyko didelė pergalė.

13 Tie trys vyrai (iš tų trisdešimt) atvyko, pjūčiai prasidėjus, pas Dovydą į Adulamo olą; filistėnų karių dalinys buvo Refaimo slėnyje. 14 Dovydas tada buvo olos tvirtovėje, o filistėnų stovykla tuo laiku buvo Betliejuje. 15 Kartą Dovydas tarė: „Kas man atneš vandens iš Betliejaus šulinio, esančio prie vartų?" 16 Tuomet tie trys karžygiai prasilaužė pro filistėnų stovyklą, pasėmė vandens iš Betliejaus šulinio ir atnešė Dovydui. Tačiau jis jo negėrė; išliejęs Viešpačiui, 17 tarė: „Gink Dieve, kad tai daryčiau; gerčiau vyrų kraują, kurie ėjo vandens, statydami savo gyvybę pavojun!" Jis nesutiko to vandens gerti. Tą žygdarbį atliko tie trys kariai.

18 Abisajas, Joabo brolis, Zerujos sūnus, buvo žymiausias tų trisdešimt. Jis pakėlė ietį prieš tris šimtus; nukovė juos ir pagarsėjo šalia tų trijų. (2 Sam 21,17) 19 Tų trisdešimties tarpe jis buvo žymiausias ir tapo jų vadu, tačiau tiems trims neprilygo. 20 Jehojado sūnus Benajas, narsus vyras, kilęs iš Kabzelio, įvykdė daug žygdarbių. Jis nukovė du žymius Moabo karžygius. Kartą pasnigus, nuėjęs užmušė liūtą duobėje. (Joz 15,21; Neh 11,25) 21 Jis nudėjo ir egiptietį, augalotą vyrą. Egiptietis laikė rankoje ietį. Benajas, nuėjęs prie jo su lazda, išplėšė ietį iš egiptiečio rankų ir jį nukovė jo paties ietimi. 22 Tuo

Jehojado sūnus Benajas pagarsėjo šalia anų trijų karžygių. 23 Trisdešimties tarpe jis buvo žymiausias, tačiau tiems trims dar neprilygo. Dovydas jį paskyrė savo asmeninės sargybos viršininku.

24 Prie tų trisdešimt priklausė Joabo brolis Asahelis, Dodo sūnus Elhananas iš Betliejaus, (2 Sam 2,18) 25 haroditas Samas, haroditas Elikas, 26 paltitas Helezas, tekojitas Ikeso sūnus Iras, (1 Ch 27,9-10) 27 anatotitas Abiezeris,hustatitas Mebunajas, 28 ahohitas Zalmonas, netofatitas Maharajas, 29 netofatitas Banas, Helebo sūnus, Ribajo sūnus Itajas iš benjaminitų Gibejos, 30 piratonitas Benajas, Hidajas iš Gazo klonių, 31 arbatitas Abialbonas, bahurimitas Azmavetas, 32 salbonitas Eljabas, Jaseno sūnus, Jonatanas, 33 hararitas Samas, hararito Sarario sūnus Ajamas, 34 Ahasbajo sūnus Elifeletas iš Makos, Ahitofelio sūnus gilonitas Eliamas, (2 Sam 15,12) 35 karmelitas Hezras, arbitas Parajas, 36 Natano sūnus Igalas iš Zobos, gaditas Banis, 37 amonitas Zelekas, beroritas Naharajas, Zerujos sūnaus Joabo ginklanešys, 38 itritas Garebas, itritas Iras, 39 hititas Urijas; iš viso trisdešimt septyni. (2 Sam 11,3)

Dovydas pažvelgė į savo praeitį. Jis buvo piemenėlis, Viešpats išaukštino jį. Jo praeitis buvo audringa, bet nušvito išgelbėjimas, lyg saulė po audros. Niekšai lieka niekšais, jie nieko gero neatneša.

Daugelio Dovydo karžygių skaitome tik vardus. Dalį jų Dovydas paskyrė valdininkais. Kai kurių karžygių darbai ir veiksmai paminėti plačiau.

24 skyrius
TAUTOS SUSKAITYMAS 1-25

1 Viešpaties rūstybė vėl užsidegė prieš Izraelį. Jis paragino Dovydą suskaičiuoti Izraelio ir Judėjos gyventojus. (1 Ch 21; 2 Sam 21,1) 2 Karalius įsakė Joabui,

kariuomenės vadui: „Suskaičiuokite izraelitus nuo Dano iki Bersebos, kad žinočiau jų skaičių". 3 Joabas atsakė karaliui: „Viešpats, tavo Dievas, tepadaugina žmones šimtą kartų valdovui matant. Bet kodėl, mano valdove, karaliau, užsigeidei šitokio dalyko?" 4 Karalius pasiliko prie savo nusistatymo ir įsakė Joabui ir karininkams skaičiuoti žmones. Joabas ir karininkai išėjo Izraelio žmonių skaičiuoti. 5 Jie, perėję Jordaną, pradėjo nuo Aroerio miesto, esančio slėnyje, Gado ir Jazerio kryptimi. 6 Atėję į Gileadą hititų šalį, iki Kadeso, pasuko į Sodoną. 7 Jie suskaičiavo sutvirtintąjį Tyro miestą, visus hivitų ir kananitų miestus, pietų Judėją ir Bersebą. 8 Apvaikščioję visą šalį, po devynių mėnesių ir dvidešimt dienų jie sugrįžo į Jeruzalę. (Joz 18,9) 9 Joabas įteikė karaliui tautos skaičiavimo davinius. Izraelyje rasta aštuoni šimtai tūkstančių kariuomenei tinkamų vyrų, o Judėjoje — penki šimtai tūkstančių.

10 Po to Dovydo sąžinė buvo nerami, kodėl jis įsakė suskaičiuoti žmones. Dovydas tarė Viešpačiui: „Labai nusidėjau, taip darydamas. Viešpatie, prašau, atleisk savo tarnui kaltes, nes labai kvailai pasielgiau". 11 Pranašas Gadas rytą pranešė Dovydui Viešpaties Žodžius: 12 „Tris dalykus tau siūlau; pasirink vieną iš jų, kurį vykdysiu. 13 Ar nori, kad septyni bado metai būtų tavo krašte, ar kad tris mėnesius turėtum trauktis nuo savo priešų? Arba kad tris dienas maras siaustų šalyje?" Gadas toliau kalbėjo: „Dabar apsigalvok ir nuspręsk, ką turiu atsakyti mane siuntusiam". (Jer 24,10; 29,17; Ez 6,12) 14 Dovydas atsakė Gadui: „Esu labai susirūpinęs. Geriau pasitikėkime Viešpačiu, nes Jis gailestingas; žmonės nepripažįsta pasigailėjimo".

15 Viešpaties siųstas maras Izraeliui prasidėjo tą rytą ir tęsėsi iki nustatyto laiko. Tame laikotarpyje nuo Dano iki Bersebos mirė septyniasdešimt tūkstančių vyrų. 16 Angelas ištiesė ranką į Jeruzalę ją sunaikinti. Viešpats gailėjosi žmonių ir tarė angelui, vykdžiusiam naikinimo

darbą tautoje: „Gana! Nuleisk savo ranką!" Viešpaties angelas jau buvo prie jebusito Arauno klojimo.

17 Dovydas, pamatęs angelą, kuris žudė žmones, tarė Viešpačiui: „Aš kaltas, aš nusidėjau! O šitie — avys, ką jie padarė? Prašau, kaltink mane ir mano tėvo giminę". (4 M 16,22)

18 Tą dieną Gadas atėjo pas Dovydą ir jam tarė: „Eik, pastatyk Viešpačiui aukurą jebusito Arauno klojime". 19 Dovydas paklausė Gado ir vykdė Viešpaties įsakymą. 20 Araunas, pamatęs Dovydą ir jo tarnus ateinančius pas jį, puolė kniūbščias prieš karalių 21 ir paklausė: „Karaliau, ko atėjai pas mane?" Dovydas atsakė: „Atėjau pirkti tavo klojimą Viešpačiui aukurą statyti, kad ta epidemija būtų sustabdyta". 22 Tuomet Araunas atsakė Dovydui: „Mano valdove, karaliau, imk ir aukok, ko tau reikia. Štai, čia ir jaučiai deginamajai aukai; kuliamieji velenai ir galvijų pakinktai bus kurui. 23 Visa tai, karaliau, aš dovanoju. Viešpats, tavo Dievas, tebūnie tau malonus!" 24 Karalius atsakė: „Ne! Aš tikrai noriu pirkti iš tavęs už atitinkamą kainą; aš nenoriu Viešpačiui, savo Dievui, aukoti deginamųjų aukų, kurios man nieko nekainuoja". Dovydas nupirko galvijus ir klojimą už penkiasdešimt sidabrinių šekelių 25 ir pastatė ten aukurą Viešpačiui aukoti deginamąsias bei padėkos aukas. Viešpats išklausė jų maldas ir epidemija buvo sulaikyta Izraelyje. (2 Sam 21,14)

Izraelitai labai dažnai nusikalto, garbindami kitus dievus, nepaklusdami Viešpačiui, savo tarpe maištaudami. Čia nusikalto ir Dovydas didžiuodamasis savo valstybe bei galia. Tą aiškiai sakė jam Joabas, norėjo atkalbėti jį nuo tautos suskaičiavimo. 1 Ch 21,1 pasakyta, kad šėtonas kurstė Dovydą, o čia parašyta, kad Viešpats tai darė. Juk viskas vyksta su Viešpaties žinia, Jam leidus. Labai dažnai, nusikaltimui įvykus, pabunda sąžinė ir

kaltina nusikaltėlį. Taip buvo Dovydui. Jis suprato savo nusikaltimą, nerimo, prašė Viešpaties atleidimo. Rytą atėjo pranašas ir pranešė, kad bausmė seks, bet leido Dovydui pasirinkti vieną iš trijų: badą septynerius metus, nelaimingo karo tris mėnesius, ar marą tris dienas. Dovydas gerai žinojo, kad žmonės nežino pasigailėjimo, bet Viešpats yra gailestingas.

Suskaičiuotų tinkamų karo tarnybai vyrų buvo apie pusantro milijono, o gyventojų apie šešis milijonus. Dievas pasigailėjo Jeruzalės, įsakė Dovydui aukoti atleidimo auką, sustabdė marą. Arauno klojimo vieta, kur buvo pastatytas aukuras, ir Morijos kalnas, kur Abraomas rengėsi aukoti Izaoką, yra ta pati vieta; vėliau čia Saliamonas pastatė šventovę.

PANAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

Hebrew-English Old Testament, by Joseph Magil, Zondervan Publishing House, Grand Rapids.

Bible Commentary, by Matthew Henry, Grand Rapids, 1960.

Halley's Bible Handbook, Grand Rapids, 1974.

Dake's Annotated Reference Bible, by E. J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970.

The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954.

Jubiläums-Bibel, Stuttgart.

Calwer Bibellexikon, von T. Schlater, Stuttgart, 1959.

Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969.

Das Alte Testament Deutsch, Gerhard von Rad, Göttingen, 1967.

Die Botschaft des Alten Testaments, Mag. Hellmuth Frey, Calwer Verlag, Stuttgart, 1964.

Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, Arkivyskupas J. Jonas Skvireckas, Roma, 1958.